

สำนักวิทยบริการฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

วิทยานิพนธ์ งานวิจัย

43117551

วรรณกรรมเพลง เทพพร เพชรอุบล ในสี่ทศวรรษ (พ.ศ.2511 –2551)

จุฑารัตน์ ก้อนบุญ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย

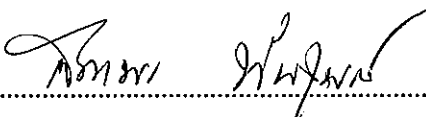
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

พ.ศ. 2558

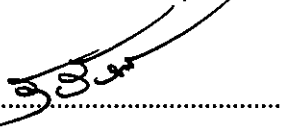
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ นางสาวจุฑารัตน์ ก้อนบุญ แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาภาษาไทย ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์ สถาพร พันธุ์มณี)

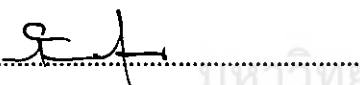
ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
(ผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัย)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ราชันย์ นิลวรรณภา)

กรรมการ
(ผู้ทรงคุณวุฒิ)

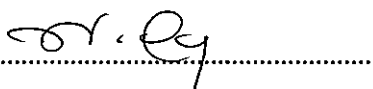

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญยงค์ เกศเทศ)

กรรมการ
(อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัลยา กุลสุวรรณ)

กรรมการ
(อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรทิพย์ วรกุล)
คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สนิท ตีเมืองชัย)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 21 เดือน ๕ ปี 2558 พ.ศ.....

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ชื่อเรื่อง : วรรณกรรมเพลง เทพพร เพชรอุบล ในสี่ทศวรรษ (พ.ศ.2511-2551)

ผู้วิจัย : จุฑารัตน์ ก้อนบุญ   ปริญญา : ศศ.ม. (ภาษาไทย)

อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ. ดร.บุญยงค์ เกศเทศ   อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

ผศ.ดร.กัลยา กุลสุวรรณ   อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 2558

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาเนื้อหาสาระและศิลปะการใช้ภาษาในวรรณกรรมเพลงของเทพพร เพชรอุบล โดยศึกษาเฉพาะบทเพลงที่ประพันธ์โดยเทพพร เพชรอุบล ที่ได้รับการบันทึกลงในแผ่นเสียงในสี่ทศวรรษ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2511 – 2551 จำนวน 133 เพลง

ผลการวิจัย พบว่า เนื้อหาสาระในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบลมี 8 ด้าน ได้แก่ ด้านความรัก ด้านวิถีชีวิตคนชนบท ด้านค่านิยม ด้านประเพณีพิธีกรรม ด้านความเชื่อ ด้านครอบครัว ด้านเศรษฐกิจ และด้านตำนานประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ส่วนศิลปะการใช้ภาษา จำแนกได้ 2 ประเด็น คือ ศิลปะการร้อยเรียงบทเพลงและศิลปะการใช้ภาษา ศิลปะการร้อยเรียงบทเพลงมี 3 ลักษณะคือ การตั้งชื่อเพลงมี 3 ลักษณะคือ การสื่ออารมณ์ความรู้สึก การเสนอแก่นของเพลง การตั้งคำถาม และการบอกอาชีพ การขึ้นต้นเพลงมี 5 ลักษณะ คือ การขึ้นต้นด้วยการบอกถึงปัญหา การสนทนา การบรรยาย การเกริ่นนำ และการสรุปประเด็นแล้วขยายความ ส่วนการจบเพลงมี 4 ลักษณะคือ จบแบบแสดงความซาบซึ้งและให้คำมั่นสัญญา สื่อความเศร้าโศก การประชดประชัน และการเชิญชวนให้รักท้องถิ่น ศิลปะการใช้ภาษามี 3 ประการคือ การใช้คำ การใช้ถ้อยคำ และการใช้โวหาร การใช้คำมี 7 ลักษณะคือ คำภาษาถิ่น คำซ้ำ คำภาษากวี คำย่อ คำภาษาต่างประเทศ คำเลียนเสียง และการเล่นเสียงสัมผัส การใช้ถ้อยคำ มี 5 ลักษณะคือ ถ้อยคำแสดงความอาลัยอาวรณ์ ถ้อยคำสื่อความโศกเศร้า ถ้อยคำปลุกเร้าใจ ถ้อยคำสรรเสริญ และสำนวน ส่วนการใช้โวหารภาพพจน์มีทั้งหมด 6 ชนิด คือ อุปมา อุปลักษณ์ อติพจน์ บุคลาธิษฐาน สัจพจน์และปฏิรูปพจน์

TITLE : Songs of Thepphon Phetubon In four Decades (1968-2008)

AUTHOR : Jutarat Konbun   **DEGREE :** M.A. (Thai)

ADVISORS : PhD. Dr. Boonyong Ketthet   Major Advisor

Asst. Prof. Kanlaya Kunsuwan   Co-advisor

RAJABHAT MAHA SARAKHAM UNIVERSITY, 2015

ABSTRACT

The research aims to investigate the content and the arts of language applied in the song literature written by Thepporn Phetubon. The total 133 songs investigated in this study are recorded in the four-decade of gramophone starting from the year 1968 - 2008 (2511 B.E. – 2551 B.E.)

According to the results, it shows eight following aspects: 1) love, 2) suburban ways of life, 3) social popularity, 4) tradition and ritual, 5) believe, 6) family, 7) economy and 8) local history. Apart from the eight aspects mentioned earlier, the two points of the arts in applying language through the song writing are: 1) the song composing and 2) the arts of language use. Referring to the arts of song composing, there are three characteristics including the way to entitle songs based on: conveying emotions, presenting the main content of the song, questioning, and informing careers. Further, there are five styles of song introduction which are: 1) introducing through the problems; 2) a dialogue-like pattern, 3) a describing pattern, 4) an allusion pattern, and 5) a summarizing pattern. To the ways of song ending, it shows the four patterns: 1) the appreciation and commitment pattern, 2) a depression pattern, 3) a sarcasm pattern and 4) an encouragement of love toward local community. Through the aspect of the arts of language use in song writing, there are three significant dimensions namely: 1) word, 2) speech and 3) figures of speech. According to the word dimension, it shows seven types of words including: 1) local words, 2) repetitive words, 3) poetic words, 4) abbreviation, 5) foreign words, 6) sound-imitative words and

7) rhyme. Aside from the word dimension, there are five types of speech including: condolence, depression, stimulation, compliment, praise and other general speech. Finally, the figures of speech can be seen through the six categories such as simile, metaphor, hyperbole, personification, onomatopoeia and allusion.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้เพราะได้รับความเมตตาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.บุญยงค์ เกศเทศ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กัลยา กุลสุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ให้คำแนะนำ เสนอแนะข้อบกพร่องต่างๆ ทั้งในด้านเนื้อหา รูปแบบในการพิมพ์ ด้วยความเอาใจใส่ จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์สถาพร พันธุ์มณี ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ราชันย์ นิลวรรณภา ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ให้คำแนะนำเพิ่มเติมให้วิทยานิพนธ์ในครั้งนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ผู้สอน หลักสูตรภาษาไทยทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทสรรพวิชาวิชาการต่าง ๆ ด้วยดีเสมอมา

ขอขอบพระคุณคุณเทพพร เพชรอุบล ที่ได้อนุเคราะห์ข้อมูลผลงานการประพันธ์เพลงในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ บิดา มารดา ที่สนับสนุนช่วยเหลือให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยจนสำเร็จการศึกษา

ขอขอบคุณ นักศึกษาปริญญาโท สาขาภาษาไทยทุกคนที่คอยให้กำลังใจและให้คำแนะนำ ความช่วยเหลืออย่างดีเสมอมา

ด้วยผลแห่งคุณความดีของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแต่บิดา มารดา และครูบาอาจารย์ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาการทุกท่าน

จุฑารัตน์ ก้อนบุญ

สารบัญ

หัวข้อ	หน้า
บทคัดย่อ	ก
ABSTRACT	ข
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญแผนภาพ.....	ซ
สารบัญตารางภาคผนวก	ฌ
บทที่ 1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
คำถามการวิจัย	7
วัตถุประสงค์การวิจัย	7
ขอบเขตการวิจัย	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
กรอบแนวคิดการวิจัย	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับเทพพร เพชรอุบล	9
ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับเพลงลูกทุ่ง	18
แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	47
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	56
กลุ่มเป้าหมายการวิจัย	56
เครื่องมือการวิจัย	56
การเก็บรวบรวมข้อมูล	59
การวิเคราะห์ข้อมูล	60
การนำเสนอข้อมูล	60

หัวเรื่อง	หน้า
บทที่ 4 เนื้อหาสาระในวรรณกรรมเพลงของเทพพร เพชรอุบล	61
เนื้อหาสาระ	61
เนื้อหาสาระด้านความรัก	61
เนื้อหาสาระด้านวิถีชีวิตคนชนบท	71
เนื้อหาสาระด้านค่านิยม	84
เนื้อหาสาระด้านประเพณีพิธีกรรม	89
เนื้อหาสาระด้านความเชื่อ	93
เนื้อหาสาระด้านครอบครัว	97
เนื้อหาสาระด้านเศรษฐกิจ	100
เนื้อหาสาระด้านตำนานและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น	102
บทที่ 5 ศิลปะการใช้ภาษาในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบล	108
ศิลปะการร้อยเรียงบทเพลง	108
การตั้งชื่อเพลง	108
การขึ้นต้นเพลง	114
การจบเพลง	119
บทที่ 6 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ	146
สรุปผลการวิจัย	146
อภิปรายผลการวิจัย	150
ข้อเสนอแนะ	153
บรรณานุกรม	155
ภาคผนวก ก แบบสัมภาษณ์	162
ภาคผนวก ข เนื้อหาเพลง	166
ภาคผนวก ค อภิธานศัพท์คำภาษาถิ่นอีสาน	304
ประวัติผู้วิจัย	319

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ข้อมูลเนื้อหาสาระด้านความรักในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบล	70
2	ข้อมูลเนื้อหาสาระด้านวิถีชีวิตคนชนบทในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบล	84
3	ข้อมูลเนื้อหาสาระด้านค่านิยมในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบล	88
4	ข้อมูลเนื้อหาสาระด้านประเพณีพิธีกรรมในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบล	93
5	ข้อมูลเนื้อหาสาระด้านความเชื่อในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบล	96
6	ข้อมูลเนื้อหาสาระด้านครอบครัวในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบล	99
7	ข้อมูลเนื้อหาสาระด้านเศรษฐกิจในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบล	102
8	ข้อมูลเนื้อหาสาระด้านตำนานและประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในบทเพลงของ เทพพร เพชรอุบล	105
9	ข้อมูลเนื้อหาสาระในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบลในสี่ทศวรรษ	106
10	การใช้คำภาษาอังกฤษในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบล	129

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
1	แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย	8
2	การวิเคราะห์วรรณกรรมเพลงของเทพพร เพชรอุบล	46

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญตารางภาคผนวก

ตารางภาคผนวกที่	หน้า
1 อภิธานศัพท์คำภาษาถิ่นอีสานจำนวน 1-4 คำ ที่ปรากฏในบทเพลง	305
2 อภิธานศัพท์คำภาษาถิ่นอีสานจำนวน 6-10 คำที่ปรากฏในบทเพลง	310
3 คำภาษาถิ่นอีสานจำนวน 11-14 คำ ที่ปรากฏในบทเพลง	313
4 คำภาษาถิ่นอีสานจำนวน 16-20 คำ ที่ปรากฏในบทเพลง	316
5 คำภาษาถิ่นอีสานจำนวน 21-24 คำ ที่ปรากฏในบทเพลง	318

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

บทเพลงเป็นผลงานทางศิลปะอย่างหนึ่งที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้นมาจากจินตนาการ ความรู้สึกนึกคิด แรงบันดาลใจ และอารมณ์สะท้อนใจอันเกิดจากปรากฏการณ์ธรรมชาติหรือ เหตุการณ์ทางสังคม ซึ่งมนุษย์นำมาสร้างใหม่หรือดัดแปลงแก้ไขให้เกิดความประณีต ไพเราะ สงดงามและสามารถใช้เป็นเครื่องมือสื่อสารอารมณ์ ทักษะหรือจินตนาการของผู้ประพันธ์นั้นออกมา ให้ผู้ฟังรับรู้ได้ (สุกัญญา ภัทรราชย์. 2532 : 348 - 359) กล่าวไว้ว่า เพลงมีบทบาทในฐานะที่เป็นสื่อ บันเทิงใจและใช้ประกอบกิจกรรมเกี่ยวกับชีวิตตั้งแต่เกิดจนตาย ดังจะเห็นได้จากเพลงพื้นบ้าน ของไทยในภูมิภาคต่าง ๆ ได้แก่ เพลงกล่อมเด็กที่ผู้เป็นมารดาขับกล่อมให้ลูกนอนเมื่อเยาว์วัย เพลงที่ร้องในฤดูเก็บเกี่ยว เช่นเพลงเกี่ยวข้าวและเพลงส่งฟางของภาคกลาง เพลงนาของภาคใต้ ช่วยให้เกิดกำลังใจในการทำงาน เป็นผลให้ไม่รู้สึกเหน็ดเหนื่อยจนเกินไป การรำผีฟ้า เป็น พิธีกรรมที่รักษาหรือช่วยปัดเป่าโรคภัยไข้เจ็บ เมื่อสิ้นสังขารไปก็มีเพลงร้องในพิธีกรรมศพ เช่น เพลงกาหลอของภาคใต้ เพลงด้อมโมงของจังหวัดสุรินทร์ เป็นต้น อีกทั้งได้สรุปถึงหน้าที่ ของเพลงไว้เพียง 4 ประการ คือ ให้ความบันเทิง ให้ความรู้ ควบคุมสังคมตลอดจนกำหนด พฤติกรรมที่เหมาะสม เป็นทางระบายความคับข้องใจที่มีต่อสภาพการเมือง เศรษฐกิจ ประเพณี และค่านิยมในสังคม และทำหน้าที่เป็นสื่อมวลชน นอกจากนี้ยังทำหน้าที่เป็นสื่อความรู้ ความคิดต่างๆ หลากหลาย ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ในการแต่ง จากลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็น ว่า เพลงเป็นเครื่องมือในการสื่อสารอย่างหนึ่งเพราะนอกจากจะให้ความบันเทิงแล้ว การ สอดแทรกความรู้ แนวความคิดและคำสอนยังทำให้เพลงมีคุณค่ามากขึ้น

ประสิทธิ์ เทียวศิริพงษ์ (2530 : 44-46) แสดงทัศนะเกี่ยวกับเพลงที่ดีและมีคุณค่าไว้ว่า ความงามทั้งดนตรีและภาษา เป็นตัวกำหนดเนื้อเพลงหรือบทเพลง อันดับแรกให้ผู้ฟังเข้าใจ เนื้อหาเรื่องราวของเพลง ผู้วิจัยเห็นว่าบทเพลงเป็นการถ่ายทอดด้วยภาษาที่ไพเราะปลุกเร้า อารมณ์ให้ผู้ฟังเกิดความซาบซึ้ง นอกจากนั้นเนื้อเพลงยังสะท้อนถึงแง่มุมต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น เศรษฐกิจ สังคม การเมือง วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของผู้คน ในสังคมใดสังคมหนึ่งได้อีกด้วยการที่ บทเพลงเป็นวรรณกรรมประเภทหนึ่งที่สามารถสะท้อนภาพสังคมและวิถีชีวิตของผู้คน

ในสังคมได้ เนื่องจากผู้ประพันธ์เป็นสมาชิกของสังคมผู้รู้เห็นสภาพต่าง ๆ แล้วนำมาผสมผสานกับความรู้ ประสบการณ์ ผนวกกับแนวคิดแล้วกลั่นกรองออกมาเป็นเพลง ซึ่งสอดคล้องกับทัศนะของ (วิทย์ ศิวะศรียานนท์. 2531 : 96-97) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้เขียนวรรณกรรมเปรียบเหมือนคนสามคน นอกจากสร้างสรรค์วรรณกรรมแล้ว ยังเป็นหน่วยหนึ่งของคนรุ่นนั้นสมัยนั้นและเป็นพลเมืองอีกด้วย

บทเพลงเกิดจากการสร้างสรรค์ของผู้ประพันธ์ สภาพสังคมมีส่วนกำหนดเนื้อหาของเพลง โดยเฉพาะเนื้อเพลงลูกทุ่ง (นิธิ เอียวศรีวงศ์. 2528 : 94-109) กล่าวว่า เพลงลูกทุ่งเป็นเพลงที่นิยมนำรูปแบบการแต่งมาจากเพลงพื้นบ้าน เป็นต้นว่า ลิเก เพลงฉ่อย ลำตัด หมอลำ เข้ามาปะปนจำนวนมาก โดยเฉพาะเนื้อหาของเพลงลูกทุ่งก็ได้สะท้อนความรู้สึกนึกคิดของชาวชนบทที่มีต่อสภาพสังคมได้อย่างชัดเจน ดังตัวอย่างเพลง “อีสานบ้านเฮา” ของ พงษ์ศักดิ์ จันทรุกขา ที่ขับร้องโดย เทพพร เพชรอุบล

หอมดอกผักกะแยง	ยามฟ้าแดงค่ำลงมา
แอ็บแอ็บเจียดจะนา	ร้องยามฟ้าฮ้องฮ่วนฮ่วน
เจียดโม้เจียดขาคำ	เหมือนหมอลำพากันม่วน
เมฆคำลอยบันป่วน	ฝนตกมาสู่อีสาน
มาเดือมาเฮ็ดนา	มาเดือท่าอย่าเดินกาย
นับวันจะกลับกลาย	บ่าวสาวไหลเข้าเมืองกรุง
เสียงแคนกล่อมเสียงซุง	ตุ้งตุ้งตุ้งแล่นแตร์ตุ้งตุ้ง
เสียงแคนกล่อมเสียงซอ	อ้อนแล้วอ้ออ้ออีกแล้วอ้อ
มาเดือมาช่วยกันก่อ	อีสานหนอบ้านของเขา”

พงษ์ศักดิ์ จันทรุกขา

จากตัวอย่างเพลงดังกล่าว นอกจากเป็นการบรรยายสภาพธรรมชาติแล้ว เพลงนี้ยังสะท้อนให้เห็นถึงการเดินทางเข้าเมืองกรุงเพื่อหางานทำของคนหนุ่มสาว และเชิญชวนให้กลับคืนสู่อีสานเมื่อถึงฤดูทำนา มาช่วยกันสร้างความเจริญให้แก่ท้องถิ่น นอกนั้นยังมี บทเพลงลักษณะนี้ที่นักประพันธ์และนักร้องชาวอีสานแต่งขึ้นอีกมากมาย เช่น เพลงขี้หลังควาย ที่ประพันธ์และร้องโดย ดาว บ้านดอน เพลงทุ่งกุลาร้องไห้ ที่สุรินทร์ ภาคศิริประพันธ์ ขับร้องโดยศักดิ์สยาม เพชรชมภู เพลงปริญญาใจ ที่สลา คุณวุฒิประพันธ์ ขับร้องโดย ศิริพร อำไพพงษ์ ฯลฯ หนึ่งในนั้นมีบทเพลงของเทพพร เพชรอุบล ที่มีเนื้อหาสะท้อนสภาพสังคมอีสาน

ในลักษณะต่างๆ เนื้อเพลงได้บอกเล่าเรื่องราวความเป็นท้องถิ่น นำเอาเหตุการณ์ที่สามารถเกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ซึ่งชาวบ้านทุกๆ ไปประสบพบเห็นมาประพันธ์ สอดแทรกข้อคิด และคติในการดำเนินชีวิต

เทพพร อยู่สุข หรือที่รู้จักกันในนามเทพพร เพชรอุบล เกิดเมื่อปีพุทธศักราช 2490 ที่ตำบลก่อเอ้ อำเภอเขื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี เกิดในครอบครัวที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทางด้านการศึกษาจบชั้นสูงสุดปีที่ 3 แผนกช่างกลโรงงาน จากโรงเรียนองค์การสนธิสัญญาป้องกันเอเชียอาคเนย์หรือ ร. ส. ป. อ. (ปัจจุบันคือ โรงเรียนเทคนิคอุบลราชธานี) เทพพรรัก ทางด้านการขับร้องและดนตรี มีโอกาสได้เป็นนักร้องอยู่กับวง ศักดิ์ศรี ศรีอักษร ซึ่งมีพิพัฒน์ บริบูรณ์เป็นเจ้าของวง ขณะนั้นใช้ชื่อในการเป็นนักร้องว่า จะเด็ด เพชรอุบล และใช้ชื่อในการประพันธ์เพลงคือ เทพพร ศิริโมกุล เพลงแรกที่ประพันธ์เองและร้องเองคือ เพลงนั้บหมอนรถไฟ จากนั้นวงศักดิ์ศรี ศรีอักษรยุบวงไป เทพพร จึงได้ไปทำงานเป็นลูกจ้างที่ค่ายทหารอเมริกาในจังหวัดอุบลราชธานี เมื่อมีเวลาว่างก็จะไปเล่นดนตรีและร้องเพลงให้กับคณะรังสีมันต์ ต่อมาได้ไปอยู่ในคณะหมอลำเพชรสยาม ซึ่งมีเทพบุตร สติรอดชมพู่เป็นผู้บริหารงาน เทพพร จึงได้ประพันธ์เพลง “สัญญาเดือนสาม” ให้กับนักร้องศักดิ์สยาม เพชรชมพู ทำให้ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก ในช่วงนี้เทพพร ได้เปลี่ยนชื่อมาเป็นเทพพร เพชรอุบล และกลับมาร้องเพลงอีกครั้งพร้อมกับบันทึกเสียงเพลง “คิดฮอดอ้ายแห่น้ำเต้า” เพลงนี้ได้รับการบันทึกเสียงลงบนแผ่นเสียงแผ่นเดียวกับ เพลงลำเพลินเจริญใจ ของดาว บ้านดอน แต่อยู่คนละหน้า ต่อมาเกิดเหตุรัฐประหารในประเทศ และมีคำสั่งห้ามโฆษณาเพลงตามวิทยุ ทำให้รายการวิทยุไม่มีรายได้ และเตรียมปิดรายการ นักจัดรายการวิทยุจึงเปิดเพลง “คิดฮอดอ้ายแห่น้ำเต้า” ที่ขึ้นต้นประโยคที่ว่า “ยกมือขึ้นบ้าย บาย เป็นความหมายว่าอ้ายลาก่อน” เพื่ออำลาแฟนเพลง เพลงนี้จึงได้รับความนิยมขึ้นมา

บทเพลงที่เทพพร เพชรอุบลประพันธ์ ในระหว่างปี พ.ศ. 2511 – 2520 มีจำนวน 24 เพลง เป็นช่วงแรกที่ได้เข้าไปอยู่ในวงดนตรีพิพัฒน์ บริบูรณ์ เพลงที่บันทึกเสียงแผ่นเสียงครั้งแรก คือ เพลงนั้บหมอนรถไฟ และเพลงคิดฮอดอ้ายแห่น้ำเต้า ปี พ.ศ. 2521 – พ.ศ. 2530 ไม่ได้ประพันธ์เพลง เนื่องจากไปร้องเพลงและเล่นดนตรีตามที่ต่างๆ ในช่วง ปีพ.ศ. 2531 – พ.ศ. 2540 เป็นช่วงที่เทพพร เพชรอุบลได้ประพันธ์เพลงและร้องเอง จำนวน 46 เพลง ปี พ.ศ. 2540 เทพพร ล้มป่วยด้วยโรคเส้นเลือดในสมองอุดตัน ทำให้ในปีนั้นไม่มีผลงานเพลงหลังจากอาการเริ่มดีขึ้น มานอนพักรักษาอาการป่วยอยู่ที่บ้าน จึงเริ่มประพันธ์เพลงอีกในช่วง ปี พ.ศ. 2542 - 2551 จำนวน 63 เพลง

บทเพลงที่สร้างชื่อเสียงในการเป็นนักร้องมีหลายเพลง เช่น ก่องข้าวน้อยฆ่าแม่ลำน้า อีสาน ร้องไห้ใกล้หนองหาน เป็นต้น นักร้องที่ถ่ายทอดบทเพลงของเทพพร มีหลายคน เช่น อังคนางค์ คุณไชย มยุรา ใหม่ แว่นทิพย์ ศักดิ์สยาม เพชรชมพู วงเดือน ชไมพร มนต์สิทธิ์ คำสร้อย ฝน ธนสุนทร เป็นต้น ส่วนผลงานเพลงที่ประพันธ์และขับร้องเองมีจำนวนนับร้อยเพลง เช่น อาลัยพระธาตุพนม กิดฮอดอ้ายแห่น้ำเคื่อ นับหมอนรถไฟ นักร้องให้น้องรอ สั่งฟ้าไปหาน้อง เสียงแคนแทนใจ บ่ลืมบ้านนอก เป็นต้น

บทเพลงเกือบทั้งหมดที่ เทพพร เพชรอุบลประพันธ์นั้นส่วนใหญ่มีเนื้อหาสะท้อนสภาพสังคมและวัฒนธรรม ในด้านต่างๆ เช่น เนื้อหาเกี่ยวกับประเพณีพิธีกรรม ดั่งความตอนหนึ่ง ในบทเพลง เอกอีสาน และเพลงชีวิตบ้านนอก

บุญผะเหวด เผ่นเอาเดือนสี่	บุญปั้นข้าวจีเผ่นเอาเดือนสาม
หนุ่มสาวแต่งตัวอร่าม (เช้า)	มีแต่คนงามๆ บุญประเพณี (งานประเพณี)
ญาคล้ายข้างหน้า	โยมสีกาท้วหน้าถ้วนถี่
แห่แห่นพะเหวดมัทรี	กัณหาชาติเข้าสู่เวียงวัง

(เทพพร เพชรอุบล : 2518)

จากตัวอย่างเพลง “เอกอีสาน” ดังกล่าว นอกจากเป็นการบรรยายประเพณีพิธีกรรมของชาวอีสานในแต่ละเดือนที่เรียกกันว่า ฮีตสิบสอง แล้ว ยังแสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตของชาวอีสานอีกด้วยเช่นเดียวกับ เพลงชีวิตบ้านนอก

ฝนตกมาเตรียมหว่านกล้า	คราดไถนาค้า
บ้านเราถึงเป็นบ้านนอก	แต่ขอบอกเป็นบ้านเกิด
เฮเก็บผักหาปลา	สนุกเฮฮาบ่เคยเศร้า
เวลามีงานบ้านเฮา	ไปเถิดเราไปฟังหมอลำหมู่
ฝนตกมาเตรียมหว่านกล้า	คราดไถนาค้า
กบเขี่ยครื่องจิมง่า	ไปจับมาทำอ่อมใส่ผักอีตุ้
อยู่ป่ามีเห็ดละ โงก	ขึ้น ไปบน โคมมีเห็ดหูหนู
อีสานของเราอยู่	ใครไม่รู้ว่ามีของดี

(เทพพร เพชรอุบล : 2544)

นอกจากเป็นการบรรยายถึงวิถีชีวิตการทำนาของชาวอีสานแล้วเพลงนี้ยังสะท้อนให้เห็นถึงการรักบ้านเกิดของตนเอง ถึงแม้ว่าบุคคลภายนอกจะมองว่าคนอีสานเป็นบ้านนอก เมื่อถึงฤดูทำนาทุกคนก็เตรียมลงมือทำงานตามหน้าที่ แต่เมื่อถึงเวลาถึงงานบุญมีการแสดงหมอลำก็จะไปร่วมงาน

บทเพลงของเทพพร เพชรอุบลส่วนหนึ่งยังสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อของชาวอีสานเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา จากเหตุการณ์พระราชอุพนมถล่ม ดังเนื้อความตอนหนึ่งในบทเพลง “อาลัยพระราชอุ”

น้ำตาห่อหุ้มแล้วหล่นคนอีสาน	เมื่อสมบัติคู่บ้าน ของชาวอีสานมาถล่ม
สุดแสนเสียดาย องค์พระราชอุพนม	ก่อนนี้เคยกราบก็ม กลับมาถล่มจมพสุธา
เหตุเกิดวันที่ สิบเอ็ดสิงหา	เมื่อตอนเวลาเออศึกสังค
สายฝนกระหน่ำลงซ้ำสวด	จนพระเณรทั้งวัดต้องตื่นผวา
ไอ้อนิจจิงวัฏสังขาร	ฟ้าได้บรรชาอาญาโทษทัณฑ์

(เทพพร เพชรอุบล : 2518)

จากตัวอย่างเพลง “อาลัยพระราชอุ” ดังกล่าว ได้กล่าวถึง เหตุการณ์พระราชอุพนม ซึ่งเป็นปูชนียสถานที่บรรจุพระอัฐิธาตุขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถล่ม เนื่องจากฝนตกหนักเมื่อวันที่ 11 สิงหาคม พ.ศ. 2518 สะท้อนให้เห็นความเชื่อของผู้คนในสังคมที่มีต่อศาสนาและสะท้อนความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม

ลักษณะเฉพาะอีกประการหนึ่งในบทเพลงของ เทพพร เพชรอุบล คือการนำคำภาษาถิ่นไปใช้ประกอบในเนื้อเพลง นำคำสอย คำผญา ที่มีความงดงามและแฝงไปด้วยคุณธรรมคำสอนที่ดีงามและความไพเราะ ทำให้สะท้อนถึงบริบทแวดล้อมของคนอีสาน สามารถสื่ออารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด ค่านิยมและอัตลักษณ์ของท้องถิ่น ได้ชัดเจน ทำให้บทเพลงของเทพพร มีความโดดเด่นและแตกต่างจากบทเพลงของนักร้องคนอื่นๆ ดังความตอนหนึ่งในบทเพลง สัจญาเดือนสาม

ย่านเจ้านันบ่ฮักยายย่านหัวใจของยายเป็นแผล
 กลัวจริงกลัวสายเกินแก้ (ซ้ำ) หัวใจเป็นแผลลิเอายายยังใส่
 ย่านเจ้านันแปรเป็นอันปล่อยให้พี่ชมชื่น
 แล้วไปหาแฟนใหม่ ย่านเด็ซ้อย่านหัวใจ (ซ้ำ)
 ซิมาฮ้องฮำให้น่าเจ้าอยู่หยังคีน
 ย่านแต่แม่เอวกลมสิมาติแถลงถ่ม

ตมบ่มีคะลาดมื่น หากบ่ฮักขอให้ส่งฮักคืน (ซ้า)
 อย่างมาติคะลาดคืนให้ใจอ้ายนั้นคิดน้า

(เทพพร เพชรอุบล : 2519)

เพลง “ สัจญาเดือนสาม ” ดังกล่าว ได้กล่าวถึง ความรักของชายที่มีต่อหญิงชายกลัว
 หญิงคนรักจะมาหลอก ไม่จริงใจด้วย นอกนั้นยังได้นำคำพญามาใช้หลายคำ ทำให้บทเพลงมี
 ความน่าสนใจ เข้าถึงอารมณ์ของผู้ฟังได้ดี ดังที่ เทพพร เพชรอุบล ได้กล่าวถึงความหมายของคำ
 ภาษอีสาน ดังนี้

ย่าน	หมายถึง	กลัว
บ่ฮัก	หมายถึง	ไม่รัก
หยั่ง	หมายถึง	อะไร
ซ้อย	หมายถึง	เรา
ฮ้องฮ้ำไห่	หมายถึง	ร้องไห้
ตี	หมายถึง	จะ
ติ	หมายถึง	แก้ง

ด้วยผลงานอันโดดเด่น เทพพร เพชรอุบล จึงได้รับรางวัลศิลปินดีเด่นสาขา
 ศิลปะการแสดง จากศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดขอนแก่นเมื่อปีพุทธศักราช 2535 ได้รับเชิญให้
 แต่งเพลงและร้องเพลงในโอกาสสำคัญต่างๆ เช่น ในวาระ 200 ปี จังหวัดอุบลราชธานี
 วาระสมโภช 100 ปี จังหวัดอุดรธานี ปีพุทธศักราช 2535 และเหตุการณ์พระราชทานมถลัม
 เป็นต้น

จากข้อมูลเกี่ยวกับบทเพลงของ เทพพร เพชรอุบล ดังกล่าวมาข้างต้น ได้แสดงถึงวิถี
 ชีวิตของคนที่เกิดในท้องถิ่นอีสานที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นผู้ที่มีความเข้าใจลักษณะ
 ของสังคมอีสานลึกซึ้ง บทเพลงของเทพพร เพชรอุบล น่าจะสะท้อนสภาพสังคมของคนอีสาน
 แง่มุมต่างๆ ในสังคมได้เป็นอย่างดี ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวรรณกรรมเพลงของเทพพร เพชรอุบล
 ในด้านเนื้อหาสาระและศิลปะการใช้ภาษาอย่างละเอียด ผลการศึกษาน่าจะทำให้ทราบถึง
 ภูมิปัญญาด้านต่างๆ ของชาวอีสานอีกมิติหนึ่งอย่างลึกซึ้ง ทั้งยังเป็นการอนุรักษ์ สืบสาน และ
 เชิดชูวรรณกรรมเพลงลูกทุ่งอีกวิธีหนึ่ง

คำถามในการวิจัย

1. เนื้อหาสาระในวรรณกรรมเพลงของเทพพร เพชรอุบล เป็นอย่างไร
2. ศิลปะการใช้ภาษาในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบล มีลักษณะอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาเนื้อหาสาระในวรรณกรรมเพลงของเทพพร เพชรอุบล
2. เพื่อศึกษาศิลปะการใช้ภาษาในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบล

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาวรรณกรรมเพลงของเทพพร เพชรอุบล ในครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาบทเพลงที่ประพันธ์โดยเทพพร เพชรอุบล ที่ได้รับการบันทึกลงในแผ่นเสียงในสี่ทศวรรษ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2511 – 2551 จำนวน 133 เพลง เนื่องจากเป็นช่วงที่เทพพร เพชรอุบล มีผลงานในการประพันธ์เพลง

นิยามศัพท์เฉพาะ

วรรณกรรมเพลง หมายถึง บทประพันธ์เพลงที่เทพพร เพชรอุบล เรียงร้อยหรือเรียบเรียงขึ้น ตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2511 – 2551 จำนวน 133 เพลง

เนื้อหาสาระ หมายถึง เรื่องราวที่ปรากฏในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบล

ศิลปะการใช้ภาษา หมายถึง การแสดงลักษณะเฉพาะในด้านการร้อยเรียงบทเพลง การใช้ภาษา การใช้คำ การใช้ถ้อยคำสำนวน และการใช้โวหารของเทพพร เพชรอุบล

ภูมิปัญญา หมายถึง ประเพณี พิธีกรรม ศาสนา ความเชื่อ วัฒนธรรม วิถีชีวิต ค่านิยม และสภาพสังคมที่ปรากฏในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบล

สี่ทศวรรษ หมายถึง ช่วงเวลาในการแต่งบทประพันธ์เพลงของเทพพร เพชรอุบล คือระหว่าง ปี พ.ศ. 2511-2551

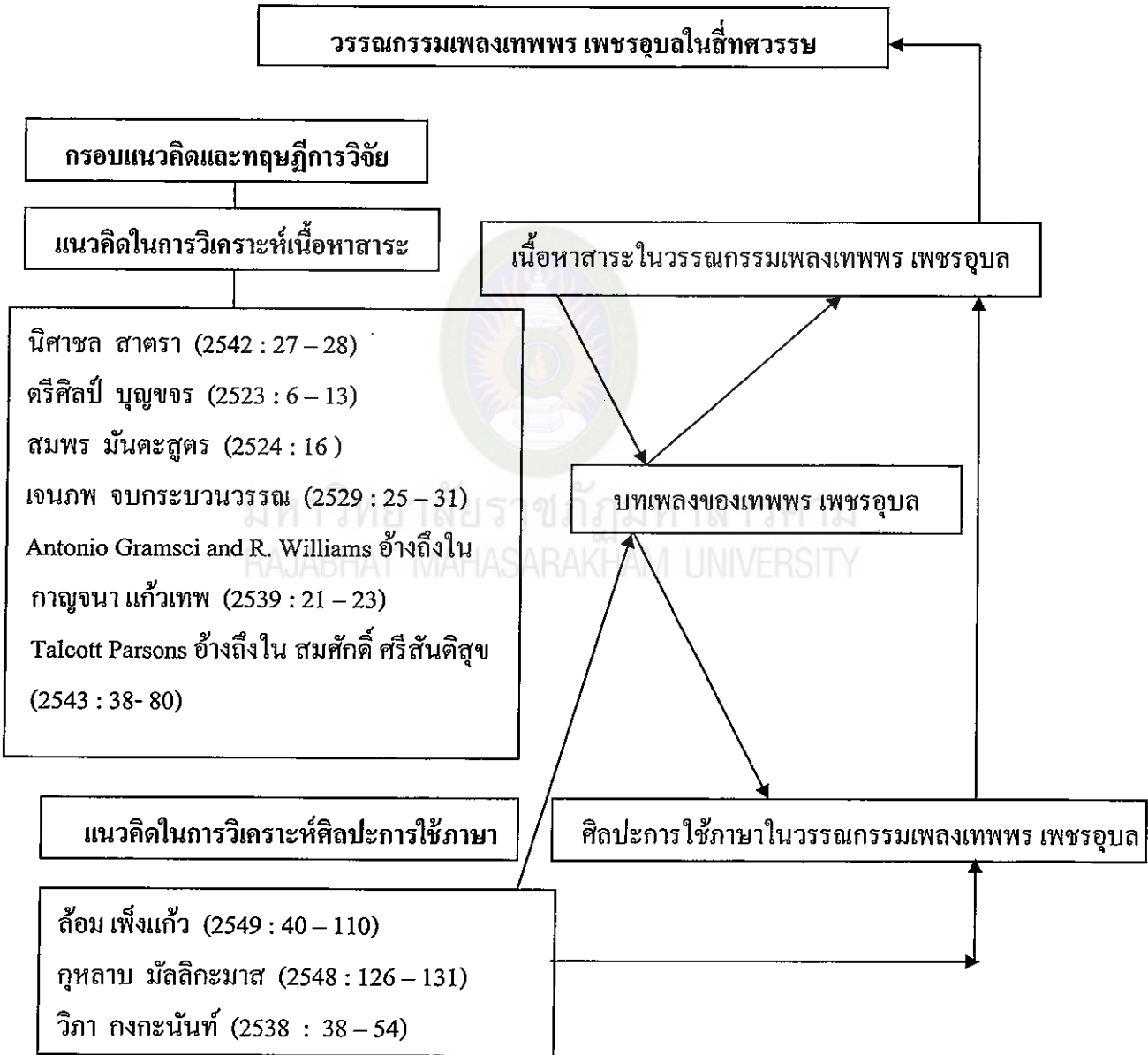
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบชีวิต ผลงาน เนื้อหาสาระและศิลปะการใช้ภาษาในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบล

2. ทำให้ทราบถึงภูมิปัญญาในด้านต่างๆ ของชาวอีสาน
3. เป็นการอนุรักษ์ สืบสาน และเชิดชูวรรณกรรมเพลงลูกทุ่งอีสาน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิเคราะห์เนื้อหาสาระและศิลปะการใช้ภาษาในวรรณกรรมเพลงของเทพพร เพชรอุบล ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดในการวิเคราะห์ ดังแผนภูมิ ดังนี้

แผนภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยวรรณกรรมเพลงของเทพพร เพชรอุบลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิเคราะห์ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับเทพพร เพชรอุบล
2. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับเพลงลูกทุ่ง
3. แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับเทพพร เพชรอุบล

การศึกษาวรรณกรรมที่เป็นผลงานเฉพาะบุคคลนั้น สิ่งที่ควรศึกษาและพิจารณาควบคู่กันเพื่อจะให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับผู้ประพันธ์ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น คือ การศึกษาชีวประวัติของผู้ประพันธ์ ซึ่งอาจเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้วิจัยสามารถนำมาวิเคราะห์วรรณกรรมตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ได้อย่างถูกต้องแม่นยำยิ่งขึ้น เจตนา นาควัชระ (2520 : 5) กล่าวว่า การศึกษาวรรณคดีหรือวรรณกรรมให้เข้าถึงจริงๆ นั้น จำเป็นจะต้องศึกษาประวัติของกวีหรือนักปราชญ์เสียก่อน ในฐานะที่นักประพันธ์เป็นส่วนหนึ่งของสังคม ย่อมอาศัยประสบการณ์ ความรู้สึก นึกคิด แรงบันดาลใจ ตลอดจนสภาพสังคมแวดล้อมที่นักปราชญ์อาศัยอยู่ สร้างสรรค์วรรณกรรมขึ้นมา ดังนั้น ชีวิตของกวีหรือนักประพันธ์ย่อมสัมพันธ์กับวรรณกรรมที่แต่งเสมอ

การวิเคราะห์วรรณกรรมเพลงของเทพพร เพชรอุบลครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงให้ความสนใจที่จะศึกษาประวัติของผู้ประพันธ์ จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ทั้งที่เป็นเอกสาร บทความ และการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องจำแนกได้เป็น 6 ประเด็น คือ ถิ่นกำเนิด ประวัติการศึกษา ประวัติการเข้าสู่วงการเพลง ผลงานเพลง(ร้อง) รางวัลและเกียรติคุณที่ได้รับ และผลงานบริการสังคม ดังนี้

1. ถิ่นกำเนิด เทพพร บุญสุข หรือ เทพพร เพชรอุบล

ชื่อเล่น อ้อ เกิดเมื่อปี 2490 ที่บ้านเลขที่ 23/4 บ้าน โนนใหญ่ ตำบลก่อเอ้ อำเภอเมืองใน จังหวัดอุบลราชธานี เป็นบุตรคนสุดท้องในจำนวนพี่น้องทั้งหมด 2 คน ของนายมี นางคำเหรียญ บุญสุข ครอบครัวประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม

2. ประวัติการศึกษา เทพพร เพชรอุบล

เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียนบ้าน โนนใหญ่ จังหวัดอุบลราชธานี ก่อนจะไปศึกษาต่อชั้นมัธยมในจังหวัด จบการศึกษาชั้นสูงสุดคือมัธยมศึกษาปีที่ 3 แผนกช่างกลโรงงาน จากโรงเรียนองค์การสนธิสัญญาป้องกันเอเชียอาคเนย์หรือ ร. ส. ป. อ. เมื่อ ปี พ. ศ. 2509

3. ประวัติการเข้าสู่วงการเพลง

หลังจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาเทพพร เพชรอุบลเดินทางเข้ากรุงเทพฯ เพื่อศึกษาต่อโรงเรียนเพาะช่าง สาขาประติมากรรม แต่เรียนได้ 2 ปีก็ลาออก เนื่องจากอยากเป็นนักร้อง เพราะมีพรสวรรค์ในการร้องเพลง สนใจดนตรีและเสียงเพลงมาตั้งแต่ยังเด็ก ระหว่างที่เรียนช่างกล ร.ส.ป.อ. ก็เคยขึ้นเวทีร้องเพลงโรงเรียน ผู้ที่สร้างแรงบันดาลใจอย่างมากต่อการอยากเป็นนักร้องในยุคนั้นของเขาก็คือ พร ภิรมย์ ศิลปินนักร้องลูกทุ่งผู้โด่งดังในยุคนั้น ซึ่งเขาสามารถเลียนเสียงเพลงแท้ของ พร ภิรมย์ ได้เหมือนมาก ที่บ้านเกิด เทพพร เพชรอุบล ร่วมงานกับนพดล ดวงพร ซึ่งเป็น โฆษกวิทยุประจำจังหวัดในสมัยนั้น ออกรับงานร้องเพลงตามที่ต่างๆ ในเขตจังหวัด ต่อมาทั้งสองเกิดความคิดขยายผลงานออกสู่นอกตัวจังหวัด ด้วยการไปเป็นนักร้องวงดนตรีใหญ่ในกรุงเทพฯ อยู่กับวง ศักดิ์ศรี ศรีอักษร ซึ่งที่นี่ พิพัฒน์ บริบูรณ์ เจ้าของวงให้ เทพพร ใช้ชื่อว่า จะเด็ด เพชรอุบล ด้วยเหตุว่าเป็นเขียนหนังสือสวย นอกจากการเป็นนักร้องแล้ว เขายังมีหน้าที่พิเศษในการคัดลอกเพลงจากสมุดเล่มเก่าลงเล่มใหม่ งานนี้ทำให้เขาได้เรียนรู้วิธีการแต่งเพลงไปโดยอัตโนมัติ ในช่วงนี้ เขาได้ลองแต่งเพลงหลายเพลง โดยใช้ชื่อว่า เทพพร ศิริโมกุล

ขณะอยู่ประจำวงดนตรีศักดิ์ศรี ศรีอักษร เขาได้รับการสนับสนุนให้บันทึกเสียงหลายเพลง เพลงแรกที่เขาแต่งเองร้องเอง มีชื่อว่า “นับหมอนรถไฟ” ซึ่งเขียนขึ้นจากประสบการณ์การหลงทางในกรุงเทพฯ ของเขาเอง จากนั้นก็แต่งเพลงอีกหลายเพลง หนึ่งในนั้นคือเพลง หมั่น ไล่ ซึ่งผ่องศรี วรนุช ร้องแก้กับเพลง เสียว ไล่ ของสุรพล สมบัติเจริญ

ต่อมาไม่นาน วงดนตรี ศักดิ์ศรี ศรีอักษร ก็ยุบวง เทพพร หันไปทำงานที่ค่ายทหารอเมริกันในสนามบินอุบลราชธานี เมื่อมีเวลาว่างก็ขึ้นร้องเพลงกับวงดนตรีที่เปิดการแสดงในเขตจังหวัด และเล่นดนตรี (แซกโซโฟนกับแอคคอร์ดियอน ที่ไปเรียนรู้มาจากวงศักดิ์ศรีศรีอักษร) ให้กับหมอลำคณะรังสิมันต์ ต่อมาวิเชียร สติรอดชมภู ชักชวนให้มาเป็นโฆษก พร้อมทั้งทำหน้าที่เล่นดนตรี และเล่นตลกประจำวงดนตรีและหมอลำคณะเพชรสยาม ภายใต้การบริหารของเทพบุตร

สติรอดชมภู ซึ่งยังมีวงดนตรีและคณะหมอลำอยู่ในสังกัดอีกหลายวง ผลงานการแต่งเพลงของเทพพร ได้สร้างนักร้องดังในสังกัดของเทพบุตร สติรอดชมภู คือ ศักดิ์สยามเพชรชมภู ที่โด่งดังถึงขั้นสามารถประชันกับวงดนตรีชื่อดังแห่งยุคของภาคกลางอย่าง สายัณห์ สัญญา ได้เลยทีเดียว ในช่วงนี้เทพพร เริ่มเปลี่ยนมาใช้ชื่อเทพพร เพชรอุบล และหันมารับบทนักร้องอีกครั้ง พร้อมกับได้บันทึกเสียงเพลงดัง “คิดฮอดอ้ายแหนเคื้อ” เพลงนี้บันทึกแผ่นเสียงลงบนแผ่นเดียวกับเพลง “ลำเพลินเจริญใจ” ของดาว บ้านดอน ซึ่งปรากฏว่าความดังของลำเพลินเจริญใจกลบเขาเสียสิ้น ต่อมาเกิดเหตุรัฐประหารในประเทศ และมีคำสั่งห้ามโฆษณาผ่านวิทยุ ทำให้รายการวิทยุไม่มีรายได้ และเตรียมปิดรายการจึงเปิดเพลง “คิดฮอดอ้ายแหนเคื้อ” ที่ขึ้นต้นด้วยประโยคที่ว่า “ยกมือขึ้นบ้าย บาย เป็นความหมายว่าอ้ายลาก่อน” เพื่ออำลาแฟนเพลง เพลงนี้จึงได้รับความนิยมอย่างมากในยุคนั้น

จากนั้นในปี 2518 เขาลาออกจากวงและได้รวบรวมสมัครพรรคพวกตั้งวงดนตรีเทพพร เพชรอุบล ซึ่งสามารถอยู่ในวงการได้ 7 ปี จากนั้นก็ผันตัวเองมาเป็นนักร้องรับเชิญตามวงต่าง ๆ นอกจากนี้ เทพพร ยังประพันธ์เพลงให้กับนักร้องคนอื่นร้องมากมาย ส่งผลให้ศิลปินนักร้องเหล่านั้นมีชื่อเสียง อดีตนักร้องพูดถึงการแต่งเพลงของตนเองว่า ไม่มีระบบการจัดเก็บส่วนใหญ่มักจะเขียนตามสั่งเพราะมีเค้าโครงมาให้ซึ่งทำได้ดีกว่าเขียนให้ค่ายเพลงและนักร้องในสังกัด

จากการทำงานอย่างหนักมาตลอดชีวิต เป็นผลให้เขาล้มป่วย ในปลายปี 2540 เนื่องจากเส้นโลหิตในสมองอุดตัน เป็นผลให้ไม่สามารถพูดหรือเคลื่อนไหวและช่วยตนเองได้ แต่ด้วยกำลังใจที่เข้มแข็ง ทำให้เทพพร เพชรอุบลอาการป่วยดีขึ้น และกลับมาแข็งแรง สามารถสร้างสรรค์ผลงานเพลงได้อีกครั้ง หลังจากที่ย่างกายแข็งแรงขึ้นเทพพร เพชรอุบลได้เข้ารับการพบแพทย์ตลอดระยะเวลาที่ป่วย และทานยากับแพทย์มาอย่างต่อเนื่อง

ในปลายปี พ.ศ. 2555 เทพพร เพชรอุบล เข้ารับการรักษาตัวที่โรงพยาบาลศรีนครินทร์ จังหวัดขอนแก่น เนื่องจากอาการอัมพฤกษ์กำเริบ แพทย์ได้วินิจฉัยว่าเทพพร

เพชรอุบล มีอาการของโรคมะเร็งตับแทรกซ้อนด้วย ต้องนอนพักอยู่โรงพยาบาลนานนับเดือน จึงได้กลับไปอยู่ที่บ้าน อาการของเทพพร เพชรอุบลก็ทรงและทรุดมาอย่างต่อเนื่อง เมื่อสามเดือนที่ผ่านมา ยังสามารถพูดคุยพุงนึ่ง ยกไม้ยกมือ ทานอาหารได้ แต่อาการกลับทรุดอย่างกะทันหัน ในช่วงเวลาประมาณ 03.00 น. วันที่ 22 ต.ค.พ.ศ. 2556 มีอาการตัวแข็ง ไม่ขยับตัว ไม่ตอบสนอง มีเพียงแค่อ้าปากค้าง และล้มตากรอกไปมาซ้ำๆ จนกระทั่งเสียชีวิต เมื่อเวลา 20.14 น. วันที่ 22 ตุลาคม 2556 ในวัย 66 ปี

4. ประวัติผลงานเพลง

จากอดีต เทพพร เพชรอุบล ได้ขับร้องเพลงไว้มากมายหลายเพลงจนเป็นที่ยอมรับและมีชื่อเสียงโด่งดังเป็นที่รู้จักของคนทั่วประเทศ ผู้วิจัยได้จำแนกเพลงของเทพพร เพชรอุบลตามช่วงเวลาไว้ 4 ทศวรรษ คือ ทศวรรษที่ 1 พ.ศ. 2511 – พ.ศ. 2520 จำนวน 24 เพลง ทศวรรษที่ 2 พ.ศ. 2521 – 2530 ไม่ปรากฏเพลง ทศวรรษที่ 3 พ.ศ. 2531 – พ.ศ. 2540 จำนวน 46 เพลง ทศวรรษที่ 4 พ.ศ. 2541 – พ.ศ. 2551 จำนวน 63 เพลง ดังนี้

ทศวรรษที่ 1 พ.ศ. 2511 – พ.ศ. 2520 มีจำนวน 24 เพลง

ชื่อเพลง	ปี พ.ศ. ที่แต่ง	ผู้ขับร้อง
1. นั้บหมอนรถไฟ	2511	เทพพร
2. คิดฮอดฮ้ายแทนเดื่อ	2518	เทพพร
3. จนแท้นื้อ	2518	เทพพร
4. ชีวิตบ้านนอก	2518	ใหม่ แวนทิพย์
5. นั้ดวันให้น้องรอ	2518	เทพพร
6. ร้องให้ทำไม	2518	เทพพร
7. รำวงหาคู่	2518	เทพพร
8. สัญญาหน้าฝน	2518	เทพพร
9. สิ้นกลิ่นดอกกุน	2518	เทพพร
10. เสียงแคนแทนใจ	2518	เทพพร
11. หมาเห่าเครื่องบิน	2518	เทพพร
12. อาลัยพระธาตุ	2518	เทพพร
13. อาลัยสาวเรณู	2518	เทพพร

ชื่อเพลง	ปี พ.ศ.ที่แต่ง	ผู้ขับร้อง
14. กลับมาเถิดน้อง	2519	เทพพร
15. ขอลาคนลวง	2519	เทพพร
16. เทพพรมาแล้ว	2519	เทพพร
17. บอกรักสาวอุบล	2519	เทพพร
18. บ่าวอีสาน	2519	เทพพร
19. รอน้องกลับมา	2529	เทพพร
20. คิดชชดน้องแดง	2519	ศักดิ์สยาม เพชรชมภู
21. เสียงครวญจากเทพพร	2519	เทพพร
22. เป้าแคนเกี่ยวสาว	2520	เทพพร
23. หนุ่มทุ่งกุลา	2520	เทพพร
24. ชีวิตบ้านนอก	2520	เทพพร

ทศวรรษที่ 2 พ.ศ. 2521 – 2530 ไม่ปรากฏเพลง

ทศวรรษที่ 3 พ.ศ. 2531 – พ.ศ. 2540 มีจำนวน 46 เพลง

ชื่อเพลง	ปี พ.ศ.ที่แต่ง	ผู้ขับร้อง
1. วันลาอาลัย	2532	เทพพร
2. ทหารใหม่ลาเมีย	2534	เทพพร + สมสกุล
3. ผัวเมียเมียเมา	2534	เทพพร + พิมพ์ใจ
4. ฝากรักฝากใจ	2534	เทพพร + อังคนางค์
5. เมษาให้มารอ	2534	เทพพร + อังคนางค์
6. ขอโทษอย่าโกรธนะ	2534	เทพพร + อังคนางค์
7. ขอหอมก่อนแต่ง	2534	เทพพร + มยุรา
8. คำมั่นสัญญา	2534	เทพพร + อังคนางค์
9. คอยคนสี่ซอ	2535	จินตหรา พูนลาภ
10. แหกพรรษา	2535	เทพพร
11. คำนอกขาไว้ใน	2535	เทพพร
12. เดือนหกอกซ้า	2535	เทพพร + อังคนางค์

ชื่อเพลง	ปี พ.ศ.ที่แต่ง	ผู้ขับร้อง
13. ตายแน่หนานี้	2535	ใหม่ แว่นทิพย์
14. สาวเรณูรำพัน	2535	ใหม่ แว่นทิพย์
15. เอกอีสาน	2535	เทพพร
16. ฟ้าร้องน้องข้า	2535	ใหม่ แว่นทิพย์
17. สาวกรรมกร	2535	ใหม่ แว่นทิพย์
18. คอยทาง	2536	เทพพร
19. ใจพี่ใจน้อง	2537	เทพพร + พิมพ์ใจ
20. น้ำตาผู้แพ้	2537	จินตหรา
21. บ้านนอกหลอกกัน	2537	ใหม่ แว่นทิพย์
22. เมียจ้าว – ศิวมา	2537	เทพพร + พิมพ์ใจ
23. มั่นใจเจ้าแล้วบ่	2537	เทพพร + พิมพ์ใจ
24. ส่งน้องเข้าหอ	2537	เทพพร + พิมพ์ใจ
25. สู้รักสองเรา	2537	เทพพร + พิมพ์ใจ
26. หนุ่มไทยสาวลาว	2537	เทพพร + พิมพ์ใจ
27. หนุ่มนาสาบาน	2537	เทพพร + พิมพ์ใจ
28. หนุ่มลาวสาวมอญ	2537	เทพพร + พิมพ์ใจ
29. อดใจไว้เรา	2537	เทพพร + พิมพ์ใจ
30. เช็ดจนตาย	2539	เทพพร
31. คอยหอมแคน	2539	ใหม่ แว่นทิพย์
32. คำเตือนเพื่อนสาว	2539	ใหม่ แว่นทิพย์
33. กิดถึงแม่	2539	ใหม่ แว่นทิพย์
34. แชวผู้บ่าว	2539	ใหม่ แว่นทิพย์
35. ถึงดั่งยังห่างแม่	2539	ใหม่ แว่นทิพย์
36. น้องจะคอย	2539	ใหม่ แว่นทิพย์
37. ผิดหวังจะคอย	2539	ใหม่ แว่นทิพย์
38. มนต์เพลงพิน	2539	จินตหรา พูนลาภ
39. รอคำตอบพ่อ	2539	ใหม่ แว่นทิพย์
40. รอพี่ที่ บ.ข.ส.	2539	จินตหรา พูนลาภ

ชื่อเพลง	ปี พ.ศ. ที่แต่ง	ผู้ขับร้อง
41. ลัดดาอยู่ไหน	2539	ใหม่ แวนทิพย์
42. สาวนาขาครัก	2539	ใหม่ แวนทิพย์
43. สาวเลยยังรอ	2539	ใหม่ แวนทิพย์
44. สาวใหม่รำพัน	2539	ใหม่ แวนทิพย์
45. ถักใจใส่กระทง	2540	ใหม่ แวนทิพย์
46. ห่างไกลใจคิดถึง	2540	ใหม่ แวนทิพย์

เพลงทศวรรษที่ 4 พ.ศ. 2541 – พ.ศ. 2551 มีจำนวน 63 เพลง

ชื่อเพลง	ปี พ.ศ. ที่แต่ง	ผู้ขับร้อง
1. ร้องไห้ใกล้หนองหาน	2542	มนต์สิทธิ์ คำสร้อย
2. คิดถึงไม่หาย	2543	เทพพร
3. ลูกอีสาน	2543	เทพพร
4. สวยจริงๆ	2543	เทพพร
5. ห่วงพี่	2543	ใหม่ แวนทิพย์
6. ทายคูสิ	2543	เทพพร + ใหม่ แวนทิพย์
7. ข้องใจ	2544	เทพพร
8. ขอโทษหลายๆ	2544	เทพพร + นิภาพร
9. คำวอนก่อนจาก	2544	นิภาพร
10. คิดชอดน้องแห่น	2544	ใหม่ แวนทิพย์
11. เตียดหลาย	2544	ใหม่ แวนทิพย์
12. จมน้ำอ้าย	2544	ใหม่ แวนทิพย์
13. ใจอ้ายใจน้อง	2544	เทพพร + รุ่งนภา
14. ชีวิตชาวนา	2544	ใหม่ แวนทิพย์
15. ดวงใจแม่	2544	นิภาพร
16. เชิญจงได้เลย	2544	อังคนางค์
17. นื่องรอที่นางรอง	2544	ใหม่ แวนทิพย์
18. นับนิ้วคอย	2544	เอ้ สมสกุล
19. แผ่นดินไหวที่ได้หวั่น	2544	เอ้ สมสกุล

ชื่อเพลง	ปี พ.ศ.ที่แต่ง	ผู้ขับร้อง
20. ใฝ่สีกอ	2544	เอ้ สมสกุล
21. ผากลาเมื่อฟ้าสาง	2544	ใหม่ แว่นทิพย์
22. พ้อบอกมา	2544	นิภาพร
23. รอก่อก	2544	อังคนางค์
24. รอรวันนัต	2544	ใหม่ แว่นทิพย์
25. ลูกมาพึ่งบุญ	2544	เอ้ สมสกุล
26. ส่งใจไปถึงกัน	2544	อังคนางค์
27. สาวขอนแก่น	2544	เอ้ สมสกุล
28. สาวไทยรำพัน	2544	เอ้ สมสกุล
29. สิทธิ์ของอ้าย	2544	เทพพร
30. ห่วงพี่ที่ติมอร์	2544	เอ้ สมสกุล
31. หัวใจมาร	2544	เทพพร
32. กวีานพะเยา	2544	เทพพร
33. เดียวดาย	2544	เทพพร
34. รักข้ามโขง	2544	เทพพร
35. สาวพาดิษฐ์	2544	เทพพร
36. ร้องไห้ใต้ต้นคูณ	2545	เทพพร
37. ไอตินกลิ่นกรุง	2545	เทพพร
38. สัมตำอินเตอร์	2545	นิภาพร
39. กระทงส่งข้า	2550	เทพพร
40. สวรรค์บ้านนา	2550	น้อย โพธิ์งาม
41. สาวภูเวียง	2550	ใหม่ แว่นทิพย์
42. หม้ายมัดหมี่	2550	ดวงตา เมืองใหม่
43. ส่งใจถึงใจ	2550	เทพพร + รุ่งนภา
44. กลัวใจไม่จริง	2550	เทพพร
45. กะปอมเก่า	2550	เทพพร
46. ต่อมจ้ำ	2550	เทพพร
47. สาวใหม่รำพัน	2550	ใหม่ แว่นทิพย์

ชื่อเพลง	ปี พ.ศ.ที่แต่ง	ผู้ขับร้อง
48. เห็นใจแล้วอ้าย	2550	ใหม่ แวนทิพย์
49. เบลอแล้วเบอร์ลิน	2550	เทพพร
50. รักนี้...มีเลือก	2550	เทพพร
51. เว้าให้ฟัง	2550	เทพพร
52. กินดองของเปล่า	2551	เทพพร
53. ขอใจไว้ฝัน	2551	เทพพร
54. ดอกไม้ป่า	2551	เทพพร
55. ถามใจคนไกลบ้าน	2551	เทพพร
56. ปรุงแปลงแก่งส้มโฮง	2551	เทพพร
57. อย่าหลอกน้องเคื้อ	2551	เทพพร
58. ผู้เฒ่ามีกม่วน	2551	เทพพร
59. ผากเดือนเพื่อนสาว	2551	ใหม่ แวนทิพย์
60. ฟิงพองมองทาง	2551	เทพพร
61. องค์เทพจากสวรรค์	2551	นิภาพร
62. ออนซอนอีसान	2551	เทพพร
63. ภาพชีวิต	2551	เทพพร

5. รางวัลและเกียรติคุณที่ได้รับ รางวัลศิลปินดีเด่น สาขาศิลปะการแสดง จากศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดขอนแก่น ปี 2535 รางวัลศิลปินมรดกอีสานและรางวัลมรดกอีสาน สาขาศิลปะการแสดงจากศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดขอนแก่น ปี 2554

6. ผลงานบริการสังคม

1. แต่งเพลงและร้องเพลงในเหตุการณ์พระราชทานมถลุ่ม เมื่อปี 2518 ทำให้คนไทยรำลึกถึงเหตุการณ์สะเทือนใจครั้งนั้นมีรัฐลีม
2. ร่วมแต่งเพลงและร้องเพลง จำหน่ายเพื่อการกุศลในวาระ 200 ปี จังหวัดอุบลราชธานีและวาระสมโภช 100 ปี จังหวัดอุดรธานี ปี 2535
3. สนับสนุนและรณรงค์ให้คนอีสานไม่กินปลาดิบ ร่วมกับสาธารณสุขจังหวัดขอนแก่นและคณะเพชรพิณทอง ปี 2535

4. สนับสนุนบรรณรังค์ไม้สูบบูหรี ร่วมกับสาธารณสุขจังหวัดกาฬสินธุ์ ปี 2536 ได้รับเกียรติจากสมาคมนักแต่งเพลง ให้เป็นตัวแทนนักร้องของภาคอีสาน แต่งเพลงและร้องเพลงเนื่องในงานส่งพระวิญญูณสมเด็จย่า

5. ได้เดินทางไปเผยแพร่ศิลปะพื้นบ้านที่วัดพระศรีนครินทร์ ประเทศ สวิตเซอร์แลนด์

จากข้อมูลดังกล่าว จะเห็นได้ว่า เทพพร เพชรอุบล เป็นบุคคลที่มีประสบการณ์ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความมานะพยายามประกอบกับพรสวรรค์ ความตั้งใจ และความสามารถบูรณาการธรรมชาติของชีวิต ความเป็นอยู่ของคนในสังคมเข้าผสมผสานกับ ศิลปะทางภาษาจนสามารถสร้างสรรค์ผลงานเพลงที่มีความโดดเด่น ไพเราะ จนเป็นที่รู้จักและ ได้รับการยอมรับทั้งในอดีตและปัจจุบัน ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลเหล่านี้มาใช้ในการวิจัยเพื่อวิเคราะห์ เนื้อหาสาระด้านสังคมและวัฒนธรรม

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับเพลงลูกทุ่ง

วรรณกรรมเพลงลูกทุ่งเป็นวรรณกรรมอีกรูปแบบหนึ่งที่มีความนิยม ดังนั้นในการศึกษาเพลงลูกทุ่ง ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับเพลงลูกทุ่งมาจำแนกได้ 5 ประเด็น คือ ความหมายของเพลงลูกทุ่ง ประวัติความเป็นมาของเพลงลูกทุ่ง ลักษณะของเพลงลูกทุ่ง องค์ประกอบของเพลงลูกทุ่ง และวิวัฒนาการของเพลงลูกทุ่ง ดังนี้

1. ความหมายของเพลงลูกทุ่ง

มีผู้ให้นิยามถึงเพลงลูกทุ่งไว้หลากหลาย ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542 : 1023) ให้ความหมายของคำว่า ลูกทุ่ง หมายถึง น. ลูกป่า; ผู้ที่ทำมาหากินตามท้องทุ่ง; ลูกสัตว์ที่เกิดในท้องทุ่ง; เรียกเหล่าเถื่อนว่าเหล่าลูกทุ่ง ว. เรียกเพลงชนิดหนึ่งที่คนในชนบทนิยมว่าลูกทุ่ง

เพลงลูกทุ่ง คือ เพลงที่สะท้อนวิถีชีวิต สภาพสังคมอุดมคติและวัฒนธรรมไทย โดยมีท่วงทำนอง คำร้อง สำเนียง และลีลาการร้องการบรรเลงที่เป็นแบบแผน มีลักษณะเฉพาะ ซึ่งให้บรรยากาศ ความเป็นลูกทุ่ง

ขุนวิจิตรมาตรา บันทึกลงไว้ในหนังสือเรื่องของละครและเพลงว่า เพลงลูกทุ่งเป็นวงดนตรีแบบสากลที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ประมาณปีหรือสองปี ลักษณะเพลงลูกทุ่งในระยะเริ่มแรก มาจากการร้องรำทำเพลงของไทยดั้งเดิม อาทิ แหม่เทศน์

สวดคฤหัสถ์ จำอวด ลีเก (ทรงเครื่อง) ลีเกลูกหมด (ไม่แต่งเครื่อง) ลีเกบันคน ลำตัด เพลงขอทาน เพลงพื้นเมืองบางเพลง โดยเพลงลูกทุ่งนำมาดัดแปลงแล้วใส่ดนตรีแบบสากลเป็นลักษณะเพลงแบบใหม่

เพลงลูกทุ่ง หมายถึง เพลงที่แสดงออกถึงชีวิตชนบทโดยนักร้องนักดนตรีที่เรียกตัวเองว่า “ลูกทุ่ง” เพลงลูกทุ่งกำเนิดขึ้นมา เพราะการแสวงหาความอบอุ่นใจของชาวชนบทที่เข้ามาประกอบอาชีพในเมืองหลวงเพื่อให้คลายความคิดถึงบ้านจึงมีลักษณะต่าง ๆ ที่แสดงความเป็นเพลง ลูกทุ่งมีลักษณะเฉพาะบางประการที่น่าสนใจ คือ การสร้างเนื้อร้องในลักษณะที่ทำให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์ขัน การแทรกบทเจรจาและเสียงหัวเราะ การแต่งเนื้อร้องที่ทันเหตุการณ์ เป็นต้น

พูนพิศ อมาตยกุล (2531 : 66-69) ให้ความหมายของเพลงลูกทุ่ง ว่าหมายถึง เพลงที่เกิดจากการประสมประสานของเพลงแบบต่างๆ หลายประเภทรวมกัน ได้แก่ เพลงพื้นบ้าน เพลงไทยเดิม เพลงเพื่อชีวิต และเพลงไทยสากล แต่เพลงลูกทุ่งก็ยังคงมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว คือนักร้องลูกทุ่งนั้นจะต้องมีเสียงดีร้องเต็มเสียง เนื้อหาส่วนมากจะบรรยายความอันเกี่ยวเนื่องด้วยชีวิตของชาวไทยชนบท โดยใช้สำนวนถิลาตรงไปตรงมาอย่างชาวบ้าน และที่สำคัญคือจะเน้นที่เสียงร้องและคำร้องมากกว่าเสียงดนตรี

จันทพ จบกระบวนวรรณ (2529 : 75- 81) กล่าวว่าเพลงลูกทุ่งหมายถึง เพลงที่สะท้อนความรู้สึกนึกคิด สภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนจากหลายๆ อาชีพในสภาวะต่างๆ กัน ได้ ตรงกับสภาพความเป็นจริงของสังคมตามยุคสมัย และนำปรากฏการณ์ทางสังคมนั้นมาล้อเลียนเสียดสีด้วยอารมณ์ขันให้สอดคล้องกับจังหวะเพลงที่ง่ายๆ และสนุกสนาน จึงทำให้เพลงลูกทุ่งเป็นที่สนใจฟังง่ายและจดจำเนื้อร้องได้ง่าย

นิธิ เอียวศรีวงศ์ (2528 : 95 -109) กล่าวว่า เพลงลูกทุ่งหมายถึง เพลงที่นิยมนำรูปแบบการแต่งเพลงมาจากเพลงพื้นบ้าน เป็นต้นว่า ลีเก เพลงฉ่อย ลำตัด หมอลำ เข้ามาปะปนอยู่เป็นจำนวนมาก และเนื้อหาของเพลงลูกทุ่งก็ได้สะท้อนความรู้สึกนึกคิดของชาวชนบทที่มีต่อสภาพสังคมได้อย่างชัดเจน

ศุภยง พันธุมโกมล (2535 : 5) เพลงลูกทุ่ง หมายถึง เพลงที่ดัดแปลงมาจากเพลงพื้นบ้าน ใช้น้ำเสียงง่ายๆ ตรงไปตรงมา เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับชาวบ้านวิถีชีวิตของคนชนบท เนื้อหาของเพลงใช้ภาษาเข้าใจง่าย มีการร้องแบบเต็มเสียงและเล่นลูกคอกเป็นจุดเด่น เนื้อหาของเพลงลูกทุ่งจะเอาแนวคิด วิถีชีวิต ความนิยมและเรื่องราวที่เกิดขึ้นในสังคมที่ชาวบ้านควรทราบนำมาเสนอ

พยางค์ มุกดา (2533 : 67) ได้เสนอทัศนะเกี่ยวกับเพลงไทยปัจจุบันว่ามีความเจริญรุดหน้าไปมาก เนื่องจากมีการกระตุ้นให้เกิดความเคลื่อนไหวอยู่เสมอไม่ล่าหลัง โดยเฉพาะด้านดนตรีและการเรียบเรียงเสียงประสานเห็นชัดในเพลงลูกทุ่งซึ่งพัฒนาไปมากแต่ถึงอย่างไรก็ตามยังมีบางส่วนที่คงเดิมเอาไว้ เช่นรูปแบบและเนื้อหาสาระที่มุ่งสะท้อนเรื่องราวของสังคมในหลายแง่มุม

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (2533 : 36) ทรงแสดงทัศนะเกี่ยวกับเพลงลูกทุ่งว่ามักจะสะท้อนภาพชีวิตจริงของคนในสังคมทุกระดับ สะท้อนปรากฏการณ์ทางสังคมได้ดียิ่ง โดยใช้ภาษาที่เรียบง่ายเข้าใจและจดจำได้เร็ว ส่วนผู้ร้องก็ร้องด้วยเสียงแท้ ร้องเต็มเสียงอย่างชัดถ้อยชัดคำ มีการเอื้อนเสียง เล่นลูกคอ ทำให้เพลงน่าฟังและเข้าถึงคนในสังคมได้ดี

สมยศ ลิงห้คำ (2534 : 30) กล่าวว่าเพลงลูกทุ่ง หมายถึง เพลงที่สะท้อนวิถีชีวิตสภาพสังคม อุดมคติและวัฒนธรรมไทยโดยมีท่วงทำนอง คำร้อง สำเนียง และลีลาการร้องการบรรเลงที่เป็นแบบแผนมีลักษณะเฉพาะซึ่งให้บรรยากาศของความเป็นลูกทุ่ง

เขาวริน ลัทธศักดิ์ศิริ (2543 : 12) กล่าวว่า เพลงลูกทุ่งเป็นเพลงที่มีลักษณะเฉพาะให้บรรยากาศของความเป็นชนบท สืบเนื่องมาจากเพลงพื้นบ้านแบบไทยๆ เป็นเพลงที่ใช้ภาษาง่ายๆ ไม่สลับซับซ้อน ตรงไปตรงมา ไม่อ้อมค้อม สร้างความสุนทรีย์ มีความเป็นธรรมชาติเป็นที่นิยมของประชาชน โดยทั่วไปทุกเพศทุกวัย เพลงลูกทุ่งจำนวนมากที่สะท้อนถึงสภาพสังคม ความเป็นอยู่และวัฒนธรรมไทย และมีเพลงลูกทุ่งหลายเพลงที่มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของคนไทยอย่างลึกซึ้ง

พยุงศักดิ์ จันทรสุรินทร์ (2539 : 19) กล่าวว่า เพลงลูกทุ่งเป็นสื่อวัฒนธรรมทางการบันเทิงและการให้ความรู้ความเข้าใจในวิถีของสังคม ที่ใช้ภาษาไทยอย่างเรียบง่าย ตรงไปตรงมา ชัดเจน มีสำเนียงลีลาการขับร้องที่มีลักษณะเฉพาะ บ่งบอกถึงวัฒนธรรมในท้องถิ่นนั้นๆ ซึ่งสะท้อนให้เห็นสภาพสังคม อุดมคติและวัฒนธรรม ในแต่ละยุคแต่ละสมัยง่ายต่อการจดจำและทำความเข้าใจ

ลิขณา สุขสุวรรณ (2521 : 14) ได้กล่าวถึงความหมายของคำว่า เพลงลูกทุ่งไว้ว่า เพลงที่แสดงออกถึงชีวิตชนบท โดยนักร้อง นักดนตรี ที่เรียกตัวเองว่า “เพลงลูกทุ่ง”

จินตนา คำรงค์เลิศ (2533 : 9) ได้กล่าวถึงความหมายของคำว่า “เพลงลูกทุ่ง” ไว้ว่า เพลงลูกทุ่ง หมายถึง ผลงานเพลงของผู้ประพันธ์ นักร้อง คนตรีที่เรียกตนเองว่า “ลูกทุ่ง” มักมีเนื้อหาแสดงออกถึงชีวิตชนบท หรือเรื่องราวร่วมสมัยที่เกิดขึ้นในสังคมระดับชาวบ้าน

ศิริพร กรอบทอง (2547 : 391) ได้กล่าวถึงเพลงลูกทุ่ง ไว้ว่า เพลงลูกทุ่งคือเพลงไทยสากลที่มีลักษณะสัมพันธ์กับท้องถิ่นพื้นบ้าน ซึ่งได้พัฒนาเกิดขึ้นในสังคมเมืองภายหลังสงครามโลกครั้งที่สอง ในระยะแรกเพลงประเภทนี้ถูกเรียกอย่างไม่เป็นทางการว่า เพลงชีวิตหรือเพลงตลาด

จากความหมายของเพลงลูกทุ่งของนักวิชาการดังกล่าว สรุปได้ว่า เพลงลูกทุ่งเป็นเพลงที่ดัดแปลงมาจากเพลงพื้นบ้าน ใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายตรงไปตรงมา มีเนื้อหาเกี่ยวกับการสะท้อนสภาพชีวิตของคนในสังคม

2. ความเป็นมาของเพลงลูกทุ่ง

ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสารความเป็นมาของเพลงลูกทุ่งจากนักวิชาการหลายท่านแล้ว นำมาจัดลำดับความเป็นมาของเพลงลูกทุ่ง คือ เพลงลูกทุ่งเพลงแรก การเริ่มเรียกเพลงลูกทุ่ง การแบ่งยุคเพลงลูกทุ่ง ที่มาของทำนองและสำเนียงการร้องเพลงลูกทุ่ง ดังต่อไปนี้

2.1 แนวเพลงลูกทุ่งเพลงแรก

จากการสืบค้นจากเอกสารพบว่า เพลงที่มีแนวเพลงลูกทุ่งที่เกิดขึ้นเพลงแรกและบันทึกไว้เป็นหลักฐานคือ “เพลงโอ้เจ้าสาวชาวไร่” ในปีพุทธศักราช 2481 ประพันธ์คำร้องทำนอง โดยครูเหม เวชกร ขับร้องโดย (คำธม บุณณานนท์ เลิศชาย ทยุทธ. 2538 : 202) ได้กล่าวว่า จากการสัมภาษณ์ครูใหญ่ ณาทยน ถึงความเป็นมาของเพลงลูกทุ่งว่า ครูเหม เวชกรชอบเที่ยวตามท้องทุ่ง ท้องนา แม่น้ำ ลำคลอง ป่าไม้ การพักผ่อนตามต่างจังหวัด จึงทำให้เรื่องราวที่ไปพบเห็น ได้นำมาแต่งบทละครวิทยุเรื่องหนึ่ง คือ เรื่องสาวชาวไร่

พยงค์ มุกดาพันธ์ (2532 : 34) กล่าวว่า เพลงลูกทุ่งคงจะเกิดขึ้นเมื่อปีพุทธศักราช 2507 ก่อนหน้านั้นคงยังไม่ได้มีการแยกเป็นเพลงลูกทุ่งเพลงลูกกรุง เพราะว่าเดิมทีนั้น เรื่องของเพลงมาจากลักษณะของเพลงไทยเดิม ต่อมาเป็นเพลงไทยสากล เพลงไทยเดิมนั้นคือการร้องด้วยมโหรี ปี่พาทย์ เพลงลูกทุ่งจึงได้นำมาจากแนวเพลงไทยเดิม

จากข้อความดังกล่าวเห็นได้ว่า เพลง โอ้เจ้าสาวชาวไร่ เป็นเพลงที่ผู้ประพันธ์ได้นำเอาบริบทของสังคมชนบทมาใช้ในการประพันธ์เพลง ซึ่งถือว่าเป็นเอกลักษณ์ของเพลงลูกทุ่ง

2.2 การเริ่มเรียกชื่อ เพลงลูกทุ่ง

นคร ถนอมทรัพย์ (2532 : 31- 33) ได้กล่าวว่า ปีพุทธศักราช 2493 ผู้ที่แบ่งประเภทนักร้องคือ ป.วรานนท์ ตอนนั้นเขาเป็นนักจัดรายการวิทยุที่มีชื่อเสียง เขาเรียก

นักร้องประเภท ค่ำรณ สัมบุณณานนท์ สมยศ ทัศนพันธ์ พยงค์ มุกดา ว่าเป็นนักร้อง “ตลาด” เพลงที่ร้องเรียกว่า “เพลงตลาด” ซึ่งเป็นเพลงที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย ฟัง ได้ถึงชาวตลาดและชาวบ้านนอก ส่วนแนวของ สุเทพ วงศ์กำแหงและชรินทร์ นันทนาคร เรียกว่าเพลงผู้ดี ถ้าเอาสองคำนี้มาพิจารณา เป็นเรื่องเสียดความรู้สึกมากถือว่าเป็นการแบ่งชนชั้น นักร้องยุคสุรพล สมบัติเจริญ ระยะเวลา นั้นยังไม่มีคำว่า เพลงลูกทุ่ง เขาได้รับสมญานามว่านักร้องเพลงรำวง สืบทอดมาจากเบญจมิตร ซึ่งเคยเป็นราชาเพลงรำวงมาก่อน ทูล ทองใจ ก็อยู่ในประเภท นักร้องตลาด ปอง ปรีดา ตอนมีชื่อเสียงก็ยังไม่ได้เรียกว่านักร้องลูกทุ่ง และก้าน แก้วสุพรรณ ซึ่งร้องเป็นเพลงชนบท ก็ยังไม่เรียกว่าเพลงลูกทุ่ง

คำว่าเพลงลูกทุ่ง เริ่มใช้ในรุ่น “ชาย เมืองสิงห์” ในขณะที่เขามีชื่อเสียงเป็นเวลาเดียวกับอาจารย์จ่าง รังสิกุล จัดรายการลูกทุ่งกรุงไทยขึ้น ชายเมืองสิงห์ เป็นนักร้องคนแรกของวงจุฬารัตน์ที่ได้ออกโทรทัศน์จากรายการนี้ เพราะฉะนั้นเพลงลูกทุ่งน่าจะมาจากอาจารย์จ่าง รังสิกุล จัดรายการลูกทุ่งกรุงไทยออกอากาศ ทางโทรทัศน์ช่อง 4 รายการนี้ตั้งขึ้นเมื่อ 11 กรกฎาคม 2507 นอกจากนี้ในช่วงระยะเวลาที่ใกล้กันนั้น มีภาพยนตร์เรื่องยัวร์ ซิตติ้ง ฮาร์ท (Your Cheating Heart) เข้ามาฉาย โดยมีฮอร์จแฮมมิงตัน (George Hamington) แสดงเป็น แฮงค์ วิลเลียม (Hank Williams) เขาตั้งชื่อหนังเรื่องนี้เป็นภาษาไทยว่า “เพลงลูกทุ่ง” ตั้งแต่นั้นมา วงการดนตรีไทยก็เกิดเป็น “ลูกทุ่ง” กับ “ลูกกรุง” ขึ้น

จากข้อความดังกล่าวสรุปได้ว่า เพลงลูกทุ่งเริ่มเรียกประมาณปี พุทธศักราช 2507 และเพลงที่เป็นแนวลูกทุ่งเพลงแรกคือ โอ้เจ้าสาวชาวไร่

2.3 การแบ่งยุคเพลงลูกทุ่ง

จินตนา ดำรงเลิศ (2533 : 45 – 68) กล่าวว่า หลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 เพลงไทยสากลแนวที่เรียกว่าเพลงตลาด ซึ่งต่อมาเปลี่ยนเป็นเพลงลูกทุ่งในปลายปี พ.ศ. 2507 และผ่านมาถึงปัจจุบัน สรุปวิวัฒนาการของเพลงลูกทุ่งในช่วงระยะเวลาต่างๆ โดยแบ่งออกเป็น 5 ยุคดังนี้ ยุคต้น ยุคทองของเพลงลูกทุ่ง ยุคภาพยนตร์เพลง ยุคเพลงเพื่อชีวิต และยุคหางเครื่องและคอนเสิร์ต

2.3.1. ยุคต้น

ในยุคนี้ยังไม่มี การแบ่งแยกประเภทของเพลงลูกทุ่งหรือลูกกรุง ยังใช้คำว่าเพลงตลาดหรือเพลงชีวิตอยู่ บทเพลงมักมีเนื้อหาเกี่ยวกับชนบท และสะท้อนถึงแง่มุมต่างๆ ตลอดจนความยากจนของสังคม นักร้องเหล่านี้มีลีลาการร้องแบบชนบท เสียงดังฟังชัด นักร้องที่ร้องเพลงแนวนี้ได้แก่ ค่ำรณ สัมบุณณานนท์ ชาญุ เย็นแหม นิยม มารยาท สมยศ

ทัศนพันธ์ ก้าน แก้วสุพรรณ ชัยชนะ บุญโชติ ทูล ทองใจ เบจมินทร์ (ตุ้มทอง โชคชนะ) สุรพล สมบัติเจริญ ผ่องศรี วรนุชและศรีอางค์ ตรีเนตร นักประพันธ์เพลง ได้แก่ ไพบูลย์ บุตรขัน พยงค์ มุกดา มงคล อมาตยกุล เบ็ญจมินทร์ สุรพล สมบัติเจริญ สมยศ ทัศนพันธ์ ป. ชื่น ประโยชน์ ฯลฯ ส่วนวงดนตรีที่เด่นๆ ได้แก่ วงจุฬารัตน์ของมงคล อมาตยกุล วงดนตรีพยงค์ มุกดาและวงดนตรีสุรพล สมบัติเจริญ วงดนตรีเหล่านี้เป็นแหล่งกำเนิดของวงดนตรีและนักร้อง ลูกทุ่งจำนวนมากในเวลาต่อมา เนื้อหาของเพลงลูกทุ่งในยุคต้นมีเนื้อหาในการใช้ภาษาที่เรียกได้ว่าบทกวีแห่งชนบท ภาพต่างๆของชนบทได้ปรากฏออกมาในบทเพลง เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับธรรมชาติ องค์ประกอบทางภูมิศาสตร์ในท้องถิ่นของตนเอง เช่น ท้องนา ต้นข้าว ทุ่งฟ้า ดอกไม้ สายลม แสงแดด เป็นต้น ในวิถีชีวิตมักเกี่ยวข้องกับความรัก ความจริงใจของหนุ่มสาวที่ยึดมั่นเกี่ยวกับศาสนา ขนบประเพณีอันดีงามของอาชีพเกษตรกร ตลอดจนความยากจนของชาวนา (จินตนา คำรงเลิศ. 2533 : 45 – 68 ; อ้างถึงใน อภิชน วงศ์ภักดี. 2551 : 27 – 28)

2.3.2 ยุคทองของเพลงลูกทุ่ง พ.ศ. 2507 – 2513

ยุคนี้ได้รับการขนานนามว่า “เพลงลูกทุ่ง” อย่างเป็นทางการแยก จาก “เพลงลูกกรุง” นับตั้งแต่ประกอบ ไชยพิพัฒน์ จัดรายการทางสถานีโทรทัศน์ชื่อ “เพลง ลูกทุ่ง” เมื่อปลายปี พ.ศ.2507 ยุคนี้เพลงลูกทุ่งได้รับความนิยมอย่างกว้างขวาง ต่อมาในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2509มีการจัดงานแผ่นเสียงทองคำพระราชทานครั้งที่ 2 นักร้องลูกทุ่งที่ได้รับรางวัลคือ สมยศ ทัศนพันธ์ในฐานะนักร้องลูกทุ่งชายยอดเยี่ยม ซึ่งเป็นนักร้องลูกทุ่งคนแรกที่ได้รับรางวัลนี้ เพลงที่ได้รับรางวัลคือ เพลง ช่อทิพย์รวงทอง ผลงานประพันธ์ของ พยงค์ มุกดา ผู้ที่ทำให้เพลงลูกทุ่งนิยมสูงสุดคือ สุรพล สมบัติเจริญ เป็นทั้ง นักร้องและนักประพันธ์เพลงที่มีลีลาและรูปแบบเฉพาะตน สุรพล เริ่มชีวิตจากการเป็นนักร้องของกองดุริยางค์ทหารอากาศ โดยสุรพลมักถนัดร้องเพลงในจังหวะเดินรำ (เจนภพ จบกระบวนวรรณ. 2530 : 13) กล่าวว่า เนื้อหาที่สุรพลแต่งและนำมาขับร้องมักมีเนื้อหาตลก ขบขัน สอดแทรกเนื้อหาของค่านิยมของผู้คนในสมัยนั้น ได้เป็นอย่างดี เนื้อหาฟังง่าย ตรงไปตรงมา ฟังแล้วสนุกสนาน

ช่วงระหว่าง พ.ศ. 2507 – 2513 มีผลงานเพลงลูกทุ่งออกเผยแพร่เป็นจำนวนมาก ความหลากหลายในเนื้อหาของบทเพลง ก็เพิ่มมากขึ้น นักร้องเด่นๆ ในยุคนี้ ได้แก่ ไหวพจน์ เพชรสุพรรณ เพลิน พรหมแดน พร ภิรมย์ ชาย เมืองสิงห์ และศรีคีรี ศรีประจวบ เนื้อหาในการนำเสนอยังคงมีความเกี่ยวข้องกับชีวิตชาวนาเป็นหลัก และการเข้ามาทำงานของคนบ้านนอก เป็นต้น

2.3.3 ยุคภาพยนตร์เพลง พ.ศ. 2513 – 2515

สุรพงษ์ สัจจมณี (2541 : 46) กล่าวว่า ในยุคนี้ เกิดการแข่งขันกันระหว่างเพลงลูกทุ่งและลูกกรุง นักร้อง นักแต่งเพลงลูกทุ่งเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก นักประพันธ์เพลงพยายามสร้างเอกลักษณ์ให้กับนักร้องแต่ละคน นักประพันธ์ที่ประสบความสำเร็จในช่วงเวลานี้ อาทิ กานท์ การรณรงค์ ฉลอง ภู่อ่าง ช.คำซอ ศรีขละ พงษ์ศักดิ์ จันทรุกขา สุรินทร์ภาคศิริ ฯลฯ การแข่งขันเพลงลูกทุ่งเห็นได้ชัดเจน เนื่องจากนำเอาเพลงลูกทุ่งมาประกอบภาพยนตร์เรื่อง มนต์รักลูกทุ่ง ซึ่งนำแสดงโดย มิตร ชัยบัญชา และเพชรา เขาวราษณ์ ประพันธ์โดย ไพบุลย์ บุตรขัน ความสำเร็จจากภาพยนตร์มนต์รักลูกทุ่งนั้น ทำให้เกิดการเลียนแบบตามมา มีการสร้างภาพยนตร์ โดยมีการแสดงเพลงลูกทุ่งประกอบอีกหลายเรื่อง บางเรื่องพระเอกและนางเอกขับร้องเองภาพยนตร์ที่สร้างในแนวดังกล่าว เช่น แม่ศรีไพร ทุ่งเศรษฐี โทณ เป็นต้น นักร้องที่โด่งดังจากภาพยนตร์ประกอบเพลงลูกทุ่งคือ สังข์ทอง สีใส จากภาพยนตร์เรื่อง โทณ

หลังจากภาพยนตร์เรื่อง โทณ สังข์ทอง สีใส ได้แสดงภาพยนตร์แนวนี้อีกหลายเรื่องและตั้งวงดนตรีของตนเอง เขาประสบความสำเร็จทั้งด้านนักร้องและนักแสดง ได้รับฉายาว่า “นักร้องหน้าผี” ในช่วงระยะเวลาเดียวกันนี้ มีนักร้องเพลงลูกทุ่งหลายคนตั้งวงดนตรีของตนเอง โดยใช้ชื่อของตนเป็นชื่อวง ช่วงนี้มีการแสดงประกอบร้องเพลงในลักษณะรีวิวสั้นๆ และการเดินของทางเครื่อง ซึ่งแต่งกายด้วยเสื้อผ้าสีตระการตาเป็นที่ถูกใจของผู้ชม ผู้ที่ประสบความสำเร็จ อาทิ ระพิน ภูไท เสกศักดิ์ ฟูกันทอง ศรีศิริ ศรีประจาว สังข์ทอง สีใส สมัย อ่อนวงศ์ พนม นพพร บุปผา สายชลยุพิน แพรทอง ชาตรี ศรีชล กาเหว่า เสียงทอง กังวาน ไพร ลูกเพชร ฯลฯ เนื้อหาของเพลงมีลักษณะเกี่ยวกับเหตุการณ์ชีวิตประจำวันของสังคมไทย เช่น เพลงที่มีเนื้อหาสะท้อนถึงชีวิตชนบท เพลงที่มีเนื้อหาสะท้อนชีวิตของเมืองกรุง เป็นต้น

2.3.4 ยุคเพลงเพื่อชีวิต พ.ศ.2516 -2519

จินตนา ดำรงเลิศ (2533 : 45 – 68) สรุปได้ว่า หลังเหตุการณ์ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 ประเทศไทยมีการอภิปรายชี้ทางการเมืองสูง มักมีการกล่าวถึงความเลื่อมล้ำ ความแตกต่างทางชนชั้น การเอารัดเอาเปรียบ การทุจริตของพวกพ่อค่านายทุน ในขณะเดียวกันก็เกิดวงดนตรีของคนรุ่นใหม่ที่เราเรียกว่า “เพลงเพื่อชีวิต” วงการศิลปะและวรรณกรรมก็เกิดแสวงหาความคิดแนว “ศิลปะเพื่อชีวิต” ต่อต้านกระแสความคิดแบบศิลปะเพื่อศิลปะ เพลงลูกทุ่งในยุคนี้

มีการสอดแทรกเนื้อหาเพลงเพื่อชีวิตไว้เป็นจำนวนมาก เนื้อหาของเพลงกล่าวเน้นให้เห็นถึงปัญหาความยากไร้ของกรรมกร ชาวไร่ ชาวนา

นักประพันธ์เพลงที่ได้รับความนิยม ได้แก่ ชลธี ธารทอง ชงชัย เล็กกำพล โผผิน พรสุพรรณ สดใส ร่มโพธิ์ทอง กู้เกียรติ นครสวรรค์ และนักประพันธ์รุ่นก่อน ยังคงได้รับความนิยมสูง เช่น พยงค์ มุกดา ฉลอง ภู่งาม ประดิษฐ์ อุตตะมัง จิว พิจิตร ฯลฯ นักร้องที่ได้รับความนิยมสูงในยุคนี้ ได้แก่ สายัณห์ สัญญา สัญญา พรนารายณ์ น้ำอ้อย พรวิเชียร บานเย็น รากแก่น ศรีเพชร ศรีสุพรรณ ฯลฯ

รัฐบาลในยุคนี้ เป็นช่วงที่ประชาธิปไตยเบิกบานในเมืองไทยอุดมการณ์เสรีนิยมและสังคมนิยมเฟื่องฟูมากขึ้น ไม่มีการห้ามปรามเพลงที่มีเนื้อหาเอ่ยถึงความจริงเกี่ยวกับความยากจนของประชาชน ดังที่รัฐบาลบางสมัยเคยกระทำโดยอ้างว่ามีความคิดเอียงซ้าย หรือเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐ ผลงานเพลงลูกทุ่งจึงมีเนื้อหาเกี่ยวกับ ความลำบากยากจนของประชาชนและมีการนำศัพท์สำนวนที่เคยถูกจำแนกว่าเป็น “ซ้าย” มาใช้ในเนื้อเพลง เช่นคำว่า ชนชั้น สักดินา นายทุน กระตุกสันหลังผู้ฟ้าหน้าผู้ดิน ฯลฯ เพลงในแนวดังกล่าว เช่น เพลงน้ำอีสาน ของชลธี ธารทองขับร้องโดย สายัณห์ สัญญา ซึ่งได้รับรางวัลเพลงยอดเยี่ยม พ.ศ. 2518 เป็นเพลงที่มีเนื้อหาสะท้อนถึงความยากไร้ของชาวอีสาน และเพลงคำด้อยเพียงดินของสดใส รุ่งโพธิ์ทอง ซึ่งมีการใช้ศัพท์ที่เคยถูกจำแนกว่าซ้าย เป็นต้น

ปรากฏการณ์ของเพลงลูกทุ่งอีกประการ คือ เพลงลูกทุ่งผสมบทพูด ลักษณะเด่นคือการนำเอาเหตุการณ์ทางการเมือง หรือเหตุการณ์ประจำวันในชีวิตจริงมาล้อเลียน บทเพลงนั้นแฝงแงคิด วิพากษ์วิจารณ์ไว้อย่างคมคาย และสร้างความขบขันเฮฮาให้กับผู้ฟัง นักร้องที่นิยมในยุคนี้คือ เพลลิน พรหมแดน นักแต่งเพลง ได้แก่ สงเคราะห์ สมิตภาพงษ์ นิยม มารยาท จิว พิจิตร อัมพร โจทย์ จันทร์ สำเร้ง เวชประชา ฯลฯ และในช่วงเวลาเดียวกันนี้ เพลลิน พรหมแดน ได้คิดค้นการเต้นและการแต่งกายของหางเครื่อง โดยเลียนแบบตะวันตกมาประยุกต์ใช้ จึงทำให้เกิดการแข่งขันกันในการเพลงลูกทุ่ง และทำธุรกิจเพลงลูกทุ่งซับซ้อนยิ่งขึ้น

2.3.5 ยุคหางเครื่องและคอนเสิร์ต พ.ศ. 2520 – 2528

จิตนา คำรงค์เลิศ (2533 : 45 – 68) ในช่วงเวลาระหว่าง พ.ศ. 2520 – 2528 วงการเพลงลูกทุ่งและลูกกรุงได้กำเนิด นักร้องเป็นจำนวนมาก วงดนตรีเพลงลูกทุ่งได้เข้าสู่ระบบทุนมากขึ้น มีการแสดงเพลงลูกทุ่งมีการประกวดการเต้นและเครื่องแต่งกายของหางเครื่องประกอบด้วย นักแต่งเพลงแนวลูกทุ่งในช่วงเวลานี้ เช่น ชลธี ธารทอง ฉลอง ภู่งาม

คัมภีร์ แสงทองวิเชียร คำเจริญ ชัยพร เมืองสุพรรณ สุชาติ เทียนทอง ชวนชัย นิมพะวงศ์ คอย อินทนนท์ ดาว บ้านดอน ฯลฯ นักร้องชายที่อยู่ในความนิยม เช่น สายัณห์ สัญญา เกรียงไกร กรุงสยาม สุรชัย สมบัติเจริญ ยอดรัก สลักใจ ศรชัย เมฆวิเชียร ศรเพชร ศรสุพรรณ พร ไพโรสถณ์ ฯลฯ นักร้องเพลงลูกทุ่งหญิงที่ได้รับการขนานนามว่าราชินีลูกทุ่งในยุคนี้คือ พุ่มพวง ดวงจันทร์ นักร้องหญิงที่ได้รับความนิยมนอกจากพุ่มพวงได้แก่ นันทิดา แก้วบัวสาย ดาวใต้ เมืองตรัง หงษ์ทอง ดาวอุดร สดศรี พรหมเสกสรร อ้อยทิพย์ ปัญญาธรณ์ ฯลฯ

ตั้งแต่ประมาณปี พ.ศ. 2528 เป็นต้นมา เกิดแฟชันการแสดงคอนเสิร์ตของนักร้องแนวสตริง ซึ่งเป็นผลให้มีการแสดงคอนเสิร์ตขึ้นในวงการเพลงลูกทุ่งด้วย พุ่มพวง ดวงจันทร์ ได้จัดการแสดงคอนเสิร์ตได้รับความนิยมอย่างสูง ในช่วงปี 2531 – 2535 เป็นช่วงที่ชบเขาสำหรับวงการเพลงลูกทุ่ง เพราะช่วงนี้เพลงสตริงสมัยใหม่ และวัฒนธรรมทางดนตรีจากต่างชาติ เข้าหลั่งไหลทะลักมา ทำให้เกิดปรากฏการณ์ใหม่ ๆ สำหรับวงการเพลงสตริง แต่เพลงลูกทุ่ง กลับไม่ค่อยมีอะไรใหม่ ๆ จนกระทั่ง มีบทเพลง ๆ หนึ่ง ที่ทำให้ลูกทุ่งได้รับความนิยมอีกครั้ง คือ “สมศรี 1992” ของ “ยิ่งยง ยอดบัวงาม” จึงเกิดกระแสเพลงลูกทุ่งขึ้นมาอีกครั้ง ในปี 2535 และช่วงเวลาเดียวกัน ก็เกิดเพลงผสมผสาน ลูกทุ่ง+สตริง มาในสมัยนี้ แต่เรียกเพลงสไตล์นี้ว่า “เพลงร่วมสมัย” เพราะยังติดคำร้องลูกทุ่ง แต่ทำนอง และดนตรี จะออกเหมือนเพลงจีน ๆ คำร้อง สไตล์เมียน้อย เมียเก็บ เช่นเพลง “ทางใหม่” ของ “นิตยา บุญสูงเนิน” แต่ดูโดยรวมลักษณะ ก็ไม่ใช่เพลงลูกทุ่ง และ ไม่ใช่เพลงสตริงวัยรุ่น และปี 2538 - 2542 เพลงลูกทุ่ง เริ่มมีการผสมผสานหลากหลายมากขึ้น

จากเอกสารของนักวิชาการหลายท่าน ได้กำหนดจุดสิ้นสุดยุคเพลงลูกทุ่ง ไว้เพียง 20 ปีที่ผ่านมาเท่านั้น ปัจจุบันเพลงลูกทุ่งมีวิวัฒนาการมากขึ้น ทั้งในแง่ของความหลากหลาย ในแง่รูปแบบของการนำเสนอ ในแง่ของรูปแบบของการสื่อสารของประชาชน มีการบูรณาการกับดนตรีแนวอื่นๆ ตั้งแต่ปี 2541 มีศิลปินลูกทุ่งหน้าใหม่เข้าสู่วงการเพลงลูกทุ่งของค่ายเพลงหน้าใหม่ ตลาดเพลงลูกทุ่งเป็นตลาดใหญ่ เพลงลูกทุ่งได้รับความนิยมอีกครั้ง เนื่องมาจากละครดนตรีลูกทุ่งที่แพร่อากาศทางช่อง 7 สี ในขณะนั้น โดยมีบริษัทอาร์เอส โปรโมชั่นเป็นผู้ทำเพลงประกอบและเป็นที่ยอมรับในเวลาต่อมา การกลับเข้ามาในวงการเพลงของก๊อด จักรพรรณ์ อาบครบุรีที่นำเพลงเก่ามาขับร้องใหม่ได้รับความนิยมจากกลุ่มนักฟังเพลงรุ่นใหม่ในกรุงเทพฯ และวงการเพลงลูกทุ่งในคลื่นเอฟเอ็มจากการบริหารโดย วิทยา สุภพร โอภาส นอกจากนี้ยังมีศิลปินแนวสตริงและแนวเพื่อชีวิตหลายคนที่ย้ายมาทำเพลงลูกทุ่ง เช่น ทัช ณ ตะกั่วทุ่ง ต้อม เรนโบว์ เทียรี่ เมฆวัฒนา บิลลี่ โอแกน เป็นต้น(Integrated

Marketing 2547) ปัจจุบันวงการบันเทิงมีส่วนในการส่งเสริมนักร้องเป็นอย่างมาก ด้วยการนำนักร้องเพลงลูกทุ่งไปเล่น ภาพยนตร์ ละครและกลายเป็นธุรกิจกลุ่มใหญ่ขึ้น

บิสิเนสไทย (2007) ในปัจจุบันธุรกิจลูกทุ่งมีฐานที่กว้างมากในตลาดวงการเพลงเป็นตลาดใหญ่ มีทั้งค่ายเล็กค่ายใหญ่เป็นจำนวนมาก การแข่งขันก็มากขึ้นเรื่อยๆ โดยสัดส่วนของเงินในตลาดเพลงลูกทุ่งคาดการณ์น่าจะอยู่ที่ปีละ 1,000-1,500 ล้านบาท เฉพาะธุรกิจเพลงอย่างเดียวไม่รวมกับธุรกิจข้างเคียงอื่นๆ โดยมีตลาดอยู่ที่ภาคอีสาน 50 % ภาคเหนือและภาคกลาง 35% และภาคใต้ 15 % และสัดส่วนการแบ่งตลาดมีแกรมมี่ โกลด์ ครองส่วนแบ่งการตลาดเพลงลูกทุ่งทั่วประเทศ 65% ส่วนอาร์สยาม 19% และอื่นๆ 16 % (การตลาด Through the Line) สำหรับตลาดรวมของธุรกิจในปี 2549 มูลค่าตลาดประมาณ 7,100 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 9 จากปี 2548 และหากเปรียบเทียบกับตลาดเพลงอื่นแล้ว เพลงไทยสากลเป็นเพลงที่ได้รับความนิยมสูงสุดในตลาด มีสัดส่วนประมาณร้อยละ 45 รองลงมาคือเพลงลูกทุ่ง ร้อยละ 30 และเพลงสากล ร้อยละ 20 (สมเกียรติ บุญศิริ. 2550) ปัจจุบันศิลปินเพลงลูกทุ่งต่างออกผลงานเพลงเป็นจำนวนมาก ทำให้มีการแข่งขันสูง บางศิลปินออกได้ชุดเดียว บางคนสองชุด และยังมีปัญหาความตกต่ำทางเศรษฐกิจ เทปผี ซีดีเถื่อน จึงมีบางค่ายเพลงหันมาโปรโมตศิลปินแทน โปรโมตเพลง

เมื่อเพลงลูกทุ่งถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือทางการตลาดรูปแบบใหม่ การรักษาสถานภาพเอาไว้ให้อยู่ต่อไปก็เป็นสิ่งที่ทุกคนต้องการ แต่เป็นเรื่องธรรมชาติของวงการเพลง มีขึ้นแล้วก็ต้องมีลงเพลงลูกทุ่งสมัยใหม่ยังมีจิตวิญญาณอยู่เหมือนเดิม เนื้อหาสาระหลักของเพลงก็คือทำให้คนฟังเพลิดเพลิน หลุดออกไปจากความเป็นจริงบ้าง การที่เอามาตรฐานเพลงแบบเดิมมาวัด ไม่ค่อยประสบความสำเร็จ แม้แต่การประกวดร้องเพลงที่ได้รับรางวัลมักจะไม่ใช่เพลงที่ไม่ประสบความสำเร็จในแง่ของธุรกิจ นักร้องที่ชนะเลิศมักไม่ประสบความสำเร็จในการมาเป็นนักร้องเพราะต้องร้องลูกค้อง การเอื้อนเสียงต้องดี การเข้ามาของนักร้องสตรีงในปัจจุบันยากที่จะประสบความสำเร็จ นักร้องลูกทุ่งนอกจากร้องเพลงแล้วยังต้องเป็นพวกเดียวกับคนฟังด้วย แต่สตรีงเมื่อลงมาร้องเพลงลูกทุ่งก็ไม่ใช่ที่ยอมรับวงจรชีวิตนักร้องลูกทุ่งยุคนี้สั้นลง เพราะนักร้องใหม่ออกมามาก ตอนนี้ขายความแปลก ความใหม่เมื่อก่อนนักร้องมีน้อย เน้นขายเสียง เนื้อหาเพลงเป็นหลัก ดังนั้นนักร้องคาดหวังเพลงไม่ได้ว่าชุดต่อไปจะเป็นอย่างไร ชุดแรกดีทำไมชุดสองถึงขายไม่ได้

แม้วงการเพลงลูกทุ่งยุคนี้ตกต่ำเศรษฐกิจ เทปผี ซีดีเถื่อน เวลานี้ค่ายเพลง ศิลปินหมดแรงทำมาแล้ว โคนปลอม รัฐบาลก็ไม่ได้ทำการจับกุมอย่างเคร่งครัด การที่

มีนักร้องลูกทุ่งในตลาดมากเกินไปก็มีส่วนเช่นกัน เพราะสถานีโทรทัศน์หรือสถานีวิทยุมีค่อนข้างจำกัดและมีการเข้าร่วมกลุ่มผลประโยชน์ของค่ายเพลงที่มีขนาดใหญ่กับธุรกิจบันเทิงในรูปแบบต่างๆ

แม้กระแสของเพลงลูกทุ่งที่แรงเบียดกันกับเพลงสตริง แต่ที่ปฏิเสธไม่ได้ว่าที่กำลังแรงในตอนนี้เป็นแนวเพลง ลูกทุ่งเพื่อชีวิตที่ค่อยๆ เขยิบมาครองตลาด เพลงลูกทุ่ง หนู มิเตอร์ ศิลปินวงการเพลงลูกทุ่งเพื่อชีวิต ที่อยู่ทั้งเบื้องหลังและเบื้องหน้า กล่าวว่าเพลงลูกทุ่งเพื่อชีวิต คนตรีจะความเป็นสากลมากขึ้น คู่กัน ร้อนแรง จึงไม่มีเส้นแบ่งของกลุ่มคนฟัง ศิลปินเป็นนักร้องได้แต่คนตรีมีความเป็นสากลมากขึ้น ศิลปินคนตรีจึงออกมาในรูปแบบสากลปนไทย ซึ่งเข้ากับยุคสมัยด้วยเหตุนี้จึงเป็นที่ถูกใจคนฟังเพลง เนื้อหายังเป็นเพื่อชีวิตแต่คนตรีสมัยใหม่สนุกสนานมากขึ้น

2.4 ที่มาของทำนองและสำเนียงการร้องเพลงลูกทุ่ง

นักวิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่าน ได้กล่าวถึงที่มาของทำนองและสำเนียงการร้องเพลงลูกทุ่งไว้ สรุปได้ดังต่อไปนี้

นิธิ เอียวศรีวงศ์ (2538 : 26) ได้กล่าวถึงการนำทำนองและลีลาการร้องเพลงพื้นบ้านมาใช้กับเพลงลูกทุ่งไว้ว่า ในด้านรูปแบบเพลงลูกทุ่งได้ใช้ลิเก เพลงฉ่อย ลำตัด หมอลำ เพลงของท่าน ฯลฯ แทรกเข้ามาเป็นเนื้อเพลงอยู่มาก เพลงน้ำตาตก ของ พยงค์ มุกดา มีเนื้อร้องและทำนองเป็นลิเกส่วนใหญ่ เพลงอีกมากของทูล ทองใจก็เป็นแหล่ มิฉะนั้นก็เป็นเพลงของท่านทั้งหมด แม้เพลงลูกทุ่งในรุ่นหลัง จากนั้นก็ยังปรากฏการใช้เพลงแบบเก่าเป็นเนื้อและทำนองอยู่ เช่น เพลงวอนหนุ่มกลับนา ของสนิท มโนรัตน์ ก็มีแหล่แทรกอยู่ในเพลง

อเนก นาวิกมูล (2550 : (64 – 71) ได้กล่าวถึงที่มาของทำนองเพลงลูกทุ่งและสำเนียงการร้องเพลงลูกทุ่ง สรุปความได้ว่า นักร้องและนักแต่งเพลงลูกทุ่งส่วนมากมีถิ่นกำเนิดมาจากชนบทซึ่งได้คลุกคลีกับเพลงพื้นบ้านก่อนที่จะมาอยู่ในวงการเพลงลูกทุ่ง สังกัดได้จากเพลงลูกทุ่งหลายเพลง ได้นำทำนองหรือเนื้อร้องของเพลงพื้นบ้าน เช่น เพลงฉ่อย เพลงแหล่ เพลงอีแซว เป็นต้นมาสอดแทรกไว้ในเพลงลูกทุ่งได้อย่างกลมกลืนซึ่งมีความสอดคล้องกับนิธิ เอียวศรีวงศ์

นอกจากนี้นักประพันธ์เพลงลูกทุ่งได้นำทำนองไทยเดิมเป็นทำนองเพลงลูกทุ่งหรือดัดแปลงทำนองเพลงไทยเดิมเป็นเพลงลูกทุ่ง ดังที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (2542 : 23) ได้ทรงพระนิพนธ์ถึงความสัมพันธ์ของทำนอง

เพลงไทยเดิมกับเพลงลูกทุ่งไว้ว่า เพลงลูกทุ่งที่ดีๆ หลายเพลงได้ทำนองมาจากเพลงไทยของเก่า มีทั้งใช้ทำนองเดิมตลอดทั้งเพลงและที่นำเค้าโครงเพลงเก่ามาดัดแปลงขึ้นใหม่ นับว่าช่วยเป็นสะพานเชื่อมให้ของเก่าต่อกับของใหม่ หากบอกว่ามาจากของเก่าชื่ออะไรด้วยคนรุ่นใหม่ก็จะได้เรียนรู้เรื่องเพลงเก่าไปพร้อมกัน ตัวอย่างเห็นได้ชัดก็คือ เพลงนกแล มาจากเพลงด้อยตั้ง เพลงรักจางที่บางประกงที่สดใส รุ่ง โพธิ์ทองร้องมาจากเพลงแขกมอญบางขุนพรหม 2 ชั้น เพลงหนุ่มนารอนาง ของไวพจน์ เพชรสุพรรณมาจากเพลงลาว ลำปาง เพลงลูกทุ่งเสียงเทียน ของชินกร ไกรลาส ก็มาจากเพลงลาวเสียงเทียน ที่ได้แบบมาจากเพลงไทยแล้วแต่งเติมเปลี่ยนแปลงไปบ้าง ก็มีเพลงขอยศพระลอ ของชินกร ไกรลาส เพลงนี้ร้องเกริ่นสำเนียงลาว คล้ายกับเกริ่นลาวครวญแต่ไม่ใช่ แล้วนำเพลงลาวกระทบไม้เข้ามาต่อ ที่ได้จากเพลงของเด็ก เป็นเพลงไทยพื้นบ้านก็มีที่ทำไว้ก็ดีก็คือ เพลงอ่อนจันทร์ ศรีชัย เมฆวิเชียรขับร้อง

จากความเกี่ยวเนื่องกันระหว่างเพลงลูกทุ่ง เพลงพื้นบ้านและเพลงไทยเดิม มีความคล้ายกัน ดังที่ (พูนพิศ อมาตยกุล. 2532 :97-98) ได้กล่าวถึงความเหมือนระหว่างเพลงลูกทุ่งกับเพลงไทยเดิม สรุปความได้ว่า เพลงลูกทุ่ง คือเพลงไทยเดิม เนื้อเต็มแบบโบราณ เช่น ลมพัดชายเขาถ้ำลาคระทุ่ม นางนาค พัดชา นกจาก ถอยหลังเข้าคลอง เป็นต้น ทำนองเพลงเหล่านี้สามารถเปลี่ยนเนื้อร้องไปตาม โอกาสต่างๆ ได้ เรียกว่า “ร้อยเนื้อทำนองเดียว” เพลงไทยเดิมมีหลายสำเนียง เช่น สำเนียงจีน มอญ เขมร พม่า แขก เป็นต้น เมื่อนำมาใช้กับลีลาการร้องและประกอบจังหวะกลองเรียกว่า “เพลงภาษา” หากนำเพลงลูกทุ่งมาร้องด้วยสำเนียงภาษาของแต่ละท้องถิ่นหรือแต่ละภูมิภาค เช่น สุพรรณบุรี ภาคอีสาน ภาคเหนือ ภาคใต้ เป็นต้น เพลงลูกทุ่งก็จัดเป็นเพลงภาษาได้เช่นกัน ซึ่งมีความสอดคล้องกับ (สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. 2542 : 23) ได้ทรงพระราชนิพนธ์ถึงเพลงลูกทุ่งคล้ายกับเพลงไทยเดิมไว้ว่า

เพลงลูกทุ่งมีความคล้ายคลึงกับเพลงไทย คือการออกภาษา เพลงลูกทุ่งมีเพลงภาษามากมายจะเกินกว่าเพลงสิบสองภาษาของเก่าด้วยซ้ำ เพลงลูกทุ่งจะร้องออกภาษาได้ชัดเจนดีไม่ว่าจะเป็นสำเนียงแขก พม่า ฝรั่งเศส จีนเผ่าต่างๆ รวมทั้งสำเนียงไทยทุกๆ ภาคก็มีให้ฟังมากมาย ฟังเมื่อใดก็รู้ว่าเป็นสำเนียงภาคนั้น ด้วยเหตุนี้จึงได้รับความนิยมสูงทั่วไปหมด เรียกได้ว่าสามารถเข้าถึงชุมชนน้อยใหญ่ชุมชนน้อยใหญ่ทั่วประเทศได้เป็นอย่างดี ในทำนองเดียวกัน (तिकฤทธิ์ ปราโมช. 2549 : 140) ได้กล่าวถึง เพลงลูกทุ่งมีการขับร้องออกภาษา เช่นเดียวกับเพลงไทยไว้ว่า

เพลงไทยแต่ก่อนนั้นมีการเล่นที่เรียกว่า ออกภาษา และสามารถที่จะเล่นเพลงสิบสองภาษาได้ด้วยความคิดที่ตรง สนุกทั้งผู้เล่นและผู้ฟัง เพลงลูกทุ่งก็ได้พัฒนาไปในทางเดียวกัน เพราะในตอนหลังนี้เพลงลูกทุ่งเริ่มจะออกภาษาเข้าแล้ว เพลงไทยแต่ก่อนมีเพลงที่ออกสำเนียงลาว เพลงลูกทุ่งก็มี เพลงไทยสมัยก่อนเคยแต่งเพลงขึ้นให้เป็นสำเนียงจีน เพลงลูกทุ่งก็มีเช่นเดียวกัน ได้แก่เพลงของสุรพล สมบัติเจริญ และเพลงสำเนียงจีนอีกมากมาย

จากข้อความข้างต้นพบว่า เพลงลูกทุ่งได้นำสำเนียงภาษาของแต่ละภูมิภาคและของต่างชาติมาใช้ในการขับร้อง นอกจากนี้ผู้ประพันธ์ได้นำทำนอง ภาษา สำเนียงการร้องของต่างชาติมาใช้ร่วมกัน ดังที่ (จินตนา ดำรงเลิศ, 2534 : 45) ได้กล่าวถึงการนำทำนองภาษา และสำเนียงการร้องของต่างชาติมาใช้กับเพลงลูกทุ่งไว้ว่า ผู้แต่งเพลงลูกทุ่งบางท่านรับเอาทำนองเพลงต่างชาติเข้ามา โดยเฉพาะอย่างยิ่งทำนองเพลงของชาติในเอเชียที่เกี่ยวข้องหรือคุ้นเคยกับคนไทย อาทิเช่น จีน อินเดีย ลาว ญี่ปุ่น เกาหลี ซึ่งในบางครั้งได้สอดแทรกคำร้องหรือคำพูดเป็นภาษาของชนชาตินั้น โดยทำเสียงเลียนแบบลงไปด้วย ตัวอย่างเช่น เพลงแซ่ซี้ฮ้ายลือเจ๊กนึ่ง อากังกะฮาม้า อินเดียฮาดูร์ ฮารีดัง ฯลฯ

จากทรรศนะของนักวิชาการดังกล่าวสรุปได้ว่า ผู้ประพันธ์เพลงลูกทุ่งสร้างสรรค์ผลงานเพลงด้วยวิธีการดัดแปลงทำนองเพลงจากเพลงไทยเดิม เพลงพื้นบ้าน และเพลงต่างชาติ โดยมีลีลาการร้องด้วยสำเนียงภาษาท้องถิ่นหรือสำเนียงภาษาของชาตินั้นๆ

2.5. องค์ประกอบของเพลงลูกทุ่ง

จินตนา ดำรงเลิศ (2533 : 68-69) ได้แบ่งองค์ประกอบบางประการของเพลงลูกทุ่งออกเป็น 4 ประการ คือ ทำนองและจังหวะ คำร้อง เครื่องดนตรีและหางเครื่อง ดังนี้

2.5.1 ทำนองและจังหวะ

ลักษณะของทำนองเพลงและจังหวะเพลงลูกทุ่ง มีทั้งแบบไทยแบบตะวันตกและชาติอื่นๆ แต่ในระยะต้น เพลงลูกทุ่งมีพื้นฐานมาจาก เพลงไทยเดิม เพลงพื้นบ้าน โดยใช้ดนตรีแบบสากลประกอบ เพลงลูกทุ่งที่ดัดแปลงทำนองและจังหวะมาจากเพลงไทยเดิม ได้ตัดการเอื้อนแบบเพลงไทยเดิมออก โดยใส่คำร้องแทนที่ เช่น เพลงสาวจ้อ เพลงลมจำ ของพร ภิมรย์ เพลงกินอะไรถึงสวยของชลธิ ธารทอง เพลงหงส์ปีกหัก เพลงใกล้ใกล้กินค่าง ของสุรพล สมบัติเจริญ เป็นต้น

ทำนองและจังหวะที่มาจากเพลงพื้นบ้านภาคกลาง ได้แก่ เพลงน้อย เพลงอีแซว เพลงลำตัด เพลงกลองยาว เพลงเรือ เพลงเกี่ยวข้าว ฯลฯ เพลงลูกทุ่งที่มาจาก

เพลงพื้นบ้านของภาคกลาง เช่น เพลงรูปหล่ออมไป ของไพบุลย์ บุตรขัน มาจากเพลงลำตัด เพลงกลองยาวขี้เมา ของนิยมมารยาท มาจากเพลงกลองยาว เป็นต้น

ทำนองและจังหวะที่มาจากเพลงพื้นบ้านของภาคอีสานคือ หมอลำ และซึ้ง เพลงประเภทนี้มีทำนองและจังหวะที่เร้าใจ และให้ความสนุกสนาน เพลงลูกทุ่งที่มาจากเพลงพื้นบ้านของภาคอีสาน เช่น เพลงลำเตี้ย ของเบญจมิตร มาจากทำนองลำเตี้ย เพลงบีมลำเพลิน ของคอย อินทนนท์ มาจากทำนองลำเพลิน เพลงซึ้งบ้องไฟ ของจิว พิจิตร มาจากทำนองซึ้งบ้องไฟ เป็นต้น

ทำนองและจังหวะที่มาจากการเล่น ซึ่งใช้ในการเทศนา เพลงลูกทุ่งแนวนี้ เช่น เพลงเมียจ๋า เพลงฉิมพลี ที่ขับร้องโดย พร ภิรมย์ เป็นต้น ทำนองและจังหวะที่มาจากต่างชาติ เช่น เพลงแซ่ซี้้อยลือเจ๊กนึ่ง ของสุรพล สมบัติเจริญ ซึ่งเป็นทำนองเพลงจีน

2.5.2 คำร้อง

ภาษาที่ใช้ในเพลงลูกทุ่งมี 2 ลักษณะ คือ ภาษามาตรฐานและภาษาชาวบ้าน ดังนี้

ภาษามาตรฐาน พบในเพลงลูกทุ่งที่ได้รับอิทธิพลมาจากวรรณกรรมเรื่องต่างๆ ได้แก่ รามเกียรติ์ กากิ พระลอ อิเหนา ฯลฯ ภาษาที่ใช้ในเพลงเหล่านี้จึงมีความไพเราะถูกต้องตามมาตรฐานและคำร้อยกรอง เช่น พญาครุฑ ของบุญสม อยุรยา มาจากเรื่องกากิ เป็นต้น ภาษามาตรฐานยังพบในเพลงลูกทุ่งที่กล่าวถึงเรื่องราวในนิทานชาดก นิทานเกี่ยวกับพุทธประวัติ ซึ่งมีลักษณะคล้ายโคลงสี่สุภาพ เช่น เพลงเวสสันดรเดินดง ของจิว พิจิตร มาจากเรื่องพระเวสสันดรชาดก เป็นต้น

ภาษาชาวบ้าน เพลงลูกทุ่งมีถิ่นกำเนิดมาจากเพลงพื้นบ้านและผู้ประพันธ์เพลงลูกทุ่งส่วนใหญ่มีพื้นเพมาจากชนบท ดังนั้นเพลงลูกทุ่งส่วนมากจึงใช้ภาษาของท้องถิ่น ซึ่งเป็นภาษาที่ฟังแล้วเข้าใจง่าย สะดวกในการสื่อสาร ไม่มีศัพท์ยากเหมือนเพลงลูกกรุง แต่อย่างไรก็ตามภาษาของเพลงลูกทุ่งก็ปรับเปลี่ยนไปตามยุคสมัยเรื่อยมา การนำศัพท์เฉพาะถิ่นมาใช้ในเพลงลูกทุ่ง พบศัพท์ท้องถิ่นของภาคอีสานเป็นจำนวนมากและพบศัพท์ท้องถิ่นภาคเหนือและ

ภาคใต้เช่นกัน

2.5.3 เครื่องดนตรี

ในระยะต้นของเพลงลูกทุ่งนั้น ใช้เครื่องดนตรีไทยบรรเลงประกอบ ใช้บรรเลงรับเมื่อจบเนื้อร้องแต่ละท่อน เครื่องดนตรีที่ใช้บรรเลงได้แก่ ระนาด ฉิ่ง

โขน ชลุ่ม ซอ ฯลฯ ต่อมาเมื่อมีการรับเอาวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามา จึงใช้เครื่องดนตรีตะวันตก หรือดนตรีสากล บรรเลงประกอบเพลงลูกทุ่งและปรับเปลี่ยนพัฒนาเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ยังมีการนำเอาเครื่องดนตรีประจำท้องถิ่น มาบรรเลงประกอบเพลงลูกทุ่งเพื่อสร้างบรรยากาศให้สอดคล้องกับบทเพลง เครื่องดนตรีภาคอีสาน ได้แก่ แคน โหวด โปงกลาง ของภาคเหนือ ได้แก่ ซึง ซอ พิณ ของภาคใต้ ได้แก่ กลอง โหม่ง และของภาคกลาง ได้แก่ ระนาด ฉิ่ง กรับ เป็นต้น

2.5.4 หางเครื่อง

ลักขณา สุขสุวรรณ (2521 : 44– 47) ได้กล่าวถึงหางเครื่อง สรุปได้ว่า คำว่าหางเครื่องเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการแสดงของวงดนตรีลูกทุ่ง ในระยะแรกนั้นหางเครื่องไม่ได้หมายถึง กลุ่มคนที่ออกมาเต้นประกอบเพลงอย่างที่เรียกในปัจจุบัน แต่เป็นการเรียกเครื่องให้จังหวะดนตรีพวกฉิ่ง ฉาบ กรับ ไม้ตอก และลูกแซก เป็นต้น กล่าวคือการแสดงของวงดนตรีลูกทุ่งในระยะแรกนั้น ขณะนักร้องออกมาร้องบนเวทีจะมีคนกลุ่มหนึ่งออกมาตีฉิ่ง ฉาบ กรับ ไม้ตอกและลูกแซก อยู่ข้างหลังนักร้องเพื่อให้จังหวะเด่นชัดขึ้น เรียกการกระทำเช่นนี้ว่า “เขย่าหางเครื่อง” หรือ “เขย่าเครื่องเสียง” กลุ่มคนที่ออกมาเขย่าหางเครื่องมักเป็นตัวละคร หรือนักร้องประจำวงที่ยังไม่ถึงคิวร้องของตน ในเวลาต่อมาเป็นผู้หญิงสวยที่มีการแต่งกายด้วยชุดสวยงามตามแบบของคนออกมาเขย่าหางเครื่อง โดยออกมายืนเกาะเครื่องให้จังหวะเฉยๆ ยังไม่ออกลีลาการเต้น

ช่วงในปี พ.ศ. 2509 – 2510 ผู้ที่ออกมาเขย่าหางเครื่องจะเป็น ทีมหญิงและทีมชายมีจำนวนทีมละ 4-5 คนหรือ 6-7 คนการออกลีลาการเต้นพร้อมเพรียงกัน การแต่งกายเหมือนกันทั้งทีม วงดนตรีที่มีชื่อเสียงด้านการเต้นประกอบจังหวะ ได้แก่ วงของ สุรพล สมบัติเจริญและวงของสมานมิตร เกิดกำแพง หลังจากทีสุรพล สมบัติเจริญเสียชีวิต ยังไม่ปรากฏมีคำว่าหางเครื่องดังที่พบเห็นในปัจจุบัน เมื่อวงดนตรีของศรีนวล สมบัติเจริญ ซึ่งดำเนินกิจการต่อจากสามี ได้จัดให้มีการแสดงรีวิวประกอบละครเพลง โดยใช้ผู้เต้นประมาณ 10 คน แต่งกายเหมือนกัน ในช่วงเวลานี้ผู้ที่ออกมาเต้นเล็กถือฉิ่ง หรือเครื่องเคาะจังหวะแล้ว ความหมายของคำว่า “หางเครื่อง” จึงเปลี่ยนจากเครื่องเคาะจังหวะมาเป็นผู้เต้นแทน การเต้นนั้นได้ประยุกต์มาจากการเต้นของตะวันตก นับตั้งแต่ พ.ศ. 2515 เป็นต้นมา วงดนตรีลูกทุ่งจึงมีการพัฒนาและแข่งขันด้านการแต่งกายหรือการเต้นของหางเครื่องเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

จากเอกสารที่กล่าวถึงเพลงลูกทุ่งสรุปได้ว่า เพลงลูกทุ่งแบ่งออกเป็นเพลงลูกทุ่งเพลงแรก การเริ่มเรียกเพลงลูกทุ่ง การแบ่งยุคเพลงลูกทุ่ง ที่มาของทำนองและสำเนียงการร้องเพลง

ลูกทุ่ง ซึ่งมี 4 องค์ประกอบ คือ ทำนอง จังหวะ คำร้อง เครื่องดนตรี และหางเครื่อง จึงทำให้เพลงมีความสมบูรณ์ องค์ประกอบแต่ละส่วนมีความสำคัญ เพื่อให้ผลงานเพลงมีความสมบูรณ์ ต้องบูรณาการผสมผสานทุกส่วนเข้าด้วยกัน หากขาดส่วนหนึ่ง ไปอาจทำให้เพลง ๆ นั้นมีความไพเราะหรือดึงดูดใจผู้ฟังลดน้อยลง ดังนั้น จะเห็นได้ว่าองค์ประกอบเหล่านี้ล้วนมีความสำคัญที่นักแต่งเพลงสามารถนำไปเป็นฐานในการสร้างสรรค์ผลงานเพลงที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของสังคม ผู้วิจัยจึงได้นำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ในการวิเคราะห์ศิลปะการร้อยเรียงบทเพลง ในด้านการตั้งชื่อเพลง การขึ้นต้นเพลงและการจบเพลง

แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิเคราะห์เนื้อหาสาระของวรรณกรรม มีแนวคิดทฤษฎีเป็นจำนวนมาก การศึกษาเพลงของเทพพร เพชรอุบล ผู้วิจัยได้จำแนกกรอบแนวคิดออกเป็น 3 กลุ่ม คือ แนวคิดในการวิเคราะห์เนื้อหาสาระ แนวคิดในการวิเคราะห์ศิลปะการใช้ภาษาและทฤษฎีในการวิจัย มีรายละเอียด ดังนี้

1. แนวคิดในการวิเคราะห์เนื้อหาสาระ

สำหรับการวิเคราะห์เนื้อหาสาระในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบลได้เสนอแนวคิดไว้ 2 ประเด็น คือด้านสังคมและด้านวัฒนธรรม ดังนี้

1.1 ด้านสังคม

เนื้อหาของวรรณกรรมเพลงอาจเป็นเครื่องมือบันทึกที่ทำให้คนในสังคมได้รับรู้ว่า เกิดเหตุการณ์ เรื่องราวอะไรในสังคมบ้าง และเนื้อหาดังกล่าวจะสะท้อนให้เห็นว่าสังคมให้ความสนใจกับเรื่องใดมากน้อยเพียงใด จากการศึกษาด้านเนื้อหาสาระ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดจากนักวิชาการต่างๆ ดังนี้

นิสาชล สาตรา (2542 : 27 - 28) ได้กล่าวถึงเนื้อหาของวรรณกรรมทุกประเภทว่าเปรียบเสมือนกระจกส่องเรื่องราวชีวิตในสังคมแต่ละยุค ซึ่งผู้เขียนวรรณกรรมจะถ่ายทอดทัศนคติและความรู้สึกนึกคิดของตนลงไปในวรรณกรรม

ตรีศิลป์ บุญขจร (2523 : 6 - 13) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคม และได้เสนอแนวทางในการศึกษาวรรณกรรมกับสังคมไว้ 3 ลักษณะดังนี้ ลักษณะที่หนึ่ง วรรณกรรมเป็นภาพสะท้อนของสังคม การสะท้อนภาพสังคมของวรรณกรรมมิได้เป็นไปอย่างเอกสารประวัติศาสตร์ แต่เป็นการสะท้อนประสบการณ์ของผู้เขียนและเหตุการณ์ส่วนหนึ่งของสังคม วรรณกรรมจึงมีความเป็นจริงของสังคมสอดแทรกอยู่

ลักษณะที่สอง สังคมมีอิทธิพลต่อวรรณกรรมหรือนักเขียน นักเขียนอยู่ในสังคมย่อมได้รับอิทธิพลจากสังคมในด้านต่างๆ เช่น วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา ปรัชญา การเมือง เศรษฐกิจ สถานการณ์ ฯลฯ สิ่งเหล่านี้จะเป็นสิ่งกำหนดโลกทัศน์ของนักเขียน ลักษณะที่สาม วรรณกรรมหรือนักเขียนมีอิทธิพลต่อสังคม เพราะสามารถสร้างสรรค์วรรณกรรมให้มีชีวิต โน้มน้าวจิตใจ การมองสถานการณ์ของนักเขียนจะเป็นการมองด้วยทัศนคติที่กว้างไกลและลุ่มลึก ภาพที่เห็นจึงเป็นจริงยิ่งกว่าความเป็นจริง เพราะไม่เพียงแต่เสนอภาพปัจจุบันอย่างถึงแก่นของความเป็นจริงเท่านั้น แต่ยังสามารถคาดคะเนในความเป็นไปในอนาคตได้อีกด้วย

สมพร มั่นตะสูตร (2524 : 16) ได้อธิบายถึงความเกี่ยวข้องกับวรรณกรรมกับสังคมไว้ว่า ชีวิตและสังคมเป็นบ่อเกิดของวรรณกรรมและวรรณกรรมมีส่วนพัฒนาแนวทางของสังคมในบางระดับ วรรณกรรมเป็นกระจกส่องภาพสังคมในแต่ละยุคและบันทึกไว้เป็นหลักฐานเพื่อให้คนรุ่นหลังได้มองเห็นชีวิตในแง่มุมที่ประวัติศาสตร์ไม่ได้บันทึกไว้ บทบาทของวรรณคดีหรือวรรณกรรมในแง่ที่เป็นอิทธิพลทั้งบวกและลบนั้น กล่าวได้ว่า ผู้สร้างวรรณกรรมมีเป้าหมายในการสร้างวรรณกรรม เพื่อสนับสนุนส่งเสริมระบบสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจและการเมือง แต่ขณะเดียวกันอาจมีวรรณกรรมบางเรื่องที่ทำลายสังคม แม้ว่าผู้สร้างวรรณกรรมจะไม่ได้ตั้งใจก็ตาม สังคมมีอิทธิพลต่อวรรณกรรมหรือนักเขียน ในฐานะที่เป็นแหล่งรวมชีวิต วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และระเบียบปฏิบัติต่างๆ ซึ่งนักเขียนนำมาเป็นวัตถุดิบในการเขียนเสมอ งานเขียนจะมีลักษณะเนื้อหา รูปแบบอย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยทางสังคมและอิทธิพลของสังคมที่มีต่อวรรณกรรม

เจนภพ จบกระบวนวรรณ (2529 : 25- 31) ได้พิจารณาเนื้อหาของเพลงลูกทุ่งส่วนใหญ่จะมีเนื้อหา 7 ประการ คือ

1. แนวการเมือง ซึ่งมีมาทุกยุคทุกสมัย เช่น เพลง มนต์การเมือง คำรณ สัมบุณณานนท์, สามล้อแค้น เสน่ห์ โกมารชุน, เสียงสะท้อนจากพระอิสวรร สุรพล สมบัติเจริญ, เพื่อประชาธิปไตย ชาย เมืองสิงห์, ผู้แทนมาแล้ว เพลิน พรหมแดน, ขาขนมครก ไวพจน์ เพชรสุพรรณ เป็นต้น

2. แนวชมธรรมชาติ เช่น เพลงมนต์เมืองเหนือ สมยศ ทัศนพันธ์, นางรอง ทูล ทองใจ, ไทร โยคแห่งความหลัง วงจันทร์ ไพโรจน์, กว้านพะเยา สุรพล สมบัติเจริญ, หอมกลิ่นดอกคำใต้ ก้องเพชร แก่นนคร, อีสานบ้านของเขา เทพพร เพชรอุบล, ล่องใต้ ชัยชนะ บุญยะโชติ เป็นต้น

3. บันทึกเหตุการณ์วิปโยคทางธรรมชาติ ได้แก่ อุทกภัย, ภัยแล้ง หรือวาตภัย ภัยทุกรูปแบบ เพลงลูกทุ่งก็บันทึกเอาไว้ได้ เช่น เพลงแหลมตะลุมพุก ขวัญจิต ศรีประจันต์, สุโขทัยระทม เพชร โพธาราม, สระบุรีร้องไห้ ระพิน ภูไท, อ่างทองระทม สรเพชร ศรีสุพรรณ, ไฟไหม้โคราช ไวพจน์ เพชรสุพรรณ เป็นต้น

4. สะท้อนปัญหาครอบครัว เป็นการบันทึกสภาพชีวิตแบบไทยๆ เรื่อง ผัวๆ เมียๆ พ่อแม่ลูก ครอบครัว ญาติ เพลงลูกทุ่งหยิบเอาเรื่องในชีวิตประจำวันเสนอได้อย่างละเอียด เช่น เพลงเมียจาก พร ภิรมย์, เมียพี้มีชู ชาย เมืองสิงห์, ผัวหาย ขวัญจิต ศรีประจันต์, น้ำตาเมียซาๆ พิมพา พรศิริ, น้ำตาเมียหลวง ผ่องศรี วรนุช เป็นต้น

5. เสียดสีล้อเลียน เสียดสีล้อเลียนหลายรูปแบบ เช่น เพลงสาวหน้าฝน, เสียวไส้ สุรพล สมบัติเจริญ, อย่าลืมเมืองไทย, เป็นต้น

6. จากตำนานท้องถิ่น นิทานพื้นบ้านคติชนวิทยา เช่น เพลง กุ๊กงรำพัน ชัยชนะ บุญยะ โชติ, นางแม่หม้าย กาเหว่า เสียงทอง, เป็นต้น

7. บันทึกประเพณีไทย งานเทศกาลนักขัตฤกษ์ เช่น เพลงสงกรานต์บ้านนา รุ่งเพชร แหลมสิงห์, พระโคเสียงไทย เสรี รุ่งสว่าง เป็นต้น

พิชิต จงสถิตวัฒนา (2517 : 64-65) ได้พิจารณาเนื้อหาของเพลงลูกทุ่ง ซึ่งสะท้อนออกมาได้ดังนี้

1. เพลงที่สะท้อนการจากกันระหว่างชายและหญิง เนื่องจากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมุ่งหน้าเข้ากรุง เพื่อหางานทำ เช่น เพลง “ตามแฟน” ของ สมัย อ่อนวงศ์ เพลง “สาวเหนือก็มีหัวใจ” ของ เรียม ดาราน้อย เป็นต้น เพลงประเภทนี้อาจแบ่งมูลเหตุได้หลายอย่างเช่น เข้ากรุงเพราะหลงใหลสีสัน เพราะมาทำงานหรือถูกหลอก เพลงลักษณะนี้สะท้อนความแตกต่างระหว่างชนบทและเมืองอย่างชัดเจน

2. เพลงสะท้อนชีวิตของชนผู้ใช้แรงงาน เพลงลักษณะนี้จะกล่าวถึงชีวิตที่ทำงานอย่างสาหัสในกรุง เช่น ต้องมาเป็นกรรมกรที่ถูกเอารัดเอาเปรียบเป็นลูกจ้าง เช่น “เพลงขวัญใจไอ้หนุ่ม” ของ โรม ศรีธรรมราช, “หนุ่มกรรมกร” ของ พนม นพพร, “นักพากย์หนึ่ง” ของ ไวพจน์ เพชรสุพรรณ เป็นต้น

3. เพลงที่แสดงความแตกต่างระหว่างเมืองกับชนบท เพลงประเภทนี้กล่าวถึงชีวิตที่เหลื่อมล้ำกัน เช่น ระหว่างชีควายกับจิ้งรอกั่ง อยู่กระต๊อบหรืออยู่ตึก เช่น เพลง “ตายหรือยัง” ของ รุ่ง โพธาราม

4. เพลงประเภทท้องถิ่นนิยม เพลงประเภทนี้มักจะแสดงชีวิตในท้องถิ่น หรือการไม่ลืมท้องถิ่น

5. เพลงประเภทเยาะหยัน เพลงประเภทนี้มักจะมีการคาบเกี่ยวกับเพลง ในเชิงกามารมณ์ หรือกึ่งสนุกๆ ในลักษณะประชดสังคม

นิธิ เอียวศรีวงศ์ (2528 : 95-109) เสนอแนวคิดที่ว่า เพลงลูกทุ่งเป็นเพลงที่ นิยมทำรูปแบบการแต่งเพลงมาจากเพลงพื้นบ้าน เป็นต้นว่า ลิเก เพลงน้อย ลำตัด หมอลำ เข้ามา ปะปนอยู่เป็นจำนวนมาก และเนื้อหาของเพลงลูกทุ่งก็ได้สะท้อนความรู้สึกนึกคิดของชาว ชนบทที่มีต่อสภาพสังคมได้อย่างชัดเจน

พยงค์ มุกดา (2533 : 67) ได้เสนอทัศนะเกี่ยวกับเพลงไทยปัจจุบันว่ามีความ เจริญรุดหน้าไปมาก เนื่องจากมีการกระตุ้นให้เกิดความเคลื่อนไหวอยู่เสมอไม่ล่าหลัง โดยเฉพาะด้านดนตรีและการเรียบเรียงเสียงประสานเห็นชัดในเพลงลูกทุ่งซึ่งพัฒนาไปมาก แต่ถึงอย่างไรก็ตามยังมีบางส่วนที่คงเดิมเอาไว้ เช่น รูปแบบและเนื้อหาสาระที่มุ่งสะท้อน เรื่องราวของสังคมในหลายแง่มุมออกมาให้รับรู้ได้เสมอ

พูนพิศ อมาตยกุล (2531 : 66 – 69) แสดงทัศนะว่า เพลงลูกทุ่ง หมายถึง เพลงที่เกิดจากการประสมประสานของเพลงแบบต่างๆ หลายประเภทรวมกัน ได้แก่ เพลง พื้นบ้าน เพลงไทยเดิม เพลงเพื่อชีวิต และเพลงไทยสากล แต่เพลงลูกทุ่งก็ยังมีความเป็น เอกลักษณะเฉพาะตัว คือนักร้องลูกทุ่งจะต้องมีเสียงดี ร้องเต็มเสียง เนื้อหาส่วนมากจะบรรยาย ความอันเกี่ยวเนื่องด้วยชีวิตของชาวไทยชนบท โดยใช้สำนวนถ้อยคำตรงไปตรงมาอย่างชาวบ้าน และที่สำคัญคือจะเน้นที่เสียงร้องและคำร้องมากกว่าเสียงดนตรี

เจตนา นาควัชระ (2520 : 13) กล่าวว่า วรรณกรรมกับสังคมเป็นสิ่งที่มีความ เกี่ยวพันกันตลอดมา เพราะวรรณกรรมนั้นมีทั้งส่วนที่เป็นสมบัติร่วมของสังคมทุกยุค ทุกสมัยทุกถิ่น และทั้งที่มีส่วนผูกพันกับยุคใดยุคหนึ่ง หรือภาวะใดภาวะหนึ่ง แม้แต่ภาษาที่ใช้ สื่อความหมายก็เป็นสมบัติเฉพาะของถิ่นหนึ่งคือ กาลเวลาใดเวลาหนึ่ง การศึกษาวรรณกรรม จึงเล็งการศึกษาสังคมได้ยาก

อานนท์ อาภาภิรม (2515 : 127) ได้ให้ความหมายและจำแนกประเภทของ สถาบันทางสังคม ไว้ดังนี้ สถาบันสังคม หมายถึง แนวทางปฏิบัติอันมีระเบียบและระบบ ซึ่งบุคคลส่วนใหญ่ ในสังคมนั้น ยอมรับปฏิบัติเพื่อประโยชน์ร่วมกันในสังคม ปัจจุบันสังคม วิทยาจำแนกประเภทของสถาบันทางสังคมเป็น 7 ประเภท ดังนี้ สถาบันทางครอบครัว สถาบัน ทางการศึกษาสถาบันทางศาสนา สถาบันทางเศรษฐกิจ สถาบันทางการเมือง

สุพัตรา สุภาพ (2531 : 32) ได้สรุปลักษณะของสังคมไทย 7 ประการ คือ

1. โครงสร้างแบบหลวมๆ คือ บุคคลสามารถเลือกปฏิบัติในสิ่งที่ตนพอใจไม่มีบังคับ
2. เปลี่ยนแปลงน้อย จะเปลี่ยนแปลงเฉพาะผู้ที่อยู่ในเมือง ชาวชนบทไม่ค่อยยอมรับสิ่งใหม่ๆ
4. ชอบยึดขนบธรรมเนียมประเพณีเป็นหลัก ชอบทำตามสิ่งที่ตนเคยทำหรือที่บรรพบุรุษเคยทำหรือสบายใจให้ทำ
5. มีการศึกษาต่ำ เพราะประชากรส่วนใหญ่ของประเทศเป็นคนยากจนไม่ค่อยมีโอกาสเรียน
6. ไม่นิยมอพยพเคลื่อนย้ายไปสู่ถิ่นอื่น เพราะรักที่ รักบ้านเกิด
7. มีโครงสร้างของชนชั้น โดยการยึดทรัพย์สินสมบัติ สถานภาพ เกียรติอำนาจ ความดี นิยมเงินตรา ยกย่องความเป็นเจ้าคนนายคน

1.2 ด้านวัฒนธรรม

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานพุทธศักราช 2552 ให้ความหมาย คำ “วัฒนธรรม” หมายถึง สิ่งที่ทำความเจริญงอกงามให้แก่หมู่คณะ เช่น วัฒนธรรมไทยวัฒนธรรมในการแต่งกาย, วิถีชีวิตของหมู่คณะ เช่น วัฒนธรรมพื้นบ้าน วัฒนธรรมชาวเขา

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (ม.ป.ป. : 5) ได้กำหนดความหมายทั่วไปของวัฒนธรรมไว้ว่า วัฒนธรรมคือ วิถีชีวิตของคนในสังคมเป็นแบบแผนการประพฤติปฏิบัติและการแสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิดในสถานการณ์ต่างๆที่สมาชิกในสังคมเดียวกันสามารถเข้าใจ ชาบซึ่ง ยอมรับและใช้ปฏิบัติร่วมกัน อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในสังคมนั้นๆ

อมรา พงศาพิชญ์ (2537 : 25) ได้แบ่งวัฒนธรรมออกเป็น 2 ประเภท คือ ลักษณะที่หนึ่ง วัฒนธรรมในลักษณะที่เป็นสัญลักษณ์จับต้องไม่ได้ เช่น ภาษาพูด ระบบความเชื่อ กิริยามารยาท ขนบธรรมเนียมประเพณี เป็นต้น ลักษณะที่สองวัฒนธรรมทางวัตถุ เช่น อาคารบ้านเรือน ศิลปกรรม ประติมากรรม สิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ เป็นต้น

จินตนา คำรงค์เลิศ (2533 : 45 – 68) กล่าวว่า หลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 เพลงไทยสากลแนวที่เรียกว่าเพลงตลาด ซึ่งต่อมาเปลี่ยนแปลงเป็นเพลงลูกทุ่งในปลายปี พ.ศ. 2507 และผ่านมาถึงปัจจุบัน สรุปวิวัฒนาการของเพลงลูกทุ่งในช่วงระยะเวลาต่างๆ โดยแบ่ง

ออกเป็น 5 ยุคดังนี้ ยุคต้น ยุคทองของเพลงลูกทุ่ง ยุคภาพยนตร์เพลง ยุคเพลงเพื่อชีวิต และยุคหางเครื่องและคอนเสิร์ต

คึกฤทธิ์ ปราโมช, ม.ร.ว. (2532 : 27 – 29) ได้ให้ทัศนะว่าเพลงลูกทุ่งเป็นเพลงไทยที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมใหม่ อันมีผลมาจากการรับเอาอารยธรรมของตะวันตกแต่ก็ยังมีลักษณะของเพลงไทยคงอยู่บ้าง เช่น วรรณยุกต์ ทำนองเพลง เครื่องดนตรีและอารมณ์ขัน ซึ่งลักษณะที่คงอยู่ดังกล่าวก็เป็นการแสดงถึงความมั่นคงของวัฒนธรรมไทย

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2532) กล่าวว่า เพลงลูกทุ่งเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมของชาติ ศิลปินผู้ผลิตและสร้างสรรค์ผลงานเพลงลูกทุ่งซึ่งได้แก่ ผู้ประพันธ์คำร้อง ผู้ประพันธ์ทำนองและผู้ร้อง สมควรได้รับการยกย่องและเชิดชูเกียรติ ตลอดจนให้กำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงานอันทรงคุณค่า จึงได้จัดทำโครงการกึ่งศตวรรษเพลงลูกทุ่งไทย เพื่อคัดเลือกเพลงลูกทุ่งดีเด่นและเชิดชูเกียรติศิลปินลูกทุ่งดีเด่นเหล่านี้ ซึ่งนับว่าโครงการกึ่งศตวรรษเพลงลูกทุ่งไทยช่วยฟื้นฟู สนับสนุน ส่งเสริมเพลงลูกทุ่ง ซึ่งถือว่าเป็นเอกลักษณ์ของคนไทยให้กลับมาเป็นที่นิยมแพร่หลาย

ประดิษฐ มัชฌิมา (2522 : 14- 16) ได้แบ่งวัฒนธรรมไว้ดังนี้

วัฒนธรรมทางความคิด (Ideas) คือ ความคิดหรือความเชื่อถือของบุคคลในสังคมถือเป็นสิ่งส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม เช่น ความเชื่อเกี่ยวกับการเกิด การตาย การทำบุญ หรือเรื่องเกี่ยวกับนรก สวรรค์ เป็นต้น

วัฒนธรรมทางระเบียบแบบแผน (Norms) คือระเบียบแบบแผนหรือประเพณีที่บุคคลในสังคมยึดถือปฏิบัติร่วมกันมา ซึ่งประกอบด้วย ระเบียบประเพณี (Folkways) คือ ประเพณีนิยมทั่วไปที่บุคคลในสังคม ควรถือปฏิบัติว่าอะไรควรไม่ควร อะไรผิดถูก หากมีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม ก็ไม่มีการลงโทษหรือเอาผิดแต่อย่างใด จารีต (Mores) คือ จารีตประเพณีที่ทุกคนจะต้องถือปฏิบัติตามหากฝ่าฝืนหรือละเมิดจะต้องถูกลงโทษ เช่น การลักขโมย หรือการฆ่าคน กฎหมาย (Laws) คือระเบียบหรือกฎหมายที่ทางการกำหนดไว้ว่าอะไรผิดอะไรถูก หากฝ่าฝืนจะมีการลงโทษ ระเบียบกฎหมายเหล่านี้จะมีได้ ก็ต่อเมื่อองค์การหรือสถาบันรับรอง ระเบียบแบบแผน (Norms) จึงประกอบด้วยกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ กฎเกณฑ์ต่างๆ ประเพณี จารีต ข้อห้าม พิธีการ มารยาทในสังคม เป็นต้น

วัฒนธรรมทางวัตถุ (Materials) คือวัตถุสิ่งของหรือเครื่องใช้ต่างๆ ที่มนุษย์คิดค้นประดิษฐ์หรือมีครอบครองเพื่อประโยชน์ของสังคม ได้แก่ เครื่องมือ เครื่องครัว เครื่องเรือน อาหาร เป็นต้น

เอกวิทย์ ณ ถลาง (2532) ได้กล่าวว่า เพลงลูกทุ่งเป็นวิวัฒนาการทางวัฒนธรรมไทยอย่างหนึ่ง ที่สืบเนื่องมาจากเพลงพื้นบ้านที่ใช้ร้องเล่นกันโดยทั่วไปตามชนบทไทย เพลงลูกทุ่งเป็นเพลงที่ใช้ภาษาง่ายๆ ตรงไปตรงมา ไม่สลับซับซ้อนเป็นที่นิยมของประชาชนทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนในชนบทให้ความสนใจเป็นอย่างมาก เพลงลูกทุ่งหลายเพลงได้สะท้อนถึงสภาพสังคม ความเป็นอยู่และวัฒนธรรมไทย หลายเพลงมีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของคนไทย

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (2533 : 30 – 36) ทรงแสดงทัศนะเกี่ยวกับเพลงลูกทุ่งว่ามักจะสะท้อนภาพชีวิตจริงของคนในสังคมทุกระดับ สะท้อนปรากฏการณ์ทางสังคมได้ดียิ่ง โดยใช้ภาษาที่เรียบง่าย เข้าใจและจดจำได้เร็ว ส่วนผู้ร้องก็ร้องด้วยเสียงแท้ ร้องเต็มเสียงอย่างซัดอ้อยซัดคำ มีการเอื้อนเสียง เล่นลูกคอ ทำให้เพลงน่าฟัง และเข้าถึงคนในสังคมได้ดี

จากแนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์เนื้อหาสาระของนักวิชาการดังกล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าเนื้อหาสาระของเพลงนั้นสะท้อนมาจากสภาพชีวิตของคนในสังคม ผู้เขียนจึงถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ประสบการณ์ ในเรื่องต่างๆ โดยใช้ตัวอักษรเป็นสื่อเพื่อบอกเล่าเหตุการณ์ในแต่ละสมัย ซึ่งผู้วิจัยนำมาใช้เป็นกรอบแนวทางในการวิเคราะห์วรรณกรรมเพลงของเทพพร เพชรอุบล

2. แนวคิดในการวิเคราะห์ศิลปะการใช้ภาษา

ในการวิเคราะห์ศิลปะการใช้ภาษาในวรรณกรรมเพลงจะทำให้เข้าใจลักษณะเด่นของผู้ประพันธ์ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ภาษาที่ใช้จะทำให้บทเพลงไพเราะ ทำให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์คล้อยตาม ผู้วิจัยใช้แนวคิดในการวิเคราะห์ศิลปะการใช้ภาษามี 3 ประเด็น คือสุนทรียภาพทางภาษา ราชทางวรรณศิลป์ และโวหาร มีรายละเอียดดังนี้

2.1 สุนทรียภาพทางภาษา

ล้อม เพ็งแก้ว (2549 : 40 – 110) ได้กล่าวถึงศิลปะการประพันธ์ เป็นตัวพลังที่ทำให้วรรณคดีเด่นเป็นอมตะและทำให้รูปแบบมีชีวิต โดยตั้งข้อสังเกตศิลปะการประพันธ์ที่น่าสนใจไว้ 3 ประการ คือ

1. ศิลปะการเลือกเฟ้นถ้อยคำ
  - 1.1 การใช้คำแสดงอารมณ์
  - 1.2 การใช้คำแสดงฐานะของบุคคล
  - 1.3 การใช้คำเลียนเสียง

- 1.4 การใช้วีดิทัศน์
2. ศิลปะการเรียบเรียงถ้อยคำ
  - 2.1 การลำดับความ
  - 2.2 การสรุปความ
  - 2.3 ความสมดุล
  - 2.4 การซ้ำคำ
  - 2.5 การเล่นอักษรกับคำ
  - 2.6 การใช้สร้อยสลับวรรค
  - 2.7 จังหวะและการถ่วงเสียง
3. ศิลปะการปลูกอารมณ์
  - 3.1 สิ่งแปลกใหม่
  - 3.2 ความสมจริง
  - 3.3 การใช้โวหาร ได้แก่ โวหารอุปมา โวหารอติพจน์ โวหาร

สมาธิคุณ

2.2 รัชทางวรรณศิลป์

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน (2542 : 467) ได้ให้ความหมายไว้ว่า “เป็นศิลปะของการประพันธ์” คำว่าวรรณศิลป์ ปรากฏใช้เป็นครั้งแรกในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2465 พลตรี พระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ทรงสรุปหลักของวรรณศิลป์ไว้ว่ามีหลัก 6 ประการ คือ

1. วรรณศิลป์เป็นศิลปะการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของผู้ประพันธ์ให้แก่ผู้อ่านผู้ชม โดยไม่มุ่งหวังประโยชน์อย่างอื่น นอกจากการถ่ายทอดแห่งความชัดเจนเท่านั้น
2. วรรณศิลป์ไม่เพียงแสดงสิ่งที่เกิดขึ้น หรือแสดงความรู้สึกซึ่งได้รับจากสิ่งที่เกิดขึ้นเท่านั้น แต่จะต้องแสดงทั้งสิ่งที่เกิดขึ้นหรือแสดงความรู้สึกซึ่งได้รับจากสิ่งที่เกิดขึ้นนั้นพร้อมกันไปด้วย และการแสดงที่ว่าจะต้องทำให้ผู้ผู้ชมกินใจจึงจะถือว่าสมบูรณ์
3. ภาษาที่เป็นวรรณศิลป์ต้องมีลักษณะของการเนะภาพให้เกิด

จินตนาการ

4. เพื่อให้ผู้อ่านผู้ชมมีจินตนาการเห็นภาพอย่างละเอียดลออที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ วรรณคดีย่อมมิใช่ประโยชน์จากภาษาและถ้อยคำในทุกทางทั้งความหมายและเสียง เพื่อทำให้จับใจผู้อ่าน

5. วรรณคดีที่มีวรรณศิลป์จะต้องแสดงเอกภาพ สาระทุกส่วนรวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

6. วรรณคดีที่มีวรรณศิลป์จะต้องมีสัมพันธภาพอย่างสนิททุกส่วนมีความสัมพันธ์ต่อกัน ไม่มีส่วนใดแต่งไว้โดยบังเอิญ ไม่มีอะไรที่ไม่เกี่ยวข้องกับส่วนอื่น

ปัญญา บริสุทธี (2547 : 700- 701) ได้กล่าวเกี่ยวกับวรรณศิลป์ไว้ว่า วรรณศิลป์เป็นเครื่องช่วยให้วรรณคดีเป็นอมตะ เป็นเรื่องที่ดึงดูดใจผู้อ่านอยู่เป็นนิรันดร์ หนังสือหรือคำประพันธ์เรื่องใดจะมีคุณค่าถึงระดับเป็นวรรณศิลป์ได้นั้น จะต้องประกอบด้วยกลวิธีในการแต่งเป็นพิเศษ และส่วนที่เป็นวรรณศิลป์นั้น อาจเป็นถ้อยคำเพียงคำเดียว แต่มีความหมายลึกซึ้งกินใจอาจจะเป็นในรูปวลี ส่วนที่เป็นรูปประโยคสมบูรณ์จะทำให้เห็นความงามของถ้อยคำเด่นชัดยิ่งขึ้น และส่วนที่เป็นข้อความยาวๆ หรืออนุเฉงจะแสดงให้เห็นคุณค่าของวรรณศิลป์ในคำประพันธ์หรือหนังสืออื่นๆ ได้อย่างสมบูรณ์ที่สุด

วงเดือน สุขบาง (2524 : 53 - 230) ได้ศึกษาพระปฐมสมโพธิกถาในแนวสุนทรียะ โดยศึกษาการวิเคราะห์รสคำ วิเคราะห์ในด้านความหมายของคำ ได้แก่ ความหมายตรงตามอรรถ และความหมายโดยนัย เสียงของคำ ได้แก่ สัมผัสสระ สัมผัสพยัญชนะ การเล่นคำ เล่นอักษร และการเลียนเสียงธรรมชาติ ความสัมพันธ์ระหว่างความหมายและเสียงของคำ การซ้ำคำ การซ้ำวลี การหลากคำ คำสูง คำเกิดภาพ คำแสดงอาการเคลื่อนไหว คำสะเทือนอารมณ์ วิเคราะห์รสความ ได้แก่รสรทั้ง 9 ของวรรณคดี รสความที่เกิดจากโวหาร 8 โวหาร

2.3 โวหาร

กุหลาบ มัลลิกะมาส (2548: 126-131) ได้ให้ความหมายของโวหารภาพพจน์ว่า โวหารภาพพจน์ (figures of speech) หมายถึงถ้อยคำที่เรียบเรียงอย่างใช้โวหารไม่กล่าวอย่างตรงไปตรงมา ทั้งนี้โดยมีเจตนาให้มีประสิทธิผลต่อความเข้าใจและความรู้สึก ยิ่งขึ้นกว่าการใช้ถ้อยคำบอกเล่าตามธรรมดา โดยภาพพจน์แต่ละชนิดมีลักษณะดังนี้

1. การเปรียบเทียบหรืออุปมาอุปไมย

2. บุคลาธิษฐาน เป็นภาพพจน์อีกแบบหนึ่ง เป็นการสมมติขึ้นให้มีกริยาอาการเหมือน มนุษย์ เป็นคำที่มีความหมายรวม

3. สัญลักษณ์ – สิ่งแทน (Symbol) ในความหมายกว้างที่สุด หมายถึง สิ่งหนึ่งใช้แทน อีกสิ่งหนึ่ง สัญลักษณ์อาจเป็นคำๆ เดียว เป็นข้อความ เป็นเรื่องเฉพาะตอน หรืออาจเป็นเรื่องทั้งเรื่องก็ได้ และสัญลักษณ์ในลักษณะของภาพพจน์นั้น อาจเป็นการเปรียบเทียบ (Metaphor) ด้วยก็ได้หรืออาจเป็นภาพพจน์แบบอื่นอีกด้วยก็ได้ สุดแต่วิธีการนำมาใช้

4. การกล่าวถึงความขัดแย้งคู่ขนานกัน (Paradox)

5. การกล่าวเกินจริง (Hyperbole) มีปรากฏอยู่ในชีวิตเป็นปกติ เมื่อเราต้องการเน้น ความรู้สึกใด

6. การกล่าวน้อยคำแต่กินใจความกว้างขวาง (Understatement) เป็นความพยายามสื่อ อารมณ์อันลึกซึ้ง ถ้าจะอธิบายลดความก็จะ ได้ความหมายกว้าง ไกลกว่าถ้อยคำที่กล่าวเพียงสั้น ๆ แต่เข้มข้น

7. การใช้คำถามที่รู้คำตอบอยู่แล้ว และไม่ต้องการคำตอบอีก (Rhetoric Question)

8. การกล่าวเย้ยกล่าวประชด (Irony หรือ Sarcasm) เริ่มตั้งแต่ขั้นต้นด้วยการประชดประชัน เหยาะ ไปจนถึงแค้น และ เหยียดหยามเป็นขั้นที่สุด แต่มิได้กล่าวตรงๆ มีวิธีการพูดที่ตั้งใจให้ผู้ฟังเข้าใจความหมายที่แท้จริงเอาเอง

9. การกล่าวเท้าความ (Allusion) เป็นการกล่าวอ้างถึงบุคคล สถานที่ เหตุการณ์ที่สำคัญ เป็นที่รู้จักกันดีทั่วไป ยกมาประกอบข้อความ เมื่อเอ่ยขึ้นมาก็จะเป็นที่รู้จักและเข้าใจทันที

10. การเรียบเรียงข้อความที่มีเสียงสัมผัส มีคู่แห่งความหมายและน้ำหนัก ของเสียง เท่าเทียมกัน

วิภา กงกะนันท์ (2538 : 39- 54) ได้รวบรวมโวหารลักษณะต่างๆที่มีผู้ใช้ในชีวิตประจำวัน และในวรรณคดีไว้หลายประเภท สรุปได้ดังนี้

1. อุปมา (Metaphor) เป็นโวหารเปรียบเทียบของสองสิ่งที่ไม่จำเป็นต้องนำมาเปรียบเทียบว่าเป็นสิ่งเดียวกันหรือเท่ากันทุกประการ

2. อุปมา (Simile) เป็นโวหารเปรียบเทียบของสองสิ่งที่ไม่จำเป็นต้องนำมาเปรียบเทียบกันว่าเหมือนกัน

3. สมพจน์ (Synecdoche) คือการกล่าวถึงส่วนใดส่วนหนึ่งของส่วนทั้งหมด

4. นามนัย (Metonymy) คือการเอ่ยถึงสิ่งหนึ่งแต่ให้มีความหมายเป็น
 อย่างอื่น

5. ปฏิภาวะ (Oxymoron) คือการนำคำที่มีความหมายตรงกันข้ามมา
 ร่วมกัน

6. ปฏิภาคพจน์ (Paradox) คือข้อความที่มีความหมายขัดกัน

7. อาวัตพากย์ (Synesthesia) คือ การใช้คำแทนผลของสัมผัสที่ผิดไปจาก
 ธรรมดา

8. อติพจน์ (Hyperbole) คือการพูดเกินจริง เพื่อเน้นความรู้สึก

9. อธิพจน์ (Overstatement) คือการพูดหรือการเขียนประหนึ่ง โอ้อวด
 โดยมีเจตนา ให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังรู้สึกขำ

10. ปฏิรูปพจน์ (Allusion) เป็นการใช้อุบายที่ดัดแปลงมาจากข้อความ
 อันเป็นที่รู้จักกันคืออยู่แล้ว

11. บุคลาธิษฐาน (Personification) เป็นการใ้ภาษาที่ทำให้ดูเหมือนว่า
 สิ่งที่ไม่ใช่ คนเป็นคน

12. อุทาหรณ์ (Analogy) เป็นการเปรียบเทียบเรื่องราวเหตุการณ์หรือ
 ความคิด

13. ปฏิปุจฉา (Symbol) เป็นการใ้คำถามโดยไม่หวังคำตอบ
 พระยาอุปกิตศิลปสาร (2522 : 350- 351) กล่าวว่าลักษณะบังคับของ
 ร้อยกรองนั้น มีลักษณะบังคับอยู่ 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

1. ลักษณะบังคับที่ใช้ในคำประพันธ์ร้อยกรองทั่วไป ซึ่งประกอบด้วย
 คณะ 4 อย่าง คือ บท บาท วรรค คำหรือพยางค์ และนอกจากคณะแล้ว ยังมีสัมผัส ซึ่ง
 ประกอบด้วย สัมผัสสระ สัมผัสอักษร

2. ลักษณะบังคับที่ใช้ในคำประพันธ์บางประเภท เช่น คำเป็น คำตาย คุ
 ลหุ เสียงวรรณยุกต์ คำเอก คำโท คำขึ้นต้น คำลงท้าย

2.1 ความหมายอันไพเราะกินใจ อาจเกิดได้ด้วยกลวิธีต่างๆ

2.2 การใช้กวีโวหาร เน้นเอาความรู้สึกด้านอารมณ์เป็นสำคัญว่า

ข้อเท็จจริง

ดวงมนต์ จิตร์จางง (2541 : 117-144) ได้ให้แนวในการศึกษาความเปรียบ
 ในวรรณคดีไว้ว่า ความเปรียบเป็นลักษณะของการใ้ถ้อยคำเพื่อสร้างพลังให้แก่การสื่อสาร

ความหมายก็คือ ลักษณะต่างๆ ที่ผู้ประสงศ์สร้างขึ้น ให้ผิดแผกจากโครงสร้าง ความหมายหรือ การเรียงลำดับของภาษาโดยปกติ ซึ่งแบ่งเป็นประเภทต่างๆ ดังนี้

1. บุคลาธิษฐาน (Personification) คือ ความเปรียบเทียบที่พรรณนาให้ สัตว์ ความคิดนามธรรมหรือวัตถุ แสดงลักษณะไม่ว่าในด้านรูปลักษณ์ ลักษณะนิสัย ความรู้สึก หรือพฤติกรรมต่างๆ อย่างเป็นบุคคล

2. ความเปรียบประชด (Irony) คือ ความเปรียบเทียบที่มุ่งเน้นจะสื่อ ความหมายที่ตรงกันข้ามกับความหมายของคำที่ใช้ เช่น คำที่มีความหมายโดยปกติในทาง ชื่นชมยกย่อง มาแสดงการติเตียนเหยียดหยาม

3. ความเปรียบแสดงแนวเทียบ (Simile) คือความเปรียบเทียบที่ต้องการ อธิบายลักษณะของสิ่งหนึ่งสิ่งใด โดยนำไปเทียบกับอีกสิ่งหนึ่ง ซึ่งมักเป็นรูปธรรมที่รู้จักกันดี อยู่แล้ว เช่น นัยน์ตาเธอเหมือนดวงดาว ความเปรียบชนิดนี้สังเกตได้จากคำแสดงการ เปรียบเทียบ เช่น เหมือน ดัง ดุจ และเสมือน เป็นต้น

4. ความเปรียบอิงแนวเทียบ (Metaphor) คือความเปรียบแสดงลักษณะ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยกล่าวถึงอีกสิ่งหนึ่งแทน เพื่ออิงความหมายจากสิ่งนั้น ให้โยงไปยังสิ่งที่ ประสงค์จะอธิบาย เช่น ดินแฉว

5. ความเปรียบเกินจริง (Hyperbole) คือการแสดงความรู้สึกนึกคิดซึ่งเป็น นามธรรมออกมาเป็นถ้อยคำที่มีความหมายเกินจริง เพื่อให้ปรากฏในจินตภาพได้ เช่น ร้องไห้ น้ำตาเป็นสายเลือด

จากข้อมูลทีกล่าวมาเบื้องต้น ผู้วิจัยนำมาใช้เป็นกรอบแนวทางในการ วิเคราะห์ศิลปะการใช้ภาษาในวรรณกรรมเพลงของเทพพร เพชรอุบล

3. ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ทฤษฎีที่ผู้วิจัยใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวรรณกรรมเพลง ของเทพพร เพชรอุบล เกี่ยวกับที่มาหรือความเชื่อมโยงการประพันธ์เพลงด้านเนื้อหาสาระและ ศิลปะการใช้ภาษาประกอบด้วย 2 ทฤษฎี คือ ทฤษฎีวิวัฒธรรมนิยมและทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่

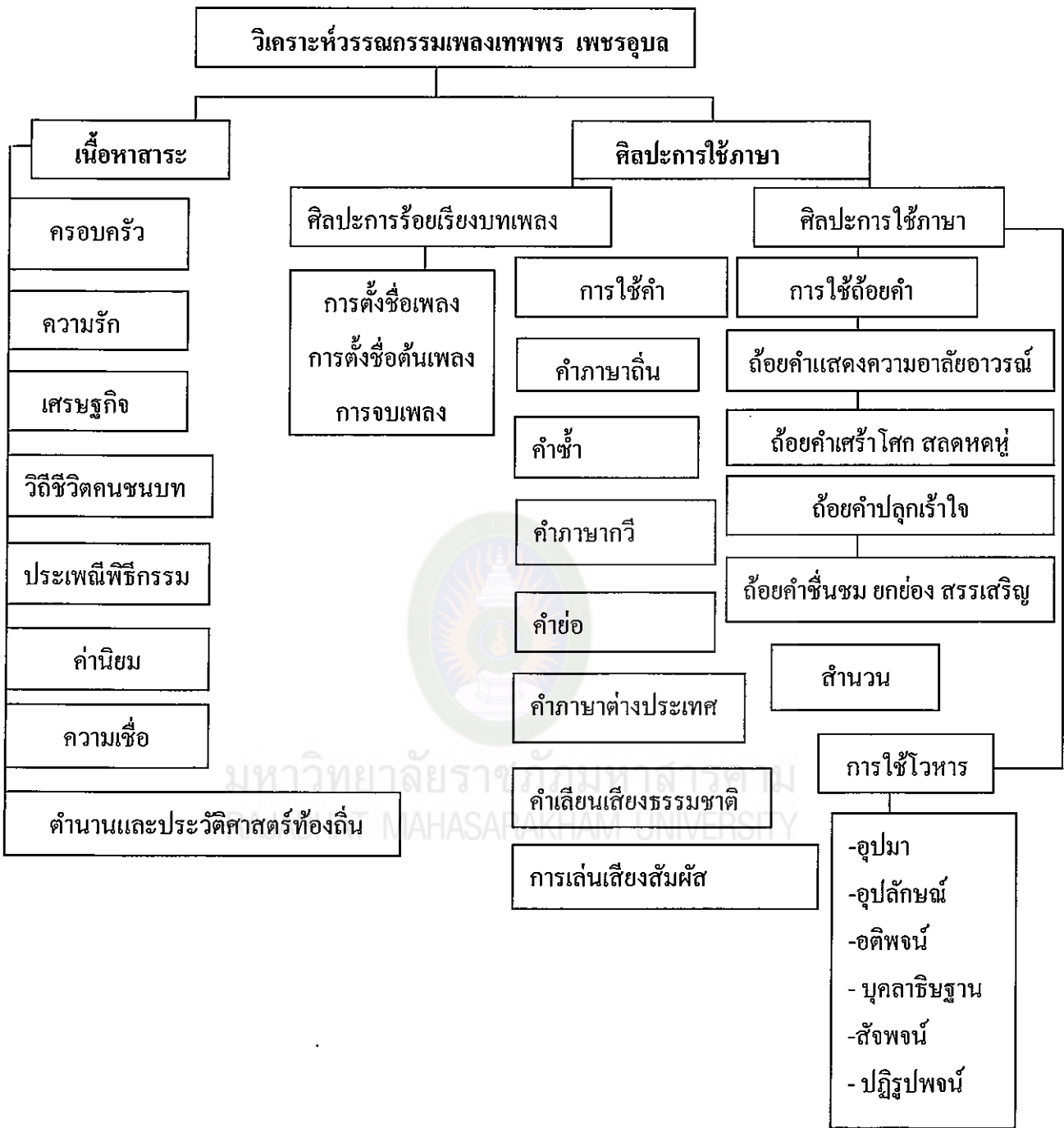
ทฤษฎีวิวัฒธรรมนิยม (Culturalism) ของ (Antonio Gramsci and R. Williams ; อ้างถึงใน กาญจนา แก้วเทพ. 2539 : 21 – 23) มีแนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์วัฒนธรรมและ การสื่อสารซึ่งใช้คำศัพท์ การวิเคราะห์จิตสำนึกและอุดมการณ์ สรุปว่า วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ทำ หน้าที่เป็นตัวสื่อกลาง (Mediator) ในการพัฒนาการดำรงอยู่ (Social being) ของคนคนหนึ่งให้ กลายเป็นมนุษย์ที่มีจิตสำนึกทางสังคม (Social consciousness) ลักษณะของวัฒนธรรมจึงขึ้นอยู่กับ

กับบริบทของสภาพความเป็นจริงของสังคมนั้นและถือว่าวัฒนธรรมเป็นปฏิบัติการทางสังคมทุกอย่าง (Social practice) โดยที่ปฏิบัตินั้นจะก่อตัวมาจากสภาพความเป็นจริงของสังคมแต่ละแห่ง แนวคิดของทฤษฎีวิวัฒธรรมนิยมเน้นว่าปฏิบัติการทางสังคม จะต้องปฏิบัติการที่ประชาชนกำลังใช้ชีวิตอยู่ในปัจจุบัน (Live experience) เพราะฉะนั้นวัฒนธรรม จึงไม่ใช่สิ่งที่ตายแล้ว (Dead experience) แต่ต้องเป็นสิ่งที่ผู้คนในสังคมกำลังปฏิบัติอยู่ ด้วยเหตุนี้วิธีการศึกษาของแนวทฤษฎีนี้ จึงไม่ใช่เพียงวิธีการวิเคราะห์ตัวบท (Text analysis) แต่ต้องดูสภาพความเป็นจริงด้วย จึงก่อให้เกิดความนิยามของวัฒนธรรมอีกอย่างหนึ่งคือ วัฒนธรรมจะเป็นทั้งความหมาย (Meaning) และระบบคุณค่า (Valuesystem) ที่ตกผลึกมาจากประสบการณ์ที่แวดล้อมอยู่รอบตัวบุคคล (กาญจนา แก้วเทพ. 2539 : 21 – 23)

ทฤษฎีโครงสร้าง – หน้าที่นิยม (Structural – Functional Theory) ของ (Talcott Parsons ; อ้างถึงใน สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. 2543 : 38-80) เป็นทฤษฎีหลักทางสังคมวิทยา ตามทฤษฎีโครงสร้าง – หน้าที่นิยม เชื่อว่า โครงสร้างของสังคมเป็นสิ่งสำคัญที่สุด โครงสร้างแต่ละส่วนของสังคมจะมีหน้าที่ของตนและประสานสัมพันธ์กับ โครงสร้างอื่นๆ ของสังคม จึงจะมีเสถียรภาพ (Stability) มีนักทฤษฎีหลายคนสำคัญหลายคนให้แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีโครงสร้างนิยม สรุปได้ดังนี้ ออกุสต์ กองต์ (Auguste Conte) และเฮร์เบิร์ต สเปนเซอร์ (Herbert Spencer) กล่าวว่า สังคมประกอบด้วยโครงสร้างต่างๆ หลายส่วน แต่ละส่วนจะทำหน้าที่แตกต่างกัน ไปอย่างชัดเจน แต่ก็ประสานกันอย่างเป็นระบบ สังคมทุกส่วนมีการบูรณาการซึ่งกันและกัน

จากทฤษฎีข้างต้น จะเห็นได้ว่าธรรมชาติทางสังคมย่อมมีโครงสร้างทางสังคมซึ่งประกอบด้วยส่วนต่างๆ เพื่อเสริมสร้างให้สังคมมีความเข้มแข็ง การอาศัยอยู่ร่วมกันของคนในสังคมมีการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน มีวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน อาทิ กิจกรรมด้านการศึกษา การทำงาน การประกอบธุรกิจ ตลอดจนพิธีกรรมต่างๆ ทางสังคมสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นกิจกรรมที่เสริมสร้างให้คนในสังคม ได้มีปฏิสัมพันธ์กัน เกิดวัฒนธรรมอันดีงามและส่งเสริมให้สังคมมีความเจริญสามารถบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ร่วมกันได้และวรรณกรรมเป็นผลงานประเภทหนึ่งที่สร้างสรรค์ขึ้นมา เพื่อให้เป็นสิ่งตอบสนองความต้องการของมนุษย์

จากแนวคิดและทฤษฎีในการวิจัย ผู้วิจัยได้นำมาประมวลเพื่อเป็นกรอบเกณฑ์ในการวิเคราะห์เนื้อหาสาระและศิลปะการใช้ภาษาในวรรณกรรมเพลงของเทพพร เพชรอุบลในด้านต่างๆ ดังแผนภาพที่ 2

แผนภาพที่ 2 แสดงกรอบแนวคิดในการวิเคราะห์วรรณกรรมเพลง
ของเทพพร เพชรอุบล

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาและจำแนกงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้ 3 ประเด็นคือ งานวิจัยเกี่ยวกับวรรณกรรมเพลงลูกทุ่ง งานวิจัยเกี่ยวกับศิลปะการใช้ภาษาในวรรณกรรมเพลงลูกทุ่ง งานวิจัยอื่นเกี่ยวกับศิลปะการใช้ภาษาในวรรณกรรม ดังนี้

1. งานวิจัยเกี่ยวกับวรรณกรรมเพลงลูกทุ่ง

การศึกษาวรรณกรรมเพลงของเทพพร เพชรอุบล ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาสาระวรรณกรรมเพลงลูกทุ่ง จากนักการศึกษาและผู้วิจัยที่ผ่านมา เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปศึกษาวิจัย ดังนี้

รุจิรา เกตุสิริ (2535 : 244-245) ได้ศึกษาเพลงพื้นบ้านอีสานที่ปรากฏในเพลงลูกทุ่งไทย มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเนื้อหาและคำร้องในเพลงลูกทุ่งไทย ผลการวิจัยสรุปว่า คำร้องจากจำนวนเพลง 86 เพลงมีเพลงที่มีการใช้ภาษาพื้นบ้านปนอยู่จำนวน 11 เพลง เนื้อหาของเพลงลูกทุ่งดีเด่นกึ่งศตวรรษเพลงลูกทุ่งไทยมี 3 ประเภท คือ 1. เนื้อหาเกี่ยวกับความรัก 2. เนื้อหาเกี่ยวกับสภาพชีวิตในสังคม 3. เนื้อหาเกี่ยวกับความรู้ ถ้อยคำภาษาพื้นบ้านอีสานที่ปรากฏในเพลงลูกทุ่งดีเด่นกึ่งศตวรรษลูกทุ่งไทยมักเป็นคำที่คนภาคกลางคุ้นเคยอยู่แล้วเป็นส่วนมาก ซึ่งแบ่งออกเป็น 6 ประเภท 1. ประเภทคำนาม 2. ประเภทคำสรรพนาม 3. ประเภทคำกริยา 4. ประเภทคำอุทาน 5. ประเภทคำคุณศัพท์ 6. ประเภทคำวิเศษและทำนองพื้นบ้านอีสานที่พบในเพลงลูกทุ่งไทยและในเพลงลูกทุ่งหมอลำ มี 4 ทำนองคือ ทำนองเตี้ยโขง ทำนองเตี้ยพม่า ทำนองเตี้ยธรรมชาติ ทำนองลำเพลิน

รุ่งสุริยา เมืองเหลา (2537 : 28 – 108) ได้ศึกษาภาพสะท้อนสังคมอีสานซึ่งปรากฏในบทเพลงที่พรศักดิ์ ส่องแสง เพื่อศึกษาภาพสะท้อนสังคมอีสาน สรุปว่า ด้านขนบธรรมเนียมประเพณี ได้สะท้อนให้เห็นประเพณีการบวช การแต่งงาน ลงแขก ลงช่วง ทำบุญแจกข้าว การเกิด ประเพณีบุญเผวด บุญกฐิน บุญผ้าป่า ด้านวัฒนธรรมกล่าวถึงวัฒนธรรมอย่างเด่นชัดอยู่ 2 อย่าง คือการรับประทานอาหารและศิลปะการใช้ถ้อยคำ ส่วนในด้านศาสนาและคติความเชื่อสะท้อนให้เห็นการนับถือพุทธศาสนา ความเชื่อในเรื่องบุญกรรม ด้านการศึกษาอบรมพบว่าได้สะท้อนให้เห็นถึงระบบการศึกษาไม่สอดคล้องกับอาชีพที่รองรับการตั้งสอนให้หญิงชายประพฤติในสิ่งที่ดีงาม กตัญญูทศกวีที่ต่อบิดามารดาและผู้มีพระคุณในด้านความรักกล่าวถึงการจากคนรักไปทำงาน การรอคอยคนรัก การผิดหวังในเรื่องความรักใน

ส่วนธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นการบรรยายธรรมชาติตามท้องทุ่ง

สปัน ดัน โสภณ (2538 : 249 – 270) ได้วิเคราะห์เนื้อหาและกลวิธีการสร้างอารมณ์ขันในวรรณกรรมเพลงลูกทุ่งแนวข้ามันจากบทเพลงของผู้ขับร้อง 4 คน คือสุรพล สมบัติเจริญ เพลิน พรหมแดน ไหวพจน์ เพชรสุพรรณ และสังข์ทอง สีใส มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาลักษณะและแนวโน้มของเนื้อหาและศึกษาเนื้อหาและลักษณะของกลวิธีการสร้างอารมณ์ขันในวรรณกรรมเพลงลูกทุ่งแนวข้ามัน ผลการวิจัยสรุปว่า เนื้อหาที่นำมากล่าวถึงในวรรณกรรมเพลงลูกทุ่งแนวข้ามันมากที่สุดคือ เรื่องเกี่ยวกับความรัก ส่วนเนื้อหาที่นำมากล่าวถึงน้อยที่สุดคือ เรื่องการเมืองการปกครอง ส่วนทางด้านกลวิธีการสร้างอารมณ์ขันพบว่า กลวิธีที่ใช้มากที่สุดคือ การล้อเลียนเสียดสี และกลวิธีที่ใช้น้อยที่สุด คือการกล่าวถึงข้อบกพร่องของผู้ขับร้อง

รัชดาภรณ์ ดีพลางาม (2543 : 247-306) ได้วิเคราะห์วรรณกรรมเพลงลูกทุ่งของ สมเศียร พานทอง (ชาย เมืองสิงห์) มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเนื้อหา กลวิธีในการประพันธ์และแนวคิดในวรรณกรรมเพลงลูกทุ่งของ สมเศียร พานทอง (ชาย เมืองสิงห์) สรุปได้ว่า ด้านเนื้อหามุ่งเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตส่วนตัวของสมเศียร พานทอง เนื้อหาเกี่ยวกับความรัก ด้านกลวิธีในการประพันธ์ ได้นำชื่อคนมาประพันธ์เป็นชื่อเพลงทั้งชื่อที่มีอยู่จริงและชื่อจากวรรณกรรมหรือวรรณคดี กลวิธีในการใช้ถ้อยคำได้นำคำภาษาอังกฤษมาใช้ กลวิธีการสร้างจินตนาการและภาพจน์มีการเล่นเสียงคำ นำสำนวนมาใช้ในการประพันธ์เพลงทั้งสำนวนเดิมและสำนวนที่ดัดแปลงมา ด้านแนวคิดพบว่า มีการเสนอแนวคิดที่สอดคล้องกับเนื้อหา พบแนวคิดเกี่ยวกับความรักของหนุ่มสาว สามภรรยา บิดามารดา ชาติศาสน์กษัตริย์และแนวคิดเกี่ยวกับธรรมชาติ

ทรงศิลป์ สุขแสน (2547 : 136 – 144) ได้ศึกษาชีวิตและพัฒนาการงานเพลงของนักร้องเพลงลูกทุ่งอีสานไมค์ ภิรมย์พร เพื่อศึกษาชีวิต พัฒนาการงานเพลงและศึกษาวิถีชีวิตอีสานจากเพลงลูกทุ่งอีสาน ผลการวิจัยสรุปว่า ไมค์ ภิรมย์พร มาจากครอบครัวที่ยากจน จึงต่อสู้ชีวิตมาตั้งแต่เยาว์วัย ไม่มีโอกาสเรียนหนังสือ จึงอดทนทำงานทุกอย่าง ปัจจุบันมีผลงาน 10 ชุด เพลงของไมค์ ภิรมย์พรวิถีชีวิตอีสานมี 3 ด้าน คือด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านวัฒนธรรม ด้านสังคมมี 3 เรื่องคือ ครอบครัวและเครือข่าย ชุมชนและท้องถิ่น และการเคลื่อนย้ายแรงงาน ด้านเศรษฐกิจมี 2 เรื่องคือ การประกอบอาชีพและปัญหาที่มีต่อการประกอบอาชีพด้านวัฒนธรรมมี 3 เรื่อง คือ ขนบธรรมเนียมประเพณี ศาสนา นันทนาการและค่านิยม

มาลินี ไชยชำนาญ (2533 : 14) ได้ศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมเพลงลูกทุ่งของชลธี ธารทอง มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาศิลปะการประพันธ์ สภาพสังคมและทัศนคติของ

ผู้ประพันธ์ผลการวิจัยสรุปได้ว่า มีการสร้างศิลปะการประพันธ์ ที่โดดเด่น เช่น รูปแบบคำประพันธ์ เสียงเสนาะ การใช้คำ การสร้างภาพพจน์ การใช้สัญลักษณ์ รสวรรณคดี ในด้านสภาพสังคม วัฒนธรรมและทัศนะนั้น สะท้อนสภาพความเป็นอยู่และการดำเนินชีวิตของชาวไทย สภาพครอบครัว การศึกษา เศรษฐกิจการเมือง การปกครอง ศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณี นันทนาการ การละเล่นพื้นบ้าน ปัญหาสังคม ค่านิยมและความเชื่อ ส่งเสริมให้มองเห็นอุปนิสัยทัศนคติค่านิยม ความเชื่อและการปรับตัวของชนชั้น ธารทอง ในบทเพลง

บุปผา เมฆศรีทอง (2534 : 169-177) ได้ศึกษาบทบาทของเพลงลูกทุ่งในการพัฒนาคุณภาพชีวิต วิเคราะห์เนื้อหาของเพลงลูกทุ่งในช่วงปี พ.ศ. 2532 – พ.ศ. 2533 มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์เนื้อหาของเพลงลูกทุ่ง ผลการวิจัยพบว่า เนื้อหาของเพลงลูกทุ่งสะท้อนถึงค่านิยม ในเรื่องเพศ การแสดงออกและทัศนคติเกี่ยวกับความรักของหนุ่มสาวมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ค่านิยมในเรื่องความรักชาติตามลำดับ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเนื้อหาของเพลงลูกทุ่งจะสะท้อนถึงลักษณะของสังคมไทย

ศิริพร กรอบทอง (2541 : 246 - 248) ได้ศึกษาวิวัฒนาการของเพลงลูกทุ่งในสังคมไทย (พ.ศ. 2481 – 2535) มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาวิวัฒนาการและการปรับตัวของบทเพลงที่สัมพันธ์กับบริบทของสังคมไทย พบว่าการขยายตัวของเศรษฐกิจทุนนิยมภายหลังสงครามโลกครั้งที่สองนั้น คนชนบทได้เข้ามาทำงานในเมืองจำนวนมาก จึงได้ใช้ชีวิตสัมพันธ์กับเมืองและรับวัฒนธรรมความทันสมัยจากเมืองมากขึ้น และจากอิทธิพลของเพลงลูกทุ่งไทยสากลซึ่งกำลังแพร่หลายเป็นสิ่งบันเทิงของคนเมือง หลังสงครามทำให้คนชนบทที่เข้าสู่วงการเพลงได้สร้างสรรค์เพลงไทยสากลที่มีลักษณะสัมพันธ์กับท้องถิ่นพื้นบ้านหรือที่เรียกว่า เพลงลูกทุ่งขึ้นมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2507

สังสุข ภาแก้ว (2546 : 88 – 106) ได้วิเคราะห์แนวคิดทางสังคมและวัฒนธรรมในวรรณกรรมเพลงของ ชินกร ไกรลาศ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเนื้อหา แนวคิด และกลวิธีในการนำเสนอ ผลการศึกษาพบว่า แนวคิดในทางสังคมและวัฒนธรรมมี 5 ประการ คือ แนวคิดในการอนุรักษวัฒนธรรม จารีตประเพณี ตำนานและเกร็ดประวัติศาสตร์ สำหรับเนื้อหาการประพันธ์ที่เสนอไว้พบว่า สอดคล้องกับแนวคิด โดยเฉพาะเนื้อหาด้านความแตกต่างระหว่างคนในสังคมที่ยึดวัฒนธรรมและการประพฤติปฏิบัติตามแบบอย่างของคนในสังคมยุคใหม่ ด้านกลวิธีนำเสนอ มี 3 ลักษณะ คือ กลวิธีนำเสนอ โดยใช้ทำนองเพลงที่หลากหลาย กลวิธีในการนำเสนอด้วยการใช้ภาษาต่างรูปแบบ และกลวิธีกล่าวอ้าง

สิรินาถ ฉัตรทอง (2549 : 168- 187) ศึกษาวิจัยเรื่อง เพลงลูกทุ่ง : ภาพสะท้อนค่านิยมในสังคมไทย มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเนื้อหาของเพลงลูกทุ่ง วิเคราะห์ค่านิยมในสังคมไทยและเปรียบเทียบค่านิยมในสังคมไทย สรุปได้ว่า เพลงลูกทุ่งส่วนใหญ่มีลักษณะเนื้อหาเกี่ยวกับความรัก พฤติกรรมระหว่างหนุ่มสาว วิถีชีวิต เหตุการณ์ประจำวันและการติดต่อสื่อสารผ่าน โทรศัพท์มือถือ ค่านิยมในสังคมไทยที่สะท้อนผ่านเนื้อหาของเพลงลูกทุ่งจำนวน 17 ค่านิยม ซึ่งค่านิยมที่ถูกกล่าวถึงในเนื้อหาของเพลงลูกทุ่งส่วนใหญ่ก็เป็นค่านิยมในเรื่องความรัก กล่าวคือเป็นเรื่องการปฏิบัติต่อกันระหว่างคนรัก ค่านิยมในการเลือกคู่รักหรือคู่ครอง

วิจิตรา อาจบำรุง (2552 : 97 – 104) ได้วิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมที่พบในเพลงลูกทุ่งที่ขับร้องโดย พิเศษเคิด มีจุดมุ่งหมายเพื่อ วิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคม ผลการศึกษาสรุปว่า ภาพสะท้อนสังคมด้านเศรษฐกิจ พบว่า ชาวชนบทถิ่นอีสานได้รับผลกระทบจากสภาวะเศรษฐกิจของประเทศ ทำให้มีสภาพความเป็นอยู่ที่ยากจน ทำให้ต้องเดินทางไปทำงานต่างถิ่นด้านอาชีพ พบว่าชาวชนบทประกอบอาชีพรับจ้างมากที่สุด รองลงมาคือการประกอบอาชีพเกษตรกรรม อาชีพนักร้อง หมอลำและหางเครื่อง ด้านการศึกษาพบว่า คนไทยถิ่นอีสานส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาไม่สูงนัก ด้านค่านิยม พบค่านิยมที่หลากหลายและค่านิยมที่เปลี่ยนไปจากเดิม ด้านความเชื่อ พบว่า ชาวชนบทมีความเชื่อทางศาสนา สิ่งศักดิ์สิทธิ์และความเชื่อเรื่องขวัญและความเชื่อเหล่านี้ยังปรากฏอยู่ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

อัมพร จิตรรักษา (2553 : 241-253) ได้ศึกษาภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรมที่ปรากฏในเพลงลูกทุ่ง ที่ขับร้องโดย เอกชัย ศรีวิชัย จำนวน 322 เพลง มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรม ผลการวิจัยสรุปว่า ภาพสะท้อนด้านครอบครัว มี 3 ประเด็น คือ การเข้าภาวะความเป็นครอบครัว ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในครอบครัว และภาพสะท้อนปัญหาครอบครัว ภาพสะท้อนด้านเศรษฐกิจ มี 2 ประเด็น คือ การประกอบอาชีพเกษตรกรรม อาชีพการให้บริการสังคม บริการขนส่งโดยสาร ราชการ ทำธุรกิจแหล่งนันทนาการและบันเทิง ปัญหาทางเศรษฐกิจ ภาพสะท้อนด้านการเมืองการปกครอง มี 3 ประเด็น คือ สถาบันหลักกับการเมืองการปกครอง การเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตย และสะท้อนภาพพระเบียบกฎเกณฑ์ทางสังคมกับการเมืองการปกครอง ภาพสะท้อนด้านภาษา ได้แก่ ศิลปะการใช้คำ และศิลปะการใช้ภาพพจน์ ภาพสะท้อนด้านค่านิยม มี 2 ประเด็น ได้แก่ ค่านิยมเกี่ยวกับสิ่งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ภาพสะท้อนด้านประเพณี มี 2 ประเด็นคือ ประเพณีรอบชีวิตและประเพณีในเทศกาลงานรื่นเริงต่างๆ

รัตนา จันทร์เทาว์ (2549 : 45 – 64) ได้ศึกษาภาษาและเนื้อหาในเพลงลูกทุ่งที่แต่งโดยไชพอน สินทะลาด ซึ่งเป็นทั้งนักแต่งเพลงและนักร้องของลาว จำนวน 87 เพลง มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาภาษาและเนื้อหาในเพลงลูกทุ่ง ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ลักษณะเด่นในการใช้ภาษาได้แก่ การใช้รูปแบบการแต่งคล้ายคลึงกับการแต่งกลอน การใช้คำสื่อความหมายชัดเจน และการใช้โวหารภาพพจน์ ด้านเนื้อหาของเพลงกล่าวถึงเรื่อง ความรัก สถานที่และสภาพภูมิประเทศ การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ค่านิยมและการปฏิบัติตนในสังคม ศาสนาและความเชื่อ และเรื่องเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงในสังคมลาว

อภิวัฒน์ สุธรรมดี (2550 : 317 – 331) ได้ศึกษาวิเคราะห์เพลงลูกทุ่งที่ จินตรา ขับร้อง มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรม ภาพสะท้อนชีวิตสตรีและวิเคราะห์ศิลปะการประพันธ์ การใช้ภาษาและสำนวนโวหาร จำนวน 409 เพลง จากการวิจัยสรุปได้ว่า บทเพลงได้สะท้อนสภาพสังคมและวัฒนธรรมไทยอย่างกว้าง ๆ คนอีสานในชนบทส่วนใหญ่มีฐานะยากจนและมีความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย สมาชิกในครอบครัวและญาติพี่น้องมีความผูกพันใกล้ชิดกันมาก อาชีพหลัก คือ ทำไร่ทำนา ประชาชนส่วนใหญ่ต้องการศึกษา มีการอพยพและย้ายถิ่นสูงนิยมเดินทางไปทำงานหลังเก็บเกี่ยว ภาพสะท้อนทางวัฒนธรรมได้สะท้อนให้เห็นถึง คนในชนบทยังอยู่ในกรอบความเชื่อและขนบธรรมเนียมที่คดงาม สตรีมีสิทธิและเสรีภาพและการศึกษาสูงขึ้น มีการใช้ศิลปะการประพันธ์ การใช้ภาษาและสำนวนโวหารอย่างหลากหลาย รูปแบบคำร้องและทำนองเพลงหมอลำ มีการเลือกใช้คำซ้อน คำซ้ำ คำภาษาต่างประเทศ ภาษาถิ่น และมีการใช้สำนวนโวหาร การใช้ภาพพจน์และสำนวนไทย

วิภา ปานประชา (2549 : 122-127) ได้ศึกษาภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรมในวรรณกรรม เพลงลูกทุ่งของ สลา คุณวุฒิ มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาภาพสะท้อนทางสังคม การเมือง เศรษฐกิจ และศึกษาภาพสะท้อนทางวัฒนธรรมในวรรณกรรม เพลงลูกทุ่งของ สลา คุณวุฒิ ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ภาพสะท้อนทางสังคม ได้แก่ ปัญหาสังคม ด้านครอบครัว ด้านการศึกษา ด้านสาธารณสุข ด้านคมนาคม ด้านเทคโนโลยี ด้านการสื่อสาร ภาพสะท้อนด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ การผลิต การบริโภค ความยากจน ปัญหาเศรษฐกิจ การประกอบอาชีพ ภาพสะท้อนด้านการเมืองการปกครอง ได้แก่การปกครอง นโยบายแห่งรัฐ ภาพสะท้อนด้านวัฒนธรรม ได้แก่ ค่านิยม ศาสนา ความเชื่อ ประเพณี ภาษา อาหารที่อยู่อาศัยและนันทนาการ

อภิชน วงศ์ภักดี (2551 : 191 – 196) ได้ศึกษาลักษณะเด่นในเพลงลูกทุ่งของ นายวิเชียร คำเจริญ มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาประวัติ ผลงานและลักษณะเด่นด้านทำนองในเพลง

ลูกทุ่งของนายวิเชียร คำเจริญ ผลการวิจัยสรุปว่า นายวิเชียรคำเจริญเกิดที่จังหวัดลพบุรี จบการศึกษาชั้นปีที่ 3 ที่โรงเรียนการช่างลพบุรีและได้มาร่วมวงดนตรีจุฬารัตน์ประมาณ 11 ปี ผลงานการประพันธ์เพลงที่ได้รับการบันทึกแผ่นเสียงอัลบั้มแรกคือ อัลบั้มบ้าน ไกลี่เรือนเคียง ได้รับยกย่องเป็นศิลปินแห่งชาติเมื่อปี พ.ศ. 2548 ลักษณะเด่นของเพลงคือ โครงสร้างฟอร์มแบบ AABA AAA และ ABAB คำร้องของเพลงมีสัมผัสคล้ายคลึงกับกลอนสุภาพ

สุกัญญา โสภี เทพวัลย์ (2539 : 107) ได้ศึกษาเรื่องวิเคราะห์ท่วงทำนองการแต่งวรรณกรรมเพลงลูกทุ่งของ พุ่มพวง ดวงจันทร์ เพื่อศึกษาท่วงทำนองการแต่งวรรณกรรมเพลงลูกทุ่ง สรุปได้ดังนี้ วรรณกรรมเพลงลูกทุ่งของพุ่มพวง ดวงจันทร์ นอกจากให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินด้วยทำนองจังหวะที่เร้าใจ ในด้านท่วงทำนองการแต่งก็มีส่วนทำให้ผู้ฟังพอใจกับถ้อยคำและสำนวนโวหารที่นำมาใช้ในบทประพันธ์ โดยจะเลือกถ้อยคำที่เหมาะสมกับบทเพลง โดยใช้คำง่าย คำไพเราะ คำช่อน คำซ้ำ เล่นคำ คำอุทาน การเลียนเสียงคำภาษาอังกฤษ คำสแลง และคำนัยประวัต

ภาสพงศ์ ผิวพอใช้ (2547 : 90 – 92) ได้วิจัยเรื่องเพลงลูกทุ่งอีสานกับการสะท้อนวัฒนธรรมท้องถิ่น ศึกษาในผลงานเพลงของศิริพร อำไพ มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนทางสังคม สรุปได้ว่า เพลงลูกทุ่งได้สะท้อนสภาพสังคมด้านเศรษฐกิจ ด้านอาชีพ ด้านการศึกษา ด้านค่านิยม และด้านความเชื่อ

สุรพงษ์ สังข์มณี (2541 : 199- 206) ได้ศึกษาวิเคราะห์ค่านิยมที่ปรากฏในวรรณกรรมเพลงลูกทุ่งอีสาน พ.ศ. 2533 – 2535 มีจุดมุ่งหมายเพื่อ วิเคราะห์ค่านิยมในวรรณกรรมเพลงลูกทุ่งอีสาน พบว่า ค่านิยมที่ปรากฏในเพลงลูกทุ่งได้แก่ ค่านิยมเกี่ยวกับครอบครัว การเลือกคู่ครอง ความกตัญญูทวดที่ต่อบุพการี ด้านเศรษฐกิจ ค่านิยมเกี่ยวกับประเพณี ยึดมั่นขนบธรรมเนียมประเพณี ค่านิยมเกี่ยวกับศาสนายอมรับสิ่งเหนือธรรมชาติและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ค่านิยมด้านการศึกษานิยมส่งบุตรหลานให้ได้รับการศึกษา ค่านิยมเกี่ยวกับถิ่นที่อยู่รักถิ่นที่อยู่อาศัย ค่านิยมเกี่ยวกับสตรี นิยมรักสวยรักงาม รักเดียวใจเดียวและเป็นแม่ศรีเรือน ค่านิยมเกี่ยวกับนันทนาการ และค่านิยมเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมเพลงลูกทุ่ง สรุปได้ว่า เพลงลูกทุ่ง นอกจากจะมีความไพเราะน่าฟังแล้ว เนื้อหาหรือเนื้อร้องของเพลงยังมีสาระชวนฟัง ผู้ประพันธ์ได้สะท้อนวิถีชีวิตของคนชนบท ในด้านขนบธรรมเนียมประเพณี ปัญหาสังคม ความรัก เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง เหตุการณ์ทางธรรมชาติ การดำเนินชีวิตของคนในสังคม ผู้วิจัยจึงนำเนื้อหาสาระที่ปรากฏในวรรณกรรมเพลงของเทพพร เพชรอุบล

2. งานวิจัยเกี่ยวกับศิลปะการใช้ภาษาในวรรณกรรมเพลงลูกทุ่ง

การศึกษาวรรณกรรมเพลงของเทพพร เพชรอุบล ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้า งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศิลปะการใช้ภาษาในเพลง จากนักการศึกษาและผู้วิจัยที่ผ่านมา เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปศึกษาวิจัยในขั้นต่อไป ดังนี้

จรรยา หอมระรื่น (2534 : 203 – 204) ศึกษาวรรณกรรมเพลงลูกทุ่งของ พร ภิรมย์ เพื่อศึกษาศิลปะการใช้ภาษา รูปแบบของเพลง และเนื้อหาสาระที่แทรกอยู่ใน วรรณกรรมเพลง ผลการศึกษาพบว่า การใช้ภาษาในเพลงลูกทุ่งของพร ภิรมย์ คือ มีการใช้คำง่าย คำเลียนเสียงธรรมชาติ คำซ้ำ มีการเล่นคำเล่นอักษร การใช้คำขยาย การใช้คำไพเราะและ การใช้คำให้เหมาะสมกับอารมณ์เพลง มีการใช้คำเปรียบเทียบ ด้านรูปแบบของเพลงมี 2 รูปแบบ คือ รูปแบบของเพลงที่ใช้ทำนองเดียวกันตลอดทั้งเพลงและรูปแบบที่ใช้ทำนองแบบ 3 ท่อน ในด้านเนื้อหาส่วนใหญ่เนื้อหามาจากเค้าโครงมาจากนิทานพื้นบ้าน นิทานชาดกและ วรรณคดีไทยโดยนำเสนอเรื่องราวต่างๆ จนจบพร้อมกับสอดแทรกคำสอนต่างๆ

กฤติการ อรุณรัตน์ (2538 : 51 – 83) วิเคราะห์เพลงลูกทุ่งที่ได้รับการคัดเลือก จากรายการกึ่งศตวรรษเพลงลูกทุ่งไทย เพื่อศึกษาถ้อยคำและสำนวน ผลการวิจัยพบว่า ถ้อยคำ และสำนวนเปรียบเทียบเป็นการใช้ถ้อยคำ 8 ลักษณะ ได้แก่ การใช้คำง่ายตรงไปตรงมา การใช้ คำเลียนเสียง การซ้ำคำ การใช้สัมผัส การใช้คำประชดประชันเสียดสี การใช้คำที่มีความหมาย สองแง่สองง่าม การใช้คำภาษาถิ่น และการใช้คำภาษาต่างประเทศ ส่วนการใช้สำนวน เปรียบเทียบแยกได้ 5 ลักษณะ ได้แก่ การใช้อุปมา การใช้อุปลักษณ์ การใช้นามนัย การใช้ บุคลาธิษฐานและการใช้คำพังเพยและสุภาษิต

เพิ่มพร ธนสีลิ่งกูร (2544 : 171 – 292) วิเคราะห์วรรณกรรมเพลงของสลา คุณวุฒิ ด้านการใช้ภาษา พบว่า ใช้ถ้อยคำที่นำมาจากภาษาถิ่นอีสานและคำภาษาอังกฤษจำนวนมากด้านการสร้างจินตนาการและภาพพจน์ มีการเล่นคำสัมผัสสระและสัมผัสอักษร เพื่อช่วยในการถ่ายทอดเสียงไพเราะ ตลอดจนนำคำชนิดต่างๆ และสำนวนมาใช้ในการประพันธ์เพลงทั้ง สำนวนเดิมและสำนวนใหม่

ศกุนตลา กะราลย์ (2549 : บทคัดย่อ) ศึกษาเชิงวิเคราะห์การใช้โวหาร ภาพพจน์ที่ปรากฏในวรรณกรรมเพลงไทยลูกทุ่งศึกษาเฉพาะกรณีของราชินีลูกทุ่ง พุ่มพวง ดวงจันทร์ เพื่อ วิเคราะห์การใช้โวหารภาพพจน์ ผลการศึกษาสรุปได้ว่า การใช้โวหาร ภาพพจน์สูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์เป็นจำนวนมาก รองลงมา คือการ ใช้อุปมา และการใช้อุปลักษณ์ ตามลำดับ สัญลักษณ์เป็นภาพพจน์ที่ไม่ปรากฏ

อลิสตา เลียงรีนรมย์ (2549 : 74 – 196) ศึกษาถิลภาษาและลักษณะเนื้อหาของใน เพลงลูกทุ่งสลา คุณวุฒิ เพื่อศึกษาลักษณะการใช้ภาษาซึ่งประกอบด้วย การใช้คำ การใช้ ประโยค การใช้โวหาร ผลการศึกษาพบว่า เพลงลูกทุ่งของสลา คุณวุฒิ มีลักษณะการใช้คำดังนี้ มีการใช้คำที่สื่ออารมณ์ของมนุษย์ทุกด้าน ใช้คำซ้ำ คำซ้อน คำหลาก ใช้คำภาษาถิ่น ใช้คำ ภาษาต่างประเทศ การเขียนคำเลียนเสียงพูด การสร้างคำใหม่ ส่วนลักษณะการใช้โวหาร พบว่า มีการใช้โวหารเปรียบเทียบสรรพสิ่งหลายลักษณะ เช่น อุปมา อุปลักษณ์ สมพจน์ นามนัย บุคลาธิษฐาน ปฏิรูปจนา เป็นต้น

สุกัญญา คงสูง (2550 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิเคราะห์สำนวนและโวหารภาพพจน์ ในเพลงไทยลูกทุ่งของชาย เมืองสิงห์ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสำนวนและโวหาร ผลการวิจัยสรุปว่า เพลงไทยลูกทุ่งของชาย เมืองสิงห์ มีการใช้สำนวนเก่า นอกจากนั้นยังพบว่า มีโวหารภาพพจน์ที่ปรากฏ จำนวน 13 ประเภท ได้แก่ โวหารภาพพจน์แบบอุปมา อุปลักษณ์ นามนัย ปฏิวาหะ ปฏิภาคพจน์ อวตพากย์ อติพจน์ อธิพจน์ ปฏิรูปพจน์ สมพจน์ ปฏิรูปจนา อุทาหรณ์ และบุคลาธิษฐาน

มัธยา ศรีโมรา (2540 : 13- 87) ได้ศึกษาศิลปะการประพันธ์ในบทเพลงของ สง่า อารัมภีร์ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาศิลปะการประพันธ์ พบว่า ในด้านการใช้คำ มีการใช้คำที่ทำให้เกิดอรรถรสที่มีคุณค่าทางวรรณศิลป์ ได้แก่ การใช้วิธีซ้ำคำ การใช้วิธีสรรคำ การใช้คำ อุทาน และการหลากคำ ส่วนการใช้โวหารภาพพจน์มีการใช้อุปมา อุปลักษณ์ บุคลาธิษฐาน อติ พจน์ ปฏิรูปจนา ปฏิภาคพจน์ และสัทพจน์

จากงานวิจัยที่เกี่ยวกับศิลปะการใช้ภาษาในวรรณกรรมเพลงลูกทุ่ง ผู้วิจัยจึง นำไปใช้ในการศึกษาศิลปะการใช้ภาษาในวรรณกรรมเพลงของเทพพร เพชรอุบลในด้านศิลปะ การร้อยเรียงบทเพลงและศิลปะการใช้ภาษา

3. งานวิจัยอื่นเกี่ยวกับศิลปะการใช้ภาษาในวรรณกรรม

วงเดือน สุขบาง (2524 : 53 - 230) ได้ศึกษาพระปฐมสมโพธิกถาในแนว สุนทรีละ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการวิเคราะห์รสคำและความหมาย ผลการวิจัยสรุปว่า การ วิเคราะห์รสคำ วิเคราะห์ในด้านความหมายของคำ ได้แก่ ความหมายตรงตามอรรถ และ ความหมายโดยนัย เสียงของคำ ได้แก่ สัมผัสสระ สัมผัสพยัญชนะ การเล่นคำเล่นอักษร และ การเลียนเสียงธรรมชาติ ความสัมพันธ์ระหว่างความหมายและเสียงของคำ การซ้ำคำ การซ้ำวลี การหลากคำ คำสูง คำเกิดภาพ คำแสดงอาการเคลื่อนไหว คำสะท้อนอารมณ์ วิเคราะห์รสความ ได้แก่รสรทั้ง 9 ของวรรณคดี รสความที่เกิดจากโวหาร 8 โวหาร

เบญจวรรณ สุขวัฒน์ (2545 : 173) ได้ศึกษาวิเคราะห์ร้อยกรองของเรคำ ประโยคคำ : การศึกษาเชิงวิเคราะห์ เพื่อศึกษารูปแบบและกลวิธีการประพันธ์ ผลการวิจัย สรุปว่า การวิเคราะห์รูปแบบและกลวิธีการประพันธ์ ด้านการใช้ภาษา มีการเล่นคำ การเล่น อักษร การซ้ำคำ การหลากคำ การลำดับความ การสรุปความ และความสมดุล ส่วนกลวิธีการ ประพันธ์ มีการนำเครื่องหมายวรรคตอนมาใช้ การใช้โวหาร โวหารอุปมา โวหารอุปลักษณ์ โวหารปฏิภาวะ โวหารปฏิทรรศน์ โวหารขัดแย้ง โวหารบุคคลวัต โวหารอดีพจน์ โวหาร ปฏิพจน์ โวหารปฏิรูปพจน์ โวหารสัทพจน์ และการใช้สัญลักษณ์

จักรี ศรีมุงคุณ (2547 : 117 – 191) ศึกษาอัตลักษณ์ในวรรณกรรมเพลงเพื่อชีวิต ของพงษ์สิทธิ์ คัมภีร์ในด้านศิลปะการประพันธ์ พบว่า มีการเลือกเฟ้นถ้อยคำต่าง เช่น คำแสดง อารมณ์ คำแสดงอาการเคลื่อนไหว คำเลียนเสียงธรรมชาติ คำภาษาถิ่น การใช้ศิลปะการเรียบ เรียงถ้อยคำมีการใช้คำซ้ำ เล่นคำ เล่นคำซ้อน การเล่นอักษร และการหลากคำ มีการใช้โวหาร ต่างๆ เพื่อให้บทเพลงเกิดความไพเราะ กลวิธีในการนำเสนอมีการใช้กลวิธีต่างๆ คือการ นำเสนอผ่านตัวอย่างอุทาหรณ์ ผ่านความคิด ผ่านการแต่งเป็นเรื่องสั้น ผ่านการบอกเล่าอย่าง ตรงไปตรงมา

พิชญพงษ์ ณาณศิริ (2549 : 115-116) วิเคราะห์คำยืมในภาษาต่างประเทศใน เพลงลูกทุ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเลือกใช้คำยืมและบริบททางภาษาคำยืม ผลการวิจัย สรุปได้ว่ามีการใช้คำที่สื่ออารมณ์ การใช้คำสัมผัส การใช้คำซ้ำ การใช้คำซ้อน การใช้คำศัพท์ที่ มีความหมายลึกซึ้ง

จินตนา ศิริรักษา (2552 : 157-163) ได้วิเคราะห์แนวคิดและศิลปะการใช้ภาษา ในบทเพลงพระราชนิพนธ์ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ในด้าน แนวคิดและศิลปะการใช้ภาษา สรุปได้ว่า แนวคิดที่ปรากฏในบทเพลงพระราชนิพนธ์มี 3 แนวคิดคือ แนวคิดเกี่ยวกับความรัก แนวคิดเกี่ยวกับธรรมชาติ แนวคิดเกี่ยวกับความเชื่อ ด้านศิลปะการใช้ภาษามี 3 ประเด็น คือ ศิลปะการใช้คำ ประกอบด้วย การเล่นคำ หลากคำ ซ้ำความ การสร้างคำได้แก่ คำซ้อน คำประสม คำแผลง ศิลปะการใช้ภาพพจน์ประกอบด้วย อุปมาอุปไมย อุปลักษณ์ บุคลาธิษฐาน นามนัย อดีพจน์ และปฏิพจน์

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ ในด้านเนื้อหาสาระและศิลปะการใช้ ภาษา ผู้วิจัยได้นำไปใช้ในการวิเคราะห์วรรณกรรมเพลงของเทพพร เพชรอุบล

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเอกสาร เพื่อศึกษาเนื้อหาสาระและศิลปะการใช้ภาษาในวรรณกรรมเพลงของเทพพร เพชรอุบล ใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative methods) ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมายการวิจัย
2. เครื่องมือการวิจัย
3. วิธีดำเนินการ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. การนำเสนอข้อมูล

กลุ่มเป้าหมายการวิจัย

เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้การคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยคัดเลือกวรรณกรรมเพลง ซึ่งประพันธ์โดยเทพพร เพชรอุบล ที่ได้รับการบันทึกลงแผ่นเสียงในสี่ทศวรรษ ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2511 – 2551 จำนวน 133 เพลงเท่านั้น

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและแนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

- 2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
  - 2.1.1 สมุดบันทึกการสัมภาษณ์
  - 2.1.2 แบบสัมภาษณ์
  - 2.1.3 สมุดบันทึกการวิเคราะห์ข้อมูล
- 2.2 แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิเคราะห์

การศึกษาวรรณกรรมเพลงของเทพพร เพชรอุบลในสี่ทศวรรษตั้งแต่ปีพ.ศ. 2511 – 2551 จำนวน 133 เพลง ผู้วิจัยใช้แนวคิดและทฤษฎีในการวิจัย ดังนี้

2.2.1 แนวคิดในการวิเคราะห์เนื้อหาสาระ ในวรรณกรรมเพลงของ

เทพพร เพชรอุบล ผู้วิจัยใช้แนวคิดของ (นิสาชล สาตรา. 2542 : 27 - 28) ได้กล่าวถึงเนื้อหาของวรรณกรรมทุกประเภทว่าเปรียบเสมือนกระจกส่องเรื่องราวชีวิตในสังคมแต่ละยุค ซึ่งผู้เขียนวรรณกรรมจะถ่ายทอดทระณะและความรู้สึกนึกคิดของตนลงไปในวรรณกรรม

ศรีศิลป์ บุญขจร (2523 : 6 – 13) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคม และได้เสนอแนวทางในการศึกษาวรรณกรรมกับสังคมไว้ 3 ลักษณะดังนี้ ลักษณะที่หนึ่ง วรรณกรรมเป็นภาพสะท้อนของสังคม ลักษณะที่สอง สังคมมีอิทธิพลต่อวรรณกรรมหรือนักเขียน นักเขียนอยู่ในสังคมย่อมได้รับอิทธิพลจากสังคมในด้านต่างๆ เช่น วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา ปรัชญา การเมือง เศรษฐกิจ สถานการณ์ ฯลฯ สิ่งเหล่านี้จะเป็นสิ่งกำหนดโลกทัศน์ของนักเขียน ลักษณะที่สาม วรรณกรรมหรือนักเขียนมีอิทธิพลต่อสังคม

สมพร มั่นตะสูตร (2524 : 16) ได้อธิบายถึงความเกี่ยวข้องของวรรณกรรมกับสังคมไว้ว่า ชีวิตและสังคมเป็นบ่อเกิดของวรรณกรรมและวรรณกรรมมีส่วนพัฒนาแนวทางของสังคมในบางระดับ วรรณกรรมเป็นกระจกส่องภาพสังคมในแต่ละยุคและบันทึกไว้เป็นหลักฐานเพื่อให้คนรุ่นหลัง ได้มองเห็นชีวิตในแง่มุมที่ประวัติศาสตร์ไม่ได้บันทึกไว้ บทบาทของวรรณคดีหรือวรรณกรรมในแง่ที่เป็นอิทธิพลทั้งบวกและลบนั้น กล่าวได้ว่า ผู้สร้างวรรณกรรมมีเป้าหมายในการสร้างวรรณกรรม เพื่อสนับสนุนส่งเสริมระบบสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจและการเมืองแต่ละยุคเดียวกันอาจมีวรรณกรรมบางเรื่องที่ทำลายสังคม แม้ว่าผู้สร้างวรรณกรรมจะไม่ได้ตั้งใจก็ตาม สังคมมีอิทธิพลต่อวรรณกรรมหรือนักเขียนในฐานะที่เป็นแหล่งรวมชีวิต วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และระเบียบปฏิบัติต่างๆ ซึ่งนักเขียนนำมาเป็นวัตถุดิบในการเขียนเสมอ งานเขียนจะมีลักษณะเนื้อหา รูปแบบอย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยทางสังคมและอิทธิพลของสังคมที่มีต่อวรรณกรรม

เจนภพ จบกระบวนวรรณ (2529 : 25- 31) ได้พิจารณาเนื้อหาของเพลงลูกทุ่งส่วนใหญ่จะมีเนื้อหา 7 ประการ คือ แนวการเมือง แนวชมธรรมชาติ บันทึกเหตุการณ์ วิปโยคทางธรรมชาติ สะท้อนปัญหาครอบครัว เสียดสีล้อเลียน ตำนานท้องถิ่น บันทึกประเพณีไทย งานเทศกาลนั้กซ์ตฤกษ์

ผู้วิจัยจะได้นำแนวคิดดังกล่าวมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิเคราะห์เนื้อหาสาระในวรรณกรรมเพลงเทพพร เพชรอุบล

2.2.2 แนวคิดในการวิเคราะห์ศิลปะการใช้ภาษาในวรรณกรรมเพลงของ

เทพพร เพชรอุบล ผู้วิจัยใช้แนวคิดของ (ลือม เฟ็งแก้ว. 2549 : 40 – 110) ได้กล่าวถึงศิลปะการประพันธ์ เป็นตัวพลังที่ทำให้วรรณคดีเด่นเป็นอมตะและทำให้รูปแบบมีชีวิต โดยตั้งข้อสังเกตศิลปะการประพันธ์ ที่น่าสนใจไว้ 3 ประการ คือศิลปะการเลือกเฟ้นถ้อยคำ ได้แก่ การใช้คำแสดงอารมณ์ การใช้คำแสดงฐานะของบุคคล การใช้คำเลียนเสียง การใช้กวียานุโลม ศิลปะการเรียบเรียงถ้อยคำ ได้แก่ การลำดับความ การสรุปความ ความสมมูล การซ้ำคำ การเล่นอักษรกับคำ การใช้สร้อยสลับวรรค จังหวะและการถ่วงเสียง ศิลปะการปลูกอารมณ์ ได้แก่สิ่งแปลกใหม่ความจริง การใช้โวหาร ได้แก่ โวหารอุปมา โวหารอติพจน์ โวหารสมาธิ (กุหลาบ มัลลิกะมาส. 2548 : 126 – 131) และ (วิภา กงกะนันทน์. 2538 : 38 – 54)

ผู้วิจัยจะได้นำแนวคิดดังกล่าวมาใช้ในการวิเคราะห์ศิลปะการใช้ภาษาในวรรณกรรมเพลงเทพพร เพชรอุบลในสี่ทศวรรษ

2.2.3. ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ทฤษฎีที่ผู้วิจัยใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์วรรณกรรมเพลงเทพพร เพชรอุบลในสี่ทศวรรษ ประกอบด้วย 2 ทฤษฎี ดังนี้

- 1) ทฤษฎีวิวัฒธรรมนิยม (Culturalism) ของ (Antonio Gramsci and R. Williams ; อ้างถึงใน กาญจนา แก้วเทพ. 2539 : 21 – 23) มีแนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์วัฒนธรรมและการสื่อสารซึ่งใช้คำศัพท์ การวิเคราะห์จิตสำนึกและอุดมการณ์ สรุปว่าวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ทำหน้าที่เป็นตัวสื่อกลาง (Mediator) ในการพัฒนาการดำรงอยู่ (Social being) ของคนคนหนึ่งให้กลายเป็นมนุษย์ที่มีจิตสำนึกทางสังคม (Social consciousness) ลักษณะของวัฒนธรรมจึงขึ้นอยู่กับบริบทของสภาพความเป็นจริงของสังคมนั้นและถือว่าวัฒนธรรมเป็นปฏิบัติการทางสังคมทุกอย่าง (Social practice) โดยที่ปฏิบัติการนั้นจะก่อตัวมาจากสภาพความเป็นจริงของสังคมแต่ละแห่ง แนวคิดของทฤษฎีวิวัฒธรรมนิยมเน้นว่าปฏิบัติการทางสังคม จะต้องปฏิบัติการที่ประชาชนกำลังใช้ชีวิตอยู่ในปัจจุบัน (Live experience) เพราะฉะนั้นวัฒนธรรม จึงไม่ใช่สิ่งที่ตายแล้ว (Dead experience) แต่ต้องเป็นสิ่งที่ผู้คนในสังคมกำลังปฏิบัติอยู่ ด้วยเหตุนี้วิธีการศึกษาของแนวทฤษฎีนี้ จึงไม่ใช่เพียงวิธีการวิเคราะห์ตัวบท (Text analysis) แต่ต้องดูสภาพความเป็นจริงด้วย จึงก่อให้เกิดความนิยามของวัฒนธรรมอีกอย่างหนึ่งคือ วัฒนธรรมจะเป็นทั้งความหมาย (Meaning) และระบบคุณค่า (Valuesystem) ที่ตกผลึกมาจากประสบการณ์ที่แวดล้อมอยู่รอบตัวบุคคล

2) ทฤษฎีโครงสร้าง - หน้าที่นิยม (Structural-Functional Theory)

(สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. 2543 : 78 – 80 ; อ้างถึงใน ชานนท์ ไชยทองดี. 2552 : 28 - 30) เป็นทฤษฎีหลักทางสังคมวิทยา ตามทฤษฎีโครงสร้าง – หน้าที่นิยม เชื่อว่าโครงสร้างของสังคมเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด โครงสร้างแต่ละส่วนของสังคมจะมีหน้าที่ของตนและประสานสัมพันธ์กับโครงสร้างอื่นๆ ของสังคม จึงจะมีเสถียรภาพ(Stability) มีนักทฤษฎีหลายคนสำคัญหลายคนให้แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีโครงสร้างนิยม สรุปได้ดังนี้ ออกุสต์ กองต์ (Auguste Conte) และ เฮอร์เบิร์ต สเปนเซอร์ (Herbert Spencer) กล่าวว่า สังคมประกอบด้วยโครงสร้างต่างๆ หลายส่วน แต่ละส่วนจะทำหน้าที่แตกต่างกันไปอย่างชัดเจน แต่ก็ประสานกันอย่างเป็นระบบ สังคมทุกส่วนมีการบูรณาการซึ่งกันและกัน

ผู้วิจัยจึงได้นำทฤษฎีดังกล่าวข้างต้นมาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์วรรณกรรมเพลงเทพพร เพชรอุบลในสี่ทศวรรษ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาวรรณกรรมเพลงของ เทพร พรอุบลในสี่ทศวรรษ ผู้วิจัยได้รวบรวมตามขั้นตอน ดังนี้

1. รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางและเป็นข้อมูลในงานวิจัย
2. สืบหาข้อมูลการติดต่อของเทพพร เพชรอุบล จากอินเทอร์เน็ต เพื่อเตรียมการและนัดหมายการสัมภาษณ์
3. การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งแรก ผู้วิจัยได้ศึกษาเส้นทางจากคำบอกเล่าของเทพพร เพชรอุบล เช่น ที่อยู่ ตำบล ระยะทางที่จะเดินทางไปจังหวัดขอนแก่น
4. ดำเนินการเก็บข้อมูลภาคสนามโดยการสอบถามและสัมภาษณ์เทพพร เพชรอุบล โดยใช้แบบสัมภาษณ์ ดังรายละเอียดหน้า 162-165
5. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาเรียบเรียง เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ถ้าข้อมูลไม่ชัดเจน ก็กลับไปสอบถามอีกครั้งเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางการวิเคราะห์วรรณกรรมเพลงของเทพพร เพชรอุบล โดยนำแนวคิดในการวิเคราะห์เนื้อหาสาระและศิลปะการใช้ภาษามาเป็นกรอบในการวิจัย ดำเนินการวิเคราะห์ ดังนี้

1. วิเคราะห์เนื้อหาสาระในวรรณกรรมเพลงของ เทพพร เพชรอุบล ในสี่ทศวรรษ (ปีพ.ศ. 2511-2551) จำนวน 133 เพลง มาจัดเป็นหมวดหมู่ดังนี้

- 1.1 ด้านความรัก
- 1.2 ด้านวิถีชีวิตคนชนบท
- 1.3 ด้านค่านิยม
- 1.4 ด้านประเพณีพิธีกรรม
- 1.5 ด้านความเชื่อ
- 1.6 ด้านครอบครัว
- 1.7 ด้านเศรษฐกิจ
- 1.8 ด้านตำนานและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

2. วิเคราะห์ศิลปะการใช้ภาษาในวรรณกรรมเพลงของเทพพร เพชรอุบล ในสี่ทศวรรษ (ปีพ.ศ. 2511-2551) จำนวน 133 เพลง ในประเด็นดังต่อไปนี้

- 2.1 ศิลปะการร้อยเรียงบทเพลง
  - 2.1.1 การตั้งชื่อเพลง
  - 2.1.2 การขึ้นต้นเพลง
  - 2.1.3 การจบเพลง
- 2.2 ศิลปะการใช้ภาษา มี 3 ประเด็น ดังนี้
  - 2.2.1 การใช้คำ
  - 2.2.2 การใช้ถ้อยคำสำนวน
  - 2.2.3 การใช้โวหาร

การนำเสนอข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้นำเสนอข้อมูลโดยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

บทที่ 4

เนื้อหาสาระในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบล

เนื้อหาสาระ

เนื้อหาสาระในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบลในสี่ทศวรรษ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2511-2551 พบว่า มีเนื้อหาสาระในบทเพลงมี 8 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้

1. เนื้อหาสาระด้านความรัก

เนื้อหาสาระด้านความรักจากบทเพลงของเทพพร เพชรอุบล มี 3 ลักษณะคือ ความรักของหนุ่มสาว ความรักที่เกิดทวน และคตินิยมเกี่ยวกับความรัก มีจำนวนทั้งหมด 55 เพลง ดังนี้

1.1. ความรักของหนุ่มสาว

ความรักของหนุ่มสาว มี 3 ลักษณะ คือ ความรักที่ผิดหวัง ความรักที่รอคอย ความรักที่สมหวัง ดังนี้

1.1.1 ความรักที่ผิดหวัง

ความรักที่ผิดหวังในเนื้อเพลงของเทพพร เพชรอุบลมีทั้งหมด 21 เพลง ได้แก่ เพลงจนเหนื่อย สัญญาหน้าฝน คิดฮอดน้องแดง เดือนหกอกข้าว ฟ้าร่องน้องข้าว บ้านนอก หลอกกัน สาวนาขาดรัก สาวใหม่รำพัน ร้องไห้ใกล้หนองหาน คำวอนก่อนจาก ฝ้ายสีกอ ผาปลาเมื่อฟ้าสาง สาวไทยรำพัน หัวใจมาร สาวพณิชย์ เศียดหลาย กระทงส่งข้าว หม้ายมัดหมี่ กินดองของเปล่า และเตี้ยทางโค้ง ความผิดหวังที่ปรากฏมี 4 ลักษณะ คือ

1) รักที่หลอกหลวง

การหลอกหลวงหรือการ โกหกถือเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่งในการคบกัน ระหว่างหนุ่มสาวหากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหลอกหลวงอีกฝ่ายให้รัก หรือให้คำมั่นสัญญา หากไม่ทำตามที่สัญญานั้นถือว่าเป็นความผิดร้ายแรงไม่เหมาะสมที่จะคบเป็นคนรัก ดังเนื้อเพลง เศียดหลาย

เศียดหลายคือหัวใจนั้นถูกไฟจี

บ่คิดสิเป็นจั่งสิหลงเชื่อจี้เสียจนหมดใจ

คำหวานหวานล้อมพอร่ายอมทอดร่างพลีกาย
 ได้เซซชิดแล้วก็น่าชายเอ๋ยชายไปแล้วบั้น
 เกียดหลายว่าอายฮักเดียวคือน้อง
 ปากเผื่อนั่นท่องคล่องจงนั่งย็นนอนชื่น
 อ่อนเหมือนขี้ผึ้งซาบซึ่งเคลิบเคลิ้มสดชื่น
 เพื่อฝันคำหวานเรจรีน โถ เรายืนอยู่บนความตรม

(เทพพร เพชรอุบล: เกียดหลาย)

จากเนื้อเพลงข้างต้น มีเนื้อหาเกี่ยวกับการถูกลอกจากชายที่ตนรักหรือหญิงที่รัก ด้วยการลอกให้รักด้วยคำพูดหรือท่าทางที่แสดงออก เมื่อผู้หญิงยอมพลีกายให้แล้ว ฝ่ายชายก็ทิ้งฝ่ายหญิงไป นอกจากฝ่ายหญิงจะถูกหลอกจากฝ่ายชายแล้วฝ่ายชายยังถูกลอกด้วยดังเนื้อเพลง ร้องให้ใกล้หนองหาน

สองปีกว่า ๆ ฟ้าเริ่มมัวทั่วที่หนองหาน
 วันเดือนปีเปลี่ยนผันผันผ่าน   เจ้าทิ้งหนองหาน ไม่หันมาใกล้
 ไปหลงพาข้าว   แลงเข้าผู้บ่าวบ้านใต้
 คำๆ ยามได้อดบ่ไหวแนมไปหมองเก่า
 ใฮ้นอน้ำตาผู้บ่าวฟังยาวๆจิตใจของคน
 สาวหนองหานหลอกบ่าวหนองหาน ช่างโพลเคลือล้น
 ป้าอายทิมไว้โก่น โต้น สาวสกลบ่หลู้โตนอาย

(เทพพร เพชรอุบล: ร้องให้ใกล้หนองหาน)

จากเนื้อเพลงร้องให้ใกล้หนองหาน มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับชายหนุ่มได้คร่ำครวญถึงหญิงสาวว่า เมื่อตนมองไปที่เคยนั่งกับหญิงคนรัก ทำให้นึกถึงครั้งเมื่อยังรักกัน หญิงสาวทำไมจึงทิ้งให้ชายหนุ่มอยู่เพียงลำพัง ช่างไม่สงสารกันบ้าง

2) การถูกชายอื่นแย่งความรัก

บางเพลงได้กล่าวถึงความผิดหวังจากคนที่ตนรัก ด้วยการที่มีชายอื่นมาแย่งแฟนของตน ดังเนื้อเพลง บ้านนอกหลอกกัน

อยู่กรุงบ่เคยเสียน้ำตา แต่กับบ้านนา น้ำตาผัดไหลลง
 ร้องให้จนตาบวมเป่ง   เพราะถูกนักร้องมือดีแย่งแฟน

ต้องโทษผู้บ่าวบ้านนอก รักแล้วกลิ้งกลอกข้าชอกเหลือแสน
เกลียดรักก่อนเคยเหนียวแน่น กลับมาคลอนแคลนเสียแล้วแฟนเรา
(เทพพร เพชรอุบล: บ้านนอกหลอกกัน)

จากเนื้อเพลงบ้านนอกหลอกกัน ได้กล่าวถึงชายหนุ่มไม่สมหวังในความ
รักเพราะถูกชายอื่นแย่งคนรักของตนไป รักที่เคยว่ามั่นคงแต่กลับมาคลอนแคลน ได้

การไปทำงานในเมืองหลวง ก็เป็นปัญหาทำให้ความรักไม่สมหวัง ดังเนื้อ
เพลงเดือนหกอกข้า

ช่างมาลืมหักเก่าดอกกะเลาบานแล้วละพี
กะยอมหอมกลางเดือนสี่จำได้ไหมพื่ออยู่ที่หัวนา
เคยเอียงสองแฉ่มให้คอมฮ้ายบอกว่าหอมกว่ากลิ่นมันปล่า
ฮ้ายไปแล้วไม่กลับมาไปหลงเมืองฟ้าจ้งบ่มาบ้านเฮา
(เทพพร เพชรอุบล: เดือนหกอกข้า)

จากเนื้อเพลงเดือนหกอกข้า ได้กล่าวถึง หญิงสาวได้ตัดพ้อต่อว่า ว่าชาย
หนุ่มทำไมถึงลืมนตนได้ คงจะไปหลงเมืองกรุงแล้วไม่ยอมกลับมาบ้าน

ผิดหวังจากความรักเพราะฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่รักตน ดังเนื้อเพลง
สาวใหม่รำพัน

ถึงสิไกล   สาวใหม่ไม่ว่าดอก
ขอเอ่ยคำเอ็นบอ   บ่เสียใจดอกหากบอจะลา
คำเดียวบ่สั่ง   ไปหวังๆ ลืมฝังลืมนฝ
ปล่อยสาวใหม่ครวญหา   บ่สมคำว่ารักใหม่คนเดียว
(เทพพร เพชรอุบล : สาวใหม่รำพัน)

จากเนื้อเพลงข้างต้น มีเนื้อหาเกี่ยวกับหญิงสาวผิดหวังจากความรัก ซึ่ง
หญิงสาวได้กล่าวว่า ถึงแม้จะไกลกันก็ไม่ใช่ว่าปัญหาสำคัญแต่การที่ชายหนุ่มไปจากตนเองโดย
ไม่ได้บอกกลายเป็นสิ่งที่ทำให้ตนเสียใจ

3) ความแตกต่างทางฐานะ

ความแตกต่างทางฐานะ ทำให้ความรักไม่สมหวัง โดยเฉพาะหนุ่มสาวชานา คิดว่าตนคงจะไม่มีชายใดจะมาสนใจ ผิวพรรณก็ไม่สวย มีแต่เหงื่อไคล ดังเนื้อเพลงสาวนาชาดรัก

เราเป็นสาวบ้านป่า	โอ้วสาวนาชานาชาวทุ่ง
ใครจะมาฝากรักหนอปีกทรวง	เขาคงจะห้วงหมองไหม้
ในจิตวนวกในอกหวั่นไหว	เกิดเป็นสาวนาใครหนอจะมาฝักใฝ่
เขากลับเหม็นขี้ไคล	ใจสาวนาชอกขี้

(เทพพร เพชรอุบล : สาวนาชาดรัก)

จากเนื้อเพลงสาวนาชาดรัก กล่าวถึง หญิงสาวได้กล่าวว่าตนเป็นสาวชานา คงไม่มีใครสนใจ เขาคงไม่รักเพราะกลัวว่าจะเหม็นเหงื่อไคล

ปัญหาความยากจนก็เป็นสาเหตุที่ทำให้ความรักของคู่รักนั้น ไม่สมหวัง ดังเนื้อเพลง จนแท่นื้อ

เกิดเป็นคนช่างมาจนแท่นื้อ
จะไปขอแต่บ่มีเงินทองได้แต่คิดใจจิตตริกตรอง
จะไปขอน้องแต่บ่มีเงินพัน
ไอ้ตัวเรานั้นอย่างดีก็แค่แจ่วบอง
คิดมาน้ำตาจะตกปวดเอ๋ยในอกในอกกลัดหนอง
จะรักใครเขาไม่ใฝ่ปอง
อยากจับอยากจ้องเป็นคู่ครองหัวใจ

(เทพพร เพชรอุบล : จนแท่นื้อ)

จากเนื้อเพลงข้างต้นมีเนื้อหาเกี่ยวกับปัญหาความยากจน ชายหนุ่มไม่มีเงินจึงไม่สามารถจะไปสู่ขอหญิงที่ตนรักได้ เงินจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ความรักไม่สมหวัง

4) การไม่ทำตามสัญญา ผิดหวังจากความรักเพราะไม่ทำตามคำสัญญาว่าจะรักกันไปตลอด ดังเนื้อเพลง สัญญาหน้าฝน

ช่างมาลืมหักเก่า	ที่เคยว่าสัญญาแต่ก่อน
ไอ้เนื้ออ่อน	เจ้ามาจรเหมือนนกจากยัง

น้ำตาที่ต้องหลั่งนอง   โถน่องมาลิ้มความหลัง
 นื่องเอ๋ยจากไปวังๆ   ลิ้มถิ่นหลังบ้านเกิดเมืองนอน
 (เทพพร เพชรอุบล: สัญญาหน้าฝน)

จากเนื้อเพลงชายหนุ่มได้กล่าวตัดพ้อต่อว่าหญิงสาวคนรัก ว่า ทำไมถึง
 ลิ้มคำมั่นสัญญาที่เคยให้ไว้ต่อกัน นื่องคงจะลิ้มบ้านเกิดเมืองนอนแล้ว

1.1.2 ความรักที่รอคอย

ความรักที่รอคอยในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบล มีจำนวนทั้งหมด
 16 เพลงได้แก่เพลงกลับมาเถิดนื่อง รอนื่องกลับมา ลี้อรักสองเรา หลงคอยหมอแคน นื่องจะ
 คอย ผิดหวังยังคอย รอพี่ที่ บ.ข.ส. ห่างไกลใจคิดถึง จม่น้ำอาย นื่องรองที่นางรอง นับนิ้วคอย
 รอแก้ว เห็นใจแล้วอาย ตามใจคนไกลบ้าน สงใจถึงใจ มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรักของหญิงที่มี
 ต่อชาย ชายมีต่อหญิงแต่เป็นความรักที่รอคอยชายหรือหญิงที่เป็นคนรักของตนกลับมา ซึ่งพบ
 เนื้อหาความรักที่รอคอยในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบล ดังนี้

1) รอเพราะการพลัดพราก เป็นการรอคอยฝ่ายชายหรือฝ่ายหญิงที่ไป
 ทำงานต่างถิ่น มีจำนวน 1 เพลง ดังเนื้อเพลงเดือนหอกอกซ้า

ช่างมาลิ้มช้กเก่าดอกกะเลาบานแล้วละพี่

กะยอมหอมกลางเดือนสี่จำ ได้ไหมพื่ออยู่ที่หัวนา

เคยเอียงสองแก้มให้ดอมอ้ายบอกว่าหอมกว่ากลิ่นมันปล่า

อ้ายไปแล้วไม่กลับมาไปหลงเมืองฟ้าจ้งบมาบ้านเฮา

(เทพพร เพชรอุบล: เดือนหอกอกซ้า)

จากเนื้อเพลงเดือนหอกอกซ้า ได้กล่าวถึง หญิงสาวได้ตัดพ้อต่อว่า
 ว่าชายหนุ่มทำไมถึงลืมตนได้ คงจะไปหลงเมืองกรุงแล้วไม่ยอมกลับมาบ้าน

2) รอเพราะให้คำมั่นสัญญา เป็นการให้คำมั่นสัญญากับฝ่ายใดฝ่าย
 หนึ่งว่าจะกลับมา ดังเนื้อเพลงนับนิ้วคอย

ตั้งตารอ   ป่านได้น้อคนรอจะมา

คิดถึงสัญญา   อ้ายบอกว่าจะมาบ่คน

จอบทางส่อง   สายตาจ้องใจหมองลานลน

มือหนึ่งสองมือกะพัน   บ่เห็นคนเฝ้ารอกลับมา

เพียงหนึ่งวัน	ปานจากกัน ไปถึงหนึ่งปี
คิดชดคิดชดอีหลิ	บ่แม่นพีดีเทียวจ่านรรจา
ยามกินข้าว	ตำมีเงาอายนั่งร่วมพา
คิดถึงคำอ่อนก่อนลา	จนจันทราล่วงลาลับดวง
หน้าแล้วหน้า	ตอนคำพระยากลองแลง
ยังคิดยังคิดชดแสง	สายลมแรงพัดปลายยอดมวง
ไปสุขขุโยโส	เอาสาวโคไสน้อเดินควง
ฮู้บไผ่น้อเป็นท้วง	น้ำตาร่วงห้วงหาอาลัย

(เทพพร เพชรอุบล : นับนิ้วคอย)

เนื้อเพลงข้างต้นนี้ได้กล่าวถึงการรอคอยของหญิงสาวที่รอชายคนรักของตนกลับมา จากกันเพียงหนึ่งวันเหมือนจากคนที่รักไปหนึ่งปี หญิงสาวจะทำอะไรก็จะคิดถึงแต่ชายที่ตนรักและมีความหวังว่าคนรักของตนจะกลับมา

เพลงน้องจะคอย

น้องอยู่ข้างหลังจะคอยความหวังจากพี่
 คงไม่นานถึงปีหรือกะพีถึงจะมา
 จะช่วยสวดมนต์อ้อนวอนเทวา
 ปกปักษ์รักษาทหารกล้าที่คอย
 ไม่ต้องห่วงน้องจะมีสองเปลี่ยนใจ
 ถึงจะนานแค่ไหนดวงเฝ้าดวงใจน้องจะคอย
 ชายอื่นหมิ่นแสนไม่มาศแมนทหารคอย
 จะปิดประตูหัวใจคอยทหารคอยให้โชคดี

(เทพพร เพชรอุบล: น้องจะคอย)

จากเนื้อเพลงนี้ได้กล่าวถึงหญิงสาวที่คนรักของตนต้องจากบ้านไปเป็นทหาร หญิงสาวจะตั้งใจคอยคนที่ตนเองรักกลับมาอย่างมีความหวัง หญิงสาวยังมีความซื่อสัตย์ต่อคนที่ตนรักถึงแม้จะมีชายอื่นเข้ามาแต่หญิงสาวก็จะยึดมั่นในความรักของตนและรอคอยคนรักของตนกลับมา ซึ่งเนื้อหาลักษณะนี้ปรากฏในบทเพลง รอน้องกลับมา

เพลงร่อนองกลับมา

สาวเอ๋ยสาว	น้องเจ้าจากไปนานนับปี
ฟังเสียงพี่ก่อน	ที่พร้าวนหาน้องพี่
กลับเถิดกลับคืนบ้านนา	เดี๋ยวนี้ฝนฟ้ากำลังคนดี
เจ้าบอกจะไปปีเดียว	ปล่อยพี่คอยเปลี่ยนจนน้ำตาจะปริ
อุตุสำห้เฝ้าตั้งตารอ	เฝ้ารอหรือรอกระบี่เห็นน้องพี่
คอยเจ้าเหมือนข้าวคอยฝน	ทำไมหน้ำมนจึงใจดำสิ้นดี

(เทพพร เพชรอุบล : ร่อนองกลับมา)

จากเนื้อเพลงร่อนองกลับมา ได้กล่าวถึงชายหนุ่มที่รอคอยคนรักของคุณกลับมา ซึ่งฝ่ายหญิงได้ให้คำสัญญาว่า ตนจะไปเพียงปีเดียวแล้วจะกลับมาหาคนรัก ฝ่ายชายก็ตั้งใจรอ

1.1.3 ความรักที่สมหวัง

ความรักที่สมหวังในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบล มีทั้งหมด 12 เพลง ได้แก่ เพลงตีนกลิ้งดอกกวน บอกรักสาวอุบล ผ่ากรักผ่าใจ ขอโทษอย่าโกรธนะ หนุ่มลาวสาวมอญ ถักใจใส่กระทง ใจอ้ายใจน้อง ออนซอนอีสาน ขอใจไว้ฝน ขอโทษหลายๆ สวยจริงๆ และทนายคูตี มีรายละเอียดดังนี้

ความรักเป็นสิ่งที่ดี คนที่มีความรักมักจะมีความสุขสมหวัง และปรารถนาจะใกล้ชิดกับคนรัก ดังเนื้อเพลง ขอใจไว้ฝน

นับแต่อ้ายจากลา	ฝันเห็นแต่หน้าอ้ายทุกเช้าค่ำ
ฝัน ฝันสิ้นฝันเหลือ	ฝันว่าได้เพื่อข้างอ้ายประจำ
คืออ้ายยังอยู่เฮือนเฮา	สองป้อนคำข้าวอ้ายค้ำน้องคำ
ตื่นมาอร่ายังจำ	โถโถปากยังพรา้งถึงคำฝันดี

(เทพพร เพชรอุบล: ขอใจไว้ฝน)

จากเนื้อเพลงข้างต้น มีเนื้อหาเกี่ยวกับหญิงสาวมีความรักที่สุขสมหวัง เมื่อนอนก็ฝันถึงชายที่ตนรักมาอยู่ข้างกาย คิดถึงคนรักในยามที่ยังไม่ใกล้กัน ซึ่งสอดคล้องกับเนื้อเพลง ใจอ้ายใจน้อง ดังเนื้อเพลง

เพลงใจอายใจน้อง

(ข)หนุ่มเมืองอุดร พ่อแม่สอนเป็นคนใจแน่น
 (ญ) ฮักใครของให้หวงแหน จิตเหนียวใจแน่นเหมือนแก่นไม้ขอน
 (ญ) น้องจมาใจเชื่อ บ่ให้เหลือแม่แต่เงงอน
 เอ็นสั่งไปทางอุดร อย่าให้มีหนอนซอนไซรักเรา

(เทพพร เพชรอุบล: ใจอายใจน้อง)

จากเนื้อเพลงใจอายใจน้อง มีเนื้อหาเกี่ยวกับการพูดคุยระหว่างชายหนุ่มกับหญิงสาว ชายหนุ่มกล่าวว่าตนเป็นชาวจังหวัดอุดรธานี พ่อแม่สอนให้มีใจหนักแน่น รักใครให้รักจริง หญิงสาว กล่าวว่า จะเชื่อใจชายหนุ่ม หากอยู่ไกลกันอย่าให้ใครเข้ามาแทรกในความรักของเรา

1.2 ความรักที่เกิดขึ้น

ความรักที่เกิดขึ้น ในเนื้อเพลงหมายถึง ความรักของประชาชนที่มีต่อพระบรมวงศานุวงศ์ในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบล มี 1 เพลง คือ เพลงองค์เทพจากสวรรค์ เนื้อเพลงได้กล่าวถึง วันคล้ายวันพระราชสมภพของพระบาทสมเด็จพระรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เหล่าศิลปินร่วมใจกันถวายพระพร ถำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ท่าน ดังเนื้อเพลง องค์เทพจากสวรรค์

สองเมษา เวียนมาอีกแล้วหมู่เฮา
 รวมกอดต่อเหล่า กราบน้อมเกล้าถวายพระพร
 ทรงพระเจริญ ยิ่งยืนนานวัฒนธรรม สถาพร
 พระเทพของพสกนิกร อันเชิญชัยพร.. โดยศิลปิน

(เทพพร เพชรอุบล: องค์เทพจากสวรรค์)

จากเนื้อเพลงดังกล่าว ได้กล่าวถึง วันที่สองเมษายนมาถึงอีกครั้ง ซึ่งเป็นวันคล้ายวันพระราชสมภพของพระบาทสมเด็จพระรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เหล่าศิลปินทั้งหลายรวมใจกันถวายพระพรให้พระองค์ทรงพระเจริญ ซึ่งเป็นการแสดงออกถึงความรัก ความจงรักภักดีต่อพระบรมวงศานุวงศ์

1.3 คตินิยมเกี่ยวกับความรัก

คตินิยมเกี่ยวกับความรักคือ การแสดงทัศนะเกี่ยวกับความรักในเรื่องต่างๆ ในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบลมีทั้งหมด 5 เพลง ได้แก่ เพลงกลัวใจไม่จริง ช้องใจ รักนี้มีเลือก ผากเดือนเพื่อนสาว คำเดือนเพื่อนสาว มีสาระ 2 ด้านคือ

1.3.1 ข้อสงสัยเกี่ยวกับความรัก เทพพร ได้แสดงทัศนะว่า ความรักนั้นเป็นอย่างไร ความรักที่แท้จริงคือความรักที่ยั่งยืนหรือความรักที่หวานแหว่ว ดังเนื้อเพลง ช้องใจ

ตอบหน่อยได้ไหมตอบจากใจอย่าได้ตัวล้ม

รักหวานดื่มน้ำแล้วขมหรือเอาไว้อมกันแก้ปวดฟัน

โปรดจงตอบตรงอย่าคดโกงเพื่อปลดรำคาญ

รักแท้มีแค่แห้วหวานหรือยั่งยืนนานชั่ววนาตาปี

(เทพพร เพชรอุบล: ช้องใจ)

จากเนื้อเพลงผู้แต่งได้แสดงทัศนะว่า ความรักที่แท้จริงนั้นเป็นอย่างไร ความรักที่แท้จริงคือรักที่หวานแหว่วหรือความรักที่รักกันยาวนาน

1.3.2 ข้อคิดเกี่ยวกับความรัก ว่าไม่ควรเชื่อคำพูดของฝ่ายชายมากเกินไป ดังเนื้อเพลง คำเดือนเพื่อนสาว

สาวเอ๋ยเอ๋ยน้องหมูเฮา อย่าไปเชื่อคำของผู้ชายเขากล่าววาจา

ปากบอกว่ารักเขาก็ซึกแม่น้ำทั้งห้า ประเดี้ยวเดียวดอกหนามีม้าแห้วชีหนี

(เทพพร เพชรอุบล: คำเดือนเพื่อนสาว)

จากเนื้อเพลงข้างต้น ผู้แต่งได้แสดงทัศนะว่า หญิงสาวไม่ควรไปเชื่อคำพูดของฝ่ายชาย เมื่อบอกรักเราก็ใช้เหตุผลต่าง ๆ นานา มาพูด เมื่อทำให้รักแล้วก็จากเราไป

จากผลการวิเคราะห์เนื้อหาสาระด้านความรักในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบลสรุปได้ ดังนี้

ตารางที่ 1 ข้อมูลเนื้อหาสาระด้านความรักในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบล

ประเภท ทศวรรษ	ความรักของหนุ่มสาว			ความรัก ที่เกิดทวน	คตินิยม เกี่ยวกับ ความรัก	จำนวน เพลง
	รักที่รอคอย	รักที่ผิดหวัง	รักที่สมหวัง			
1	3	3	1	-	-	7
2	-	-	-	-	-	-
3	7	5	3	-	1	16
4	6	13	8	1	4	32
	16	21	12	1	5	
รวม	55					

จากตารางที่ 1 แสดงข้อมูลเนื้อหาสาระด้านความรักในแต่ละทศวรรษ เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ทศวรรษที่มีจำนวนเนื้อหาด้านความรักมากที่สุดคือ ทศวรรษที่ 4 จำนวน 32 เพลง ทศวรรษที่ 3 จำนวน 16 เพลง และทศวรรษที่ 1 จำนวน 7 เพลง

จากผลการศึกษาเนื้อหาสาระด้านความรักในสี่ทศวรรษดังตารางที่ 1 พบว่า มีเนื้อหาสาระ 3 ลักษณะ คือความรักของหนุ่มสาว ความรักที่เกิดทวน และมิติของความรัก ความรักที่พบมากที่สุดคือ ความรักของหนุ่มสาว มี 3 ลักษณะคือ ความรักที่ผิดหวัง ความรักที่รอคอย และความรักที่สมหวัง ลักษณะที่พบมากที่สุดคือรักที่ผิดหวัง ซึ่งพบมากที่สุดในทศวรรษที่ 4 เนื่องจาก เป็นช่วงที่เทพพร ป่วยด้วยโรคเส้นโลหิตในสมองอุดตันในปี พ.ศ. 2541 จากการรักษาทำให้อาการป่วยดีขึ้น เทพพร จึงได้ใช้จินตนาการและความจำในอดีตที่ได้เดินทางไปแสดงดนตรีในจังหวัดต่างๆ มาใช้ในการแต่งเพลง ซึ่งเพลงเหล่านั้นจะเป็นเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรักเป็นส่วนมาก เนื่องจากได้กลับเข้ามาวงการดนตรีอีกครั้ง แต่เป็นลักษณะการรับงานประพันธ์เพลงที่บ้าน หากมีผู้สนใจจะให้ประพันธ์เพลงให้ก็จะมีประเด็นเรื่องมาให้เรื่องที่ให้ประเด็นมาเป็นเรื่องเกี่ยวกับความผิดหวัง ตนก็จะประพันธ์ตามประเด็นที่ให้มา (เทพพร เพชรอุบล. 2551 : สัมภาษณ์)

2. เนื้อหาสาระด้านวิถีชีวิตคนชนบท

เนื้อหาสาระด้านวิถีชีวิตคนชนบทของเทพพร เพชรอุบล พบว่ามี 4 ลักษณะคือ การประกอบอาชีพ สิ่งบันเทิง ความเป็นอยู่ของชาวอีสาน การบริโภค มีจำนวนทั้งหมด 30 เพลงคือ

2.1 การประกอบอาชีพ

บทเพลงของเทพพร เพชรอุบล ได้กล่าวถึงการประกอบอาชีพ มีทั้งหมด 14 เพลง มีทั้งอาชีพที่ประกอบในชนบทและการประกอบอาชีพในเมือง ได้แก่ เพลงแซวผู้บ่าว บ่าวอีสาน เทพพรมาแล้ว เสียงครวญจากเทพพร ชีวิตชาวนา สวรรค์บ้านนา ถึงดั่งยังห่างแมร์อรวันนัค คิดถึงบ้าน มั่นใจเข้าแล้วบ่ รอคำตอบพ้อ ลัดดาอยู่ไหน สัมตำมิเตอร์ และทหารใหม่ลาเมีย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1.1 อาชีพเกษตรกรรม

อาชีพเกษตรกรรมที่เทพพร เพชรอุบล กล่าวถึงมากที่สุดคือ อาชีพการทำนา ซึ่งเป็นอาชีพหลักของประชากรไทยภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากผู้ประพันธ์มีพื้นเพมาจากครอบครัวที่ประกอบอาชีพทำนา จึงกล่าวถึง ได้ชัดเจน มองเห็นความยากลำบากในการประกอบอาชีพ

ผลจากการวิเคราะห์ปรากฏว่า เทพพร เพชรอุบล ได้กล่าวถึง การประกอบอาชีพเกษตรกรรมทั้งหมด 4 เพลง คือ เพลงแซวผู้บ่าว บ่าวอีสาน ชีวิตชาวนา สวรรค์บ้านนา อาชีพเกษตรกรรมที่ปรากฏในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบล คือ การทำนาและทำไร่

1) อาชีพทำนา เนื้อหาที่พบในบทเพลง ได้กล่าวถึงวิธีการทำนาโดยตรง ผู้ประพันธ์ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับการประกอบอาชีพทำนา ว่าต้องอาศัยธรรมชาติ เมื่อฝนไม่ตกตามฤดูกาล ก็จำเป็นต้องทำนาต่อไปถึงแม้ว่าจะเกิดปัญหาความแห้งแล้ง สัตว์ที่สำคัญในการทำนา ก็คือ ควาย ดังเนื้อเพลง ชีวิตชาวนา

กระชั้นขันถี่	เมื่อถึงหน้าที่การงาน
แดงโร่พวมโพล่ปลายฟ้า	เสียงนกกาเตือนว่ามีมือใหม่
ต้อนควายออกคอก	คล้ายจะบอกแบกคาคแบกไถ
สาละวนกับสนควาย	ป้องกันไว้ไม่ให้กินกล้า
ห่อเอาข้าวเหนียว	ขึ้นหลอดต่อนเดียวไว้กินกลางเว
ไม่แน่แดดแก่พวมเพล	อาจจะเห็นหม่องค่อนของปลา
ทุกวันทุกวี	มีหน้าที่หันหลังสู้ฟ้า

ตากแดดผิวเกรียมเป็นกา ก้มคานาหันหน้าสู่ดิน
 ไบมะนาว พอจะฮ้าวไล่ถงประจำ
 เวลาเราก้มหน้าดำ เข้ายันค้ำอาจเกิดการวิน
 คานาผง เพราะเจอท่งดิน ใจกิ้น
 คมพอบรรเทาการวิน ชีวิตไม่สิ้นต้องดันต่อไป
 (เทพพร เพชรอุบล : ชีวิตชาวนา)

จากเนื้อเพลงชีวิตชาวนา มีเนื้อหาเกี่ยวกับการทำนา ว่า เมื่อพระอาทิตย์ขึ้นเป็นสัญญาณบอกให้รู้ว่าเป็นเช้าวันใหม่ที่จะออกไปทำนา ชาวอีสานจะต้อนวัว ควาย เตรียมอุปกรณ์ในการทำนาและเตรียมห่อข้าวไว้กินตอนกลางวัน ทุกๆวันก็จะทำแบบนี้ เป็นชีวิตหลังสู้ฟ้าหน้าสู่ดิน หากปีใดฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาลก็จะได้คานาผง

นอกจากนี้ยังกล่าวถึงคนอีสานที่ไปทำงานที่อื่น จากบ้านไปหลายปี ทำให้คิดถึงนาที่เคยทำ ดังเนื้อเพลง บ่าวอีสาน

เห็นฟ้าครีมหางบ้าน ก้ำแดนอีสานอ้ายน้ำตาปริ
 ฟ้าร้องเสียงดังกรีนๆ อีสานคงขึ้นฝนฟ้าคงดี
 คิดฮอดเถียงนาหม่องเก่า(ซ้า) ที่นั่งกินข้าวกับคั่วกุดจี
 (เทพพร เพชรอุบล : บ่าวอีสาน)

จากเนื้อเพลงบ่าวอีสาน มีเนื้อหาว่า เมื่อมองไปที่ท้องฟ้าเห็นฟ้าครีมหาง ทำให้คิดถึงภาคอีสาน เมื่อฟ้าร้องทางภาคอีสานคงจะฝนตก ทำให้คิดถึงเถียงนาที่เคยนั่งกินข้าวกับคั่วกุดจี

เพลงสวรรค์บ้านนา

ภาคภูมิใจ บ่าแบกไถไล่ควายสู่นา
 เลิศลอยมีหอยปูปลา คอยส่งหาค้วยค้ำของใจ
 การณจุนเจือ พริกบ้านเหนือส่วนเกลือบ้านใต้
 ซึมซับจับดวงฤทัย ไม่เคยคลายน้ำใจจากกัน
 (เทพพร เพชรอุบล: สวรรค์บ้านนา)

จากเนื้อเพลงสวรรค์บ้านนา ผู้ประพันธ์ยังได้แสดงทัศนะด้วยการชื่นชมท้องถิ่นของตนเองว่า ถึงแม้คนอื่นจะมองว่าเป็นบ้านนอก แต่ในสังคมอีสานก็รักบ้านเกิดของ

ตนเอง มีอาหารการกินที่มากมายหลากหลาย คนในสังคมมีความเชื่อเพื่อแผ่ต่อกัน เมื่อถึงฤดูฝนทุกคนก็เตรียมอุปกรณ์ในการหว่านกล้าเตรียม ไถนาเพื่อดำนา

2) อาชีพทำไร่ มีปรากฏกล่าวไว้ในบทเพลง 1 เพลง คือ แชวผู้บ่าว ซึ่งผู้ประพันธ์ไม่ได้กล่าวถึง การประกอบอาชีพนี้โดยตรง แต่เป็นการแสดงทัศนะเกี่ยวกับหนุ่มชาวอีสานนั้นไม่ชอบการทำไร่ มักจะเข้าไปทำงานในกรุงเทพฯ ซึ่งส่วนมากแล้วบุคคลเหล่านี้จะลืมความเป็นท้องถิ่นอีสาน กลับมีพฤติกรรมที่เหมือนกับคนในกรุงเทพฯ ดังเนื้อเพลง แชวผู้บ่าว

เฮ้อเฮ้ย ผู้บ่าวบ้านนอก	ปากฝันเอ็นบอจะไปกทม.
หนีทุ่งหนีนาคะหว่าน	ดินแดนอีสานไร่ปานสวนปอ
ทิ้งฮอดควายบักตู้ค้อน	ตะวันรอนๆ ลาแม่ลาพ่อ
แต่งตัวใส่แว่นตาคำ(ซ่า)	หัวทิ่มขมำฝันอย่างตกท่อ

(เทพพร เพชรอุบล : แชวผู้บ่าว)

จากเนื้อเพลงกล่าวว่า หนุ่มชาวอีสาน จะไปทำงานกรุงเทพฯ ทิ้งการทำนาทำไร่ ไปใส่แว่นตาคำ แต่กลับเดินไปตกท่อ

2.1.2 อาชีพลูกจ้าง

อาชีพลูกจ้างที่ปรากฏในวรรณกรรมเพลงของเทพพร เพชรอุบลมีทั้งหมด 4 เพลง ได้แก่ เพลงคิดถึงบ้าน มั่นใจเจ้าแล้วบ่ รอคำตอบพ่อ และลัดดาอยู่ไหน เป็นการกล่าวถึงลูกจ้างในเมืองใหญ่หรือเมืองหลวง ซึ่งลูกจ้างเหล่านี้ส่วนมากเป็นหนุ่มสาวจากชนบทที่ละทิ้งไร่นา หรือต้องการพ้นจากสภาพความยากจน มาหางานทำในเมืองหลวง บางครั้งถูกหลอกไปขายตัวซึ่งลูกจ้างเหล่านี้ต้องลำบากเพื่อให้ได้เงิน ถึงแม้บ้างครั้งจะไม่พอใจกับการดำรงชีพ มีรายละเอียดดังนี้

ลูกจ้างในโรงงาน ผู้ประพันธ์ได้กล่าวถึงอาชีพลูกจ้างในโรงงาน ส่วนมากเป็นโรงงานทอผ้า ซึ่งหนุ่มสาวชาวชนบทต้องออกจากบ้านละทิ้งการทำนา เนื่องจากความยากจนขั้นแค้น จึงทำให้ต้องออกไปทำงานในโรงงานซึ่งต้องขยันและอดทน เพราะหวังว่าจะมีรายได้ดีกว่าการทำนา ดังเนื้อเพลง คิดถึงบ้าน

เพราะความจนขั้นแค้นแสนสาหัส	สารพัดสิ่งรองรับอุ๊ยบเงา
จำทั้งถิ่นดินแดนแคว้นลำเนา	บ่ายหน้าเข้าเมืองกรุงมุ่งหางาน
ยึดอาชีพร้อยเย็บตะเข็บผ้า	เหงื่ออาบหน้าก็ไม่สนทนประสาธนา

อยู่สำเหร่โรงงานเจ็ซื่อสำราญ

มุ่งแต่งานจนดึกดั้นก็ฝันทำ

(เทพพร เพชรอุบล : คิดถึงบ้าน)

จากเนื้อเพลงคิดถึงบ้าน มีเนื้อหาเกี่ยวกับความยากจนที่ทำให้ต้องทิ้งถิ่นฐานบ้านเกิด มาทำงานเย็บผ้าในกรุงเทพฯ ถึงจะเหนื่อยเท่าใดก็จะอดทนทำงาน

เพลงมันใจเจ้าแล้วบ่

(ข) พอใจของเธอหรือห้ามใจไว้บ่ฟังเลยหนีแม่หนีพ่อ

ทิ้งพี่ไปอยู่กรุงเทพฯ อยากแต่งหน้าทาเล็บคงสุขใจแล้วสิหนอ

ได้นั่งรถเบนซ์ได้เดินอยู่ในบาร์(ซ่า)

คือดีเป็นคาราสมใจเจ้าแล้วแล้วหน้อ

(ญ) น้องลาอีสานบ้านนอกไปอยู่บางกอกทำงาน โรงทอ

ตัดใจห่างไร่ห่างนาบ่หวัง เป็นคาราคือ คนมาสับส่อ

(เทพพร เพชรอุบล : มันใจเจ้าแล้วบ่)

จากเนื้อเพลงมันใจเจ้าแล้วบ่ มีเนื้อหาเกี่ยวกับการพูดคุยของชายหนุ่มกับหญิงสาวว่า น้องพอใจหรือยังที่ทิ้งพี่ไปทำงานที่กรุงเทพฯ ป่านนี้คงจะได้ขึ้นรถเบนซ์ ตามที่น้องต้องการแล้ว หญิงสาวตอบว่า ที่น้องจากบ้านไปนั้น ได้ไปทำงานที่โรงทอ ไม่ได้ไปเป็นคาราเหมือนอย่างที่คนเขาพูด

ลูกจ้างบางคน เนื่องจากคิดว่าไปทำงานในเมืองหลวงแล้วจะสุขสบายมีเงิน แต่กลับถูกหลอกไปขายตัวตั้งเนื้อเพลง ลัดดาอยู่ไหน

กลับบ้านนา

เถิดลัดดาของพี่

กลับอุดรธานี

เถิดคนดีเป็นแม่ศรีเรือน

ถึงเจ้าสิ้นศรี

มีราศีแปดเป็อน

พี่นี้ไม่บ่ายหน้าเป็อน

ยังอยากเป็นเพื่อนหัวใจลัดดา

(เทพพร เพชรอุบล: ลัดดาอยู่ไหน)

จากเนื้อเพลงลัดดาอยู่ไหน มีเนื้อหาเกี่ยวกับชายหนุ่มได้ขอร้องหญิงสาวที่ชื่อลัดดาให้กลับมาบ้านที่จังหวัดอุดรธานี มาอยู่กับชายหนุ่ม ถึงแม้จะมีราศีแปดเป็อนแต่ตนก็ยินดีจะให้กลับมาเป็นแม่ศรีเรือนของตน

บางคนเข้าไปทำงานในโรงงานแล้วได้พบรักในโรงงาน จึงเขียนจดหมายมาถามบิดาว่ายอมให้ตนเองแต่งงานกับชายที่รักหรือไม่ ดังเนื้อเพลง รอคำตอบ

มีเรื่องปรึกษา	จึงจดหมายมาหาพ่อ
เมื่อปีกลายนี้ละหนอ	อยู่ที่โรงทอไหมไทย
ลูกเจอหนุ่มหนึ่ง	อกผายไหล่ผึ่งเขาชื่อคำไหล
บ้านอยู่พนมไพร	ติดอกติดใจลูกขอแต่งงาน
จะทำอย่างไร	คำไหลพร้อมกับลูก
ต่างก็มีสัมพันธ์ผูก	สมัครสมาน
เขาจะมาขอ	กับพ่อนัดวันแต่งงาน
หรือพ่อไม่ต้องการ	ลูกก็ไม่ค้านหัวใจ

(เทพพร เพชรอุบล: รอคำตอบพ่อ)

จากเนื้อเพลงรอคำตอบพ่อ มีเนื้อหาเกี่ยวกับลูกสาวไปทำงานที่โรงทอไหม ได้ไปรักกับหนุ่มชื่อคำไหล จึงได้เขียนจดหมายมาถามพ่อว่าจะให้ลูกแต่งงานหรือไม่ หากพ่อไม่ต้องการให้แต่ง ลูกก็จะทำตามที่พ่อต้องการ

2.1.3 อาชีพนักร้อง

อาชีพนักร้องที่ปรากฏในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบล มีเนื้อหาที่กล่าวถึงการจากท้องถิ่นและคนในครอบครัว เพื่อไปหารายได้ ด้วยการเป็นนักร้องซึ่งเสี่ยงกับการถูกหลอกลวง มีทั้งหมด 4 เพลงได้แก่ เพลงเทพพรมาแล้ว เสียงครวญจากเทพพร ถึงดั่งยังหวังแม่ และรอวันนัด มีเนื้อความดังนี้

เพลงถึงดั่งยังหวังแม่

ฉันจากบ้านมา	มีเพียงเสื้อผ้าเก่าๆ จวนทิ้ง
หิวกระป๋องไปเก็บรุ่มรัง	ทั้งเดินทั้งวิ่งมาซานซาลา
แม่ฉันมาส่ง	เกือบเที่ยงตรงพร้อมด้วยน้ำตา
ฉัน ไม่อยากลา	ไม่อยากจะลาบ้านเกิดเมืองนอน

(เทพพร เพชรอุบล : ถึงดั่งยังหวังแม่)

จากบทเพลงดังกล่าวแสดงเนื้อหาเกี่ยวกับการละทิ้งถิ่นฐานบ้านเกิดและมารดาที่ตนรักเพื่อไปประกอบอาชีพนักร้อง ทั้งที่ตนเองก็ไม่อยากที่จะจากบ้านมา

เมื่อมาเป็นนักร้องแล้ว เวลาที่มีความรักก็แสดงความน้อยใจว่า อาชีพของตนเป็นอาชีพที่ต่ำต้อย ใครเขาจะมาจริงจังด้วย ดังเนื้อเพลง รอวันนัด

นักร้องอย่างเรา	ใครเล่าจะมาจริงจัง
เขาหลอกเราให้	ผลอไพลมอปกายชมเชย
ถือเป็นทางผ่าน	ฉับพลันเขานั้นแหละ
ความจริงคงมีหญิงใหม่เชย	เพราะไม่เคยลืมนัดวันมา

(เทพพร เพชรอุบล : รอวันนัด)

จากเนื้อเพลงแสดงเนื้อหาเกี่ยวกับ การประกอบอาชีพนักร้องว่าเป็นอาชีพที่ต่ำต้อย ใครจะมาจริงจังด้วย

เทพพร เพชรอุบล ได้นำสอศแทรกประวัติของตนเองเกี่ยวกับการเป็นนักร้องในบทเพลงด้วย ดังเนื้อเพลง เสียงครวญจากเทพพร

ลืมนัดผมหรือยังครับแฟน
 เมื่อก่อนแฟนเพลงทั่วแดนเคยเฝ้าแน่นเป็นแฟนเทพพร
 บ้างขอฟังเพลงสนุกครั้นเครงเป็นเพลงพรำวอน
 ใครกันน้อเป็นแฟนเมื่อก่อนลืมนัดเทพพรหมดแล้วหรือใจ

(เทพพร เพชรอุบล : เสียงครวญจากเทพพร)

จากเนื้อเพลงข้างต้นเทพพร เพชรอุบล ได้นำเพลงเป็นสื่อบอกเล่าเรื่องราวของตนผ่านบทเพลง ในช่วงที่ตนล้มป่วยด้วยโรคเส้นโลหิตในสมองอุดตัน ด้วยการถามแฟนเพลงว่าแฟนเพลงลืมนัดเทพพรหรือยัง

2.1.4 อาชีพขับรถ

บทเพลงของเทพพร เพชรอุบลที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพขับรถมี 1 เพลง คือ เพลงส้อมตำมิตเตอร์ มีเนื้อหาเกี่ยวกับ อาชีพขับรถแท็กซี่ มีตัวอย่างดังนี้

บุญมีแท็กซี่มิเตอร์	ทะเบียนนัมเบอร์เจ็ดห้าสามสอง
ทุกวันนี้เคยเห็นหน้า	ขับรถแว่มากินส้อมตำปูดอง
เดี๋ยวนี้บุญมีเป็นต่าง	บ่เห็นมานั่งเสียดข้างหัวมสอง
เดินป่าเดินปล่อยให้คอยจอบส่อง	ส้อมตำปูดองของน้องเป็นหมัน

(เทพพร เพชรอุบล : ส้อมตำมิตเตอร์)

ยืนงออยู่ทำไมกันน้อง   พี่ร้องเจ้านั้นเป็นคนรำ
เสียงกลองเสียงกลองกระหน่ำ (ซ้ำ)   ซีนจ๋าหัวใจแท่น้อง
(เทพพร เพชรอุบล : รำวงหาคู่)

บางเพลงมีเนื้อหาเกี่ยวกับคนเฒ่าคนแก่อีสานที่ชอบความสนุกสนาน มักจะไปรำวงกับวัยรุ่นหนุ่มสาวที่อายุน้อยกว่า ซึ่งเป็นการปฏิบัติตัวที่ไม่เหมาะสมในทัศนะของชาวอีสาน ดังเนื้อเพลง ผู้เฒ่ามักม่วน

เฒ่าบ่ออยู่สมเฒ่า   สมพอเขาว่าผู้เฒ่ามักม่วน
มืออ่อนพื่อนเช่นพื่อนส่วน   อายุรวมนับตามจำนวน
ห้าร้อยถ้วนๆ บ่นับหมอแคน
เห็นสาวเดินฝ้าวผิวปาก   แจ่วบมีฮากเสียงผิวกะฝ้าว
ที่เดินตามีหลายไร่   น้องจะเอาไหมยกให้เปล่าๆ
(เทพพร เพชรอุบล : ผู้เฒ่ามักม่วน)

จากเนื้อเพลงมีเนื้อหาเกี่ยวกับ การพูดประชดขำแก่ที่ทำตัวไม่เหมาะสม ด้วยการไปรำวงเกี่ยวหญิงสาว

2.2.2 เครื่องดนตรีของชาวอีสาน

เครื่องดนตรีในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบลมีทั้งหมด 6 เพลง ได้แก่ เพลง คอยทาง มนต์เพลงพิณ คอยคนตีชอ เป่าแคนเกี่ยวสาว หนุ่มทุ่งกุลาล เสียงแคนแทนใจ เครื่องดนตรีเป็นสิ่งที่ให้ความบันเทิงอีกชนิดหนึ่ง เทพพร เพชรอุบล กล่าวถึงเครื่องดนตรีที่ปรากฏในบทเพลง ได้แก่ พิณ แคน ซึ่งเป็นเครื่องดนตรีที่ไพเราะ ชายหนุ่มจะตีพิณและเป่าแคนเกี่ยวสาวเพื่อเป็นสื่อบอกรัก ดังเนื้อเพลงมนต์เพลงพิณ

เสียงพิณไพเราะต่อๆ ตะติ่งตืดส่งให้ฟัง คล้ายถักมณฑลขึงได้ฟังทุกครา
ท่วงทำนองเรียกร้องเร่งเร้าอรุรา   วังเวงวุ่นวายเหวว่าอรุราจะขาดรอนๆ
เสียงพิณไพเราะต่อๆตะติ่งตืดส่งทุกคืน   หลับไหลกะตื้นขึ้นมาจากบ่อน
(เทพพร เพชรอุบล : มนต์เพลงพิณ)

จากเนื้อเพลงกล่าวถึง หญิงสาวได้ยินเสียงพิณแล้วเหมือนถูกมนต์สะกดให้ฟัง ทุกครั้งในอดีตการที่หนุ่มๆ จะไปจีบสาวบ้านไหน จะตีพิณ หรือเป่าแคนไปด้วย อาจเพื่อให้สาวที่ตนไปจีบจำได้ว่าตนมาแล้ว หรือจะให้เสียงเพลงเพื่อให้คลายเหงา หรืออาจเป็นการบ่ง

บอกว่าหนุ่มนั้นมีความสามารถทางด้านดนตรีเป็นคนอารมณ์สุนทรีย์เหมาะที่สาวจะคุยด้วย ดังเนื้อเพลงเสียงแคนแทนใจ

แคนอ้ายที่บรรเลง	เป่าเป็นเพลงทำนองเศร้า
ดึกคืนค่ำคืนอ้ายเป่า(ซ้ำ)	นั่งนั่งจอบเฝ้าอ้ายเป่าแคนมา
แคนน้อยหล่อนค่อยลอยลม	พริ้มผ่านผสมชื่นชมอุรา
ออกอ้อยลายสร้อยครวญหา(ซ้ำ)	ถามผู้สาวว่าฮักอ้ายบ่หนอ
ใจน้องปวดคอกือค้อม่า	เสียงแคนอ้ายนำซ้ำมาติดต่อ
ทุกคืนน้องตื่นมารอ(ซ้ำ)	นั่งจอบพ้อว้อรอตั้งแต่เสียงแคน

(เทพพร เพชรอุบล : เสียงแคนแทนใจ)

จากเนื้อเพลงเสียงแคนแทนใจ มีเนื้อหาเกี่ยวกับหญิงสาวรอคอยชายหนุ่มมาเป่าแคน ทุกคืนชายหนุ่มจะมานั่งเป่าแคนให้ฟัง

เพลงคอยทาง

เด็กก่อนๆ	ผู้คนเขานอนแต่ตัวน้องผัดแอบส่อง
เสียงแคนบ้านได้ลอยล่อง	เกล้าเสียงซุงค่อยต้องตดคิดังส่งมา
เสียงซุงแคนเป่า	คล้ายรู้ตัวเราว่าโศกเศร้าโศกา
บางลาคคล้ายคำ่ว่า	เมื่อนอนสาถึงทำแล้วกะบ่เห็น(ซ้ำ)

(เทพพร เพชรอุบล : คอยทาง)

จากเนื้อเพลงคอยทาง ได้กล่าวถึง เวลาเด็ก หญิงสาวได้ยินเสียงแคนจากทิศใต้ของหมู่บ้าน ทำให้นึกถึงเสียงแคนของชายคนรักที่เคยมาเป่าให้ฟัง

บางเพลงได้กล่าวถึงซอ ซึ่งเป็นเครื่องดนตรีที่ใช้เป็นสื่อเพื่อบอกรักดังเนื้อเพลงคอยคนสี่ซอ

อ้ออ้อระรี่เรื่อยเอื้อนเอื้อยเอื้อยจับใจ
 เสนาะน้ำคำเนียงในท่วงทำนองคณิงนาน
 นี้นับเสียงนวลนุ่มคล้ายเสียงหนุ่มสู่มขับขาน
 หวีว้าวเว้อเจ็ยแจ้วผ่านสองโศกต้อนรับประทับใจ

(เทพพร เพชรอุบล : คอยคนสี่ซอ)

จากเนื้อเพลงคอยคนสี่ซอ ได้กล่าวถึงหญิงสาว ได้ฟังเสียงซอที่ไพเราะ ทำให้นึกถึงคำพูดของชายหนุ่มที่เคยพูดกับตน

นอกจากนี้ยัง ได้กล่าวถึงกลองมอชิง ที่ฝ่ายชายได้เคยใช้เป็นสื่อในการบอกรักฝ่ายหญิง ดังเนื้อเพลง หนุ่มทุ่งกุลา

หม่งแะม่ง ปั้งปะ๊ะปั้งปั้งเป็ง เสียงกลองมอชิงเข้าบ่คิดถึงบ้อแจ่มจันทร์
สาวกุลาเดี๋ยวนีมาตัดสัมพันธ์ ลืมทุ่งที่กัณดารเคยขนานว่าทุ่งกุลา

(เทพพร เพชรอุบล : หนุ่มทุ่งกุลา)

จากเนื้อเพลงหนุ่มทุ่งกุลา มีเนื้อหาเกี่ยวกับการตีกลองของชายหนุ่ม ว่าน้องจำได้ไหมเสียงกลองที่พี่เคยตีให้ฟัง หรือตอนนี้น้องลืมไปแล้ว

2.3 ความเป็นอยู่ของชาวอีสาน

เทพพร เพชรอุบล ได้กล่าวถึงความเป็นอยู่ของคนอีสาน มีทั้งหมด 5 เพลง คือ เพลงชีวิตบ้านนอก ภาพชีวิต ฟิงพองมองทาง เดียวดาย กะป๋อมก่า จากการศึกษาเนื้อหาของเพลง ผู้ประพันธ์ได้กล่าวถึงความเป็นอยู่ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.3.1 อาหารของชาวอีสานหาได้จากท้องถื่น ดังเนื้อเพลง ชีวิตบ้านนอก

ฝนตกมาเตรียมหว่านกล้าคราดไถนา
กบเขี่ยครั่งกันงิมำไปจับมาทำอ่อมใส่ผักอีตู
อยู่ป่ามีเห็ดละ โงกขึ้นไปบน โคมมีเห็ดหูหนู
อีสานของเราน่าอยู่ใครไม่รู้ว่ามิของดี
ควายตัวนั้นเป็นเพื่อนขุมือถือขลุ่ยบ่าแบกเสียม
ตากแดดถึงผิวจะเกรียมบ่าแบกเสียมจะไปขุดจูดจี
หน้าตาบ่เคยถูกแป้งแต่เป็นแหล่งธรรมชาติอีหลี
ข้าวกล้าในนาออกดีชื่นชีวีของสาวบ้านนา

(เทพพร เพชรอุบล: ชีวิตบ้านนอก)

จากเนื้อเพลงข้างต้น ได้กล่าวถึง เมื่อถึงฤดูฝนชาวอีสานจะเตรียมหว่านกล้าไถนา ในนาก็จะมีกบเขี่ยคนำมาทำอาหาร เมื่อเข้าไปในป่าก็มีเห็ดที่อุดมสมบูรณ์ มีสัตว์ที่ใช้ไถนาคือควาย ในกองขี้ควายยังมีจุลินทรีย์นำมาทำเป็นอาหารได้ และข้าวก็เป็นอาหารหลักของคนอีสาน

คนอีสานเมื่อถึงฤดูกาลเก็บเกี่ยว ซึ่งเป็นฤดูหนาวชาวอีสานนั้นจะก่อกองไฟผิง
คนอีสานมักผิงไฟ เพื่อให้ความอบอุ่นจนเกิดเป็นวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวอีสาน ดังนี้
เพลงเดียวดาย

ลมเดือนสามพัดปลายหว่า เสียงอีกาฮ้องหาคู่
จู่พืนดั่งข้างฮั่วพอ ได้กั้งผิงไฟ ไออุ่นไฟลามกล้าเลียบกายามีแสงแน่
แต่บ่คือ อุ่นฮ้ายสิเคยตุ้มห่มนาง

(เทพพร เพชรอุบล: เดียวดาย)

จากเนื้อเพลงข้างต้น ได้กล่าวถึง ลมเดือนสามได้พัดมาอีกครั้ง จึงได้ก่อไฟให้
ความอบอุ่นกับร่างกาย แต่ความอุ่นจากไฟ ก็ไม่สู้ความอบอุ่นจากชายคนรัก

เทพพร เพชรอุบล ยังได้กล่าวถึง อาหารของชาวอีสานที่ได้จากธรรมชาติ การ
หาอาหารจึงกลายเป็นวิถีชีวิต การทำมาหากินของคนอีสานที่ต้องอาศัยธรรมชาติ ตั้งแต่เกิดจน
ตาย ดังนี้เพลงเดียวดาย

เมื่อแล้วไซ้ไหม ฮ้ายเมื่อแล้วไซ้ไหม
เมื่อหัวชิงไคและไบบักเหว่ เบื่อกอผักอีตูเอิ้นบ่กู่บ่กลับมาเจอ
เมื่ออ่อมเขียดจาระนา เบื่อปลาไร่สาวนาคอยเก้อ
วันๆเฝ้าแต่่มองเหม่อ แหงนคอ คอยเก้อแนมนำแต่ทาง

(เทพพร เพชรอุบล : เดียวดาย)

จากเนื้อเพลงได้กล่าวถึง หญิงสาวถามชายหนุ่มว่า พี่คงจะเบื่อน้องแล้วไซ้ไหม
เบื่ออาหารที่เคยทานด้วยกัน น้องได้แต่รอพี่กลับมา

เนื่องจากสภาพภูมิอากาศในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ฝนไม่ตกตามฤดูกาลทำ
ให้เกิดปัญหาความแห้งแล้ง ชาวอีสานไม่สามารถทำนาได้ จึงไม่มีข้าว จึงมีการนำสิ่งของที่มียู่
ในท้องถิ่นของตนเอง เช่น ไซ้ไก่ ปลาไร่ มะนาว เป็นต้น ไปแลกข้าวยังหมู่บ้านใกล้เคียง ถึงแม้
จะลำบากแต่ชาวอีสานบางครัวเรือนจำเป็นต้องยอมเพื่อให้มีข้าวไว้บริโภค ดังนี้เพลง ภาพ
ชีวิต

ภาพติดตาบ่าหาบกะต่าเลาะหาแลกข้าว
ย่างก่อนแม่นแม่เต่าๆวกหลังมาว่าทนเอาลูกแม่
ค่อยอย่างลิ้มย้านหมิ่นจี้ตมก้มมองคันแท

พื้นดินสองเท้าเป็นแผลพอช่วยได้เน่เกิบตะข้างคว
 ก้นกะด่าลากดินลากหญ้าหัวจิตหัวข่วม
 โปกผ้าเหนือบ่าหลวมๆ แล้วกะสวมหมวกใส่ใบเก่า
 แม่จัดเตรียมให้มีไข่ไก่ปลาร้ามะนาว
 ปวดขาเมื่อยล้าพักเขาออกบ้านแต่เช้าแลกร้าประจำ

(เทพพร เพชรอุบล: ภาพชีวิต)

จากเนื้อเพลงภาพชีวิต มีเนื้อหาว่า ภาพของหญิงแก่ชาวอีสานนำสิ่งของใส่ ตะกร้าไปแลกข้าว

2.3.2 การพึ่งพิงธรรมชาติเป็นวิถีชีวิตของคนอีสาน คนที่อยู่ใกล้น้ำก็หากินปลาในแม่น้ำ คนอยู่บนบก อยู่ป่าก็หากินตามป่า เป็นการอาศัยสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวให้มีประโยชน์ ดังเนื้อเพลงฟังพองมองทาง

เสียงบ่อกปากคนหาปลาว่าทำเน่(ซ้ำ) มาช่วยแก้แหของหนามหรืออันได้
 เพื่อนหาปลาร่วมลุ่มน้ำมาทันใด ส่งหัวใจให้พึ่งพาเป็นอาฉิน

(เทพพร เพชรอุบล: ฟังพองมองทาง)

จากเนื้อเพลงฟังพองมองทาง ได้กล่าวถึง เสียงคนหาปลาคุยกันว่า รอหน่อยมาช่วยแก้แหที่ติด

2.3.3 การนอนพักผ่อนตอนกลางวัน ซึ่งเป็นวิถีชีวิตอย่างหนึ่งของคนอีสาน หลังจากขึ้นจากทำงานตอนกลางวัน กินข้าวเสร็จก็จะนอนกลางวันเอาแรงก่อนจะลงมือทำงานในตอนบ่าย ดังเนื้อเพลง ฟังพองมองทาง

ลุงเจ้าเดินขึ้นเนินฝั่งหวังนั่งเถียง   ทำเกิดเคียดเดินไม่ไหวใจผวา
 สะคุ้งตื่นมองไม่มียอดชีวา   อนิจจาเราฝันซ้บนอนกลางเวณ

(เทพพร เพชรอุบล: ฟังพองมองทาง)

จากเนื้อเพลงดังกล่าว ได้กล่าวถึง ชายหนุ่มได้ฝันเห็นหญิงสาวคนรักที่ตน ได้จูงมือหญิงสาวขึ้นนั่งที่เถียงนา

2.4 การบริโภคอาหาร

การบริโภคอาหารในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบล มีทั้งหมด 2 เพลง ได้แก่ เพลงผัวเมา-เมียเมา และเพลงเมียจั่ว – ผัวเมา มีเนื้อหาเกี่ยวกับการบริโภค สุราโรง(เหล้าขาว)

สุราแม่โจงและยาดอง เซ่น

เพลงฝัวเมา เมียเมา

- (ช) ว่าสิเลิกเหล้าเมื่อวันเข้าพรรษา
 (ญ) เห็นแต่ตื่นขึ้นมาได้แต่ตั้งหน้าก็อกเอาก็ออกเอ
 (ช) ซ้อยกะบ่ซ้อยกะรู้มีแต่อยากเมา
 (ญ) เห็นแต่ตื่นตอนเช้าเจ้านั้นเว้ากูเป็นอะไรว่า
 (ช) จักเป็นอีหยังบางครั้งซ้อยกินมากมายมีแต่อยากฮากเหล้าตั้งซากลากกะบ่

ถามหา

(ญ) สมๆ แหน่กินเหล้าแก่ๆ บ่เติมโซดากับแกลิมบ่เคยถามหาจั่งฮากออก
 มาไอ้ยสมน้ำพี้

(เทพพร เพชรอุบล : ฝัวเมา-เมียเมา)

จากเนื้อเพลงได้กล่าวถึง การดื่มสุราของภรรยาและสามี สามีกล่าวว่า จะเลิก
 เหล้าเมื่อวันเข้าพรรษา แต่เลิกมันไม่ได้ เพราะอยากดื่ม แต่เมื่อกินแล้วก็ม่ได้เมา ภรรยาจึงตอบ
 ที่ว่าอยากจะเลิกเหล้า นั้น ทำไมเห็นแต่ดื่มทุกเช้ากินแล้วก็เมา

เพลงเมียจ้ว – ฝัวเมา

- (ช) ซ้อยกะฝันว่าได้พินเหล้าขาวแหม
 (ญ) ออกฮ้อนท้องจ้วมีแสย่าวฮอดสันหนอง
 (ช) มื้อนี้กับจ้วแม่นเจ้าเฮ็ดอีหยัง
 (ญ) ในครัวยังว่างบ่มีหยังแม่จ้วในค่อง
 (ช) ดีแล้วละให้เข้าไปกินไฝ่คอง
 (ญ) ส่วนเจ้านั้นให้ไปกินยาดอง

สองเราปรองคองจนคนเข้าย่องเมียจ้วฝัวเมา

(เทพพร เพชรอุบล : เมียจ้ว – ฝัวเมา)

จากเนื้อเพลงเมียจ้ว – ฝัวเมา มีเนื้อหาเกี่ยวกับ สามีภรรยา ได้ดื่มเหล้าร่วมกัน
 จากผลการวิเคราะห์เนื้อหาสาระด้านวิถีชีวิตความเป็นอยู่คนชนบทในบทเพลง
 ของเทพพร เพชรอุบลในสี่ทศวรรษ สรุปลงได้ดังนี้

ตารางที่ 2 ข้อมูลเนื้อหาสาระด้านวิถีชีวิตคนชนบทในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบล

ประเภท ทศวรรษ	วิถีชีวิตคนชนบท				จำนวนเพลง
	ความเป็นอยู่	การประกอบอาชีพ	การบริโภค	สิ่งบันเทิง	
1	1	4	-	4	9
2	-	-	-	-	-
3	1	6	1	3	11
4	4	4	1	1	10
รวม	6	14	2	8	30

จากตารางที่ 2 แสดงข้อมูลเนื้อหาด้านวิถีชีวิตคนชนบทในแต่ละทศวรรษ เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ทศวรรษที่มีจำนวนเนื้อหาด้านวิถีชีวิตมากที่สุดคือ ทศวรรษที่ 3 จำนวน 11 เพลง ทศวรรษที่ 4 จำนวน 10 เพลง และทศวรรษที่ 1 จำนวน 9 เพลง ทศวรรษที่ไม่มีการประพันธ์เพลงคือทศวรรษที่ 2

จากการศึกษาเนื้อหาด้านวิถีชีวิตคนชนบทพบว่า มี 4 เรื่อง คือ การประกอบอาชีพ สิ่งบันเทิง ความเป็นอยู่และการบริโภค เนื้อหาที่มีจำนวนมากที่สุดคือ เรื่องการประกอบอาชีพ จำนวน 14 เพลง เทพพร เพชรอุบล กล่าวว่า เกี่ยวกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวอีสานตนได้ใช้ประสบการณ์และพื้นฐานความเป็นชาวอีสานที่ได้เห็นวิถีชีวิตการทำงาน ทำไร่ และสภาพความเป็นอยู่ของชาวอีสานเข้ามาผูกเป็นเรื่องราวในการแต่งเพลง ซึ่งจะพบมากในช่วงทศวรรษที่ 3 และ ทศวรรษที่ 4 จึงทำให้บทเพลงมีเนื้อหาเกี่ยวกับวิถีชีวิตคนชนบทมากที่สุด (เทพพร เพชรอุบล, 2551 : สัมภาษณ์)

3. เนื้อหาสาระด้านค่านิยม

เนื้อหาด้านค่านิยมในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบล มี 1 ลักษณะ คือ ค่านิยมเกี่ยวกับสตรี ดังนี้

3.1 ค่านิยมเกี่ยวกับสตรี

ค่านิยมเกี่ยวกับสตรีในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบลมีรายละเอียดดังนี้

3.1.1 ความซื่อสัตย์ สตรีชาวอีสานจะยึดมั่นในความซื่อสัตย์ในเรื่องความรัก

และคำมั่นสัญญาเมื่อฝ่ายชายให้คำมั่นสัญญาอย่างไรก็จะเชื่อในคำมั่นสัญญานั้น ดังเนื้อเพลง
สาวเลยยังรอ

ลมพานต้อง ไบตองบ้านน้องไหวสั้น
ยังคิดถึงคำมั่น ว่าอายนั้นจะย้อนคืนหลัง

(เทพพร เพชรอุบล : สาวเลยยังรอ)

จากเนื้อเพลงข้างต้น หญิงสาวยังคงยึดมั่นต่อคำสัญญาของฝ่ายชายที่จะกลับมา
หาตน

ความซื่อสัตย์สตรีชาวอีสานจะถือเป็นคติประจำตัว ดังเนื้อเพลง ลูกอีสาน

เฮ็ดเหวียก	เฮ็ดงานหยาบกร้านผิวไม่ละมัย
แต่ความซื่อซื่อ	ยึดถือไว้ประจำกาย
ฮักกันฉันท์น้องฉันท์อาย	ฮักผู้ใดบ่มีมือลีม

(เทพพร เพชรอุบล : ลูกอีสาน)

จากเนื้อเพลงข้างต้น กล่าวถึงหญิงสาวชาวอีสาน ถึงแม้ว่าผิวจะไม่สวยเพราะ
ทำงานหนัก แต่สิ่งที่ยึดถือเป็นคติประจำกาย ก็คือ ความซื่อสัตย์ เมื่อรักใคร่แล้วรักจริง

เพลงคิซอดน้องแหน

สัญญาต่อสองเรา ที่อายเคยเว่ออย่าลีมอย่าลีม
อย่าลีม อย่าลีม

(เทพพร เพชรอุบล : คิซอดน้องแหน)

จากเนื้อเพลงคิซอดน้องแหน มีเนื้อหาเกี่ยวกับคำมั่นสัญญาของชายหนุ่มและ
หญิงสาว ว่าสิ่งที่ฝ่ายชายสัญญาไว้ตนไม่เคยลีม

นอกจากฝ่ายหญิงจะยึดถือความซื่อสัตย์แล้ว ฝ่ายชายยังเป็นผู้ที่ถือคำมั่นสัญญา
ถึงแม้จะต้องจากฝ่ายหญิงไปทำงานที่อื่น ดังเนื้อเพลง คิดถึงไม่หาย

เกือบจะปี	ที่อายนี้ไม่เจอหน้านาง
สาวเฮ้ยเอวบาง	ผู้อายฝึงความหวังน้ำคำ
สิมาซัน	สิมาหม่นเคียงข้างงามข่า
อย่าหาว่าอายใจคำ	หลงลีมคำมั่นสัญญา

(เทพพร เพชรอุบล : คิดถึงไม่หาย)

จากเนื้อเพลงข้างต้น ได้กล่าวถึงชายหนุ่ม รอคอยหญิงสาวคนรักของคนที่เคยให้คำมั่นสัญญาไว้

3.2 สิทธิสตรี จากบทเพลงของเทพพร เพชรอุบล แสดงให้เห็นว่าสตรีมีสิทธิในการพูดและแสดงออกเกี่ยวกับการไม่ได้อยากอยู่คนเดียว มีความประสงค์การมีคู่ครอง ดังเนื้อเพลง สาวภูเวียง

ไอ้สาวภูเวียง   หมดทางเลียงเลียงกับการหนาวตาย
จิ้งร้องเพลงมา   ผ่านภูผาเพื่อหาเสียงทาย
สาวหุดหุดเดียวดาย   อยากมีชายเอาไว้ห่มนอน

(เทพพร เพชรอุบล : สาวภูเวียง)

จากเนื้อเพลงข้างต้น มีเนื้อหาเกี่ยวกับสาวภูเวียง ได้แสดงออกว่าตน ประสงค์การมีคู่ครอง ไม่ต้องการอยู่อย่างเดียวดาย

เพลงตายแน่หนานานี้
คิดยากตั้งแต่สิหนานา   เป็นสาวบมีไผ่กอด
นอนผู้เดียวออกปอด   บมีไผ่กอดบมีไผ่ก่าย
ผ้าห่มสักสิบผืนเอาพินมาสูมไฟ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม (เทพพร เพชรอุบล : ตายแน่หนานานี้)

จากเนื้อเพลงตายแน่หนานานี้ ได้กล่าวถึงหญิงสาวเมื่อถึงฤดูหนาว มีความประสงค์ ชายมาเป็นคู่ครอง

สตรีที่เป็นคนรักนั้น สามารถบอกความรู้สึกให้ฝ่ายชายได้รับรู้หากชายนั้นมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับตน ดังเนื้อเพลง ขอหอมก่อนแต่ง

(ท) ขอหอมแก้มสักนิด ขอจุมพิตคงสิบหอมงหม่น
(ญ) ไม่เอาน้องอายผู้คน (ช) ใครเขาจะสนเล่าคนดี
(ฎ) อย่าฝ่าวจิงสุกก่อนห้าม น้องขอห้ามไว้ก่อนคุณพี่

(เทพพร เพชรอุบล : ขอหอมก่อนแต่ง)

จากเนื้อเพลงข้างต้น ชายหนุ่มต้องการจะจุมพิตหญิงสาว หญิงสาวจึงเตือนว่าสิ่งที่ชายหนุ่มนั้นขอเป็นสิ่งที่ไม่ดี ไม่ควรทำ

เพลงคำมั่นสัญญา

แต่ละมืออ้ายมาฝากรัก	ใจเด่นตึกตักพาลกินข้าวหมัดก่อง
กินข้าวในดอกกะแซบ	กินจมนกินแจบกินแซบกินค่อง
คิดภาพหน้าอ้ายบ้ายข้าว	ไหลลงย่าวๆ ปานทิมข้าวลงป่อง

(เทพพร เพชรอุบล : คำมั่นสัญญา)

จากเนื้อเพลงข้างต้น หญิงสาวได้แสดงออกว่า เมื่อตนจะกินข้าวถึง จะไม่มีกับข้าวก็ตามแต่เมื่อนึกถึงคนรักทำให้ตนกินข้าวอร่อย

3.3 การแต่งกาย บทเพลงของเทพพร เพชรอุบลมีเนื้อหาเกี่ยวกับการ แต่งกาย มี 1 เพลงคือ เพลง สิทธิของอ้าย ดังเนื้อเพลง

สาวกรุงเต็นรำ	สาวน่ายำห้องทุ่งกุ่มหอย
สายเดี๋ยวมี่ค่าเลิศลอย	สาวนาจ้อยสวมเสื้อคอบัว
หากใจอ้ายเปลี่ยน	บ่คุมบังเหียนหัวใจผู้ใด
สายเดี๋ยวกี่ยวพันสายใจ	ยึดเหนี่ยวเกี่ยวอ้ายจนตาอ้ายมัว
สิทธิบุคคล	ที่ยืนอยู่บนความเชื่อดีชั่ว
สิทธินี้ของมัน ในใจตัว	สวมเสื้อคอบัวรอคอยอ้ายมา

(เทพพร เพชรอุบล : สิทธิของอ้าย)

จากบทเพลงข้างต้น สาวชาวอีสานจะมีก่านิยมเกี่ยวกับการแต่งกายที่มีคติคิด เมื่อมีความรักก็ยึดมั่น ในความรักของตน

3.4 การศึกษา บทเพลงของเทพพร เพชรอุบลมีเนื้อหาเกี่ยวกับการศึกษา มี 1 เพลงคือ เพลงสาวกรรมกร ดังเนื้อเพลง

น้องมันจนเหลือหลาย	แม่นผู้ได้สิมาแนบข้าง
เกิดมาจนเป็นของฮ้าง	เที่ยวให้ช่างซ่อมเป็นประจำ
อาชีพพูดไม่ไ้ขอน	ทำนาดอนตากแดดหน้าคำ
ทุกวันนี้มีแต่ข้า	ชวานาหน้าคำซ้ำคำปมี
แฟนอ้ายคู่หมายเป็นครู	แต่งกายหุรู่เฟื่องฟูเกียรติใหญ่
น้องมันยากไร้	อ้ายรู้ใหม่จบชั้น ป. 4
อ้ายคงบ่หัวซา	วาสนาอีกาคำปี้

แต่เออะแต่งกับคนมีซี

ส่วนตัวน้องนี่ดีกรีหมอ

(เทพพร เพชรอุบล : สาวกรรมกร)

จากเนื้อเพลงข้างต้น ได้กล่าวถึงคนที่มีการศึกษาสูงย่อมมีเกียรติและมีความเหมาะสมในเรื่องความรัก แต่คนที่จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 คงไม่มีใครสนใจ

จากผลการวิเคราะห์เนื้อหาสาระด้านค่านิยมในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบล ในสี่ทศวรรษ สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 3 ข้อมูลเนื้อหาสาระด้านค่านิยมในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบลในสี่ทศวรรษ

ประเภท ทศวรรษ	ค่านิยมเกี่ยวกับสตรี				จำนวนเพลง
	ความซื่อสัตย์	สิทธิสตรี	การแต่งกาย	การศึกษา	
1	1	-	-	-	1
2	-	-	-	-	-
3	1	4	-	1	6
4	4	2	1	-	7
รวม	6	6	1	1	14

จากตารางที่ 3 แสดงข้อมูลเนื้อหาสาระเกี่ยวกับค่านิยมในแต่ละทศวรรษ เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ทศวรรษที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับค่านิยมมากที่สุดคือ ทศวรรษที่ 4 จำนวน 7 เพลง ทศวรรษที่ 3 จำนวน 6 เพลง และทศวรรษที่ 1 จำนวน 1 เพลง ทศวรรษที่ไม่ปรากฏเพลงคือ ทศวรรษที่ 2

จากการศึกษาเนื้อหาสาระด้านค่านิยมพบว่า บทเพลงของเทพพร เพชรอุบลมีเนื้อหาเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ สิทธิสตรี การแต่งกายและการศึกษา เนื้อหาที่พบมากที่สุดคือ เนื้อหาเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ และสิทธิสตรี มีจำนวนเนื้อหาละ 6 เพลง และเนื้อหาเกี่ยวกับการแต่งกายและการศึกษา เนื้อหาละ 1 เพลง ซึ่งเทพพร เพชรอุบลให้เหตุผลว่า “ลักษณะของชาวอีสานคือการยึดมั่นในความซื่อสัตย์และคำสัตย์วา จึงใช้ลักษณะของชาวอีสานมาแต่งเพลง”

(เทพพร เพชรอุบล. 2551 : สัมภาษณ์)

4. เนื้อหาสาระด้านประเพณีพิธีกรรม

เนื้อหาสาระด้านความประเพณีพิธีกรรมของเทพพร เพชรอุบล พบว่ามี 4 ลักษณะ คือ ประเพณีเกี่ยวกับชีวิต ประเพณีพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา ประเพณีนักขัตฤกษ์ และ ประเพณีท้องถิ่น มีจำนวนทั้งหมด 11 เพลง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 ประเพณีเกี่ยวกับชีวิต

ประเพณีเกี่ยวกับชีวิตในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบลคือประเพณีแต่งงาน เช่น เพลงใจพี่ใจน้อง หนุ่มนาสาบาน ส่งน้องเข้าหอ และเพลงน้ำตาผู้แพ้ ดังเนื้อเพลง

เพลง หนุ่มนาสาบาน

- (ช) ผิดครั้งเดียวอย่าชี้เหนียวไปเลยนะจ๊ะ
- (ญ) สาบานใหม่ล่ะว่าพี่จะไม่หน่ายหนี
- (ช) จะให้แม่พ่อพี่ไปขอกกลางเดือนสี่
- (ญ) หัวใจเหมือนวชิระ
- (ช) อีหลีๆ พี่จะไปขอ

(เทพพร เพชรอุบล : หนุ่มนาสาบาน)

จากบทเพลงดังกล่าว ได้กล่าวถึงประเพณีการแต่งงานตามประเพณีของชาวอีสาน เมื่อหนุ่มสาวรักกัน มีความพอใจต่อกันฝ่ายชายจะนำเรื่องหญิงที่ตนรัก ไปเล่าให้พ่อแม่ฟัง ฝ่ายพ่อแม่ก็จะจัดผู้ใหญ่ที่เคารพนับถือไปสู่ขอฝ่ายหญิง

หลังจากที่ญาติของฝ่ายชายและฝ่ายหญิงตกลงกันที่จะจัดงานแต่งงานแล้ว ในประเพณีงานแต่งงานจะมีการบายศรีสู่ขวัญ ซึ่งทางฝ่ายเจ้าสาวจะจัดทำพาวัวที่ใช้ในพิธี ดังเนื้อเพลง น้ำตาผู้แพ้

มือแลงผู้เฒ่าสิดแต่งพาวัว	เนื่องในงานวันเขานั้นจะแต่งงาน
เจ้าบ่าวมันคือแฟนเรา	เจ้าสาวของเขาคือเพื่อนเก่าเรานั้น.

(เทพพร เพชรอุบล : น้ำตาผู้แพ้)

จากเนื้อเพลงน้ำตาผู้แพ้ กล่าวว่า เย็นนี้คนเฒ่าคนแก่จะทำพาวัวเนื่องในงานแต่งงานของชายหนุ่มซึ่งเป็นคนรักของหญิงสาว เจ้าสาวคือเพื่อนของตน

4.2 ประเพณีพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา

ประเพณีทางพระพุทธศาสนา ในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบลคือ ประเพณีเข้าพรรษา เกิดขึ้นเนื่องจากความเลื่อมใสศรัทธาของชาวอีสาน มีจำนวน 3 เพลงคือ

เพลงเมษาให้มารอ เอกอีสานและเพลงแหกพรรษา ดั่งเนื้อเพลงเอกอีสาน

โบราณพุทธกาลก่อนนี้   ร่วมสองพันปีมีการทอนเทียน
ปัจจุบันอีสานสืบหน้า   มีการประกวดนางฟ้าต้นเทียนเทพี
มาเคื้อ ขวัญเคื้อ มาเคื้อขวัญเอย   ผู้เฒ่าเอื้อนเอ่ย เอ็นขวัญบายศรี

(เทพพร เพชรอุบล: เอกอีสาน)

จากเนื้อเพลงข้างต้นเทพพร เพชรอุบล ได้กล่าวถึงประเพณีวันเข้าพรรษาว่าในสมัย
พุทธกาล มีการจัดทำเทียนในงานวันเข้าพรรษา มีการประกวดเทพีต้นเทียน ผู้เฒ่าผู้แก่ใน
หมู่บ้าน จะจัดทำบายศรีสู่ขวัญให้กับลูกหลานเพื่อความป็นสิริมงคล เทพพร เพชรอุบล

บุญพระเวส   เฝื่อนเอาเดือนสี่
บุญปั้นข้าวจี   เฝื่อนเอาเดือนสาม
หนุ่มสาวแต่งตัวอร่าม (ซ้ำ)   มีแต่คนงามๆ
บุญประเพณี (งานประเพณี)
ญาติอยู่ข้างหน้า   กะโยมสีกาทั่วหน้าถ้วนถี่
แห่แหนพระเวสมัทรี   กัณหชาติเขาสู่เวียงวัง
โปรยปรายดอกไม้กลิ่นหอมมันปลาพระยอม
ให้สุขขีสุขขี(ให้สุขขีสุขขี)

(เทพพร เพชรอุบล : เอกอีสาน)

จากเนื้อเพลงเอกอีสาน ได้กล่าวถึงบุญชะงวดที่จัดขึ้นในเดือนสี่ มีการเทศน์
มหาชาติกัณฑ์พระเวสสันดร และบุญข้าวจีที่จัดในเดือนสาม ทุกคนจะทำข้าวจีผสมน้ำอ้อยมา
ถวายที่วัด หนุ่มสาวแต่งตัวสวยงามเพื่อมาร่วมงาน เมื่อถึงเดือนหกก็จะจัดงานบุญบั้งไฟ เพื่อ
บูชาพญาแถนให้ฝนตกต้องตามฤดูกาล

นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึง การพบรักระหว่างชายหญิงในงานแห่เทียนวันเข้าพรรษา
ดังเนื้อเพลง แหกพรรษา

ขบวนต้นเทียนเวียนแห่ เหลือบแลเห็นน้องผ่องศรี
กางร่มห่มเสื้อสีขาว   น้องเจ้าสวกว่าเทพี
อยากเข้าไปรู้จัก   ฝากรักสามัคคีไมตรี
วาสนาพรรษาปีนี้   คลให้พี่นี้ได้พบนาง

(เทพพร เพชรอุบล: แหกพรรษา)

จากเนื้อเพลงแหกพรรษา มีเนื้อหาเกี่ยวกับวันเข้าพรรษาที่มีการแห่เทียน ชายหนุ่มได้มาพบหญิงสาวที่มาดูงานแห่เทียน ชายหนุ่มอยากเข้าไปทำความรู้จักกับฝ่ายหญิง และให้เหตุผลว่าเพราะวันเข้าพรรษาทำให้ตนได้มาพบหญิงสาวที่หมายปอง

4.3 ประเพณีนักขัตฤกษ์

ประเพณีสำคัญในวันนักขัตฤกษ์ที่ปรากฏในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบล คือประเพณีสงกรานต์ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้ มีจำนวน 2 เพลงคือ เพลงสาวเรณูรำพันและเพลงนัควันให้น้องรอ โดยผู้แต่งได้นำเหตุการณ์มาเชื่อมโยงกับความรักของหนุ่มสาว ดังเนื้อเพลงสาวเรณูรำพัน

หน้าแล้งแห้งเดือนเมษา	หอมดอกมันปลาช่วยๆ
สงกรานต์เคยเล่นน้ำด้วย	อ้ายยังช่วยเก็บดอกแซมหู
ใฝ่น้ำออกเขาจะอ่อนออก	หว่าสิฮักตลอดกับผู้สาวเรณู

(เทพพร เพชรอุบล : น้ำตาหล่นที่ต้นซี้)

จากเนื้อเพลงข้างต้น ประเพณีสงกรานต์เป็นประเพณีที่ชาวอีสานปฏิบัติกันมาจนถึงทุกวันนี้ เมื่อถึงเดือนเมษายนชาวอีสานที่ไปทำงานอยู่ที่อื่นก็จะถือโอกาสกลับมาพบกันหนุ่มสาวที่เคยรักกันก็จะกลับมาพบกันอีกครั้ง ทุกคนก็จะมาเล่นน้ำ สรงน้ำพระ รดน้ำผู้ใหญ่

เพลงนัควันให้น้องรอ
อย่าลืมเคื่อหลาววันที่ 13 เมษา
ให้มาทำ อยู่หม่อมเก่าหม่อมเก่า หม่อมเก่า
คำที่อ้ายสั่งเจ้าน้องอย่าฝ่าวลิ้มคำอ้ายขอ
สงกรานต์บ้านเฮาให้นั่งเขาว์มายืนรอ
ที่บ.ข.ส.จังหวัดอบ.เดื่อเล่านาง

(เทพพร เพชรอุบล : นัควันให้น้องรอ)

จากเนื้อเพลงนัควันให้น้องรอกล่าวถึง ชายหนุ่มได้บอกกับหญิงสาวว่า น้องอย่าลืมวันที่ 13 เมษายนของทุกปี ให้มารออยู่ที่เดิม ที่บริษัทขนส่งจังหวัดอุบลราชธานี

4.4 ประเพณีท้องถิ่น

ประเพณีท้องถิ่นที่ปรากฏในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบล คือ บุญพระธาตุและงานไหมมีรายละเอียด ดังนี้

4.4.1 บุญพระธาตุ

บทเพลงที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับบุญพระธาตุพนมมี 1 เพลง คือเพลง
อาลัยสาวเรณู ดังเนื้อเพลง

ลืมแล้วบ้อครั้งก่อน	คราวแห่กันที่หลอนตอนบุญพระธาตุใหญ่
สองเราเคยร่วมกราบไหว้	ทั้งน้องแหละอายจะไม่แปรผัน

(เทพพร เพชรอุบล : อาลัยสาวเรณู)

จากบทเพลงดังกล่าวเทพพร เพชรอุบล กล่าวถึงหนุ่มสาวที่ได้พบรักกันในงาน
บุญพระธาตุพนม หนุ่มสาวมีโอกาสได้พูดคุยกัน เมื่องานพระธาตุพนม ได้จัดขึ้นอีกครั้งในปีที่
ผ่านมา หญิงสาวรอคอยการกลับมาของคนรัก

4.4.2 งานใหม่ บทเพลงที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับงานใหม่มีจำนวน 1 เพลงคือ
เพลงขอลาคณलग ดังเนื้อเพลง

ยื่นคอยอยู่ชานชาลา	รอรับอ้ายมางานใหม่ขอนแก่น
หวุดหวิดตั้งเป็น	ถึงขอนแก่นเทียบชานชาลา
ตั้งคอรอรับ	สองตาจ้องจับมาแน่ต้องมา
รดควนขบวนดีห้า	กลับ ไม่เห็นหน้าอ้ายมาขอนแก่น

(เทพพร เพชรอุบล : ขอลาคณलग)

จากเนื้อเพลงดังกล่าว งานใหม่ในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบล เป็นงานใหม่ที่
จัดขึ้นในจังหวัดขอนแก่น ซึ่งเป็นเอกลักษณ์การใช้ทุนทางวัฒนธรรม เพื่อสร้างรายได้ให้กับคน
ในท้องถิ่นหนุ่มสาวที่เคยพบรักกันในงานใหม่ ในปีที่ผ่านมา ก็จะนัดมาพบกันอีกครั้ง แต่นัด
แล้วชายหนุ่มคนรักของตนกลับมาผิดคำสัญญา

จากการศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาสาระด้านประเพณีพิธีกรรมในบทเพลงของเทพพร
เพชรอุบลในสี่ทศวรรษ สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4 ข้อมูลเนื้อหาสาระด้านประเพณีพิธีกรรมในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบล

ประเภท ทศวรรษ	ประเพณีพิธีกรรม				จำนวน เพลง
	ประเพณี พิธีกรรมทาง พระพุทธศาสนา	ประเพณีนักขัตฤกษ์ (ประเพณี สงกรานต์)	ประเพณีท้องถิ่น (บุญพระธาตุ,งาน ใหม่)	ประเพณีเกี่ยวกับ ชีวิต (ประเพณีแต่งงาน)	
1	-	1	2		3
2	-	-	-	-	-
3	3	1	-	4	8
4	-	-	-	-	-
รวม	3	2	2	4	11

จากตารางที่ 4 แสดงข้อมูลเนื้อหาสาระด้านประเพณีพิธีกรรมในแต่ละทศวรรษ เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ทศวรรษที่มีจำนวนเนื้อหาด้านประเพณีพิธีกรรมมากที่สุดคือ ทศวรรษที่ 4 จำนวน 8 เพลง ทศวรรษที่ 1 จำนวน 3 เพลง ทศวรรษที่ไม่ปรากฏเนื้อหาด้านประเพณีพิธีกรรมคือ ทศวรรษที่ 2 และ 4

จากการศึกษาเนื้อหาสาระด้านประเพณีพิธีกรรมในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบล พบว่ามี 4 ลักษณะคือ ประเพณีเกี่ยวกับชีวิต ประเพณีพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา ประเพณีนักขัตฤกษ์ และ ประเพณีท้องถิ่น มีจำนวนทั้งหมด 11 เพลง ทศวรรษที่มีจำนวนเนื้อหาด้านประเพณีพิธีกรรมมากที่สุดคือ ทศวรรษที่ 3 ซึ่งเทพพร เพชรอุบลได้ให้เหตุผลว่า สาเหตุที่เพลงที่มีเนื้อหาสาระด้านประเพณีพิธีกรรมมีมากในช่วงนี้ เนื่องจาก ตน ได้เห็นประเพณีพิธีกรรมเหล่านี้มาตั้งแต่เด็ก จึงได้นำเนื้อหาามาแต่งเป็นบทเพลง ขณะที่ย้ายมาอยู่กับภรรยาที่ขอนแก่นก็ได้เห็นงานใหม่ที่จัดขึ้นจึงนำมาแต่งเพลง (เทพพร เพชรอุบล. 2551 : สัมภาษณ์)

5. เนื้อหาสาระด้านความเชื่อ

เนื้อหาสาระด้านความเชื่อในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบล พบว่ามี 4 ลักษณะคือ ความเชื่อเกี่ยวกับเวรกรรมบาปบุญ ความเชื่อเกี่ยวกับวาสนาหรือพรหมลิขิต ความเชื่อเกี่ยวกับอำนาจสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และความเชื่อเกี่ยวกับไสยศาสตร์ มีรายละเอียดดังนี้

5.1 ความเชื่อเกี่ยวกับเวรกรรมบาปบุญ

เทพพร เพชรอุบลได้กล่าวถึง เหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับการดำเนินชีวิต เช่น ฐานะยากจน ความผิดหวัง สมหวัง ความรัก เนื่องมาจากกรรมของแต่ละบุคคล ที่ได้กระทำมาตั้งแต่อดีตชาติ หากทำกรรมดีไว้ ก็จะได้พบแต่สิ่งที่ดี หากทำกรรมไม่ดีก็จะพบกับความผิดหวัง หากต้องการพบกับสิ่งที่ดีๆ ในชีวิต ผลบุญที่ได้กระทำจะช่วยหนุนนำส่งให้มีความสุข สมหวัง ดังเนื้อเพลง ว่าเป็นให้ฟัง

กะยอมสมพอแม่พ่อว่าว่า

มีเงินมีทองเต็มหน้ากะบมีค่าหากทำบดี

ผู้หล่อเหลากอนอนตบเอ็กน้ำตาซึมซึ

บ่ต่อมฮอดพวกเมงหวี่เกิดมาชาตินี้เหมือนมีกรรมเวร

(เทพพร เพชรอุบล : ว่าเป็นให้ฟัง)

จากเนื้อเพลงดังกล่าว ได้สะท้อนความเชื่อเกี่ยวกับเวรกรรมว่า พ่อแม่เคยบอก ว่าแม้จะมีเงินทองมากมายแต่ถ้าลักษณะ ไม่ดีก็ไม่สมหวังในความรัก เหมือนคนนั้นมีเวรกรรม

เพลงค่านอกขาวใน

เกิดมาจนจนต้องทนซ้ากั่มหน้ารับกรรมทำเรื่อยไป

เสื้อผ้าฝืนเก่าเคล้าเหงื่อไคลแสงสิวิไลซ์ไม่เคยยล

(เทพพร เพชร : ค่านอกขาวใน)

จากเนื้อเพลงค่านอกขาวใน ได้สะท้อนความเชื่อว่า การที่เกิดมาจนเพราะเกิด จากกรรมที่ได้กระทำไว้ในอดีต ตนก็จะต้องรับผลของการกระทำนั้น

เพลงร้องให้ทำไม

ฮ้ายบอกเจ้าแล้วแต่แรก ใจจะแตกหากได้ซี้เป็นซี้

เต็มซ้าแท้น้อกรรมเวร กลับมานั่งรถเข็นสั่งมาเป็นดาหน้าย

(เทพพร เพชร : ร้องให้ทำไม)

จากเนื้อเพลงร้องให้ทำไม กล่าวถึงหญิงสาวต้องการนั่งรถเบนซ์ แต่กรรมเวร ทำให้ต้องมานั่งรถเข็น

เพลงน้องใหม่เปิดใจ

บุญเอ๋ย คือสิเม่นบุญสร้างนำกันแต่ปางก่อน
บุญเอ๋ยบุญเคยเก็บดอกช่อนเคียงพุ่มพุ่มกอ
บุญเคยพ้อความหอมฝักกะยอมแต่คราวก็
บุญมาถึงปางนี้ ..คือสิมีบุญเก่า

(เทพพร เพชร : น้องใหม่เปิดใจ)

จากเพลงน้องใหม่เปิดใจ มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับบุญว่า บุญนั้นเป็นสิ่งที่สร้าง
ด้วยกันมาตั้งแต่ชาติก่อน การที่ได้มาพบกันคงเป็นเพราะบุญเก่าที่ได้ทำมา

เพลงลูกมาพึ่งบุญ

ฤทธิ์พ่อพระใส   ส่ากันไกลไปทั่วมุมเมือง
ปาฏิหาริย์ท่านนั้นกระเดื่อง   ช่วยปลดเปลื้องลูกจากกองเวร
เทพพร เพชร : ลูกมาพึ่งบุญ)

จากเนื้อเพลงลูกมาพึ่งบุญ ได้กล่าวถึงความทุกข์ที่เกิดขึ้นเกิดจากเวรกรรมที่
ตน ได้ทำมา ขออำนาจสิ่งศักดิ์สิทธิ์ช่วยทำให้ลูกหายจากความทุกข์ด้วย

5.2 ความเชื่อเกี่ยวกับวาสนาหรือพรหมลิขิต

ความเชื่อเกี่ยวกับวาสนาหรือพรหมลิขิตชาวอีสานเชื่อว่า หนุ่มสาวได้มี
โอกาสพบกันจะสมหวังหรือไม่ขึ้นอยู่กับวาสนาหรือพรหมลิขิต ดังเนื้อเพลง หมาเห่าเครื่องบิน
เฝ้าแต่รอปานได้น้อจะสมอรุรา   คงหมดทำวาสนาเราเกิดมาน้อย
เปรียบเครื่องบินผ่านหลังคาเฝ้าตั้งตาลอย   วาสนาน้อยข่อยเปรียบหมาน้อยมันเห่าเครื่องบิน
(เทพพร เพชร : หมาเห่าเครื่องบิน)

จากเนื้อเพลงหมาเห่าเครื่องบิน แสดงให้เห็นความเชื่อเรื่องวาสนาหรือ
พรหมลิขิตว่า การที่จะเจอคูครองนั้น เกิดจากวาสนาที่ได้กระทำมา แต่ตนคงจะไม่มีวาสนา จึง
ได้แต่รอคอยเหมือนหมาน้อยคอยเห่าเครื่องบิน

5.3 ความเชื่อเกี่ยวกับอำนาจสิ่งศักดิ์สิทธิ์

ชาวอีสานมีวิถีชีวิตที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาและยึดมั่นในการทำดี และ
เชื่อว่าเมื่อเกิดเหตุการณ์ร้ายเกิดขึ้นเป็นผลมาจากอำนาจสิ่งศักดิ์สิทธิ์ดลบันดาลให้เกิดขึ้น ดังเนื้อ
เพลง ห่วงพิที่ติมอร์

จะช่วยสวดมนต์อ้อนวอนทewa
ปกป้องรักษาทหารกล้าคนคอย

(เทพพร เพชรอุบล: หัวงพีที่ติมอร์)

จากเนื้อเพลงข้างต้น มีเนื้อหาเกี่ยวกับความเชื่อว่ สิ่งศักดิ์สิทธิ์หรือ
เทวดา สามารถช่วยเหลือในเวลาเกิดปัญหาและมักอ้อนวอนให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์หรือเทวดาช่วย
ปกป้องรักษา คุ้้มครองคนที่ตนรัก

5.4 ความเชื่อเกี่ยวกับไสยศาสตร์

ความเชื่อเกี่ยวกับไสยศาสตร์เป็นความเชื่อเกี่ยวกับเวทมนต์คาถา
เทพพร เพชรอุบลได้กล่าวถึงความเชื่อทางไสยศาสตร์เกี่ยวกับเวทมนต์คาถาที่ทำให้พบหญิง
ที่ตนถูกใจว่เป็นเพราะถูกเวทมนต์คาถา ดังเนื้อเพลง อดใจไว้เรา

จ้กว่าเป็นจ้งได้ จ้กว่าเป็นจ้งได้ หัวใจมันร้อนมันเร่า

จะอะกับเขาเพียงครั้ง คล้ายดังเหมือนถูกมนต์เป่า

(เทพพร เพชรอุบล : อดใจไว้เรา)

จากเนื้อเพลงดังกล่าว ได้แสดงความเชื่อเกี่ยวกับไสยศาสตร์ว่ ไม่รู้ว่ตน
เป็นอะไรเมื่อได้พบคนที่ถูกใจเพียงครั้งเดียวก็เหมือนว่ถูกเวทมนต์คาถา

ผลการศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาสาระด้านความเชื่อในบทเพลงของเทพพร
เพชรอุบลในสี่ทศวรรษ สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 5 ข้อมูลเนื้อหาสาระด้านความเชื่อในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบล

ประเภท ทศวรรษ	ด้านความเชื่อ				จำนวนเพลง
	ความเชื่อ เกี่ยวกับ เวทกรรม บาปบุญ	ความเชื่อ เกี่ยวกับวาสนา หรือพรหมลิขิต	ความเชื่อ เกี่ยวกับ อำนาจสิ่ง ศักดิ์สิทธิ์	ความเชื่อ เกี่ยวกับไสย ศาสตร์	
1	1	1	-	-	2
2	-	-	-	-	-
3	2	1	-	1	4
4	2	2	1	-	5
รวม	5	4	1	1	11

จากตารางที่ 5 แสดงข้อมูลเนื้อหาสาระด้านความเชื่อในแต่ละทศวรรษ เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ทศวรรษที่มีจำนวนเนื้อหาด้านความเชื่อมากที่สุดคือ ทศวรรษที่ 4 จำนวน 5 เพลง ทศวรรษที่ 3 จำนวน 4 เพลง และทศวรรษที่ 1 จำนวน 2 เพลง ทศวรรษที่ไม่ปรากฏคือ ทศวรรษที่ 2

จากการศึกษาเนื้อหาสาระด้านความเชื่อในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบล สรุปได้ว่า เทพพร เพชรอุบลสะท้อนเนื้อหาสาระด้านความเชื่อมี 4 ลักษณะคือ ความเชื่อเกี่ยวกับเวรกรรม บาปบุญ ความเชื่อเกี่ยวกับวาสนาหรือพรหมลิขิต ความเชื่อเกี่ยวกับอำนาจสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และความเชื่อเกี่ยวกับไสยศาสตร์ ทำให้ทราบว่าคุณชนบทยังมีความใกล้ชิดกับพระพุทธศาสนา ยึดมั่นในการทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ผลของการกระทำจึงส่งผลให้เกิดเหตุการณ์ต่างๆ ทศวรรษที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความเชื่อมากที่สุดคือทศวรรษที่ 4 จำนวน 5 เพลง ซึ่งเทพพร ให้เหตุผลว่า ตนมีความเชื่อในเรื่องเวรกรรมบาปบุญ และศรัทธาในพระพุทธศาสนา จึงได้นำมาใช้ในการแต่งเพลง (เทพพร เพชรอุบล, 2551 : สัมภาษณ์)

6. เนื้อหาสาระด้านครอบครัว

ครอบครัวเป็นสถาบันที่มีความสำคัญสถาบันหนึ่ง ระบบครอบครัวเกิดขึ้นเนื่องจากการสมรสของชายหญิง เมื่อมีบุตรจึงเป็นครอบครัวที่สมบูรณ์ วรรณกรรมเพลงของเทพพร เพชรอุบลมีเนื้อหาเกี่ยวกับครอบครัวมี 2 ลักษณะ คือ ความรักความผูกพันระหว่างบิดามารดากับบุตร และการให้คำปรึกษาแก่บุตร ดังนี้

6.1 ความผูกพันระหว่างบิดามารดากับบุตร

จากการศึกษาบทเพลงของเทพพร เพชรอุบล พบว่า ผู้ประพันธ์ได้กล่าวถึงครอบครัวในชนบท ซึ่งเป็นครอบครัวที่ประกอบอาชีพทำไร่ทำนา ภายในครอบครัวมีความผูกพันที่แน่นแฟ้น พ่อแม่รักและห่วงใยต้องการให้บุตรเป็นคนดี แม่จะเลี้ยงดูบุตรด้วยตนเองมาตั้งแต่เด็ก นมที่ใช้เลี้ยงบุตรคือนมแม่ ผู้เป็นแม่จะร้องเพลงกล่อมเด็ก เพื่อให้เด็กหลับดังนั้นเพลง ดวงใจแม่

นอนสาหล่าหลับตาแม่สิกล่อม	นอนอ้อมล้อมในผ้าอุ้แพร
แม่ไปไ้ฮ่สิบั้งไ้มาหา	แม่ไปนาสิบั้งปลาามาป้อน
นอนสาลูกเอ๋ย นอนสาลูกเอ๋ย นอนสาลูกเอ๋ย.....	
ไ้บ่บ่นอนแมงจิชอนสิกักกัน	จุดจี้หม่นสิกักกันกักคอย
พ่อใหญ่หลอยสิตีตากับแก	กับแก้อ้องละเสียงว่ากับโก

นอนอ้อมแล้วแม่สีให้กินนม
สายนมย้อนหัวดึงเต้าแข่ง

แม่สีฝ้ายผสมจากเอ็กมาป้อน
แม่สีเบ่งป้อนปากเจ้าของ

(เทพพร เพชรอุบล : 2544)

จากเนื้อเพลงข้างต้น แสดงให้เห็นถึงความรักความผูกพันที่มารดามีแต่บุตร ด้วยการร้องเพลงกล่อมเด็กให้ลูกฟัง มีเนื้อความว่า นอนเลอะลูกเมื่อแม่ไปไรแม่จะบึ้งไก่อมาหาแม่ไปนาแม่จะบึ้งปลามาป้อน ให้ลูกนอนให้หลับหากไม่หลับแมลงกุดจี้จะมากัด เมื่อลูกนอนอ้อมแล้วตื่นขึ้นมาแม่จะให้กินนม

มารดาเป็นผู้ดูแลบุตรแล้ว เมื่อบุตรเติบโตสมควรที่จะมีคู่ครอง ผู้เป็นมารดาจะเป็นผู้อนุญาตให้บุตรมีคู่ได้ ชายที่จะมาเป็นคู่ครองต้องเตรียมเงินมาสู่ขอ ดังเนื้อเพลง เชิญจงบ่ได้เลย

สุขฮา.....ใครมีแดงกวาเอามาแลกแดงไทย อยากได้ลูกสะใภ้อัดใจปีหน้า
ตระเตรียมเงินทองสักสอง สามถัง ไม่มีตั้งค้หมดหวังถ้ามา ตะละล่า สุขฮา.....

สิบหกตกกราสีกุมภ	ใจเดินตุ่มๆ ร้อนรุ่มหนักหนา
เนื้อหนังวัยสาวเริ่มแตก	ทุกส่วนเริ่มแยกแตกคุ่มต่อตา
พ่อแม่ปล่อยวางระวาง	ท่านคงปรุงแต่งจนหมดการ
สิบหกปีเต็มเปิดจงบ่(ซ้ำ)	อยากเป็นคู่ครองเชิญจงบ่เลยจ้า สุขฮา...

(เทพพร เพชรอุบล : เชิญจงบ่ได้เลย)

จากเนื้อเพลงเชิญจงบ่ได้เลย ได้กล่าวถึงเมื่อลูกถึงระยะเวลาที่จะมีคู่ครอง แม่ก็จะอนุญาตให้ลูกมีสิทธิ์ในการแต่งงานได้

6.2 การให้คำปรึกษาแก่บุตร

เมื่อเวลาที่ลูกมีปัญหา ลูกจะนึกถึงความรักความผูกพันของบิดามารดาที่คอยปลอบใจดังเนื้อเพลง ไอศกินกลิ่นกรูง

ยามห้อมมาเยือนคล้ายเสียงเตือนแม่ดังพลังมา
ครุ่นคิดคุดคู่ปัญหาฝึกฝนฟันฝ่าก่อนผันอับปาง
มานะเป็นทุนช่วยหนุนพบแสงสว่าง
ไอศกินกลิ่น โกลน โกลน ฟาง
ยังฮ้าแขนกางกอดอุ่น โอบเจ้า

(เทพพร เพชรอุบล: ไอศกินกลิ่นกรูง)

จากเนื้อเพลงข้างต้น ได้กล่าวถึงผู้เป็นลูกได้เข้าไปทำงานเพียงลำพังที่กรุงเทพฯ ไปที่ใดต้องคอยระวังตัว ไม่เหมือนที่บ้านตนเอง เวลาที่ขอให้นึกถึงคำสอนของแม่ที่เคยเตือน ก็จะมาทำงาน

จากผลการศึกษายทเพลงของเทพพร เพชรอุบลในด้านครอบครัว พบว่า เนื้อหาสาระด้านครอบครัวมี 2 ลักษณะ คือ ความรักความผูกพันระหว่างบิดามารดากับบุตร และการให้คำปรึกษาแก่บุตร ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 5 เพลง ทศวรรษที่มีเนื้อหาด้านครอบครัวคือ ทศวรรษที่ 4 เนื่องจากเป็นช่วงที่เทพพร เพชรอุบลได้ป่วยด้วยโรคเส้นโลหิตในสมองอุดตัน หลังจากมีอาการดีขึ้น เทพพร ได้แรงบันดาลใจจากการป่วยนี้ถึงความรักความผูกพันเวลาที่ตนเองป่วยแล้วแม่ดูแล จึงนำมาใช้ในการแต่งเพลง จึงทำให้ทศวรรษที่ 4 มีเนื้อหาสาระด้านครอบครัวมากที่สุด (เทพพร เพชรอุบล. 2551 : สัมภาษณ์)

ผลการศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาสาระด้านครอบครัวในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบล สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 6 ข้อมูลเนื้อหาสาระด้านครอบครัวในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบล

ประเภท ทศวรรษ	ด้านครอบครัว		จำนวนเพลง
	ความรักความผูกพันระหว่าง บิดามารดากับบุตร	การให้คำปรึกษาแก่บุตร	
1	-	-	-
2	-	-	-
3	1	-	1
4	2	2	4
รวม	3	2	5

จากตารางที่ 6 สรุปได้ว่า เนื้อหาสาระด้านครอบครัวพบมากที่สุด ในทศวรรษที่ 4 จำนวน 4 เพลง และทศวรรษที่ 3 จำนวน 1 เพลง ทศวรรษที่ไม่ปรากฏเพลงคือทศวรรษที่ 2 และ 1 เพลงที่มีเนื้อหาที่สะท้อนให้เห็นสภาพครอบครัวมีทั้งหมด 5 เพลง คือ เพลง ไอศกรีมกลิ่นกรุง คิดถึงแม่ ดวงใจแม่ พ่อบอกมาและ เชิญจงได้เลย

7. เนื้อหาสาระด้านเศรษฐกิจ

เนื้อหาสาระด้านเศรษฐกิจในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบล พบว่ามี 2 ลักษณะคือ ปัญหาความยากจน และปัญหาการอพยพไปทำงานต่างประเทศ มีรายละเอียดดังนี้

7.1 ปัญหาความยากจน

ปัญหาความยากจนปรากฏในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบล กล่าวถึงการเดินทางเข้าไปทำงานในเมืองหลวง เพื่อหลีกเลี่ยงจากสภาพความแร้นแค้น ความยากจนและหลายคนก็ถูกหลอก จนสิ้นเนื้อ ประคาคัว ดังเนื้อเพลง นับหมอนรถไฟ

อยู่ใต้ฟ้าบางกอกเมืองกรุง	ผมทิ้งทุ่งหมางเมืองหลวง
ลืมหุ่นพวงคองในน้องหล้า	ลืมหุ่นนาอุบลบ้านเก่า
แม่จอมใจลงฟ้าไปตุ๋น	จนผมหมดทุนเอาไปแต่บ้าน

(เทพพร เพชรอุบล : นับหมอนรถไฟ)

จากเนื้อเพลงได้กล่าวถึง ชายหนุ่มจำใจต้องทิ้งถิ่นฐานบ้านเกิดของตน เข้าไปทำงานในเมืองหลวง เมื่อไปแล้วกลับถูกหญิงสาวหลอกจนหมดเนื้อหมดตัว

เพลง คิดถึงบ้าน

เพราะความจนข้นแค้นแสนสาหัส	สารพัดสิ่งรองรับดูอัปเนา
จำทิ้งถิ่นดินแดนแคว้นลำเนา	บ้ายหน้าเข้าเมืองกรุงมุ่งหางาน

(เทพพร เพชรอุบล: คิดถึงบ้าน)

จากเนื้อเพลงคิดถึงบ้านผู้แต่งได้กล่าวถึง ปัญหาความยากจนที่ทำให้ต้องทิ้งถิ่นฐาน เพื่อไปหางานทำในเมืองหลวง

การเดินทางไปทำงานในเมืองหลวงของคนอีสาน กลายเป็นวิถีชีวิตและความซาซิมหลายหมู่บ้านมีแต่คนแก่กับเด็กเท่านั้นอยู่บ้าน แต่วัยรุ่นหนุ่มสาวกลับอพยพย้ายถิ่นเพื่อหนีความยากจน จนบางครั้งกลายเป็นวัฒนธรรมของบางหมู่บ้านที่ลูกหรือหลานเติบโตเป็นหนุ่มสาวก็จะไปทำงานในเมืองหลวง ดังเนื้อเพลง ต่อมจำ

โอ้ว่า โอ้ร้อยชั่ง	จะยีนหรือนั่งใจระวนกระวาย
รถทัวร์วิ่งออกจากท่า	อ้ายกลั้นน้ำตาแทบทนไม่ไหว
ก้มหน้าเบิ่งดินดอนใจ(ซ้ำ)	จึกว่าคนปานได้สิเห็นหน้าเจ้าน้อย

(เทพพร เพชรอุบล: ต่อมจำ)

จากเนื้อเพลงดังกล่าว กล่าวถึงหญิงสาวต้องไปทำงานที่เมืองหลวง ชายหนุ่ม มาส่งหญิงสาวที่ท่ารถ ได้แต่ถอนใจและคิดว่าอีกนานเท่าไรคนรักของตนจะกลับมา

7.2 ปัญหาการอพยพไปทำงานในต่างประเทศ

ชาวอีสานส่วนหนึ่งนิยมไปทำงานต่างประเทศโดยเฉพาะประเทศไทย และกรุงเบอร์ลินประเทศเยอรมัน สาเหตุที่ทำให้ชาวอีสานไปทำงานที่ต่างประเทศ เนื่องจาก ยากจนและเป็นหนี้ บางคนนำที่นาไปจำนำเพื่อนำเงินไปใช้ในการเดินทางไปต่างประเทศแต่ กลับพบกับปัญหาแผ่นดินไหว ดังเนื้อเพลง แผ่นดินไหวที่ได้หวัน และเพลงเบลอแล้วเบอร์ลิน

รับข่าวร้าย	แผ่นดินไหวที่ปลายเดือนกันยา
สับสนเหมือน โคนฟ้าผ่า	กรรมหยั่งหนาหนอมาโรมรัน
เป็นหนี้เป็นสิน	ชามอ้ายได้บินเมดินาหลายพัน
แรงงานไทย	ที่ไซครายมีอ้ายหนึ่งคน
พืงมาได้หวันบ่คน	เพราะทุกข์ทั้นพุ่มเทแรงกาย
บ่คนประมาณห้าปี	คงหมคหนี้ที่จำนำนา

(เทพพร เพชรอุบล: แผ่นดิน ไหวที่ได้หวัน)

จากเนื้อเพลงได้กล่าวถึงภรรยาที่ได้ข่าวเหตุการณ์แผ่นดินไหวที่ประเทศ ได้หวัน ทำให้นึกถึงสามีที่ไปทำงานที่ได้หวัน ทางครอบครัวหวังว่าไปทำงานแล้วจะมีเงิน มากมาย ก่อนที่จะไปได้นำที่นาไปจำนำเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทาง แต่แล้วก็เกิดเหตุการณ์ แผ่นดินไหวขึ้น

เพลงเบลอแล้ว เบอร์ลิน

สงสารเจ้าจับใจ	ทิ้งเว้าทิ้งไห่น้ำตาไหลนองหน้า
คาดหวังครั้งจะจากบ้าน	ทิ้งถิ่นสถานพลัดบ้านเมืองมา
หนีร้อนหวังพืงร่วมเย็น	หนีจากยากเข็นทิ้งไร้ไกลนา
สร้างฝืนกันอีกไม่นาน	เพิ่มความขยันขันแข่งเวลา

(เทพพร เพชรอุบล: เบลอแล้ว เบอร์ลิน)

จากเนื้อเพลงเบลอแล้ว เบอร์ลิน ได้กล่าวถึงหญิงสาวได้ทิ้งถิ่นฐานบ้านเกิด ของตน หนีความลำบากยากเข็ญ ไปทำงานหาเงินที่เมืองหลวง

จากการศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาสาระด้านเศรษฐกิจในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบลในสี่ทศวรรษ สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 7 ข้อมูลเนื้อหาสาระด้านเศรษฐกิจในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบล

ประเภท ทศวรรษ	ด้านเศรษฐกิจ		จำนวนเพลง
	ปัญหาความยากจน	ปัญหาการอพยพไปทำงานต่างประเทศ	
1	1	-	1
2	-	-	-
3	-	-	-
4	-	4	4
รวม	1	4	5

จากตารางที่ 7 แสดงเนื้อหาสาระด้านเศรษฐกิจในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบลในสี่ทศวรรษ เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ ดังนี้ ทศวรรษที่มีเนื้อหาด้านเศรษฐกิจมากที่สุดคือทศวรรษที่ 4 มีจำนวน 4 เพลง ทศวรรษที่ 1 จำนวน 1 เพลงและทศวรรษที่ไม่ปรากฏเนื้อหาด้านนี้คือทศวรรษที่ 3

จากผลการศึกษาเนื้อหาสาระด้านเศรษฐกิจในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบล ผู้ประพันธ์ไม่ได้กล่าวถึงเรื่องเศรษฐกิจโดยตรงแต่เป็นการกล่าวพาดพิงเท่านั้น ส่วนมากได้กล่าวถึงสภาพภูมิประเทศที่แห้งแล้งไม่เอื้ออำนวยต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ชาวอีสานต้องอพยพไปทำงานในเมืองหลวงหรือในต่างประเทศ เพื่อหลีกเลี่ยงจากสภาพความยากจน เพื่อไปประกอบอาชีพรับจ้าง ลักษณะดังกล่าวปรากฏในบทเพลงทั้งหมด 5 เพลงคือ นั้บหมอนรถไฟ คิดถึงบ้าน ต่อมจ๋า เบลอแล้วเบอร์ลิน และแผ่นดินไหวที่ได้หวั่น

8. เนื้อหาสาระด้านตำนานและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

เนื้อหาสาระด้านตำนานและประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบลมี 2 ลักษณะคือ ตำนานเกี่ยวกับสถานที่และเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ มีรายละเอียดดังนี้

8.1 ตำนานสถานที่

ตำนานสถานที่ที่ปรากฏในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบล คือตำนานสถานที่บ้านธาตุเชิงชุม การตั้งบ้านพรณนานิคม และแก่งสำโรง ดังเนื้อเพลงปรุงแปลงแก่งส้มโฮง

พ.ศ. 2320 ไทยทุกรุ่นใคร่ครุ่นคิด เรียงร้อยถ้อยลึกลับ
 กาลอดีตต่อต้านาน เดิมทีเจ้าโสมพะมิตร ให้เคื่องจิดเจ้าสิริบุญสถาน
 รวมไพร่พลขนลุกหลานข้ามโขงผ่านหนีฝั่งลาว
 เหมือนนักพักเหนื่อยก่อน ตะวันอ่อนออกเดินเท้า แบกเสบียงเพียงบรรเทา
 ย่ำเท้าเปล่ามาหลายวัน มาถึงบึงหนองลุ่ม ธารขึ้นชุ่มลุ่มหนองหาน
 ใจรักปักฐานก่อตั้งบ้านธาตุเชิงชุม
 เสียค่ายลุ่มหนองหาน อยู่ไม่นานจะจากลุ่ม ร่ำร้องใจรุ่มๆ
 ทิ้งหนองลุ่มปล่อยไรรณา เซาะแซะซอกแซกคัน เดินเลาะวนจนถึงป่า
 พอใจในพฤกษาคั้งบ้านว่าพรรณานานิคม
 ล้อเกวียนเวียนเลาะวัด พาพราภพลัดเมืองพรรณนา หาเจออยู่ข้าวปลา
 มีนามว่าแก่งสำโรง หวังตายอยู่ที่นี้ ถึงเป็นผีไม่หนีโขลง แน่วแน่จิตคิด
 มั่นคงแก่งสำโรงธานี

(เทพพร เพชรอุบล : ประชุมเพลงแก่งส้มโฮง)

จากเนื้อหาเพลงข้างต้น มีเนื้อหาเกี่ยวกับการตั้งบ้านธาตุเชิงชุม ซึ่งได้พูดถึง
 ท้าวโสมพะมิตรหรือพระยาไชยสุนทร เจ้าเมืองกาฬสินธุ์องค์แรก เป็นพระราชโอรสของ
 พระมหากษัตริย์ลาว สมัยราชอาณาจักรล้านช้าง เวียงจันทน์ จนได้เป็นพญาโสมพะมิตร ซึ่ง
 พญาโสมพะมิตรได้เกิดความขัดแย้งกับพระเจ้าไชยเชษฐาธิราชที่ 3 (พระเจ้าสิริบุญสาร)
 ผู้ปกครองนครเวียงจันทน์ จึงได้มาตั้งหมู่บ้านใหม่ บริเวณพระธาตุเชิงชุม จังหวัดสกลนคร
 พระเจ้าสิริบุญสารได้ส่งกองทัพติดตาม เพื่อกวาดต้อนผู้คนที่ยกหนีให้กลับคืนนคร
 เวียงจันทน์ ท้าวโสมพะมิตร จึงได้ยกทัพพรรคพวกอพยพข้ามสันภูพานลงมาทางใต้ มาตั้ง
 บ้านเรือนอยู่ที่บ้านกลางหมื่น ได้ประมาณปีเศษ จึงได้อพยพผู้คนไปตั้งบ้านเรือนที่แก่งสำโรง
 ดงสงเปือย ริมฝั่งลำน้ำลำปาว ต่อมาพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช จึงทรง
 พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกฐานะบ้านแก่งสำโรง ขึ้นเป็นเมืองพระราชทานนามว่า กาฬสินธุ์
 พร้อมทั้งแต่งตั้งท้าวโสมพะมิตรเป็นพระยาไชยสุนทรครองเมืองกาฬสินธุ์เป็นคนแรก

8.2 เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์

บทเพลงของเทพพร เพชรอุบลยังสะท้อนเรื่องราวเหตุการณ์ทาง
 ประวัติศาสตร์ที่เกิดขึ้นในสังคม ดังเนื้อเพลง อาลัยพระธาตุ

น้ำตาหล่นเสียวแล้วละคนอีสาน
 เมื่อสมบัติหมู่บ้านของชาวอีสานมาถล่ม
 สุดแสนเสียดายองค์พระธาตุพนม
 ก่อนนี้เคยกราบก็มกลับมาถล่มจมพสุธา
 เหตุเกิดวันที่สิบเอ็ดสิงหา
 เมื่อตอนเวลาเออติ๊กสงัด
 สายฝนกระหน่ำลมซ้ำสะบัด
 จนพระณรทั้งวัดต้องตื่นผวา
 ไอ้อนิจจิงวัฏฏะสังขารา
 ฟ้าได้บัญชาอาญาโทษทัณฑ์
 เห็นหมู่เฮาเอาแต่ฆ่าฟัน
 เอาแต่ทำหันล้างผลาญชีวี

(เทพพร เพชรอุบล : อาลัยพระธาตุ)

จากบทเพลงข้างต้น มีเนื้อหาเกี่ยวกับเหตุการณ์พระธาตุพนม ซึ่งเป็นปูชนียสถานที่ยิ่งใหญ่ของชาวอีสานของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถล่ม เนื่องจากฝนตก เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม พ.ศ. 2518 สร้างความเสียหายให้กับชาวอีสานเป็นอย่างมากยิ่งเทพพร เพชรอุบล ยังได้แสดงทัศนคติว่าจากเหตุการณ์พระธาตุพนมถล่มนี้มีสาเหตุมาจากการที่มนุษย์ไม่สามัคคีกัน มีแต่ฆ่ากัน ฟ้าดินจึงลงโทษ ดังนั้นเทพพร เพชรอุบล จึงได้เชิญชวนให้ชาวอีสานหันมาทำความดีเพื่อประเทศชาติของตน

จากผลการศึกษาพบว่า เนื้อหาสาระด้านตำนานและประวัติศาสตร์ท้องถิ่นมี 2 ลักษณะคือ ตำนานเกี่ยวกับสถานที่และเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ เทพพร เพชรอุบล ให้เหตุผลว่า การประพันธ์เพลงอาลัยพระธาตุ นั้นคนได้นั่งรับประทานก๋วยเตี๋ยวในร้านแห่งหนึ่งที่กรุงเทพฯ เวลานั้นรายการโทรทัศน์ได้เสนอข่าวเหตุการณ์พระธาตุพนมถล่ม จึงได้นำมาประพันธ์เพลง(เทพพร เพชรอุบล. 2551 : สัมภาษณ์)

จากการศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาสาระด้านตำนานและประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบลในสี่ทศวรรษ สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 8 ข้อมูลเนื้อหาสาระด้านตำนานและประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในบทเพลงของ
เทพพร เพชรอุบล

ประเภท ทศวรรษ	ด้านตำนานและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น		จำนวน เพลง
	ตำนานเกี่ยวกับสถานที่	เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์	
1	-	1	1
2	-	-	-
3	-	-	-
4	1	-	1
รวม	1	1	2

จากตารางที่ 8 แสดงจำนวนเนื้อหาสาระด้านตำนานและประวัติศาสตร์ท้องถิ่นมีทั้งหมด 2 เพลง คือ เพลง ปรงแปลงแก่งส้มโฮงพบในทศวรรษที่ 4 และเพลงอาลัยพระธาตุพนมพบในทศวรรษที่ 1

ผู้วิจัยได้สรุปผลการศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมเพลงของเทพพร เพชรอุบล
ในสี่ทศวรรษ สรุปผลการวิเคราะห์หลังในตารางได้ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 9 ข้อมูลด้านเนื้อหาสาระในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบลในสี่ทศวรรษ

ทศวรรษที่	เนื้อหาสาระในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบล								จำนวน (เพลง)	ร้อยละ
	ความรัก	วิถีชีวิต ชนบท	ค่านิยม	ประเพณี พิธีกรรม	ความเชื่อ	ครอบครัว	เศรษฐกิจ	ตำนาน และ ประวัติศาสตร์ ต่างๆ		
1 (2511-2520)	7	9	1	3	2	-	1	1	24	18.05
2 (2521-2530)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3 (2531-2540)	16	11	6	8	4	1	-	-	46	34.59
4 (2541-2551)	32	10	7	-	5	4	4	1	63	47.37
รวม	55	30	14	11	11	5	5	2	133	
ร้อยละ	41. 35	22.55	10. 53	8.27	8.2 7	3.7 6	3.7 6	1.50		

จากการศึกษาเนื้อหาสาระในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบลปรากฏเนื้อหาสาระ 8 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านความรักจำนวน 55 เพลง ด้านวิถีชีวิตชนบท จำนวน 30 เพลงด้านค่านิยม จำนวน 14 เพลง ด้านประเพณีพิธีกรรมจำนวน 11 เพลง ด้านความเชื่อ จำนวน 11 เพลง ด้านครอบครัวจำนวน 5 เพลง ด้านเศรษฐกิจจำนวน 5 เพลง และตำนาน ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจำนวน 2 เพลง จะเห็นได้ว่าบทเพลงของเทพพร เพชรอุบล เป็นวรรณกรรมที่มีคุณค่าสะท้อนสภาพสังคมและบันทึกเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ ได้เป็นอย่างดี ผู้วิจัยได้ศึกษาและจะนำเสนอ ผ่านศิลปะการใช้ภาษาจากบทเพลงของเทพพร เพชรอุบลคั้งจะเสนอในบทต่อไป

บทที่ 5

ศิลปะการใช้ภาษาในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบล

จากการศึกษาบทเพลงของเทพพร เพชรอุบลในด้านศิลปะการใช้ภาษาในสี่ทศวรรษ ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2511 – 2551 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ศิลปะการใช้ภาษาในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ศิลปะการร้อยเรียงบทเพลง
2. ศิลปะการใช้ภาษา

ศิลปะการร้อยเรียงบทเพลง

ศิลปะการร้อยเรียงบทเพลง เป็นศิลปะการประพันธ์อย่างหนึ่งที่ทำให้ผู้ฟังสามารถเข้าใจและจับใจความได้ทันทีที่ได้ฟังเพลง ผู้วิจัยได้ศึกษาศิลปะการร้อยเรียงบทเพลงซึ่งประกอบไปด้วย 3 ประเด็นคือ การตั้งชื่อเพลง การขึ้นต้นเพลง และการจบเพลง ดังนี้

1. การตั้งชื่อเพลง

จากการวิเคราะห์การตั้งชื่อเพลงในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบลจำนวน 133 เพลง พบว่ามีการตั้งชื่อบทเพลง 3 ลักษณะ คือ การสื่ออารมณ์ความรู้สึก การเสนอแก่นของเพลง การตั้งคำถาม และการบอกอาชีพ ดังนี้

1.1 การสื่ออารมณ์ความรู้สึก

การตั้งชื่อเพลงด้วยการสื่ออารมณ์ มีจำนวน 50 เพลง ได้แก่ เพลงคิดชอดน้อง แหน่ คิดถึงไม่หาย คิดชอดน้องแดง คิดชอดย้ายแหน่เตื่อ คิดถึงแม่ วันลาอาลัย ห่วงพี่ อาลัยสาวเรณู สาวเรณูรำพัน ส่งใจไปถึงกัน สาวใหม่รำพัน คำมั่นสัญญา ห่วงพี่ที่ติมอร์ ถึงดังยัง ห่วงแม่ สาวไทยรำพัน ผากลาเมื่อฟ้าสาง ขอโทษอย่าโกรธนะ ตามใจคนไกลบ้าน กลัวใจไม่จริง สื่อรักสองเรา กลับมาเถิดน้อง เชิญจงได้เลย ตายแน่หนานี้ อย่าหลอกน้องเคื่อ คำวอน ก่อนจาก ใจอ้ายใจน้อง รอคำตอบพ่อ รอวันนัด น้องจะคอย รอ น้องกลับมา น้องรอที่นางรอง น้องจะคอย นัดวันให้น้องรอ สาวเลยยังรอ คอยทาง คนคนสี่ขอ หลงคอยหมอแดน ผิดหวังยัง คอย รอแก้ว รอพี่ที่บ.ส ฟ้าร้องน้องช้า น้ำตาผู้แพ้ น้ำตาหล่นที่ต้นชี่ ร้องให้ใกล้ไคนคุณ

สิ้นกลิ่นดอกกุณ เดียวดาย ร้องไห้ใกล้หนองหาน เดือนหกอกซ้า บ้านนอกหลอกกัน เช็ดจนตาย
มี 4 ลักษณะคือ ความคิดถึง ความอาลัยอาวรณ์ แสดงอาการคาดหวังคิดฝัน แสดงความรู้สึก
ผิดหวัง เศร้า เสียใจ และเพลงท้อแท้ ดังนี้

1.1.1 ความคิดถึง

ความรู้สึกคิดถึงคือ ความคิดถึงระหว่างชายหนุ่มกับหญิงสาว และความคิดถึงบิดามารดา มีจำนวน 5 เพลง ได้แก่ เพลง คิดซอดน้องแห่น คิดถึงไม่หาย คิดซอดน้องแดง คิดซอดอ้ายแห่นเคื้อ และเพลงคิดถึงแม่ ดังตัวอย่าง

เพลงคิดถึงไม่หาย

จากเธอมาเพื่อหาทุกวันทุกคืน
คิดถึงขวัญยื่นอยากจะคืนกลับไปหานวล
สาวหนองคายคิดซอดหลายใจอ้ายปั้นปวน
ตำนานี้อื้อน้อแก้มนวลคือสิชวนหนุ่มลงเล่นน้ำ

(เทพพร เพชรอุบล: คิดถึงไม่หาย)

จากตัวอย่าง ผู้ประพันธ์ใช้ถ้อยคำในการตั้งชื่อเพลงว่า คิดถึงไม่หาย ซึ่งมีความหมายว่า สื่ออารมณ์ความรู้สึกคิดถึง หวังหา อยู่ตลอดเวลา

เพลงคิดถึงแม่

เสียงแข่งซุงดังก้อง น้ำตานองคิดซอดแม่ เสียงแคนแตรเล่นเล่าด้วย น้ำตาย้อยอยากดาวเมื่อ.....
ภาพเหงื่อหยดหยาดจากหน้าผากแม่ ยืนชะเง้อแลลูกน้อยคอยวันกลับ
ปานนี้คงยืนตาลอยเฝ้าคอยรับ นับแล้วนับวันพรากรุกจากทรวง

จากตัวอย่าง เทพพร เพชรอุบล ใช้ถ้อยคำในการตั้งชื่อว่า คิดถึงแม่ เป็นถ้อยคำที่สื่ออารมณ์ความรู้สึกคิดถึงและกล่าวอย่างตรงไปตรงมาว่าคิดถึงใคร

1.1.2 ความอาลัยอาวรณ์ ห่วงใย

เป็นความรู้สึกอาลัยอาวรณ์ ห่วงใย ระหว่างหญิงสาวกับชายหนุ่ม มีจำนวน 21 เพลง ได้แก่ เพลง วันลาอาลัย ห่วงพี่ อาลัยสาวเรณู สาวเรณูรำพัน ส่งใจไปถึงกัน สาวใหม่รำพัน คำมั่นสัญญา ห่วงพี่ที่ติมอร์ ถึงดั่งยังห่วงแม่ สาวไทยรำพัน ผ่ากลาเมื่อฟ้าสาง ขอโทษอย่าโกรธนะ ตามใจคนไกลบ้าน กลัวใจไม่จริง สื่อรักสองเรา กลับนาเถิดน้อง
เชิญองไต้เลย ดายแน่หนาวนี้ อย่าหลอกน้องเคื้อ คำวอนก่อนจาก ใจอ้ายใจน้อง ดังตัวอย่าง

เพลงขอใจไว้ฝัน

นับแต่อายจากลา	ฝันเห็นแต่หน้าอายทุกเช้าค่ำ
ฝัน ฝันสั้นฝันเหลือ	ฝันว่าได้เพื่อข้างอายประจำ
คืออายยังอยู่เือนเฮา	สองป้อนคำข้าวอายคำน้องคำ
ตื่นมาอรุณยังจำ	โถ โถ ปากยังพำถึงคำฝันดี

(เทพพร เพชรอุบล : ขอใจไว้ฝัน)

จากตัวอย่างเพลงขอใจไว้ฝัน ผู้ประพันธ์ใช้ถ้อยคำในการตั้งชื่อเพลงว่า ขอใจไว้ฝัน คำว่าฝันในที่นี้ไม่ได้หมายถึง การนอนหลับแล้วฝัน โดยทั่วไป แต่เป็นคำที่แสดงอารมณ์อาลัยอาวรณ์ของหญิงสาวที่มีต่อชายหนุ่มคนที่ตนรัก คำว่าฝันแสดงให้เห็นว่าชายหนุ่มรักและคิดถึงหญิงสาว

เพลงคำมั่นสัญญา

(ข) โบกมืออำลาไอ้ขวัญตาขอลาก่อน ใจบ่อยากจะจรเป็นห่วงบ้งอรบ่อยากลิห่างหนี
(ญ) ผู้กันยังบ่ทันได้นานเหมือนดั่งมีมารมาพรากตัวพี่ ก็คงจะอีกหลายปีแม่บ่
พี่ถึงจะมา

(เทพพร เพชรอุบล : คำมั่นสัญญา)

จากตัวอย่าง ผู้ประพันธ์ใช้ถ้อยคำในการตั้งชื่อเพลงว่า คำมั่นสัญญา หมายถึง ความซื่อสัตย์ต่อคำสัญญาที่เคยให้ไว้ระหว่างชายหนุ่มและหญิงสาว แสดงถึงความอาลัยอาวรณ์ ห่วงหา

1.1.3 แสดงความคาดหวัง มีจำนวน 14 เพลง คือเพลงรอคำตอบพ่อ รอวันนัด น้องจะคอย รอน้องกลับมา น้องรอที่นางรอง น้องจะคอย นัควันให้น้องรอ สาวเลยยังรอ คอยทาง คนคนสี่ขอ หลงคอยหมอแคน ผิดหวังยังคอย รอแก้ว และเพลงรอพี่ที่บ.ช.ส ดังตัวอย่าง

เพลงสาวเลยยังรอ

ลมพัดตั้งกำภูกระดังเขตเมืองเลย
ยังจำคำที่ได้เอ่ยว่าบ่เคยจะคิดลืมแฟน
ยกมือขึ้นบ้ายบายตอนที่อายจะกลับขอนแก่น
ยังคิดถึงแต่หน้าแฟนหนุ่มขอนแก่นพะว้าพะวัง

(เทพพร เพชรอุบล : สาวเลยยังรอ)

จากตัวอย่าง ถ้อยคำที่ใช้ตั้งชื่อเพลงคือ สาวเลยยังรอ คำว่า สาวเลย หมายถึงหญิงสาวชาวจังหวัดเลย ผู้ประพันธ์ใช้คำว่า ยังรอ ซึ่งหมายถึง หากมีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้นกับคนที่ตนรัก หญิงสาวชาวจังหวัดเลยก็พร้อมที่จะรอคอยคนรักของตน

1.1.4 แสดงความรู้สึกผิดหวัง เศร้า เสียใจ ท้อแท้ มีจำนวน 10 เพลง ได้แก่ เพลง ฟ้าร้องน้องซ้า น้ำตาผู้แพ้ น้ำตาหล่นที่ต้นชี่ ร้องไห้ใกล้โคนคูณ สิ้นกลิ่นดอกคูณ เดี๋ยวดาย ร้องไห้ใกล้หนองหาน เดือนหกอกซ้า บ้านนอกหลอกกัน เข็ดจนตาย ดังตัวอย่าง

เพลงน้ำตาหล่นที่ต้นชี่

คำอ่อนผู้ใด	เขียนฝากไว้แผ่นใจผู้สาว
ถึงเขียนด้วยหมึกปากเปล่า	แต่ใจเราโน้มน้าวอ่อนไหว
คำอ่อนเขียนว่า	ฮอดเดือนห้าสงกรานต์เทื่อใหม่
ก่อนลาขอสัญญาใจ	จะหวนมาใหม่ถอดใจฝากแทน

(เทพพร เพชรอุบล : น้ำตาหล่นที่ต้นชี่)

จากตัวอย่าง ถ้อยคำที่ใช้ตั้งชื่อเพลง คือ น้ำตาหล่นที่ต้นชี่ ผู้ประพันธ์ใช้คำว่า หล่น ซึ่งหมายถึง ร่วง หรือตกลงมา บ่งบอกถึงความเศร้า โศก เสียใจ มาก และใช้คำว่า ชี่ หมายถึง ชื่อแม่น้ำชี่ บ่งบอกให้ทราบว่า ผู้ที่เสียใจนั้นเหตุการณ์เกิดอยู่ที่แม่น้ำชี่

เพลงฟ้าร้องน้องซ้า

ใกล้เดือนสี่เริ่มจะมีฟ้าฝนตก	ใกล้เดือนหกเริ่มได้ยินเสียงอึ้งอ่าง
ฟังแล้วโศกแสนวิโยคเสียงอึ้งคราง	เหมือนเสียงนางเฝ้าครวญครางเพราะปวดใจ

(เทพพร เพชรอุบล : ฟ้าร้องน้องซ้า)

จากตัวอย่าง ถ้อยคำที่ใช้ตั้งชื่อเพลงคือ ฟ้าร้องน้องซ้า ผู้ประพันธ์ใช้คำว่า ฟ้าร้อง ซึ่งเกิดขึ้นเวลาฝนตกในช่วงฤดูฝน มาเปรียบเทียบกับหญิงสาวที่เศร้า โศก เสียใจ ในความรัก เสียงฟ้าร้องที่ดังมากบ่งบอกให้ทราบว่าหญิงสาวมีความเศร้า โศก เสียใจมากเหมือนกับเสียงฟ้าเวลาฝนตก

1.2 การเสนอแก่นของเพลง

การตั้งชื่อเพลงลักษณะนี้ ผู้ประพันธ์ได้นำสาระสำคัญที่ต้องการจะบอกกับผู้ฟัง มาใช้ในการตั้งชื่อเพลง มีจำนวน 78 เพลง มี 2 ลักษณะคือ บอกแก่นของเพลงตรงไปตรงมา และ สร้างความฉงนสนเท่ห์ ดังนี้

1.2.1 บอกแก่นของเพลงตรงไปตรงมา

การตั้งชื่อลักษณะนี้ทำให้ผู้ฟังทราบได้ว่า เพลงมีเนื้อหาอย่างไรด้วยการใช้ถ้อยคำที่ตรงไปตรงมา ชัดเจนมีจำนวน 43 เพลง ได้แก่เพลง ผากรักผาใจ เตียบหลาย แชวผู้บ่าว ขอใจไว้ฝืน สวยจริงๆ จนเห็นเนื้อ นุ่มนึ่งกุลา สาวซอนแก่น จมน้ำอ้าย หม้ายมัดหมี่ ส่งใจถึงใจ เทพพรามาแล้ว เสียงครวญจากเทพพร ขอหอมก่อนแต่ง ขอโทษหลาย ผากเดือน เพื่อนสาว คำเดือนเพื่อนสาว นุ่มนาสาบาน ว่าให้ฟัง ชีวิตบ้านนอก สาวพณิชย์ เห็นใจแล้ว อ้าย สะพานเชื่อมใจ ทายดูสิ นุ่มลาวสาวมอญ บอกรักสาวอุบล ต่อมาจ๋า ลูกอีสาน ชีวิตชานา ส่งน้องเข้าหอ ขอลาคนลวง ผัวเมา-เมียเมา เมียจ้าว – ผัวเมา พ่อบอกมา เฒ่ามีก่วน ใจพี่ใจน้อง ร้าวหาญ เป้าเคนเกี่ยวสาว กระทงส่งซ้า สาวนาขาดรัก ดวงใจแม่ อาลัยพระธาตุ แผ่นดินไหวที่ไต้หวัน ดังตัวอย่าง

เพลงนุ่มนาสาบาน

(ข) สาวนางหล้าหันหน้าเข้ามาอีกนึกอย่าเฝ้าครุ่นคิดน้อยนิด โปรดให้อภัย

(ญ) ไปหลงเมืองกรุงสาวทุ่งคงหมดความหมายทิ้งกลิ่นสาบโคลนคันไถ

หัวใจช่างไม่แน่นอน

(ข) น้องอย่าเศร้า สาวเจ้าโปรดจงเห็นใจคืนดีกันใหม่ขวัญใจอย่าได้ตัด

รอน

(ญ) พี่บอกปีเดียวหน้าเกี่ยวจะกับกินคอนหัวใจของอ้ายไหวอ่อนคำวอน

คงเชื่อบ่ลง

(ข) สาวนางหล้าหันหน้ามานิด

(ญ) ไม่อยากชิตคนที่คิดลืมปาดง

(ญ) สาบานใหม่ละว่าพี่จะไม่หน่ายหนี

(ข) จะให้แม่พ่อพี่ไปขอกกลางเดือนสี่

(ญ) หัวใจให้เหมือนวณินะ

(ข) อีหลีๆ พี่จะไปขอ

จากตัวอย่าง เทพพร เพชรอุบล ตั้งชื่อด้วยการบอกแก่นของเพลงตรงไปตรงมา คือ นุ่มนาสาบาน หมายถึง นุ่มชานา สาบานว่าจะไปสู่ขอหญิงสาวที่ตนรัก

เพลงสาวซอนแก่น

สาวซอนแก่น นัดกับแฟนไว้แดนดอกกุน

พี่ว่าตัดหน้าทาแก้มจุ่นพุ่น เด็ดช่อกุนแซมผมเป็นพวง

แต่งชุดผ้าไหมเห็นแล้วบ่อายถ้าไฟได้ควง
 เกือบบ่อายแคศ่ายคล้อยดวงใจเป็นห้วงย่านอายบ่มา
 สาวขอนแก่นงวทหาแฟนผ่องแห่งนคอคอย
 ทิวของเกวียนแห่คุณเคลื่อนคล้อยคอนจนเย็นตะเวนลับตา
 อ้ายไปหาใหม่มักหน้าทิมสัญญาบ่มาขอนแก่น

(เทพพร เพชรอุบล: สาวขอนแก่น)

จากตัวอย่างเพลงข้างต้น บอกแก่นของเพลงด้วยการตั้งชื่อเพลงอย่าง
 ตรงไปตรงมา เกี่ยวกับหญิงสาวชาวจังหวัดขอนแก่นที่ถูกคนรักทิ้งให้คอย

1.2.2 การสร้างความฉงนสนเท่ห์

การตั้งชื่อเพลงลักษณะนี้ คือการซ่อนสาระสำคัญของบทเพลงไว้ในชื่อ
 เพลง โดยที่ไม่สามารถคาดเดาได้ว่าเนื้อหาเพลงเป็นอย่างไรหรือคาดเดาเอาไว้อย่างหนึ่งแต่เมื่อ
 ฟังจากบทเพลงแล้ว อาจมีความหมายอย่างอื่น ได้แก่ เพลง ซ่องโจ รักนี้มีเลือก นื่องใหม่เปิด
 ใจ ลูกมาฟังบุญ สิทธิ์ของอ้าย ถักใจใส่กระทง กินดองชองเปล่า แหกพรรษา เสียงแคนแทน
 ใจ หมาเห่าเครื่องบิน หัวใจมาร เตี้ยทางโค้ง ดำนอกขาวโน เอกอีสาน มนต์เพลงพิณ บ่าวอีสาน
 ภาพชีวิต สัมตำมีเตอร์ ฟิงพองมองทาง กะปอมกำ ชีวิตบ้านนอก องค์กรจากสวรรค์ สวรรค์
 บ้านนา กว้านพะเยา ฝั่สีกอ ออนซอนอีสาน รักข้าม โขง หนุ่มไทยสาวลาว ดอกไม้ป่า สาวภู
 เวียง นั้บหมอนรถไฟ ไอศกินกลิ่นกรุง เบตอแล้วเบอร์ลิน สาวพาณิชย์ และเพลงปรุงแปร่ง
 แก่งส้มโฮง ดังตัวอย่าง

เพลง ดำนอกขาวโน ชื่อเพลงฟังแล้วเกิดความสงสัยว่า ดำนอกนั้น
 หมายถึงสีของผิวสีดำหรือไม่

เพลง ถักใจใส่กระทง ชื่อเพลงใช้คำว่า ถัก ซึ่งควรจะใช้กับไหมพรม
 ผู้ฟังฟังแล้วเกิดความสงสัยว่าถักใจใส่กระทงอย่างไร

เพลง หัวใจมาร ชื่อเพลงฟังแล้วเกิดความสงสัย เพราะหัวใจเป็นอวัยวะ
 ภายในร่างกาย ทำให้ผู้ฟังเกิดความสงสัยว่า หัวใจมารเป็นอย่างไร

1.3 การตั้งคำถาม

การตั้งชื่อบทเพลงแบบการตั้งคำถาม เป็นการตั้งชื่อที่ดึงดูดความสนใจ
 ของผู้ฟัง ให้คั่นหาว่า คำถามนั้นถามใคร ถามทำไม และคำตอบจะเป็นอย่างไร จากการ
 วิเคราะห์บทเพลงของเทพพร เพชรอุบล มีการตั้งชื่อเพลงแบบตั้งคำถาม จำนวน 3 เพลง ได้แก่

เพลงมันใจเจ้าแล้วบ่ ทายดูสิ ร้องให้ทำไม ลัดดาอยู่ไหน ดังตัวอย่าง

เพลงมันใจเจ้าแล้วบ่

พอใจของเธอหรือยังห้ามไว้บ่ฟังเลยหนีแม่หนีพ่อ

ทิ้งพี่ไปอยู่กรุงเทพอยากแต่งงาน้าทาเล็บคงสุขใจแล้วสิหนอ

(เทพพร เพชรอุบล : มันใจเจ้าแล้วบ่)

จากชื่อเพลง ผู้ประพันธ์ใช้คำในการตั้งชื่อเพลงว่ามันใจเจ้าแล้วบ่ เป็นการตั้งคำถามเร้าความสนใจผู้ฟังว่ามันใจเรื่องอะไร

เพลงร้องให้ทำไม

แม่เฒ่าใครเขาว่าให้น้องจิ้งร้องฮ้องให้กลับมา

ไผได้เขาดูเขาค่าเจ้าจึงกลับมาบ้านนาเกิดเก่า

(เทพพร เพชรอุบล : ร้องให้ทำไม)

จากชื่อเพลง ผู้ประพันธ์ใช้คำในการตั้งคำถามคือร้องให้ทำไม เร้าความสนใจให้ผู้ฟังอยากทราบเรื่องราวในบทเพลงและอยากทราบคำตอบสาเหตุที่ทำให้ร้องไห้ว่าเพราะอะไร

เพลงลัดดาอยู่ไหน

กลับบ้านนาเกิดลัดดาของพี่ กลับอุตรธานีเกิดคนดีพี่คิดถึง

เจ้าอยู่แห่งไหน หัวใจพี่ไฝ่ละนึ่ง

(เทพพร เพชรอุบล : ลัดดาอยู่ไหน)

จากชื่อเพลง ลัดดาอยู่ไหน เป็นการใช้คำเพื่อถามว่าคนที่ชื่อลัดดาอยู่ที่ใด เร้าความสนใจให้ผู้ฟังติดตามบทเพลง

1.4 บอกลักษณะอาชีพ มีจำนวน 2 เพลง ได้แก่ เพลงทหารใหม่ลาเมีย

สาวกรรมกร ดังตัวอย่าง

เพลงทหารใหม่ลาเมีย บอกลักษณะอาชีพ คืออาชีพทหาร

เพลงสาวกรรมกร บอกลักษณะอาชีพคือ อาชีพกรรมกร

จากการวิเคราะห์การตั้งชื่อเพลงในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบลจำนวน 133 เพลงพบว่ามี การตั้งชื่อบทเพลง 3 ลักษณะ คือ การสื่ออารมณ์ความรู้สึก มีจำนวน 50 เพลงมี 4 ลักษณะคือ ความคิดถึง ความอาลัยอาวรณ์ แสดงความรู้สึกผิดหวัง เศร้า เสียใจ ท้อแท้ การเสนอแก่นของเพลงจำนวน 78 เพลง มี 2 ลักษณะคือ บอกแก่นของเพลงตรงไปตรงมา สร้างความฉงนสนเท่ห์ การตั้งคำถามจำนวน 3 เพลง และการบอกอาชีพ มีจำนวน 2 เพลง

2. การขึ้นต้นเพลง

การขึ้นต้นบทเพลงเป็นการกล่าวนำเนื้อหาที่มีอยู่ในบทเพลง เทพพร เพชรอุบล มีศิลปะการขึ้นต้นเพลง ที่สามารถสร้างความสนใจของผู้ฟัง จากการศึกษาวิเคราะห์พบว่ามีการขึ้นต้นเพลง 5 แบบ คือ การขึ้นต้นด้วยการบอกถึงปัญหา การขึ้นต้นแบบคล้ายบทสนทนา การขึ้นต้นแบบบรรยาย การขึ้นต้นแบบเกริ่นนำ และการขึ้นต้นแบบสรุปประเด็นแล้วขยายความ แต่ละรูปแบบมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 การขึ้นต้นด้วยการบอกถึงปัญหา

การขึ้นต้นด้วยการบอกถึงปัญหานี้ เป็นการขึ้นต้นด้วยการบอกถึงปัญหาที่เกิดขึ้น จากการศึกษาพบว่า มีบทเพลงที่ขึ้นต้นในลักษณะนี้ จำนวน 48 เพลง คือเพลงรอพี่ ที่บ.ข.ส. สาวใหม่รำพัน จนเหนื่อย สาวพานิชย์ ต่อมาจ๋า ร้องให้ได้โคนคุณ วันลาอาลัย ห่วงพี่ คิดถึงบ้าน แผ่นดินไหวที่ได้หัววัน ลั่นกลั่นดอกคูณ บ่าวอีสาน คอยทาง หนุ่มทุ่งกุลาคำมั่นสัญญา พ่อบอกมา หม้ายมัดหมี่ จมนำอาย ขอใจไว้ฝัน รอแก้ว กลัวใจไม่จริง น้ำตาหล่นที่ต้นชี่ กินคองซองเป่า เจ้าจนตาย ดำนอกขาวใน สาวเรณูรำพัน ขอลาคนดวง นักร้องให้น้องรอ คิดซอดแหง่เดื่อ คิดถึงไม่หาย คิดซอดน้องแดง เบลอแล้วเบอร์ลิน สิทธิ์ของอ้าย คิดถึงแม่ เดือนหกอกซ้า ผิดหวังยังคอย เดียวดาย ฟิงพองมองทาง บอกรักสาวอุบล รำวงหาคู่ เป่าแคนเกี่ยวสาว ดวงใจแม่ คอยคนสีซอ สัญญาหน้าฝน ส่งใจไปถึงกัน สวรรค์บ้านนา ตายแน่หนาวนี้ หมาเห่าเครื่องบิน ฝากลาเมื่อฟ้าสาบ ใฝ่สีก้อ สาวนาขาครัก ลูกอีสาน และเพลงดอกไม้ป่า

ตัวอย่างเพลงที่ขึ้นต้นด้วยการบอกถึงปัญหา

เพลงจนเหนื่อย

เกิดเป็นคนช่างมาจนเหนื่อย	จะไปขอแต่บ่มีเงินทอง
ได้แต่คิดในจิตตรึกรตรอง	จะไปขอน้องแต่บ่มีเงินพัน

(เทพพร เพชรอุบล : จนเหนื่อย)

วรรคแรกของเพลงท่อนนี้กล่าวถึงปัญหาความยากจนของฝ่ายชาย เมื่อไม่มีเงินจะไปขอร้องหญิงคนรักก็ไม่ได้

เพลงแผ่นดินไหวที่ได้หวั่น

รับข่าวร้ายแผ่นดินไหวปลายเดือนกันยา

สับสนเหมือนโดนฟ้าผ่า กรรมยังหนาหนอมาโรมรัน

เป็นหนี้เป็นสิน ชาม้ายบินเมดินาหลายผืน

ความหวังพึ่งสะบั้น ขาวเป็นทางการแรงงานของไทย

(เทพพร เพชรอุบล : แผ่นดินไหวที่ได้หวั่น)

การขึ้นต้นเพลงในบทเพลงแผ่นดินไหวที่ได้หวั่น ได้กล่าวถึงปัญหาการเกิด

แผ่นดินไหวที่ได้หวั่นในปลายเดือนกันยายน

เพลงเดือนหกอกข้า

ช่างมาสิ้มฮักเก่าดอกกะเลาบานแล้วละพี

กะยอมหอมกลางเดือนสี่จำได้ไหมพื่ออยู่ที่ห้วนา

เคยเอียงสองแก้มให้คอมอ้ายบอกว่าหอมกว่ากลิ่นมันปลา

อ้ายไปแล้วไม่กลับมาไปหลงเมืองฟ้าจั่งบ่มาบ้านเฮา

(เทพพร เพชรอุบล : เดือนหกอกข้า)

จากบทเพลงข้างต้นขึ้นต้นด้วยการบอกถึงปัญหาความรักที่ไม่สมหวังของหนุ่ม

สาว

2.2 การสนทนา

การขึ้นต้นแบบคล้ายบทสนทนาจะเป็นการนำคำพูดที่เป็นคล้ายบทสนทนาในชีวิตประจำวัน ซึ่งมีทั้งที่เป็นการสนทนาแบบตั้งคำถาม แบบบอกเล่าเรื่องราว แบบตัดพ้อต่อว่า มาเป็นวรรคแรกของเพลง การขึ้นต้นแบบนี้จะทำให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกเหมือนตนเป็นคู่สนทนาของบุคคลที่อยู่ในเพลงนั้น จากการศึกษาพบว่ามีกรขึ้นต้นแบบคล้ายบทสนทนา จำนวน 31 เพลง คือ คำวอนก่อนจาก ใจอ้าย-ใจน้อง สวยจริงๆ เทพพรมมาแล้ว ถัดคಾಯุ่ไหน เมียจ้ว – ผัวเมา มนต์เพลงพิณ เสียงแคนแทนใจ เชิญจงได้เลย ทายดูสิ ส่งใจ ไปถึงกัน เสียงครวญจากเทพพร นับนิ้วคอย ร้องให้ทำไม ทหารใหม่ลามเมีย ลือรักสองเรา ตามใจคนไกลบ้าน ซ่องใจ อาลัยสาวเรณู ขอโทษอย่าโกรธนะ ว่าให้ฟัง รักข้ามโขง ลูกมาฟังบุญ หนุ่มไทย-สาวลาว อดใจไว้รอ หนุ่มนาสาบาน ผู้เฒ่ามักม่วน รักนี้มีเลือก สะพานเชื่อมใจ ซ่องใจ และเพลงส่งน้องเข้าหอ

ตัวอย่างเพลงที่ขึ้นต้นแบบคล้ายบทสนทนา

เพลงร้องให้ทำไม

แม่นผู้ได้เขามาให้น้อง จึงร้องฮ้องให้กลับมา

ไผ่ได้เขาคุณเขาค่า

เจ้าจึงกลับมาบ้านนาเกิดเก่า

(เทพพร เพชรอุบล : ร้องให้ทำไม)

จากตัวอย่างการขึ้นต้นเพลงข้างต้นคล้ายการสนทนา ด้วยการถามว่า แม่นผู้ได้
ซึ่งหมายถึง ใคร ทำให้หญิงสาวต้องร้องให้ หรือถูกคุณ ค่า จึงต้องกลับมาบ้านเกิด

เพลงซึ้งใจ

สนทน่ที่ยิ่งนักกว่าความรักนี้เป็นอย่างไร

อัคนันต์นใจ อธิบายความหมายให้ແ່ນ

สบายหรือเศร้า อยากเขาอยากเข้าไปແหว่

หรือว่าธาตุแท้ ความซักແหมนนั้นเป็นคั้งไฟ

(เทพพร เพชรอุบล : ซึ้งใจ)

จากตัวอย่างในบทเพลงข้างต้นการขึ้นต้นเพลงมีลักษณะคล้ายเป็นการสนทนา
กับผู้ฟังว่าความรักเป็นอย่างไร ขอให้ช่วยตอบตนหน่อยได้ไหม

2.3 การบรรยาย

การขึ้นต้นแบบบรรยาย เป็นลักษณะการบรรยายสถานที่ บุคคล ที่ทำให้เห็น
จาก สถานที่ หรือตัวละครในบทเพลง จากการศึกษาพบว่า มีบทเพลงที่ขึ้นต้นด้วยลักษณะนี้
จำนวน 36 เพลง คือ สาวภูเวียง คิดฮอดอ้ายແ່นเด้อ เอกอีสาน หนุ่มลาวสาวมอญ สาวไทย
รำพัน รอน้องกลับมา กลับนาเถิดน้อง นื่องรอนางรอง ออนซอนอีสาน รอวันนัด ถึงดั่งยัง
ห้วงแม่ กว้านพะเยา สาวกรรมกร นื่องใหม่เปิดใจ สาวขอนแก่น รอคำตอบพอ เห็นใจแล้วอ้าย
นับหมอนรถไฟ แช่วู้บ่าว หลงคอยหมอແคน ร้องให้ไถ่หนองหาน เคียดหลาย สาวเลยยังรอ
ใจพี่ใจน้อง อาลัยพระธาตุ แหกพรรษา ถักใจใส่กระทง กระทงส่งข้า ปรงแปลงแก่งส้มโฮง
ชีวิตบ้านนอก ชีวิตชานา ฟ้าร้องนื่องข้า เตี้ยทางโค้ง ผากเดือนเพื่อนสาว คำเดือนเพื่อนสาว
และอย่าหลอกน้องเค้อ

ตัวอย่างเพลงที่ขึ้นต้นแบบบรรยาย

เพลงรอคำตอบ

เจ้าหน้าที่ของถึงพ่อบุญกองทองลา
 ยี่สิบเอ็ดทับห้า จ.ม. หาเมืองสารคาม
 ลูกจากบ้านมาอยู่โรงทอผ้าแต่กลางเดือนสาม
 พักอยู่กับบุญนำ คำผ่อน บัวทอง อุไร

(เทพพร เพชรอุบล : รอคำตอบ)

จากการขึ้นต้นบทเพลงเป็นการบรรยายถึงลูก ซึ่งมาทำงานที่โรงทอผ้า ได้เขียน
 จดหมายถึงพ่อที่อยู่จังหวัดมหาสารคาม

เพลงร้องให้ใกล้หนองหาน

คำๆ แลงลงแดดอัสดงกำฝิ่งหนองหาน
 เรือน้อยลอยลำพายผ่านเรียบริมหนองหานสกลนคร
 หมูนกแซงแซวส่งเสียงเจื้อยแจ้วจะกลับรังนอน

(เทพพร เพชรอุบล: ร้องให้ใกล้หนองหาน)

บทเพลงบรรยายให้เห็นภาพบรรยากาศช่วงคอนคำของริมฝิ่งหนองหาน ที่
 ภายในแม่น้ำมีเรือ และรอบบริเวณริมแม่น้ำมีฝูงนกบินกลับรัง

2.4 การเกริ่นนำ

การขึ้นต้นแบบมีการเกริ่นนำ คือการนำเอาคำพญา คำคม สุภาษิต หรือคำร้องที่
 มีความซาบซึ้งกินใจ มาขึ้นต้น มีท่วงทำนองแตกต่างจากบทเพลงในท่อนต่อไป จากการศึกษา
 พบว่า มีบทเพลงที่ขึ้นต้นด้วยการเกริ่นนำ 9 เพลง คือ เพลงเชิญจงได้เลย สัญญาหน้าฝน
 เตือนหกอกห้า รักนี้มีเถือก เบลอแล้ว เบอร์ดลิน ฟิงพองมองทาง เทพพรมมาแล้ว คิดถึงแม่
 นื่องใหม่เปิดใจ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เพลงนื่องใหม่เปิดใจ

บุญเฮ้ย..คือสิแม่นบุญสร้างนำกันแต่ปางก่อน..บุญเฮ้ย ..บุญเคยเก็บดอกซ้อน
 เคียงพุ่มพุ่มกอ..โธ้น้อ..บุญเคยก่อเกี้ยวก่อเคียงคู่ถือขันกันน้อ บุญเคยปั้นความหอมฝากกะยอม
 แต่คราวก็..บุญมาถึงปางนี้..คือสิมีบุญเก่าเฮ้าน้อ ซาคิแต่เถลน แนนแต่เค้า..มาชูเข้าเฮ้าใส่กัน..

(เทพพร เพชรอุบล: นื่องใหม่เปิดใจ)

เพลงที่ยกมาเกริ่นนำด้วยผลญา ซึ่งเป็นผลญาเกี่ยวของหนุ่มสาว เนื่องจากเนื้อเพลง มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรัก การนำผลญาเกี่ยวมาใช้ทำให้เพลงมีความไพเราะและสื่ออารมณ์ ความรู้สึก ได้เป็นอย่างดี

เพลงรักนี้...มีเลือก

(สร้อย) คนรักกัน จากกันนั้นคิดสออดกัน
คนซังกันอยากป็นกันสออดทางย่าง
คนรักกัน คอยฝืนอยากมาแนบข้าง
คนเกลียดกัน ทุกวันอยากนอนป็นข้าง
สองใจคิดไปลายต่าง เพราะไม่สร้างให้รักวันเต็มวัน

(เทพพร เพชรอุบล : รักนี้มีเลือก)

จากเพลงรักนี้มีเลือก เกริ่นนำด้วยคำสร้อย หรือที่เรียกว่าท่อนซ้ำในเพลง มาเกริ่นนำก่อนจะเข้าสู่เนื้อเรื่อง

เพลงเดือนหอกอกซ้ำ

เดือนหกคาลัย นกกระเต็นงอยคอนไผ่ คอนไผ่ คอนไผ่
ถ้ำแต่น้ำทางกำถันอีสาน แนมปลาสร้อย ปลาชิวลอยล่องล่อง ดินแสง ไร่กุ่มซี้
ตมฟุ้งโง่งนซี้ไถ ไผลิมาชอยน่องตันคลองหว่างน้ำแบ่ง น้ำแบ่งน้ำแบ่ง หรืออ้ายทิ้งคาคไว้ให้
ไถฮ้างแม่บ่เปลี่ยว.....

(นายเทพพร เพชรอุบล : เดือนหอกอกซ้ำ)

จากเนื้อเพลงเดือนหอกอกซ้ำ เกริ่นนำด้วยคำผลญา ไร่ฟุ้งไร่พันถึงคนรัก บอกถึงอารมณ์เศร้าโศกเพราะผิดหวังจากความรัก

2.5 การขึ้นต้นแบบสรุปประเด็นแล้วขยายความ

การขึ้นต้นแบบสรุปประเด็นแล้วขยายความนี้ เป็นการขึ้นต้นการบอกให้ทราบถึงผลที่เกิดขึ้นทั้งหมดของเพลงนั้นแล้วรายละเอียดภายหลัง จากการศึกษาพบว่า มีบทเพลงที่ขึ้นต้นในลักษณะนี้จำนวน 9 เพลง คือ เพลงบ้านนอกหลอกกัน ขอโทษหลายๆ ภาพชีวิต สัมตำมิเตอร์ ขอหอมก่อนแต่ง ไอ้ดินกลิ่นกรุง น่องจะคอย ห่วงพีที่ติ่มอร์ และน้ำตาผู้แพ้ ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างเพลงที่ขึ้นต้นแบบสรุปประเด็นแล้วขยายความ

เพลงน่องจะคอย

นั่งอยู่ข้างหลังจะคอยความหวังจากพี่
 คงไม่นานถึงปีหรือคณะพี่ถึงจะมา
 จะสวดมนต์อ้อนวอนทเวา
 ปกปักษ์รักษาทหารกล้าที่ขึ้นคอย

(เทพพร เพชรอุบล : นั่งจะคอย)

เนื้อเพลงท่อนแรกกล่าวถึงความรู้สึกที่จะคอยคนรักกลับมา

วรรคต่อมาขยายความว่าคนที่ตนรักนั้น ไปเป็นทหาร

จากการศึกษาวิเคราะห์พบว่า การขึ้นต้นเพลง 5 แบบ คือ การขึ้นต้นด้วยการบอกถึง
 ปัญหา มีจำนวน 53 เพลง การสนทนามีจำนวน 31 เพลง การบรรยายมีจำนวน 36 เพลง
 การเกริ่นนำมีจำนวน 9 เพลง และการขึ้นต้นแบบสรุปประเด็นแล้วขยายความมีจำนวน 9 เพลง

3. การจบเพลง

บทเพลงในท่อนสุดท้าย คือจุดสิ้นสุดของเพลงทั้งหมด หลังจากทีบทเพลงท่อนอื่น
 ได้เสนอเรื่องราวทั้งหมดแล้ว ท่อนจบจะสรุปความและสร้างความคิดรวบยอดให้กับผู้ฟัง การ
 จบบทเพลงมีความสำคัญพอกับการขึ้นต้น การขึ้นต้นสร้างจุดดึงดูดความสนใจให้กับผู้ฟัง ส่วน
 การจบต้องสร้างความประทับใจให้กับผู้ฟัง ธวัช ปุณ โณทก (2527 : 75)

จากการศึกษาบทเพลงของเทพพร เพชรอุบลจำนวน 133 เพลง พบว่ามีศิลปะการจบ
 เพลงด้วยการสร้างความประทับใจให้กับผู้ฟัง 4 ลักษณะคือจบแบบแสดงความซาบซึ้งและให้
 คำมั่นสัญญา สื่อความเศร้าโศก การประชดประชัน และการเชิญชวนให้รักท้องถิ่น แต่ละ
 รูปแบบมีรายละเอียดดังนี้

3.1 แสดงความซาบซึ้งและให้คำมั่นสัญญา

จบแบบแสดงความซาบซึ้งและให้คำมั่นสัญญา เป็นการกล่าวคล้ายสรุปเนื้อ
 เรื่องทั้งหมดในเพลง โดยกล่าวถึงความซาบซึ้งในความรักของ พ่อแม่ คนรัก และให้คำมั่น
 สัญญา เช่น จะมั่นคงต่อความรัก จะรอคอยคนรักกลับมา จากการศึกษพบว่า มีเพลงที่จบแบบ
 แสดงความซาบซึ้งและให้คำมั่นสัญญาจำนวน 81 เพลง คือเพลง ขอให้ไว้ฝัน สะพานเชื่อมใจ
 สิ้นกลิ่นดอกกุณ บอกรักสาวอุบล ขอโทษอย่าโกรธนะ สาวไทยราพัน ฝากลาเมื่อฟ้าสาง
 นื่องจะคอย สื่อรักสองเรา ถามใจคนไกลบ้าน รอน้องกลับมา สิทธิ์ของอ้าย คิดถึงแม่
 จมน้ำอ้าย ผิดหวังยังคอย ต่อมจำ บ่าวอีสาน เป้าแคนเกี่ยวสาว ขอหอมก่อนแต่ง คำมั่น
 สัญญา ส่งใจถึงใจ ใจดินกลิ่นกรุง กลับนาเถิดน้อง รักข้ามโขง ห่วงพี่ที่ติมอร์ หนุ่มไทยสาว

ลาว หนุ่มลาวสาวมอญ แหกพรรษา อาลัยสาวเรณู ดอกไม้ป่า คิดซอดอ้ายแห่น้ำเคื่อ เดียวดาย
 เมียจั่ว – ศิวมา รำวงหาคู่ ดวงใจแม่ คอยคนสีซอ มั่นใจเจ้าแล้วว่บ ซ้อใจ ออกใจไว้เรา
 เดือนหกอกซ้า สาวนาชาดรัก น่องรอนางรอง ออนซอนอีสาน กลัวใจไม่จริง น่องใหม่เปิดใจ
 ด่านอกขาวใน สาวเรณูรำพัน คิดซอดน่องแห่น้ำ สาวภูเวียง คิดซอดน่องแดง ใจอ้ายใจน่อง
 สาวพาณิชย์ สัมตำมิเตอร์ เทพพามาแล้ว ถัดคಾಯุไหนด มนต์เพลงพิณ สาวเลยยังรอ เสียงกรวญ
 จากเทพพร ใจพี่ใจน่อง นับนิ้วคอย ส่งใจไปถึงกัน วันลาอาลัย บ้านนอกหลอกกัน
 รอคำตอบพอ ถักใจใส่กระทง ถึงดั่งยังหวังแม่ ร้องให้ทำไม นับหมอนรถไฟ ทหารใหม่ลาเมีย
 มั่นใจเจ้าแล้วว่บ เชิญจองได้เลย ผากเดือนเพื่อนสาว ปรงแปลงแก่งส้มโฮง ดายแน่หนาวนี้
 ส่งน่องเข้าหอแผ่นดินไหวที่ได้หวัน และหนุ่มนาสาบาน

ตัวอย่างเพลงที่จบแบบแสดงความซาบซึ้งและให้คำมั่นสัญญา

เพลงคิดถึงแม่

แม่รักลูกลูกก็รู้ยู่ว่รัก ให้แม่หักห้ามใจเอาไว้ก่อน

จะไม่ทำให้สายสวาทให้ขาดรอน จะกลับตอนลูกดั่งความหวังมี

(เทพพร เพชรอุบล : คิดถึงแม่)

บทเพลงนี้ จบด้วยการแสดงความซาบซึ้งในความรักของแม่ แต่ขอให้แม่หักห้าม
 ความคิดถึงลูกไว้ก่อน เมื่อไหร่ที่ลูกได้ดีจะกลับไปหาแม่

เพลงผัดหวังยังคอย

อยากให้อันที่ผ่านแสนหวานชื่น พร้อมกับคืนภาพพจน์ที่สดใส

เราสองคนเคียงกันมีพลันไกล พี่รู้ใหม่รักฉันมันคงจริง

(เทพพร เพชรอุบล : ผัดหวังยังคอย)

บทเพลงนี้จบด้วยการแสดงความซาบซึ้งในความรัก และสัญญาว่าจะรักชาย

หนุ่มเพียงคนเดียว

เพลงวันลาอาลัย

วูครถจากแยกสองเราต่างห่างสถานี

คร่ำครวญถึงนวลอีกทีอย่าลืมคำที่นัดพี่เอาไว้

หากเจ้าไม่กลับวันที่มารับพี่คงน้อยใจ

อย่าปล่อยคนคอยร้องไห้เศร้า โศกเสียดใจที่ซานซาลา

(เทพพร เพชรอุบล : วันลาอาลัย)

บทเพลงนี้จบด้วยการขอร้องให้คนรักกลับมาตามที่สัญญาไว้กับตน หากไม่กลับมา
ตนคงจะน้อยใจและเสียใจที่ไม่ทำตามสัญญา

3.2 สื่อความเศร้าโศก

การจบแบบเศร้าโศกเป็นการสรุปเรื่องราวของบทเพลงโดยกล่าวถึงความรู้สึกของคนที่ได้รับจากเหตุการณ์นั้น เช่น ผิดหวัง เสียใจ เศร้าโศก เป็นต้น จากการศึกษาพบว่า มีเพลงที่จบแบบแสดงอารมณ์สะเทือนใจ จำนวน 28 เพลง คือ เพลงสวรรค์บ้านนา คิดถึงบ้าน ลูกมาพึ่งบุญ คำวอนก่อนจาก รอพี่ที่บ.ข.ส. ภาพชีวิต คิดถึงบ้าน ชีวิตชวาณา คอยทางเสียงแคนแทนใจ หนุ่มทุ่งกุลา พ้อบอกมา เบลอแล้วเบอร์ลิน สัญญาหน้าฝน ร้องให้ได้ไคนคุณ เตี้ยทางโค้ง กว๊านพะเยา ฟ้าร้องน้องซ้า ฝ้ายสีกอ สวยจริงๆ ห่วงพี่ อย่าหลอกน้องเคื้อ กระทงส่งซ้า หม้ายมัดหมี่ น้ำตาหล่นที่ต้นชี่ กินดองซองเปเล้า ขอลาคนลวง

ตัวอย่างเพลงที่จบแบบอารมณ์สะเทือนใจ

เพลงรอพี่ที่ บ.ข.ส.

ท้อแท้ใจหมดกำลังใจที่จะรอ เชื้อแล้วละหนอท้อแล้วท้อเสื่อมศรัทธา
เลิกแล้วเลิกคิดไม่คิดคนผิดสัญญา น้ำเอียนน้ำตาหมดเวลาจะไหลร่วงริน

(เทพพร เพชรอุบล : รอพี่ที่บ.ข.ส.)

บทเพลงนี้จบด้วยการแสดงความรู้สึกท้อแท้ใจและเสียใจที่คนรักไม่กลับมา

3.3 การประชดประชัน

เป็นการจบบทเพลงด้วยการประชดประชันคนรักของตนที่มาหลอกลวงจากการศึกษาวิเคราะห์ มีบทเพลงที่จบแบบประชดประชันจำนวน 21 เพลงคือ เพลงสาวใหม่
รำพัน จนเหนื่อย ขอโทษหลายๆ ฟิงพองมองทาง แชวผู้บ่าว ทายคูลี เห็นใจแล้วอ้าย
หลงคอยหมอกแค้น เคียดหลาย รอวันนัด รอแก้ว รักนี้มีเลิก คำเตือนเพื่อนสาว หมาเห่า
เครื่องบิน เว้าให้ฟิง สาวขอนแก่น คิดถึงไม่หาย เช็ดจนตาย น้ำตาผู้แพ้และสาวกรรมกร

เพลงเคียดหลาย

เคียดหลายถ้าชายโง่เหมือนผักปลา

จะไปซื้อหาจับมาให้สาแก่ใจ

ใช้มีดปลิดคอ โยนเข้าหม้อแล้วก่อตั้งไฟ

คงหน้าความซ้าในใจเมื่อได้ระบายคนร้ายด้วยมือ

(เทพพร เพชรอุบล : เคียดหลาย)

บทเพลงนี้กล่าวถึงหญิงที่ถูกคนรักหลอก โดยได้กล่าวว่หากชายที่ทำให้ตนเสียใจนั้นเหมือนผักปลาตนก็จะจับไปฆ่าให้สมกับที่ทำให้หญิงสาวเสียใจ

3.4 การเชิญชวนให้รักท้องถิ่น

เป็นการจบบทเพลงเชิญชวนให้รักในท้องถิ่นของตนเองมีจำนวน 3 เพลง คือ เพลงอาลัยพระธาตุ เอกอีสาน และเพลงลูกอีสาน

ตัวอย่างเพลงที่จบบทเพลงเชิญชวนให้รักท้องถิ่น

เพลงลูกอีสาน

ไอ้ละหนอ ไอ้ไอ้ไอ้ไอ้ละหนอ

สัมพันธมน์ก่อนมีขอและให้หทัยยืม

เป็นประเพณีก่อนนี้มีใจซาบซิม

อีสานทุกบ้านเป็นปลื้มตายปลื้มถิ่นนี้อีสาน

(เทพพร เพชรอุบล : เลียดหลาย)

บทเพลงนี้กล่าวถึงชาวอีสานว่ามีน้ำใจไมตรีต่อกัน เนื้อเพลงได้แสดงถึงความชื่นชมยินดีที่เกิดขึ้นในถิ่นอีสาน

จากการศึกษาบทเพลงของเทพพร เพชรอุบลจำนวน 133 เพลง เทพพร เพชรอุบลมีศิลปะการจบบทเพลงมี 4 ลักษณะคือจบบทแสดงความซาบซึ้งและให้คำมั่นสัญญาจำนวน 81 เพลง การสื่อความเศร้าโศกมีจำนวน 28 เพลง การประชดประชันมีจำนวน 21 เพลง และบทเพลงเชิญชวนให้รักท้องถิ่นมีจำนวน 3 เพลง

ผลการศึกษาค้นคว้าบทเพลงของเทพพร เพชรอุบล เกี่ยวกับศิลปะการร้อยเรียงบทเพลง สรุปได้ดังนี้ การร้อยเรียงถ้อยคำในการตั้งชื่อเพลง พบว่ามีการตั้งชื่อบทเพลง 3 ลักษณะคือ การสื่ออารมณ์ความรู้สึก มีจำนวน 50 เพลงมี 4 ลักษณะคือ ความคิดถึง ความอาลัยอาวรณ์ แสดงความคาดหวัง แสดงความรู้สึกผิดหวัง เศร้า เสียใจ ท้อแท้ การเสนอแก่นของเพลง จำนวน 78 เพลง มี 2 ลักษณะคือ บอกแก่นของเพลงตรงไปตรงมา และ สร้างความฉงนสนเท่ห์ การตั้งคำถามจำนวน 3 เพลง และการบอก อาชีพ มีจำนวน 2 เพลง

ศิลปะการร้อยเรียงถ้อยคำในการขึ้นต้นเพลง ที่สามารถเร้าความสนใจของผู้ฟัง จากการศึกษาการขึ้นต้นเพลง 5 แบบ คือ การขึ้นต้นด้วยการบอกถึงปัญหา มีจำนวน 53 เพลง การสนทนามีจำนวน 31 เพลง การแบบบรรยายมีจำนวน 36 เพลง การเกริ่นนำมีจำนวน 9 เพลง และการสรุปประเด็นแล้วขยายความมีจำนวน 9 เพลง

ศิลปะการร้อยเรียงคำในการจบเพลงด้วยการสร้างความประทับใจให้กับผู้ฟัง พบว่ามี 4 ลักษณะคือจบแบบแสดงความซาบซึ้งและให้คำมั่นสัญญา มีจำนวน 81 เพลง สื่อความเศร้าโศก มีจำนวน 28 เพลง การประชดประชันมีจำนวน 21 เพลง และการเชิญชวนให้รักท้องถิ่นมีจำนวน 3 เพลง

ศิลปะการใช้ภาษา

ศิลปะการใช้ภาษา เป็นกลวิธีอย่างหนึ่งที่แสดงความสามารถของผู้ประพันธ์ในการถ่ายทอดอารมณ์ หรือความรู้สึกนึกคิด จินตนาการ ด้วยการใช้ภาษาที่สละสลวย ทำให้ผู้ฟังสามารถเข้าใจและจับใจความได้ทันทีที่ได้ฟังเพลง ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ศิลปะการใช้ภาษา มี 3 ประเด็นคือการใช้คำ การใช้ถ้อยคำ และการใช้โวหาร ดังนี้

1. การใช้คำ

การใช้คำในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบล มี 7 ลักษณะคือ คำภาษาถิ่น คำซ้ำ คำภาษากวี คำย่อ คำภาษาต่างประเทศ คำเลียนเสียงธรรมชาติและการเล่นเสียงสัมผัส ดังนี้

1.1. คำภาษาถิ่น

บทเพลงของเทพพร เพชรอุบล มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับชีวิตชนบทเป็นส่วนใหญ่ จึงมีการใช้ภาษาถิ่นในการประพันธ์เพลง เนื่องจากผู้ประพันธ์มีถิ่นกำเนิดเป็นชาวอีสาน มีความรู้และความถนัดในภาษาถิ่นอีสาน ดังนั้นการประพันธ์เพลงจึงนำภาษาถิ่นอีสานมาใช้ ซึ่งผลการศึกษาพบว่า บทเพลงที่มีการใช้ภาษาถิ่นอีสานมีทั้งหมด 80 เพลง คำที่นำมาใช้มีทั้ง คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา และคำวิเศษณ์ การศึกษาความหมายของคำเป็นภาษาไทยกลาง ผู้วิจัยศึกษาจาก พจนานุกรมภาษาอีสาน – อังกฤษ ของปรีชา พิณทอง (2532) ผลการศึกษามีรายละเอียดดังนี้

คำนาม คือ คำที่แสดงความหมายถึง บุคคล สัตว์ สิ่งของ สภาพอาการ ลักษณะทั้งสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต ที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม บทเพลงของเทพพร เพชรอุบล ปรากฏการใช้คำนามทั้งหมด 71 คำ ดังนี้

กุดจี่ ตาเวน ข้าวแสง ฮิ้น กลองแสง ฮอย ทัง เขียดบั๊กแอะ เขียดฮีไม้ ปลาชิว ข่อง จี่ฟ้า จี่ไถ ไร่ แลง หม่อง ชาว แป่ว ก้า ฮัง เซ้า คำ เอือนเฮา บ้านได้(ได้) เลี้ยว มือ สี่สิ่ว ผักอีตู๋ ควายตู๋ บ่า กะต่า จืดม คั่นแท เกิบ อันได้(ได้) กลางเวน หัว ฮั่ว หัวชิง(สิง)ไค บักเหว่อ เคาควาย ซึ้นหลอด ต่อนเดียว ถง ควายบั๊กคู๋ค่อน

หรงอนตอ(งอน) มือได(ไค้) แช่ว สันหนอง คำนว้า บ่าว ใฝ่นื้อ ตะล่าง ของฮ้าง ช่างซ่อม
 ฐู่ ฮาก วิ ยามไค้ ชุม มือแลง ข้ว ค่าคอง ลูกหล่า ดั่ง บักกอก หมากแข็ง เป้น
 ปลาค้อ ดอกเกด ปองเอี่ยม

คำสรรพนาม คือ คำที่ใช้แทนชื่อบุคคล สัตว์ สิ่งของ คำสรรพนามที่ปรากฏ
 ในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบล มีทั้งหมด 5 คำ ดังนี้ เฮา ไผ เพ็น อีหยัง อ้าย

คำกริยา คือ คำที่แสดงอาการกระทำของนาม บทเพลงของเทพพร เพชร
 อุบล ปรากฏการใช้คำกริยาทั้งหมด 95 คำ ดังนี้ ช่อย แอ้ว จัก(จัก) หม่น ฮ้อง ฐุ่ม จ่อง
 ขบ เลื่อง จ่ม ขอด เซา เว่า ถิดฮอด ดี ฐู่ ข่อง ฮัก ฮ่วม อุกอ้ง งอย เบ็ง ฮ้าง โง้น ถี
 (ถี) จอบ พ้อ เนม เอ็น จิด ป่า ทิม จี่ ฮ้องไห้ เกียด ถิม ฮอด หง่า หัวขวน นอนไห้
 คาคอ เถิง ย่าน ช้ง โส ฮั่ว ย่าง ต่าวเมือ หล้อย(หล้อย) จ่อย จ้อ โสม มาย เข็ย
 เอ็ด นอนเว็น ถีฝ้าว มินตา ส่วยหน้า งวก หมิ่น(หมิ่น) ฮ้าย ชัดโซ้ง ฐู่ กั้ง คุ้ม คอง ถี
 มา ถิล่า เอ็นกู พ้อ ดอดเงา วิน ฮ้าย เอี้ย มักม่วน พ้อนเจิ้น เก็ย ฮาก ออกฮ้อนท็อง
 โค้งต่าว จันจ้อ ถิกมนต์ ฮนฮวย บาย ต้ว ไร่ แซบ ผิงไฟ เหมื่อย(เมื่อย) ส้ม ปัง นุ่ง
 ชั่น จัน ฮั่วหลาย

คำกริยานุเคราะห์ มี 1 คำ คือคำว่า ถี

คำวิเศษณ์คือ คำที่ใช้ประกอบคำอื่นให้มีเนื้อความแปลกออกไป

ผลการศึกษาพบว่า เทพพร เพชรอุบล นำคำวิเศษณ์มาใช้ในบทเพลงทั้งหมด 79 คำ ดังนี้ บदन
 จ้ง นำกัน บ่ แสง คุ้ม พ้อว้อ จอล้อ แม้น บ่ฐู่ ช่างโพด โคนโตน หลู่โตน
 บัดเทือ ช่าง บ่เซา บ่มี บ่หล่อ บ่สนใจ จ้งแม้น สำหยังเต้ เบ้ บ่เซา เขาสำ ฮ้อนๆฮน
 ฮอนซอน อีหลี จ้งชี่ จ้งได้นื้อ ไค้ คำอิด อ่องต่อง ฮอด ม่วนชั่น ถีทิม ถีป่า ค่อม่อ บ่
 ชั่น เลาะ หัวจิตหัวขวม เทือ แสง มีแสง บ่คือ จอบเนม จ้าๆ บदन พวม ไร่กั้น ก่อจ้อ
 มิดจี่ถี จอบส่อง ใ้แห่น บ่นับ ฝ้าว(ฝ้าว) จ้งหัวแห่น คน ตั้งชากลาก บ่ถาม ตาหน่าย
 ถิ่น ทกๆท่าวๆ บ่วาย ฐุนพุ่น จ้งได้ บ่หัวชา ท่อไค้ จ้งสัน(ชั่น) พุ่น สำนี้บ่อนื้อ ออดปอด
 ห่านี่ บ่ลิโตน เหลือใจ ฝ้า เหลือมมองๆ บ่แจว เป็ๆ

ตัวอย่างบทเพลงที่ปรากฏคำภาษาถิ่นอีสาน ดังนี้เนื้อเพลง เสียงแคนแทนใจ

แคนอ้ายที่บรรเลง เป้าเป็นเพลงทำนองเศร้า

คิดถึงอ้ายบ้างหรือเปล่า	อ้ายคิดถึงเจ้าแม่ยอดชีวา
แคน <u>ข่อย</u> เสียงลอยตามลม	ถามแม่เอวกลม <u>คิดฮอด</u> อ้ายบ่หนา
หรือปล่อยให้อ้ายเป็นบ้า	มายืนคอยทำเป้าแคนเล่นแต่

เดือนเด่นแลเห็นสุคฤ์   เอ๊ะ ! ใครยืนอยู่ใต้ตะลั่งชะเง้

(เทพพร เพชรอุบล : เสียงแคนแทนใจ)

จากเนื้อเพลงดังกล่าว คำภาษาถิ่นที่ปรากฏในเพลง ได้แก่ คำว่า อ้าย ซ่อย คิค
ฮอด และคำว่า ตะลั่ง

เพลงภาพชีวิต

ภาพติดตาบ่าหาบกะต่าละหาแลกข้าว

อย่างก่อนแม่นแม่เฒ่าๆ งวักหลังมาเว่ทนเอาลูกแม่

ค้อย ย่าง สิลิม ย่านหมื่นซี้ตมก้มมองคันแท

เดินสองเท้าเป็นแผลพอซ่อยได้แนเกิบเตะซ้างดาว

ก้นกะต่าลากดินลากหญ้าหัวซิดหัวข่วม

โปกผ้าเหนือบ่าหลวมๆ แล้วกะสวมหมวกใส่ใบเก่า

(เทพพร เพชรอุบล : ภาพชีวิต)

จากเนื้อเพลงภาพชีวิต มีคำภาษาถิ่น ได้แก่ คำกะต่า งวัก ย่านหมื่นซี้ตม

คันแท ซ่อย เกิบ หัวซิดหัวข่วม

เพลงต่อมจ้ำ

ต่อมจ้ำต่อม ต่อมจ้ำคิคฮอดต่อมจั้ง

ไ้อ้ ว่าโอร้อยซั้งจะยื่นหรือนั่งใจกระวนกระวาย

รถหัวสี่ล้อออกจากท่าอ้ายกลิ่นน้ำตาแทบทนไม่ไหว

ก้มหน้าเบ็งคิดถอนใจ จิ๊กว่าคนปานได้ลิเห็นหน้าเจ้าเนื้อ

ดีสามอ้ายยังนั่งค่อม่อ เนมเบ็งควาท่อล่อเปรียบใส่หน้าแม่คุณ

(เทพพร เพชรอุบล : ต่อมจ้ำ)

จากเนื้อเพลงต่อมจ้ำ ภาษาถิ่นที่พบ ได้แก่ คำว่าเบ็ง จิ๊ก คนปานได้ลิ

เพลงดวงใจแม่

น้องมันจนเหลือหลาย แม่นผู้ได้ลิมาเนมข้าง

เกิดมาเป็นของฮ้าง เทียวให้ช่างซ่อมเป็นประจำ

อาชีพพูดไม้ไ้ขอนทำนาคอนตาคแดดหน้าดำ

(เทพพร เพชรอุบล : ดวงใจแม่)

จากเนื้อเพลงดวงใจแม่ปรากฏคำภาษาถิ่น ได้แก่คำว่า ผู้ใต้ลิและคำว่า ฮ้าง ผลการศึกษา การใช้ภาษาถิ่นในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบล พบว่าผู้ประพันธ์ใช้ ภาษาถิ่นอีสานมากที่สุด คำที่นิยมใช้มากที่สุด คือ คำกริยา เนื่องจากคำกริยาในภาษาอีสานมีคำ หลากหลาย ให้ความหมายได้ชัดเจน และก่อให้เกิดภาพ ซึ่งเป็นลักษณะเด่นทางภาษาอย่างหนึ่ง ของภาษาอีสาน ดังนั้นเมื่อเทพพร เพชรอุบล นำคำภาษาถิ่นอีสานมาประพันธ์เพลง ทำให้ผู้ฟัง สามารถมองเห็นภาพที่ผู้ประพันธ์ต้องการสื่อออกมาผ่านบทเพลงชัดเจนยิ่งขึ้น (จุฑารัตน์ ก้อนบุญ, 2551 : สัมภาษณ์) ได้เล่าถึงการนำคำภาษาถิ่น มาใช้ในบทเพลงว่า “การนำ คำภาษาถิ่นมาใช้ ไม่ว่าจะเป็นคำสอย คำพญา มีความหมายอ่อนช้อย และแฝงไปด้วยคุณธรรม คำสอนที่ดั่งามและความไพเราะ จึงได้นำคำภาษาอีสานมาผสมกับคำภาษากลาง โดยการเขียน เนื้อเพลงออกมาเป็นคำอีสานแล้วแปลความหมายเป็นภาษากลาง”

1.2 คำซ้ำ

คำซ้ำหรือการซ้ำคำ คือ การนำคำหรือวลีเดียวกันและมีความหมายเหมือนกัน ทุกประการ มาเรียงไว้ติดกันหรืออาจมีคำอื่นคั่น การซ้ำคำอาจมีตำแหน่งซ้ำในวรรคเดียวกันทั้ง ต้นวรรค กลางวรรค และปลายวรรค หรือซ้ำคำต่างวรรคก็ได้ การซ้ำคำทำให้เพลงมีความ ไพเราะ และให้ความหมายที่หนักแน่นขึ้น ผลการศึกษาคำซ้ำในบทเพลงของ เทพพร เพชรอุบล มีการซ้ำคำภายในวรรคเดียวกันและซ้ำคำด้วยการใช้ไม้ยมก ทั้งหมด 31 เพลง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เพลง คำนอกขาวใน

ถึงคำคำเพียงแต่กายดอกสาวเอ้ยบ้านนอกคอกนา

ผิวพรรณกร้านหยาบเพราะอาบฟ้าตราครุฑราทำนาทำไร่

เกิดมาจนจนต้องทนซ้ำกั่มหน้ารับกรรมเรื่อยไป

เสื้อผ้าฝืนเก่าเกล้าเหงื่อ ไคลแสงศิวิไลซ์ไม่เคยยล

(เทพพร เพชรอุบล : วันลาอาลัย)

จากข้อความข้างต้น การซ้ำคือ คำว่า คำคำคำ เพื่อย้ำความหมายของผิวพรรณ ให้หนักแน่นขึ้น

เรานั่งเฝ้ากองไฟ โลกเดียวดายพอได้รับร้อน
สายลมพรมพัดเอื่อย ปักษาคินคอนตอนไกลค่า

(เทพพร เพชรอุบล : เดี่ยวดาย)

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้ประพันธ์ได้ใช้คำที่หมายถึงนก ว่า ปักษาคิน ทำให้
บทเพลงมีความไพเราะ สละสลวย

เพลง วันลาอาลัย

เขานั่งเป็นคู่ส่วนยอดพญเจ้าอยู่เดี่ยวดาย
ยกมือขึ้นบ้ายบายดวงเอยดวงใจสองเราต้องลา

(เทพพร เพชรอุบล : วันลาอาลัย)

จากตัวอย่างเพลงวันลาอาลัย ผู้ประพันธ์ใช้คำว่า พญ ใช้เรียกหญิงสาวที่ตนรัก
ซึ่งเป็นคำที่ไพเราะ สละสลวยแสดงความรักความห่วงใย

เพลงทหารใหม่ลาเมีย

จะไกลใจอ้ายहनุ เจ้าคงรู้ว่าจะไปหลายวัน
จะให้น้องทำอะไรกันขอมขวัญก่อนทหารจะลา

(เทพพร เพชรอุบล : ทหารใหม่ลาเมีย)

จากตัวอย่างเพลงทหารใหม่ลาเมีย ปรากฏคำภาษาทวิ คือคำว่า
ขอมขวัญ ซึ่งเป็นคำที่ชายหนุ่มเรียกหญิงสาวคนรักของตน แสดงให้ทราบว่าหญิงสาวเป็นดัง
ดวงใจของตน

1.4 คำย่อ

การใช้คำย่อที่ปรากฏในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบล ส่วนใหญ่เป็นคำย่อที่
ใช้กันทั่วไป และเป็นที่เข้าใจว่าหมายถึงอะไร บทเพลงที่ใช้คำย้อมีจำนวน 4 เพลง คือ เพลง น้ด
วันให้น้องรอ รอคำตอบพ่อ แชวผู้บ่าว และรอพี่ที่บ.ข.ส. ดังตัวอย่างเพลง รอพี่ที่บ.ข.ส.

ชะเง้อชะเง้อเฝ้าแต่แลรอคอยอ้ายมา

ตื่นแต่ตีห้ามายืนรอท่าที่บ.ข.ส

หน้าอาบรอยยิ้มกร้มกริมจิตใจจดจ่อ

วันนี้ละหนอเป็นวันได้พ้อหน้าพี่

(เทพพร เพชรอุบล : รอพี่ที่บ.ข.ส)

จากเนื้อเพลงข้างต้น บ.ข.ส. ย่อมาจาก บริษัทขนส่งจำกัด

เพลงรอคำตอบพ่อ

เจ้าหน้าที่ของถึงพ่อบุญกองทองลา

ยี่สิบเอ็ดทับห้า จ.ม. มหาสารคาม

(เทพพร เพชรอุบล : รอพี่ที่บ.ข.ส.)

จากเนื้อเพลง จ.ม. ย่อมาจาก จดหมาย

จากการศึกษาคำย่อในวรรณกรรมเพลงเทพพร เพชรอุบลในสี่ทศวรรษมีการใช้คำย่อซึ่งเป็นคำย่อที่ใช้กันทั่วไป

1.5 คำภาษาต่างประเทศ

คำภาษาต่างประเทศในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบล มีปะปนอยู่แต่มีจำนวนไม่มาก ภาษาต่างประเทศที่ใช้ในบทเพลง คือ ภาษาอังกฤษ มีรายละเอียดดังนี้

คำภาษาอังกฤษ

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศที่เทพพร เพชรอุบล ใช้ในการประพันธ์เพลง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางที่ประชาชนทั่วโลกและประเทศไทยใช้สื่อสารกัน เทพพร เพชรอุบล มีความรู้ภาษาอังกฤษอยู่บ้างบทเพลงที่มีภาษาอังกฤษแทรกในคำร้องมีทั้งหมด 17 เพลง และใช้คำภาษาอังกฤษทั้งหมด 18 คำ การศึกษาความหมายของคำภาษาต่างประเทศ ผู้วิจัยใช้ English Thai Dictionary ของ สอ เสถบุตร (2537)

ตารางที่ 10 การใช้คำภาษาอังกฤษในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบล

รายชื่อเพลง	คำภาษาอังกฤษ	ความหมายในบริบท
ทหารใหม่ลาเมีย	Bye	ยกมือขึ้นบ๊ายบาย เป็นความหมายว่าอำลาค่อน ลาก่อน ลาก่อน
ห่วงพี่	Degree	น้อยน้อยหน้อยพี่ ดิกริตลดลงหน้อย
รอรวันนัด, คิดถึงแม่	Microphone	ฉันยื่นถือไมค์ หัวใจสีกไฟฝันหา
มันใจเจ้าแล้วว่	Bar	ได้นั่งรถเบนซ์ ได้เดินร้ออยู่ในบาร์
กินดองของเปล่า	Card	การ์ดกินดองขอบสีทองมองเป็นสีดำ
เตี้ยทาง โค้ง	Cheer	ร้องบอกกรอกหูองเชียร์ คองกำหน้อยเหยียดจาก เตี้ยทาง โค้ง

รายชื่อเพลง	คำภาษาอังกฤษ	ความหมายในบริบท
น้ำตาผู้แพ้	Act	บ้างถ้ายรูปคู่แจกแอ๊คทำไปโอ้ยอยากตาย
สาวกรรมกร	Degree	ส่วนตัวน้องนี่ดีกรีมอซอ
เมียจ้าว ผัวเมา	Nock	ข้อยคิดหลายจนบ่วายฝันไปทั่วฝันว่าได้ไปจ้วกิน จนทั่วเพราะนื้อคยาว
สัมตำมิเตอร์	Free, Taxi Miter Number	บุญมีแท็กซี่มิเตอร์ทะเบียนนัมเบอร์เจ็ดห้าสาม สอง
เสียงครวญจากเทพพร	Fanatic	เมื่อก่อนแฟนเพลงทั่วแดนเคยเนืองแน่นเป็นแฟน เทพพร
ขอโทษหลายๆ	serious Foul – up	นิคหน้อยอย่าซีเรียสอย่าได้เคียดขื่นน้องนอน เวนถึงนอนจะเป็นเวลาจะได้ไม่ว่าโทรมาแล้วฟาว
เบลอแล้วเบอร์ลิน	Bonut	ภาพชัดโบนัทชีวิต เหมือนดั่งที่คิดคงคุ้มความล้ำ
สวยจริงๆ	Pack	คงทานอาหารกระป๋องที่แพ็คเป็นกล่องๆ
วันลาอาลัย	Boky	หวุดรดั่งผู้โดยสารหลังขึ้นนั่งโบกี้
ถึงดั่งยังห้วงแม่	Neon	จะตัดเสื่อไหมสีไพรๆ เข้ากับไฟนีออน

จากการศึกษาคำภาษาต่างประเทศในวรรณกรรมเพลงเทพพร เพชรอุบลในสี่ทศวรรษ พบว่า คำภาษาต่างประเทศที่พบคือ ภาษาอังกฤษ ทั้งหมด 18 คำ ภาษาอังกฤษที่เทพพร เพชรอุบล นำมาใช้ในการประพันธ์นั้น ส่วนใหญ่เป็นคำใช้ทับศัพท์ เป็นคำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งรู้จักกันดี เทพพร เพชรอุบล นำมาใช้ด้วยกลวิธีที่ทำให้เห็นความหมายชัดเจนยิ่งขึ้น ทำให้บท เพลงมีความไพเราะตามที่ผู้ประพันธ์ได้นำเสนอ

1.6 คำเลียนเสียง

การใช้คำเลียนเสียง จะทำให้บทเพลงมีความไพเราะ ผู้ฟังเกิดความรู้สึกคล้อยตามและเกิดจินตนาการตามที่ผู้ประพันธ์ต้องการ จากการวิเคราะห์วรรณกรรมเพลงของเทพพร เพชรอุบล พบว่ามีคำเลียนเสียงจำนวน 19 เพลง ปรากฏการใช้คำเลียนเสียง 3 ลักษณะ คือ

1.6.1 การเลียนเสียงเครื่องดนตรี การเลียนเสียงที่ปรากฏในวรรณกรรมเพลงของเทพพร เพชรอุบล คือการเลียนเสียงเครื่องดนตรี ได้แก่ เสียงแคน เสียงกลอง เสียงพิณ และเสียงซอ ดังตัวอย่าง

เพลงมนต์เพลงพิน

เสียงพินไผ่นอ ต่อๆตะติตั่งส่งให้ฟังคล้ายถึกมนต์
 หลังได้ฟังทุกคราท่วงทำนอง เรียกร้องเร่ร่ำอุราวังเวง่วนวายเหว้าว่า
 (เทพพร เพชรอุบล : มนต์เพลงพิน)

เพลงหลงคอยหมอแคน

แคนน้องหล่อนต่อยลอลม พลิวผ่านผสมชื่นชมอุรา
 ออกอ้อยสร้อยครวญหา ถามผู้สาวว่าฮักอ้ายบ่หนอ
 (เทพพร เพชรอุบล : หลงคอยหมอแคน)

1.6.2 การเลียนเสียงธรรมชาติ จากการวิเคราะห์พบการเลียนเสียงธรรมชาติคือ
 เลียนเสียงฝนตก ดังเนื้อเพลง สัญญาหน้าฝน

ฝนตกเดือนเก้าตกลงมาย่ำวาย ย่ำ ย่ำ ย่ำ ย่ำ น้ำท่วมเข้าทางก้ำถื่นอุตร
 กาเว้าฮ้องกาเหว่าอยู่ว่อน วอน วอน วอน วอน วอน น้ำล้นต้อนปลาน้อย
 ล่องลอย

(เทพพร เพชรอุบล : สัญญาหน้าฝน)

จากเนื้อเพลงข้างต้น ใช้คำเลียนเสียงว่า ย่ำ ย่ำ บ่งบอกลักษณะของสายฝน
 ที่ตกลงมาอย่างตกเนื่อง ทำให้ทราบว่าเป็นฝนตกหนัก

1.6.3 การเลียนเสียงสัญญาณเครื่องมือสื่อสาร การเลียนเสียงสัญญาณเครื่องมือ
 สื่อสารคือ การเลียนเสียงสัญญาณโทรศัพท์มือถือ ดังเนื้อเพลง ขอโทษหลายๆ

ขอโทษหลายๆขอโทษอ้ายไม่ได้โทรกลับ
 เครื่องขายมันอับโทรศัพท์ของน้องช่างเป็น
ตุ๊ดตุ๊ด ตี้ตตี้ ฟังไม่ชัดเจนนัดชัดเจน
 แบตก็ไม่พออยู่เกณฑ์กรรมหนอเวรต้องชาร์ตแบตใหม่

(เทพพร เพชรอุบล : ขอโทษหลายๆ)

จากเนื้อเพลงคำเลียนเสียงสัญญาณเครื่องมือสื่อสารคือคำว่า ตุ๊ดตุ๊ด ตี้ ตี้
 ซึ่งเป็นเสียงสัญญาณโทรศัพท์ที่เครื่องขายไม่ชัดเจน

จากการศึกษาวรรณกรรมเพลงเทพพร เพชรอุบลในสี่ทศวรรษ พบคำเลียนเสียงจำนวน 19 เพลง มี 3 ลักษณะ คือ การเลียนเสียงเครื่องดนตรี การเลียนเสียงธรรมชาติ และการเลียนเสียงสัญญาณเครื่องมือสื่อสาร

1.7 การเล่นเสียงสัมผัส

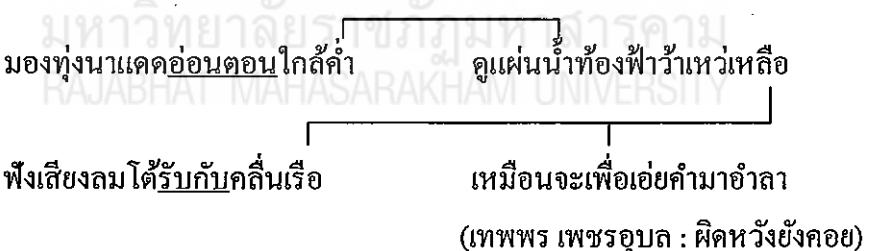
การเล่นเสียงสัมผัสเป็นกลวิธีที่สร้างให้บทเพลงมีความไพเราะทางด้านเสียง ผู้ประพันธ์หรือกวีที่มีความสามารถย่อมสามารถเลือกใช้คำให้เกิดความงามทั้งด้านเสียงและความหมาย ได้พร้อมๆ กัน การสร้างคำให้มีสัมผัสหรือเสียงเสนาะเป็นความไพเราะทางด้านเสียงของบทเพลง การสร้างเสียงสัมผัสในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบล คือ การเล่นเสียงสัมผัสสระ สัมผัสอักษร สัมผัสระหว่างวรรค และสัมผัสระหว่างบท ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เพลงคิดถึงแม่

ปานนี้คงยื่นตาลอยเฝ้าคอยรับ นับแล้วนับวันพรากจากลูกทรวง
(เทพพร เพชรอุบล : คิดถึงแม่)

จากตัวอย่างเพลงคิดถึงแม่ การเล่นเสียงสัมผัสสระคือคำว่า น้อยกับคอย

ฟังเสียงลมได้รับกับคลื่นเรือ เหมือนจะเพื่อเอ่ยคำมาอำลา
(เทพพร เพชรอุบล : ผิดหวังยังคอย)

จากตัวอย่างเพลงผิดหวังยังคอย การเล่นเสียงสัมผัสสระคือคำว่า อ่อนกับ

ตอน รับ กับ กับ

ต้อนควายออกคอกคล้ายจะบอกแบกคาดแบบไถ
สาระวนกับสนคาควายป้องกันไว้ไม่ให้กินกล้า
(เทพพร เพชรอุบล : ชีวิตชาวนา)

จากเนื้อเพลงชีวิตชวนา การเล่นเกมเสียงสัมผัสอักษรคือคำว่า เขาคับควาย

เพลงบ่าวอีสาน

บ่าวชาวอีสาน จากบ้านมานานหลายปี
 อยากจะกลับบ้านเก่า นั่งกอดเข้าอยู่ทุกวันนี้

(เทพพร เพชรอุบล : บ่าวอีสาน)

เดือนเด่นแลเห็นสุดคู่ เอ๊ะ! ใครยืนอยู่ใต้ตะลางชะเง้

จึงบายแคนมาเป่าเล่นแตร หว่า! อีตู้เขาแลมายืนอ้อมพินปมี้

(เทพพร เพชรอุบล : เป่าแคนเกี่ยวสาว)

ตั้งคารอปาน ไคน้อคนรจะมา คิดถึงสัญญาอ้ายบอกว่าจะมาบคน

(เทพพร เพชรอุบล : เป่าแคนเกี่ยวสาว)

พบเห็นผู้คนมาพ้อ หลบๆ ล่อๆ หันซ้ายหันขวา

(เทพพร เพชรอุบล : กะปอมเก่า)

เพลงวันลาอาลัย

หวุดรดตั้งเป็นสัญญาณสั่งแห่งการจากลา

ห่างกันแล้วแก้วตาที่ชานชาลาสถาณี

(เทพพร เพชรอุบล : วันลาอาลัย)

แม่ฉนมาส่งเกือบเทียงตรงพร้อมน้ำตา

ฉนไม่อยากจะลาไม่อยากจะลาบ้านเกิดเมืองนอน

(เทพพร เพชรอุบล : ถึงดั่งยังห้วงแม่)

นับแต่นี้เินค่าหนี้ผู้ได้สิหา

เสาหลักหักฟังลับลาทั้งคำพร้าหว่าวุ่นจุ่นใจ

(เทพพร เพชรอุบล : แผ่นดินไหวที่ได้หวัน)

เพลงคิดถึงแม่

ทิมแก้วเก่าเวียนไปเ้าแก้วขาวผู้อื่น

บคิดสิอยากทวงคินให้มายืนเทิงใจ คือเก่า

ใจบ่อยากมันสร้างความฝืนกับหวานปากเก่า

อาการป่วยใจนานเขากะลือคเอาเพราะโตเฮฮ้าง

(เทพพร เพชรอุบล : คิดถึงแม่)

สองปีกว่าฟ้าเริ่มมีวั่วที่หนองหาน

วันเดือนปีเปลี่ยนผันผ่านเจ้าที่หนองหานไม่หันมาใกล้

(เทพพร เพชรอุบล : คิดถึงแม่)

เพลงผิดหวังยังคอย

โอ้จิตใจช่วงนี้มีแต่เศร้า

เกรงรักเขาขึ้นชมตรมหนักหนา

เปรียบบิเหนาพลัดหลงองค์บุษบา

รักต้องมาจากไกลใจสุดตรม

(เทพพร เพชรอุบล : ผิดหวังยังคอย)

แสงตะเวนเฒ่าบอคำแล้ว

จอกแจ้วแจ้วนกลืนรังต่าง โผผิน

แต่สองใจไม่อยากจากวาริน

ต้องจบสิ้นเหตุจเพราะเวลา

(เทพพร เพชรอุบล : ฟังพองมองทาง)

(ช) ลมหนาวโชยพัดยอดไผ่อ่อนเอนไหวเหมือนใจของคน

ดวงตะวันจวนจะลับปลายโพนหนุ่มน้อยหน้ามลายแดนเป่ามา

(เทพพร เพชรอุบล : เป่าแคนเกี่ยวสาว)

เพลงบ้านนอกหลอกกัน

งุ่มง่ามงุ่มง่ามคล้ายเตา

เมื่อโดนไฟเผาจึงสำนึกตัว

ย่านย่านย่าน

คำหวานย่านแล้วฉันกลัว

(เทพพร เพชรอุบล : บ้านนอกหลอกกัน)

โรมัน โรงทอ โรงป้อ โรงอ้อย

เดี๋ยวนี้มันกร่อยเหงาหงอยเพราะขาดลัดดา

โอ้หนองประจักษ์แดนฝากรักวังเวงเหวว่า

เพราะขาดลัดดา ลัดดา ลัดดามาเยือน

(เทพพร เพชรอุบล : ลัดดาอยู่ไหน)

หนาวกายน้องถึงบ่มีผ้าห่ม ขอได้นอนแนบข้างทางน้องกะอยู่เป็น
 น้ำตาน้องย่อยเป็นยอยย่อยอย่าง ถึงเป็นทางน้อยๆ น้ำตาย่อยผัดแห่งหนาว
 (เทพพร เพชรอุบล : สาวเลขย้งรอ)

ติดอดติดอัดเต็มที ทุกข์ทับที่ใจกายเหลือเกิน
 ขาดญาติพี่น้อง ยามเหลียวมองใจหมองเขาเมิน
 (เทพพร เพชรอุบล : ไอดินกลิ้งกรุง)

จากการศึกษาการเล่นเสียงสัมผัสที่พบในวรรณกรรมเพลงเทพพร เพชรอุบล คือ
 การเล่นเสียงสัมผัสสระ สัมผัสอักษร สัมผัสระหว่างวรรค และสัมผัสระหว่างบท

จากการศึกษาศิลปะการใช้ภาษาในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบล ในด้านการใช้คำ
 มี 7 ลักษณะ คือ คำภาษาถิ่นมี 4 ชนิด มีจำนวนทั้งหมด 80 เพลง ได้แก่ คำนาม 71 คำ
 คำสรรพนาม 5 คำ คำกริยา 95 คำ คำกริยานุเคราะห์ 1 คำ และคำวิเศษณ์ 79 คำ พบว่า
 ผู้ประพันธ์นิยมใช้ภาษาถิ่นอีสานมากที่สุด คำที่มากที่สุด คือ คำกริยา เนื่องจากคำกริยาในภาษา
 อีสานมีคำหลากหลาย ให้ความหมายได้ชัดเจน และก่อให้เกิดภาพ ซึ่งเป็นลักษณะเด่นทางภาษา
 อย่างหนึ่งของภาษาอีสาน ดังนั้นเมื่อเทพพร เพชรอุบล นำคำภาษาถิ่นอีสานมาประพันธ์เพลง
 ทำให้ผู้ฟังสามารถมองเห็นภาพที่ผู้ประพันธ์ต้องการสื่อออกมาผ่านบทเพลงชัดเจนยิ่งขึ้น การ
 ใช้คำซ้ำในวรรณกรรมเพลงเทพพร เพชรอุบลในสี่ทศวรรษมีจำนวน 31 เพลง มี 2 ลักษณะคือ
 ซ้ำคำภายในวรรคเดียวกัน เพื่อย้ำความหมายให้ชัดเจน และซ้ำคำด้วยการใช้ไม้ยมกเพื่อแสดง
 ความห่วงหา ห่วงใย อาลัยอาวรณ์ ทำให้บทเพลงมีความไพเราะและน่าสนใจมากยิ่งขึ้น
 คำภาษากวี มีจำนวน 19 เพลง คำย่อที่ปรากฏในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบล ส่วนใหญ่เป็น
 คำย่อที่ใช้กันทั่วไป และเป็นที่ยอมรับว่าหมายถึงอะไร บทเพลงที่ใช้คำยอมีจำนวน 4 เพลง ซึ่ง
 เป็นคำย่อที่ใช้กันทั่วไป คำภาษาต่างประเทศที่พบคือ ภาษาอังกฤษ ทั้งหมด 18 คำ ภาษาอังกฤษ
 ที่เทพพร เพชรอุบล นำมาใช้ในการประพันธ์นั้น ส่วนใหญ่เป็นคำใช้ทับศัพท์ เป็นคำที่ใช้ใน
 ชีวิตประจำวัน ซึ่งรู้จักกันดี เทพพร เพชรอุบล นำมาใช้ด้วยกลวิธีที่ทำให้เห็นความหมายชัดเจน
 ยิ่งขึ้น ทำให้บทเพลงมีความไพเราะตามที่ผู้ประพันธ์ได้นำเสนอ คำเลียนเสียงจำนวน 19 เพลง
 มี 3 ลักษณะ คือ การเลียนเสียงเครื่องดนตรี การเลียนเสียงธรรมชาติ และการเลียนเสียง
 สัญญาณเครื่องมือสื่อสาร การเล่นเสียงสัมผัสที่ปรากฏในวรรณกรรมเพลงเทพพร เพชรอุบล
 คือ การเล่นเสียงสัมผัสสระ สัมผัสอักษร สัมผัสระหว่างวรรค และสัมผัสระหว่างบท

2. การใช้ถ้อยคำ

การใช้ถ้อยคำในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบล มี 5 ลักษณะ คือถ้อยคำแสดงความอาลัยอาวรณ์ ถ้อยคำโศกเศร้า สลดหดหู่ ว่างเหว ถ้อยคำปลุกเร้าใจ ถ้อยคำชื่นชม ยกย่อง สรรเสริญและสำนวน มีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ถ้อยคำแสดงความอาลัยอาวรณ์ เป็นการใช้คำเพื่อสะท้อนความรู้สึก ความผูกพันของหนุ่มสาวในวรรณกรรมเพลง แสดงความอาลัยอาวรณ์ในคนรักของตน มีจำนวน 15 เพลง ดังนี้เพลง สาวไทยรำพัน

สะพานลาวไทย เชื่อมโยงโยพีไทยน้องลาว
 เชื่อมสองหัวใจบัวสาว น้อมโน้มน้ำหนุ่มลาวสาวไทย
 เพียงหนึ่งทิวา ตาต่อตาพร้อมใจต่อใจ
 จับจ้องมดสองเราไว้ หลอกลาวไทยให้เป็นหนึ่งเดียว
 เวลาน้อยเกิน ต้องเผชิญแห่งการจากลา
 สาวไทยหัวใจเหวว่า เอือนคำลาสองตาแลเหลียว
 ให้คอยน้องก่อน อย่าอาวรณ์จะย้อนมาเที่ยว

(เทพพร เพชรอุบล : สาวไทยรำพัน)

จากตัวอย่างข้างต้นผู้ประพันธ์ได้เลือกใช้ถ้อยคำแสดงความอาลัยอาวรณ์ และตัดพ้อต่อว่า เวลาที่ทำให้ชายหนุ่มและหญิงสาวต้องจากกัน

อีกตัวอย่างหนึ่งเป็นการสะท้อนความรู้สึกผูกพันของผู้เขียนที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง สังกศัตร์ได้จากการใช้ถ้อยคำของผู้เขียนที่อาจจะใช้การเปรียบเทียบ การบรรยายหรือการพรรณนาความ ดังนี้เพลง กลับนาเถิดน้อง

เจ้าบอจะไปปีเดียว ปล่อยอ้ายคอยเปลี่ยวนอนน้ำดาปริ
 อดสำห้เฝ้าตั้งรอ เฝ้ารอหรือรอกะบ่เห็นน้องพี
 คอยเจ้าเหมือนข้าวคอยฝน ทำไมหน้ำมนจึงใจดำสิ้นดี
 นกเขาก่อนจะพรากรู้ มันยังเหลียวมองร้องส่งวาริ
 แต่น้องของอ้ายจากไกล ไม่เคยอาลัยเท่าแมงมี
 สาวชาวอีสาน กลับบ้านหากสงสารพี
 หากเม้นน้องกลับไม่ได้ ให้ส่งจดหมายบอกข่าวร้ายดี
 อ้ายหนอจะรอฟังข่าว จากตัวเจ้าทางไปรษณีย์

(เทพพร เพชรอุบล : กลับนาเถิดน้อง)

จากตัวอย่างเพลงกลับมาเถิดน้อง เป็นการใช้คำเพื่อบอกถึงการรอคอยของชายหนุ่มที่นานแสนนาน ว่าเหมือนกับข้าวที่รอคอยฝน

2.2 ถ้อยคำสื่อความโศกเศร้า เป็นการสร้างอารมณ์ความรู้สึกที่แสดงความโศกเศร้า สร้างความสะเทือนใจให้กับผู้ฟังทำให้รับรู้เรื่องราว เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมีจำนวน 2 เพลง คือเพลง แผ่นดินไหวที่ได้หัวนและเพลงกินดองของเปล้า คังเนื้อเพลง แผ่นดินไหวที่ได้หัวน

รับข่าวร้ายแผ่นดินไหวปลายเดือนกันยา
 สับสนเหมือน โคนฟ้าผ่ากรรมหยั่งหนาหนอมาโรมรัน
 เป็นหนี้เป็นสินชามอ้ายได้บินเมดินาหลายพัน
 ความหวังนั้นพังสับข้าวเป็นทางการแรงงานของไทย
 แรงงานไทยที่โศกร้ายมีอ้ายหนึ่งคน
 พึ่งมาได้หัวนบ่คนเพราะทุกข์ทันทุม่ร่างกาย
 ความหวังพึ่งปลุกอยากให้ลูกให้มีสบาย
 โอ...น้อ ความฝันสลายทิ้งอาลัยอ้าย ไกลลับลา
 ปากอ้ายว่าน้องจงเฝ้าลูกเขาได้ดี
 บ่คนประมาณห้าปีคงหมดหนี้ที่จำนำนา
 นับตั้งแต่นี้เงินค่าหนี้ผู้ได้สิหา
เสาหลักหักพังลับลาทิ้งกำพร้าหัวนขุ่นใจ
 วอนทางการประสานงานได้หัวนให้หน่อย
 ยกมือท่วมหัวให้ช้อยลูกเมียคอยเห็นร่างกลับไทย
 หรือเห็นกระดูกเมียและลูกนี้ก็ตั้งใจ
 นี้น้อค่าแรงงานไทยที่ลูกเมียไกลเหลือไว้แต่ชื่อ

(เทพพร เพชรอุบล: แผ่นดินไหวที่ได้หัวน)

จากเนื้อเพลงข้างต้น เทพพร เพชรอุบล ได้บรรยายเรื่องราวให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกเศร้าโศก เห็นอกเห็นใจครอบครัวแรงงานไทย ที่ไปทำงานที่ประเทศได้หัวนแล้วเกิดเหตุการณ์แผ่นดินไหวทำให้ผู้เป็นสามีเสียชีวิต ผู้ประพันธ์ได้ใช้ถ้อยคำแสดงความคิดเห็นผู้เป็นภรรยาที่ต้องสูญเสียหัวหน้าครอบครัวและยังมีภาระหนี้สินจำนวนมากที่ต้องชดใช้

เหล่าศิลปินน้อยใหญ่	ไทยอีสานน้อมอภิวันท์
สองเมฆา	เวียนมาอีกแล้วหมู่เฮา
รวมก่อตั้งเหล่า	กราบน้อมเกล้าถวายพระพร
ทรงพระเจริญ	ยิ่งยืนนานวิวัฒนาสถาพร
พระเทพของพสกนิกร	อันเชิญชัยพร โดยศิลปินอีสาน

(เทพพร เพชรอุบล : องค์เทพจากสวรรค์)

จากเนื้อเพลงข้างต้นผู้ประพันธ์ได้ใช้ถ้อยคำแสดงความรัก ความศรัทธา สรรเสริญที่มีต่อสมเด็จพระรัตนราชสุตาฯ สยามบรมราชกุมารี

2.5 ส่วนวน บทเพลงของเทพพร เพชรอุบลได้ใช้สำนวนมาใช้ในประพันธ์เพลง ช่วยให้การสื่อความหมาย และเน้นเนื้อความให้ชัดเจนและหนักแน่นขึ้นมีจำนวน 6 เพลง ดังเนื้อเพลงบ้านนอกหลอกกัน

ย่านย่านย่าน	คำหวานย่านแล้วฉันกลัว
โดยถูกเขาสวมหัว	ฉันกลัวเปิดแล้วบ้านนา
บ่อยู่อีกแล้วบ้านนอก	เหมือนหนามตำดอกชอกข้าวสุรา
อยู่ไปก็อายขายหน้า	หมดแล้วน้ำตาจะมาไหลออก

(เทพพร เพชรอุบล : บ้านนอกหลอกกัน)

จากเนื้อเพลงข้างต้นผู้ประพันธ์ใช้ถ้อยคำสำนวนว่า สวมหัว หมายถึง การถูกหลอก การทำความอับอายให้แก่สามีด้วยการมีคู่โดยที่สามีไม่รู้ระแคะระคาย

อีกตัวอย่างหนึ่งเป็นการใช้สำนวนที่มีใช้ในภาษาไทย เทพพร เพชรอุบลได้นำสำนวนเดิมมาใช้ในบทเพลง ดังเนื้อเพลง มั่นใจเจ้าแล้วบ่

(ญ) อีการก็ยังเป็นกราบเคยไขว่ขว้าอยากเป็นหงส์ชুক
จะหวลคืนกลับบ้านทุ่งป่ายหน้าจากกรุงหากเก็บเงินเพียงพอ
อย่าได้เข้าใจว่ามีใครเขาจะหลอก
แต่กลัวผู้บ่าวบ้านนอกจะหลอกผู้สาวโรงทอ

(เทพพร เพชรอุบล : บ้านนอกหลอกกัน)

จากเนื้อความข้างต้นเทพพร เพชรอุบลใช้สำนวน คือ กราบ หมายถึงผู้หญิงที่ต่ำต้อย และหงส์ หมายถึงผู้หญิงที่สูงศักดิ์ ทำให้ผู้ฟังรับรู้อารมณ์ความรู้สึกของบทเพลงได้ดี

การใช้ถ้อยคำสำนวนในวรรณกรรมเพลงเทพพร เพชรอุบล มี 5 ลักษณะ คือ ถ้อยคำแสดงความอาลัยอาวรณ์มีจำนวน 15 เพลง ถ้อยคำสื่อความ โศกเศร้า มีจำนวน 2 เพลง

ถ้อยคำปลุกเร้าใจ มีจำนวน 2 เพลง ถ้อยคำสรรเสริญมีจำนวน 1 เพลง และสำนวนมีจำนวน 6 เพลง เป็นสำนวนที่ใช้กันทั่วไป

3. การใช้โวหาร

กุหลาบ มัลลิกะมาส (2548: 126-131) ได้ให้ความหมายของโวหารภาพพจน์ว่า โวหาร ภาพพจน์ (figures of speech) หมายถึงถ้อยคำที่เรียบเรียงอย่างใช้โวหารไม่กล่าวอย่างตรงไปตรงมาทั้งนี้โดยมีเจตนาให้มีประสิทธิผลต่อความเข้าใจและความรู้สึกยิ่งขึ้นกว่าการใช้ถ้อยคำบอกเล่าตามธรรมดา โวหารภาพพจน์จึงเป็นศิลปะการใช้ภาษาที่ทำให้ผู้ฟังรับรู้อารมณ์ความรู้สึกของผู้ประพันธ์ได้เป็นอย่างดี จากการศึกษาวรรณกรรมเพลงของเทพพร เพชรอุบล ปรากฏโวหารทั้งหมด 6 ชนิด ดังนี้

3.1 อุปมา (Simile) คือ จะนำสองสิ่งมาเทียบ สองสิ่งนั้นเป็นคนละอย่างกัน โดยจะมีคำเชื่อมโยง เช่น เหมือน คุณ ดัง ราว ประหนึ่ง แม่น เทียบ ปาน เสมอ เหมือน คล้าย ฯลฯ ดังตัวอย่าง

เพลงส่งใจไปถึงใจ

รักกันถึงอยู่ขอบฟ้าเขาเขียว เหมือนอยู่ร่วมห้องเคียงเดียว

หากสองเทียวส่งใจใฝ่หา นื่องคิดฮอดอ้ายอ้ายคิดฮอดคน้องทั้งสองจ้องตา

รวมใจใส่ดาวบนฟ้า เบิ่งแทนหน้ายามคิดฮอดกัน

(เทพพร เพชรอุบล : ส่งใจไปถึงกัน)

ผู้ประพันธ์อุปมาคนที่รักกันว่าถึงแม้จะอยู่ห่างกันเพียงใด หากรักกันก็เหมือนอยู่ร่วมห้องเคียงกัน ทำให้ผู้ฟังรู้สึกว่าคุณที่รักกันนั้นย่อมมีความสุขสมหวัง

เพลงสะพานเชื่อมใจ

เกิดมาหัวกะป้อน้ำคนงาม

เขาสำอู่ใส่กะตาม บ่ผู้จ๋ามงามล้ำโตเจ้าดอก

จักคนอีหยังขาวดั่งไขไก่อ่ฟุ้งปกอก ตามมาเพราะว่าอยากบอก

ฮักเจ้าดอก จั่งแม่นตาใส่

(เทพพร เพชรอุบล : สะพานเชื่อมใจ)

อุปมาที่ปรากฏในบทเพลงคือ เปรียบเทียบความขาวของผู้หญิงเหมือนกับไขปอก เพราะไขเวลาตีต้มสุกใหม่ๆ จะมีความขาวและใส ผู้ประพันธ์จึงนำคำมาเปรียบเทียบ เพื่อให้ผู้ฟังเกิดจินตนาการ

เพลงนับหมอนรถไฟ

เพียงผมหลงกระโปรงลิวรด   เขาใส่ชุดสีล้วนสีแดง
ปากเต็มแต่งด้วยริศติก   ผมตัดหยิกเหมือน โหง่นจี๊ฟ้า
อยู่ใต้ฟ้าบางกอกเมืองกรุง   ผมทิ้งทู่หมายมุ่งเมืองหลวง

(เทพพร เพชรอุบล : นับหมอนรถไฟ)

3.2 อุปลักษณ์ (Metaphor) เป็นการเปรียบเทียบที่ลึกซึ้งกว่าอุปมา เพราะเป็นการนำลักษณะอาการของสิ่งหนึ่ง โอนไปใช้กับอีกสิ่งหนึ่งที่ไม่เหมือนกันเลย เพื่อชักจูงความคิดให้มองสิ่งสองสิ่งนั้นว่ามีคุณสมบัติคล้ายคลึงกัน ดังนั้น การเปรียบเทียบแบบอุปลักษณ์จึงเป็นการนำ “คุณสมบัติ” ของสิ่งของมาเปรียบเทียบ มิใช่การดู “คุณลักษณ์” ภายนอกเหมือนกับอุปมา อุปลักษณ์จึงอาจเปรียบเทียบโดยไม่มีตัวเชื่อม หากจะมีก็จะใช้คำว่า “เป็น เท่า คือ” มาเชื่อมโยงของสองสิ่ง โดยที่ของทั้งสองนั้นไม่อาจจะเป็นไปได้ในความเป็นจริง แต่เมื่อคุณสมบัตินั้นภายในของทั้งสองจึงจะ “เป็น เท่า คือ” กันได้ (วราภรณ์ บำรุงกุล. 2537 : 354) ดังเนื้อเพลงเกียดหลาย

เกียดหลายคือหัวใจนั้นถูกไฟจี
บ่คิดติเป็นจั่งสี่หลงเชื่อวจีเสียนหมดใจ
คำหวานหวานล้อมพอเราอมทอร่างพลีกาย
ได้เซซซิดแล้วก็หน้อยชายเอี้ยชายไปแล้วบ่คืน
เกียดหลายว่าอ้ายฮักเดียวคือน้อง
ปากเผิ่นนันท่องคล่องจอนั่งยีนอนยีน

(เทพพร เพชรอุบล : นับหมอนรถไฟ)

จากเนื้อเพลงข้างต้นอุปลักษณ์เปรียบเทียบความ โกรธว่า เหมือนกับเอาไฟมาจีที่หัวใจ แสดงให้ทราบว่าหญิงสาวนั้น โกรธมากที่ชายที่ตนรักมาหลอก

เพลงส่งใจไปถึงกัน

(ช) หอมกลิ่นผักกะแยง ยามเลงๆ คือแก้มนาง
กลิ่นไอหอมบ่สร้าง   กลิ่นแก้มนางขลังวนเวียน
เขียดไม้ไผ่มีงำ   คล้ายจะพรวดำร้องเรียน

(เทพพร เพชรอุบล : ส่งใจไปถึงกัน)

จากตัวอย่างข้างต้นผู้ประพันธ์ได้กล่าวถึงอุปนิสัยคือ ความหอมของผักกะแยง (ผักกะอ่อม) เปรียบเหมือนแก้มของหญิงสาวที่รัก

เพลงห่างไกลใจคิดถึง

คิดสอดเรียวกปากบางๆ ออเซาะและข้างสาวนางฝากใจ
สองตากลมโตคู่ นั้นยังแทรกความฝันทุกวันรำไป
คิดสอดแก้มหอมสองข้างแดงคือหมากป่างกำลังสุกใหม่
หล่ำเอี้ยยามเมื่อห่างไกล(ซ้ำ) สิให้ผู้ได้หอมซ้ำบ่อน้อ

(เทพพร เพชรอุบล : ห่างไกลใจคิดถึง)

3.3 อติพจน์ (Hyperbole) หรือที่เรียกว่า การใช้โวหารกล่าวเกินจริง เป็นการกล่าวเกินจริงที่เป็นไปไม่ได้ มักกล่าวเพื่อให้ได้คุณค่าทางด้านอารมณ์เป็นสำคัญ ดังตัวอย่าง

เพลงนับนิ้วคอย

ตั้งตารอ	ปานได้น้อคนรอจะมา
คิดถึงสัญญา	อ้ายบอกว่าจะมาบ่คน
จอบทางส่อง	สายตาจ้องใจหมองลานลน
มือหนึ่งสองมือกะพัน	บ่เห็นคนเฝ้ารอกลับมา
เพียงหนึ่งวัน	ปานจากกันไปถึงหนึ่งปี
คิดสอดคิดสอดค้อหลิ	บ่แมนพีตี้เที่ยวจ่านรรจา
ยามกินข้าว	ซ้ำมีเงาอ้ายนั่งร่วมพา
คิดถึงคำอ่อนก่อนลา	จนจันทร์ลวงลาลับดวง

(เทพพร เพชรอุบล : นับนิ้วคอย)

จากเนื้อเพลงข้างต้นผู้ประพันธ์กล่าวเกินจริงคือ การจากลาหนึ่งวัน ระยะเวลาเหมือนหนึ่งปีซึ่งระยะเวลาเพียงหนึ่งวันคงมีจำนวนชั่วโมงไม่ถึงหนึ่งปีได้ เทพพร เพชรอุบล สร้างเนื้อเพลงขึ้นมาด้วยการใช้ถ้อยคำเกินจริงเพื่อให้ผู้ฟังรับรู้ความรู้สึกของหนุ่มสาวที่รักกัน เมื่อต้องห่างกันนั้นว่ามีความยาวนาน

3.4 บุคลาธิษฐาน (Personification) คือ เป็นโวหารที่มีวิธีการใช้ภาษาในลักษณะที่ทำให้ดูเหมือนว่าสรรพสิ่งทั้งหลายที่ไม่ใช่คนเป็นคน โดยให้สิ่งเหล่านั้นแสดงออกปฏิกิริยาต่างๆราวกับว่าเป็นคน เช่น ต้นไม้พูดได้ ก้อนหินมีความรู้สึก เป็นต้น หรือมีการกำหนดบทบาทให้สิ่งต่างๆ ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม จนดูเหมือนว่าเป็นคน เช่น เรียก ความตาย ว่า

“พระยามัจจุราช” เป็นต้น ซึ่งผู้ประพันธ์มีเจตนาในการสร้างสิ่งทีธรรมชาติให้มีชีวิตชีวน่าอ่าน และช่วยให้ผู้อ่านนั้นเกิดอารมณ์สะเทือนใจคล้อยตามไปด้วย ดังตัวอย่าง

เพลงเห็นใจแล้วอ้าย

ยืนเหลียวมองเห็นไม้หลุ่ม	ได้แต่ตรมนั่งชมอยู่ทุกวันทุกวี่
ขนาดเจ้าทุยเพื่อนคู่คุยของพี่	ยืนน้ำตาปรืออย่างมีความหมาย
เดือนหกฝนก็ตกพร่ำๆ	เขียดบักแอ่ดินทำเขียดอีไม้หน้าหงาย
<u>เจ้าแมงจิ้งจอกนั่นกะสุนวุ่นวาย</u>	คล้ายมันคิดฮอดฮายที่หายหน้าห่างหนี

(เทพพร เพชรอุบล : นับนี้ออ)

จากเนื้อเพลงข้างต้นผู้ประพันธ์ได้กำหนดให้สัตว์ คือ แมงจิ้งจอก มีอารมณ์ความรู้สึกโกรธเช่นเดียวกันกับมนุษย์ ด้วยการใช้คำว่า สุน หมายถึง โกรธ

อีกตัวอย่างหนึ่งทำให้ธรรมชาติมีชีวิตสามารถสนทนาได้เช่นมนุษย์

เพลงสาวเลยยังรอ

ลมพัดตั้ง	ถ้าภูกระดึงเขตเมืองเลย
<u>ช่วยวานหน่อยลมเจ้าเอ๋ย</u>	บอกผู้สาวเมืองเลยคิดถึงผู้บ่าว
ไปบอกเขาอย่าเปลี่ยนใจ	รีบกลับมาใหม่โปรดเห็นใจสาว
หวังไว้ในใจผู้บ่าว	จะมาหมั้นสาวชาวเมืองเลย

(เทพพร เพชรอุบล : สาวเลยยังรอ)

ผู้ประพันธ์ใช้อารมณ์ความรู้สึกคิดถึงของหนุ่มสาว โดยใช้สายลมเป็นที่สื่อกลางในความคิดถึงของตนไปบอกกล่าวกับคนรัก

3.5 สัจพจน์ (Onomatopoeia) เป็นภาพพจน์เปรียบเทียบกับวิธีการใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติ หรือบ่งให้เห็น สี แสง ทำทางจากเสียงของคำ ดังเช่น

เพลงคอยคนสี่ซอ

อ้ออ้ออ้ออ้อเสียงไม้สี่ซออ้ออ้อ
ซกสายลายซีกอ้ออันอันอันอ้ออ้ออ้ออ้อ
เสียงซอหนอแทงฤติตั้งอ้ออ้ออ้ออ้ออ้ออ้ออ้อ

(เทพพร เพชรอุบล : คอยคนสี่ซอ)

เนื้อเพลงข้างต้นมีคำเลียนเสียงเครื่องดนตรีคือ อ้ออ้ออ้อ อ้อ อ้ออ้ออ้อ อี้ เป็นเสียงของชอ การใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติทำให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการตามผู้ประพันธ์

เพลงไผ่สีก้อ

ดึกสงัดสายลมพัดกอไผ่สีก้อ

ดั่งออด อ้อนอ้อ คล้ายไผ่หนอครวญครางคืนค่ำ

ออดอ้อ ออดอ้อ ออดอ้อกอไผ่สีล่ำ

(เทพพร เพชรอุบล : ไผ่สีก้อ)

จากตัวอย่างเป็นการเลียนเสียงกอไผ่ คือ ออดอ้อ ออดอ้อ

เพลงหนุ่มทุ่งกุลา

หม่อมชะเม้ง ปิ้งปะปะ ปิ้งปิ้งเป็ง เสียงกลองมอองเซ็ง

เจ้าบ่คิดถึงบ้อแจ่มจันทร์ สาวกุลาเดี๋ยวนีมาตัดสัมพันธ์

(เทพพร เพชรอุบล : หนุ่มทุ่งกุลา)

เนื้อเพลงข้างต้นเป็นการเลียนเสียงเครื่องดนตรี คือ ปิ้งปะปะ ปิ้งปิ้งเป็ง เป็นเสียงของกลอง

3.6 ปฏิรูปพจน์ (Allusion) เป็นวิธีการเขียนที่ผู้แต่งนิยมอ้างถึงบุคคลหรือ

เหตุการณ์หรือพฤติกรรม หรือข้อความที่เป็นที่รู้จักกันแพร่หลายคืออยู่แล้ว เพื่อเปรียบเทียบกับตัวผู้ประพันธ์หรือพฤติกรรมบางประการ จะ ได้ช่วย โยงความคิดให้แก่ผู้อ่านและทำให้เข้าใจเรื่องราวได้ถูกต้องและรวดเร็วยิ่งขึ้น ดังตัวอย่าง เพลงอาลัยพระธาตุ

น้ำตาหั่นเสียดแล้วละคนอีสาน

เมื่อสมบัติภูบ้านของชาวอีสานมาถล่ม

สุดแสนเสียดายของค์พระธาตุพนม

ก่อนนี้เคยกราบก้มกลับมาถล่มจมพสุธา

เหตุเกิดวันที่สิบเอ็ดสิงหา

เมื่อตอนเวลาเออศึกสงัด

สายฝนกระหน่ำลมซ้าสะบัด

จนพระเนรทั้งวัดต้องตื่นผวา

ไอ้อนิจิงวิภูฏะสังขารา

ฟ้าได้บัญชาอาญาโทษทัณฑ์

ที่เห็นหมู่เฮาเอาแต่ฆ่าฟัน
 เอาแต่ห้าห้าล้างผลาญชีวา
 จึงใช้สายฟ้า.....
 ใช้สายฟ้าฟาดเปรี้ยงลงมา
 องค์กรธาตุนาโด

(เทพพร เพชรอุบล : อาลัยพระธาตุ)

จากตัวอย่างเป็นการกล่าวถึง เหตุการณ์พระธาตุพนมถล่ม เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม ทำให้ผู้ฟังมองเห็นภาพและเห็นแนวคิดของผู้ประพันธ์ ว่าสาเหตุที่ทำให้พระธาตุพนมถล่มนั้น สาเหตุมาจากมนุษย์

การใช้โวหารในวรรณกรรมเพลงของเทพพร เพชรอุบล เพื่อให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการ มีทั้งหมด 6 ชนิด คือ อุปมาอุปลักษณ์ อติพจน์ บุคลาธิษฐาน สัจพจน์และปฏิรูปพจน์

จากการศึกษาศิลปะการร้อยเรียงบทเพลงและศิลปะการใช้ภาษาในวรรณกรรมเพลงเทพพร เพชรอุบล ในสี่ทศวรรษ นั้น แสดงให้เห็นถึงความสามารถของผู้ประพันธ์ที่สร้างสรรค์บทเพลงด้วยการใช้ถ้อยคำง่ายๆ แต่สามารถสร้างจินตนาการให้กับผู้ฟังได้เป็นอย่างดี

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 6

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมเพลงของเทพพร เพชรอุบล ในสี่ทศวรรษ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2511 – 2551 ที่ได้รับการบันทึกลงในแผ่นเสียงในสี่ทศวรรษ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2511 – 2551 จำนวน 133 เพลง โดยมีความมุ่งหมาย 2 ประเด็นคือ เพื่อศึกษาเนื้อหาสาระและศิลปะการใช้ภาษาในวรรณกรรมเพลงของเทพพร เพชรอุบล มีสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์เนื้อหาสาระและศิลปะการใช้ภาษาในวรรณกรรมเพลงเทพพร เพชรอุบล สรุปได้ ดังนี้

1. ด้านเนื้อหาสาระ

เนื้อหาสาระในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบล พบว่า มีเนื้อหา 8 ด้านได้แก่ ด้านความรักจำนวน 55 เพลง ด้านวิถีชีวิตคนชนบท จำนวน 30 เพลงด้านค่านิยม จำนวน 14 เพลง ด้านประเพณีพิธีกรรมจำนวน 11 เพลง ด้านความเชื่อจำนวน 11 เพลง ด้านครอบครัว จำนวน 5 เพลง ด้านเศรษฐกิจจำนวน 5 เพลง และด้านตำนานประวัติศาสตร์ท้องถิ่นจำนวน 2 เพลง มีรายละเอียด ดังนี้

1.1. เนื้อหาสาระด้านความรัก เป็นเนื้อหาที่พบมากที่สุดพบว่ามี 3 ลักษณะ คือ ความรักของหนุ่มสาว รักที่เทิดทูน และคตินิยมเกี่ยวกับความรัก มีจำนวนทั้งหมด 55 เพลง ความรักของหนุ่มสาว แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ ความรักที่ผิดหวัง มีจำนวน 21 เพลง แบ่งออกเป็น 4 สาเหตุคือ รักที่หลอกลวง และ การถูกชายอื่นแย่งความรัก ความแตกต่างทางฐานะ และการไม่ทำตามคำมั่นสัญญา ความรักที่รอคอย มีจำนวน 16 เพลง มี 2 สาเหตุ คือ รอเพราะพลัดพราก รอเพราะให้คำมั่นสัญญา ความรักที่สมหวังจำนวน 12 เพลง รักที่เทิดทูน มีจำนวน 1 เพลง ได้แก่ ความรักที่เทิดทูนที่ประชาชนมีต่อพระบรมวงศานุวงศ์ และคตินิยมเกี่ยวกับความรัก มีจำนวน 5 เพลง ได้แก่ ข้อสงสัยเกี่ยวกับความรัก และไม่ควรเชื่อคำพูดของฝ่ายชายมากเกินไป ลักษณะความรักที่พบมากที่สุดคือรักที่ผิดหวัง ซึ่งพบมากที่สุด ในทศวรรษที่ 4

เนื่องจาก เป็นช่วงที่เทพพร ป่วยด้วยโรคเส้นโลหิตในสมองอุดตันในปี พ.ศ. 2541 จากการรักษาทำให้อาการป่วยดีขึ้น เทพพร จึง ได้ใช้จินตนาการและความจำในอดีตที่ได้เดินทางไปแสดงดนตรีในจังหวัดต่างๆ มาใช้ในการแต่งเพลง ซึ่งเพลงเหล่านั้นจะเป็นเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรักเป็นส่วนมาก เนื่องจาก ได้กลับเข้ามาวงการดนตรีอีกครั้ง แต่เป็นลักษณะการรับงานประพันธ์เพลงที่บ้าน หากมีผู้สนใจจะให้ประพันธ์เพลงให้ก็จะมีประเด็นเรื่องมาให้ เรื่องที่ให้ประเด็นมาเป็นเรื่องเกี่ยวกับความผิดหวัง ตนก็จะประพันธ์ตามประเด็นที่ให้มา

1.2. เนื้อหาสาระด้านวิถีชีวิตคนชนบท เป็นเนื้อหาที่พรบรองลงมาจากเนื้อหาเรื่องความรัก มีจำนวน 30 เพลง แบ่งออกเป็นประเด็นย่อยได้ 4 ประเด็น ได้แก่ การประกอบอาชีพ มีจำนวนทั้งหมด 14 เพลง แบ่งออกเป็น 5 ประเด็น ได้แก่ อาชีพเกษตรกรรม อาชีพลูกจ้าง อาชีพนักร้อง อาชีพขับรถ อาชีพทหาร สิ่งบันเทิงมีจำนวน 8 เพลง ได้แก่ การฟ้อนรำ และเครื่องดนตรี การบริโภคอาหารมีจำนวน 3 เพลง ได้แก่ การบริโภคเครื่องดื่ม ความเป็นอยู่ของชาวอีสาน มีจำนวน 5 เพลง แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ อาหารของชาวอีสานหาได้จากท้องถื่น การพึ่งพิงธรรมชาติ การนอนพักผ่อนตอนกลางวัน จากการวิเคราะห์เนื้อหาสาระด้านวิถีชีวิตคนชนบท เทพพร เพชรอุบล ได้ใช้ประสบการณ์และพื้นฐานความเป็นชาวอีสานที่ได้เห็นวิถีชีวิตการทำนาทำไร่ และสภาพความเป็นอยู่ของชาวอีสานเข้ามาผูกเป็นเรื่องราวในการแต่งเพลง ซึ่งจะพบมากในช่วงทศวรรษที่ 3 และ ทศวรรษที่ 4 จึงทำให้บทเพลงในช่วงทศวรรษที่ 3 และทศวรรษที่ 4 มีเนื้อหาเกี่ยวกับวิถีชีวิตคนชนบทมากที่สุด

1.3. เนื้อหาสาระด้านค่านิยม มีทั้งหมด 14 เพลง ได้แก่ ค่านิยมเกี่ยวกับสตรี เรื่องความซื่อสัตย์ สิทธิสตรี และการแต่งกาย เนื้อหาที่พบมากที่สุดคือ เนื้อหาเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ และสิทธิสตรี มีจำนวนเนื้อหาละ 6 เพลง และเนื้อหาเกี่ยวกับการแต่งกายและการศึกษาเนื้อหาละ 1 เพลง ซึ่งเทพพร เพชรอุบล ให้เหตุผลว่า “ลักษณะของชาวอีสานคือการยึดมั่นในความซื่อสัตย์และคำสัญญา จึงใช้ลักษณะของชาวอีสานมาแต่งเพลง

1.4. เนื้อหาสาระด้านประเพณีพิธีกรรม มีจำนวน 11 เพลง ซึ่งแบ่งออกเป็นประเด็นย่อยได้ 4 ประเด็น ได้แก่ ประเพณีพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาจำนวน 3 เพลง ได้แก่ ประเพณีวันเข้าพรรษา ประเพณีนักขัตฤกษ์จำนวน 2 เพลง ได้แก่ ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีท้องถื่นจำนวน 2 เพลง ได้แก่ บุญพระธาตุและงานโหมมและประเพณีเกี่ยวกับชีวิตจำนวน 4 เพลง ได้แก่ ประเพณีแต่งงาน ทศวรรษที่มีจำนวนเนื้อหาด้านประเพณีพิธีกรรมมากที่สุดคือ ทศวรรษที่ 3 ซึ่งเทพพร เพชรอุบล ได้ให้เหตุผลว่า สาเหตุที่เพลงที่มีเนื้อหาสาระด้านประเพณีพิธีกรรมมีมากในช่วงนี้ เนื่องจากตนได้เห็นประเพณีพิธีกรรมเหล่านั้นมาตั้งแต่เด็ก จึงได้นำ

เนื้อหาามาแต่งเป็นบทเพลง ขณะที่ย้ายมาอยู่กับภรรยาที่ขอนแก่นก็ได้เห็นงานใหม่ที่เขาจัดขึ้นจึงนำมาแต่งเพลง

1.5. เนื้อหาสาระด้านความเชื่อ มีจำนวน 11 เพลง พบว่ามี 4 ลักษณะ คือ ความเชื่อเรื่องเวรกรรมบาปบุญมีจำนวน 5 เพลง ความเชื่อเรื่องวาสนาหรือพรหมลิขิตมีจำนวน 4 เพลง ความเชื่อเกี่ยวกับอำนาจสิ่งศักดิ์สิทธิ์มีจำนวน 1 เพลง และความเชื่อเกี่ยวกับไสยศาสตร์มีจำนวน 1 เพลง ทศวรรษที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความเชื่อมากที่สุดคือทศวรรษที่ 4 จำนวน 5 เพลง ซึ่งเทพพร ให้เหตุผลว่า ตนมีความเชื่อในเรื่องเวรกรรมบาปบุญ และศรัทธาในพระพุทธศาสนา จึงได้นำมาใช้ในการแต่งเพลง

1.6. เนื้อหาสาระด้านครอบครัว มี 2 ลักษณะ คือ ความรักความผูกพันระหว่างบิดามารดากับบุตร และการให้คำปรึกษาแก่บุตร มีจำนวนทั้งหมด 5 เพลง ทศวรรษที่มีเนื้อหาด้านครอบครัวคือ ทศวรรษที่ 4 เนื่องจากเป็นช่วงที่เทพพร เพชรอุบลได้ป่วยด้วยโรคเส้นโลหิตในสมองอุดตัน หลังจากมีอาการดีขึ้น เทพพร เพชรอุบลได้แรงบันดาลใจจากการป่วยนี้ถึงความรักความผูกพันเวลาที่ตนเองป่วยแล้วแม่ดูแล จึงนำมาใช้ในการแต่งเพลง จึงทำให้ทศวรรษที่ 4 มีเนื้อหาสาระด้านครอบครัวมากที่สุด

1.7. เนื้อหาสาระด้านเศรษฐกิจ ในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบล พบว่ามี 2 ลักษณะคือ ปัญหาความยากจน และปัญหาการอพยพไปทำงานต่างประเทศ มีจำนวนทั้งหมด 5 เพลง จากผลการศึกษาเนื้อหาสาระด้านเศรษฐกิจในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบล ผู้ประพันธ์ไม่ได้กล่าวถึงเรื่องเศรษฐกิจโดยตรงแต่เป็นการกล่าวพาดพิงเท่านั้น ส่วนมากได้กล่าวถึงสภาพภูมิประเทศที่แห้งแล้งไม่เอื้ออำนวยต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ชาวอีสานต้องอพยพไปทำงานในเมืองหลวงหรือในต่างประเทศ เพื่อหลีกเลี่ยงจากสภาพความยากจน เพื่อไปประกอบอาชีพรับจ้าง

1.8. เนื้อหาสาระด้านตำนานและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เนื้อหาสาระด้านตำนานและประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบลมี 2 ลักษณะคือ ตำนานเกี่ยวกับสถานที่และเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์

2. ด้านศิลปะการใช้ภาษา

จากการศึกษาวรรณกรรมเพลงของเทพพร เพชรอุบลในด้านศิลปะการใช้ภาษา ในสี่ทศวรรษตั้งแต่ปีพ.ศ. 2511 – 2551 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ศิลปะการใช้ภาษาโดยจำแนกได้ 2 ประเด็น คือ

2.1. ศิลปะการร้อยเรียงบทเพลง จากผลการศึกษาค้นคว้าบทเพลงของเทพพร เพชรอุบล เกี่ยวกับศิลปะการร้อยเรียงบทเพลง สรุปได้ดังนี้

2.1.1 การตั้งชื่อเพลง ในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบลจำนวน 133 เพลง พบว่ามีการตั้งชื่อบทเพลง 3 ลักษณะ คือ การสื่ออารมณ์ความรู้สึก 4 ลักษณะคือ ความคิดถึงความอาลัยอาวรณ์ แสดงอาการคาดหวังคิดฝัน แสดงความรู้สึกผิดหวัง เศร้า เสียใจ ท้อแท้ มีจำนวน 50 เพลง การเสนอแก่นของเพลงจำนวน 78 เพลง มี 2 ลักษณะคือ บอกแก่นของเพลงตรงไปตรงมา และ สร้างความฉงนสนเท่ห์ การตั้งคำถามจำนวน 3 เพลง และการบอก อาชีพ มีจำนวน 2 เพลง

2.1.2 การขึ้นต้นเพลง มี 5 แบบ คือ การขึ้นต้นด้วยการบอกถึงปัญหา มีจำนวน 53 เพลง การสนทนามีจำนวน 31 เพลง การบรรยายมีจำนวน 36 เพลง การเกริ่นนำมีจำนวน 9 เพลง และการขึ้นต้นแบบสรุปประเด็นแล้วขยายความมีจำนวน 9 เพลง

2.1.3 การจบเพลง มี 4 ลักษณะคือจบแบบแสดงความซาบซึ้งและให้คำมั่นสัญญาจำนวน 81 เพลง สื่อความเศร้าโศก มีจำนวน 28 เพลง การประชดประชันมีจำนวน 21 เพลง และการเชิญชวนให้รักท้องถิ่นมีจำนวน 3 เพลง

2.2 ศิลปะการใช้ภาษา

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ศิลปะการใช้ภาษามี 3 ประเด็นคือ การใช้คำ การใช้ถ้อยคำสำนวนและการใช้โวหาร มีรายละเอียดดังนี้

2.2.1 การใช้คำ ในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบล มี 7 ลักษณะคือ คำภาษาถิ่นมี 4 ชนิด มีจำนวนทั้งหมด 80 เพลง ได้แก่ คำนาม 71 คำ คำสรรพนาม 5 คำ คำกริยา 95 คำ คำกริยานุเคราะห์ 1 คำ และคำวิเศษณ์ 79 คำ พบว่าผู้ประพันธ์นิยมใช้ภาษาถิ่นอีสานมากที่สุด คำที่มากที่สุด คือ คำกริยา เนื่องจากคำกริยาในภาษาอีสานมีคำหลากหลาย ให้ความหมายได้ชัดเจน และก่อให้เกิดภาพ ซึ่งเป็นลักษณะเด่นทางภาษาอย่างหนึ่งของภาษาอีสาน ดังนั้นเมื่อเทพพร เพชรอุบล นำคำภาษาถิ่นอีสานมาประพันธ์เพลง ทำให้ผู้ฟังสามารถมองเห็นภาพที่ผู้ประพันธ์ต้องการสื่อออกมาผ่านบทเพลงชัดเจนยิ่งขึ้น การใช้คำซ้ำ ในวรรณกรรมเพลงเทพพร เพชรอุบลในสี่ทศวรรษมีจำนวน 31 เพลง มี 2 ลักษณะคือ ซ้ำคำภายในวรรคเดียวกัน เพื่อย้ำความหมายให้ชัดเจน และซ้ำคำด้วยการใช้ไม้ยมกเพื่อแสดงความห่วงหา ห่วงใย อาลัยอาวรณ์ ทำให้บทเพลงมีความไพเราะและน่าสนใจมากยิ่งขึ้น คำภาษากวี มีจำนวน 19 เพลง คำย่อที่ปรากฏในบทเพลงของเทพพร เพชรอุบล ส่วนใหญ่เป็นคำย่อที่ใช้กันทั่วไป และเป็นที่เข้าใจว่าหมายถึงอะไร บทเพลงที่ใช้คำยอมีจำนวน 4 เพลง ซึ่งเป็นคำย่อที่ใช้กันทั่วไป คำ

ภาษาต่างประเทศที่พบคือ ภาษาอังกฤษ ทั้งหมด 18 คำ ภาษาอังกฤษที่เทพพร เพชรอุบล นำมาใช้ในการประพันธ์นั้น ส่วนใหญ่เป็นคำใช้ทับศัพท์ เป็นคำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งรู้จักกันดี เทพพร เพชรอุบล นำมาใช้ด้วยกลวิธีที่ทำให้เห็นความหมายชัดเจนยิ่งขึ้น ทำให้บทเพลงมีความไพเราะตามที่ผู้ประพันธ์ได้นำเสนอ คำเลียนเสียงจำนวน 19 เพลง มี 3 ลักษณะคือ การเลียนเสียงเครื่องดนตรี การเลียนเสียงธรรมชาติ และการเลียนเสียงสัญญาณเครื่องมือสื่อสาร การเล่นเสียงสัมผัสที่พบในวรรณกรรมเพลงเทพพร เพชรอุบล คือ การเล่นเสียงสัมผัสสระและสัมผัสอักษร สัมผัสระหว่างวรรค และสัมผัสระหว่างบท

2.2.2 การใช้ถ้อยคำสำนวน

การใช้ถ้อยคำสำนวนในวรรณกรรมเพลงเทพพร เพชรอุบล มี 5 ลักษณะ คือถ้อยคำแสดงความอาลัยอาวรณ์มีจำนวน 15 เพลง ถ้อยคำสื่อความโศกเศร้า มีจำนวน 2 เพลง ถ้อยคำปลุกเร้าใจ มีจำนวน 2 เพลง ถ้อยสรรเสริญมีจำนวน 1 เพลง และสำนวนมีจำนวน 6 เพลง ซึ่งเป็นสำนวนที่ใช้กันโดยทั่วไป

2.2.3 การใช้โวหาร ในวรรณกรรมเพลงเทพพร เพชรอุบลมีทั้งหมด 6 ชนิด คือ อุปมา อุปลักษณ์ อติพจน์ บุคลาธิษฐาน สัจพจน์และปฏิรูปพจน์

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาเนื้อหาสาระและศิลปะการใช้ภาษาในวรรณกรรมเพลงของเทพพร เพชรอุบลในสี่ทศวรรษจำนวน 133 เพลง ผลการศึกษาในด้านเนื้อหาสาระ พบเนื้อหาสาระ 8 ด้าน ได้แก่ เนื้อหาสาระด้านความรัก เนื้อหาสาระด้านวิถีชีวิตคนชนบท เนื้อหาสาระด้านค่านิยม เนื้อหาสาระด้านประเพณีพิธีกรรม เนื้อหาสาระด้านความเชื่อ เนื้อหาสาระด้านครอบครัว เนื้อหาสาระด้านเศรษฐกิจ และเนื้อหาสาระด้านตำนานและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

เนื้อหาสาระด้านความรักพบมากที่สุดคือ ความรักหนุ่มสาว โดยเฉพาะความรักที่ผิดหวังซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์เทพพร เพชรอุบลว่า เพลงลูกทุ่งมีจุดขายที่เรื่องความรัก โดยเฉพาะความผิดหวัง สมหวัง ออกหักเสียใจ หากมีเนื้อหาลักษณะนี้เพลงก็จะได้รับความนิยม ผู้จัดทำค่ายเพลงจะมีประเด็นเรื่องมาให้ เรื่องที่ให้ประเด็นมาเป็นเรื่องเกี่ยวกับความรักที่ผิดหวัง ซึ่งเป็นที่นิยมของผู้ฟัง คนก็จะประพันธ์ตามประเด็นที่ให้มา (เทพพร เพชรอุบล, 2551 : สัมภาษณ์) จึงเป็นเหตุผลว่าบทเพลงของเทพพรส่วนใหญ่จึงมีเนื้อหาเกี่ยวกับความรัก

ซึ่งสอดคล้องกับรัชดาภรณ์ ดีพลางม (2543 : 247- 306) ได้วิเคราะห์วรรณกรรมเพลงลูกทุ่งของ สมเศียร พานทอง(ชาย เมืองสิงห์) ในด้านเนื้อหาสาระพบว่า เนื้อหาสาระเกี่ยวกับความรักมากที่สุด นอกจากนี้เนื้อหาสาระเรื่องความรักไม่ได้มีเฉพาะความรักของหนุ่มสาวเท่านั้น ยังมีเนื้อหาสาระด้านความรักต่อ พระบรมวงศานุวงศ์ ทำให้ทราบว่ามีผู้ประพันธ์มีทัศนคติ ยกย่อง ชื่นชมในสถาบันพระมหากษัตริย์

เนื้อหาสาระด้านวิถีชีวิตคนชนบท มีจำนวนทั้งหมด 30 เพลง อาชีพที่เทพพร เพชรอุบล กล่าวถึงมากที่สุดคือ อาชีพทำนา ผู้ประพันธ์ยังได้แสดงทัศนคติด้วยการชื่นชมท้องถิ่นของตนเองว่า ถึงแม้คนอื่นจะมองว่าเป็นบ้านนอก แต่ในสังคมอีสานก็รักบ้านเกิดของตนเอง มีอาหารการกินที่มากมายหลากหลาย คนในสังคมมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกัน สาเหตุที่ทำให้ชาวอีสานต้องไปทำงานในเมืองหลวง เพื่อหลีกเลี่ยงจากสภาพความยากจน สิ่งบันเทิงที่พบในบทเพลงคือ การพักผ่อน เป็นวิธีที่ช่วยผ่อนคลายจากความเหนื่อยล้าในการทำงาน ซึ่งจะจัดขึ้นในวันสำคัญต่างๆของชาวอีสาน นอกจากนี้แล้วความเป็นอยู่ของชาวอีสานยังสะท้อนให้เห็นถึงความเรียบง่ายในการดำเนินชีวิต ด้วยการพึ่งพิงธรรมชาติ หาดอาหารจากท้องถิ่น เช่น การหาเห็ดจากป่า หาดอาหารจากไร่ นา เป็นต้น สะท้อนให้เห็นถึงความไม่ฟุ้งเฟ้อ ในเนื้อเพลงยังได้สะท้อนให้เห็นความเป็นอัตลักษณ์ของชาวอีสานคือ ความขยัน เมื่อนึกเหนื่อยจากการทำไร่ทำนา ชาวอีสานก็จะนอนพักผ่อนในตอนกลางวัน ซึ่งเป็นเวลาที่อุณหภูมิของอากาศที่ร้อนมาก ทำให้เห็นถึงภูมิปัญญาและวิถีการดำเนินชีวิตของชาวอีสานที่ได้จากการสังเกต ดังนั้นการที่เนื้อหาสาระด้านวิถีชีวิตคนชนบทมีเนื้อหาสาระอยู่ในลำดับที่สองนั้นสะท้อนความเป็นชาวอีสานของ เทพพร เพชรอุบล ซึ่งมีบ้านเกิดอยู่ที่จังหวัดอุบลราชธานี เทพร เพชรอุบล จึงได้นำเอาวิถีชีวิตของตนเองในสมัยเด็กนำมาแต่งเนื้อเพลง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เจตนา นาควัชระ ที่กล่าวว่า การศึกษาวรรณคดีหรือวรรณกรรมให้เข้าถึงจริงๆนั้น จำเป็นจะต้องศึกษาประวัติของกวีหรือนักปราชญ์เสียก่อนในฐานะที่นักประพันธ์เป็นส่วนหนึ่งของสังคม ย่อมอาศัยประสบการณ์ ความรู้สึกนึกคิด แรงบันดาลใจ ตลอดจนสภาพสังคมแวดล้อมที่นักปราชญ์อาศัยอยู่ สร้างสรรค์วรรณกรรมขึ้นมา ดังนั้น ชีวิตของกวีหรือนักประพันธ์ย่อมสัมพันธ์กับวรรณกรรมที่แต่งเสมอ (เจตนา นาควัชระ. 2520: 5)

เนื้อหาสาระด้านครอบครัว มี 2 ลักษณะ คือ ความรักความผูกพันระหว่างบิดามารดา กับบุตร และการให้คำปรึกษาแก่บุตร ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 5 เพลง เนื้อเพลง ได้สะท้อนว่า ครอบครัวเป็นสถาบันที่สำคัญที่สุด ชาวอีสานมีครอบครัวที่อบอุ่น บิดามารดามีหน้าที่ในการเลี้ยงดูบุตร เมื่อถึงวัยอันสมควรที่บุตรจะมีคู่ครอง บิดามารดาจะเป็นผู้ยินยอมให้บุตรมีคู่ครองได้ ซึ่งได้สะท้อนระบบการปกครองของชาวอีสานด้วยว่า ภายในครอบครัวบิดามารดาเป็นผู้มีอำนาจสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ (อัมพร จิตรรักษา. 2553 : 241-253) ซึ่งได้ศึกษาภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรมที่ปรากฏในเพลงลูกทุ่ง ที่ขับร้องโดย เอกชัย ศรีวิชัย จำนวน 322 เพลง ผลการศึกษาพบว่า ภาพสะท้อนด้านครอบครัวที่เหมือนกันคือ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในครอบครัว

ส่วนเนื้อหาสาระที่พบน้อยที่สุด คือ เนื้อหาสาระด้านตำนานและประวัติศาสตร์ท้องถิ่นนั้นอาจจะเป็นเพราะเทพพร เพชรอุบล ไม่มีภูมิรู้ในด้านประวัติศาสตร์มากนัก เนื้อหาสาระด้านประวัติศาสตร์ ที่พบ ได้จากการรับข้อมูลข่าวสารจากรายการโทรทัศน์ จึงได้นำมาสร้างสรรค์บทเพลง ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า หากจะประพันธ์เพลงที่เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ผู้ประพันธ์ต้องมีภูมิรู้ในเรื่องราวทางประวัติศาสตร์นั้นอย่างละเอียด ลึกซึ้ง จึงจะสามารถสร้างสรรค์ผลงานออกมาได้

ในด้านศิลปะการใช้ภาษา เป็นการศึกษาเกี่ยวกับความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด วิถีชีวิตของคนชนบทและสภาพสังคม ด้วยการนำถ้อยคำมาร้อยเรียงของผู้ประพันธ์ให้ผู้ฟังเกิดความไพเราะและมีอารมณ์คล้อยตามเนื้อหาของบทเพลง จากการศึกษาศิลปะการใช้ภาษาในด้านการร้อยเรียงบทเพลง พบว่า เทพร เพชรอุบล เลือกใช้ถ้อยคำที่เข้าใจง่าย นำคำที่เสนอแก่นของเพลงมาตั้งชื่อมากที่สุด การขึ้นต้นเพลงด้วยการบอกถึงปัญหา ทำให้ผู้ฟังติดตามเนื้อเพลงตั้งแต่ต้นจนจบเพลง และการจบเพลงแบบแสดงความซาบซึ้งและให้คำมั่นสัญญา ส่วนศิลปะการใช้ภาษาในด้านการใช้คำ พบว่า เทพร เพชรอุบลมีความเด่นชัดในการใช้ภาษาถิ่นในการแต่งบทเพลงมากที่สุด เพราะภาษาถิ่นบางคำให้ความหมายที่ชัดเจนมากกว่าคำภาษากลาง ฟังแล้วก่อให้เกิดภาพและผู้ฟังมีอารมณ์คล้อยตาม ดังนั้นการนำภาษาถิ่นมาใช้จึงเป็นการสร้างบรรยากาศให้ความรู้สึกร่วมกันว่าเป็นพวกเดียวกัน ประกอบกับบทเพลงบางบทเพลงได้นำคำภาษาถิ่นใช้ปะปนกับภาษาไทยกลางจึงทำให้บทเพลงได้รับความนิยมอีกทางหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ (อติสา เลี้ยงรินทร์มย์. 2549 :

74 – 196) ได้ศึกษาลีลาภาษาและลักษณะเนื้อหาในเพลงลูกทุ่งสลา คุณวุฒิในด้านลักษณะการใช้ภาษาซึ่ง มีลักษณะการใช้คำที่เหมือนกันคือ มีการใช้คำที่สื่ออารมณ์ของมนุษย์ ใช้คำซ้ำ คำซ้อน และคำภาษาถิ่น

นอกจากนี้เทพพร เพชรอุบล ได้นำคำภาษาต่างประเทศมาใช้ในการแต่งเพลง นั่นคือคำภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นภาษาสากล ทำให้ผู้ฟังรู้สึกว่เพลงลูกทุ่งของเทพพร เพชรอุบลมีความทันสมัยและแสดงถึงภูมิรัฐของผู้ประพันธ์ การใช้ถ้อยคำ พบว่าเทพพร เพชรอุบลใช้สำนวนที่ใช้กัน โดยทั่วไปที่คนทั่วไปทราบความหมายและการใช้โวหารส่วนใหญ่เป็นลักษณะการใช้คำศัพท์ง่าย ๆ

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาวรรณกรรมเพลงลูกทุ่งในด้านจริยธรรมในเพลง
2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบวรรณกรรมเพลงลูกทุ่งของเทพพร เพชรอุบลและนักประพันธ์อื่น

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

- กาญจนา แก้วเทพ. สื่อสองวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้ง, 2539.
- กุหลาบมัลลิกะมาส. วรรณคดีวิจารณ์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2548.
- กมล เกตุศิริ. “จากเพลง – ดนตรีพื้นบ้านถึงเพลง – ดนตรีลูกทุ่ง,” ในเส้นทางเพลงลูกทุ่งไทย. กรุงเทพฯ : ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2533.
- กฤติกา อรุณรัตน์. วิเคราะห์เพลงลูกทุ่งที่ได้รับการคัดเลือก จากรายการกึ่งศตวรรษเพลงลูกทุ่งไทย. การศึกษามหาบัณฑิต ภาษาไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ : ภาคใต้, 2538.
- กอบกุล ภูธรภรณ์. เพลงลูกทุ่งกับสังคมไทย. เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาวิเคราะห์ข้อมูลทางคตินวิทยา ชมรมวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- กระแสร้ มาลาภรณ์. วรรณคดีเปรียบเทียบเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : บรรณกิจ, 2522.
- ไขแสง สุชะวันนะ. สังคีตนิยมว่าด้วย : ดนตรีตะวันตก. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2529.
- คันฉ่อง(นามแฝง). “ฟังเพลงใหม่,” .เคลวินีส. 28 กันยายน 2539, หน้า 39.
- ศักดิ์ฤทธิ์ ปราโมช, ม.ร.ว. “เพลงลูกทุ่งในซอยสวนพลู,” สยามรัฐ. 36(16) : 9 ; สิงหาคม, 2532.
- จักรี ศรีมุงคุณ. อรรถกษณ์ในวรรณกรรมเพลงของพงษ์สิทธิ์ คำภีร์. ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2547.
- จำรูญ หอมระรื่น. วรรณกรรมเพลงลูกทุ่งของพร ภิรมย์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2534.
- จินตนา คำรงเลิศ. วรรณกรรมเพลงลูกทุ่ง : ขนบธรรมเนียมประเพณี ค่านิยมและการดำเนินชีวิตของชาวชนบทไทยที่ปรากฏในเพลงลูกทุ่งไทย ตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่สองจนถึงปัจจุบัน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2533.
- จิตกวี กระจำงเมฆ. ศึกษาวรรณกรรมเพลงเพื่อชีวิตของสุรชัย จันทิมาธร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2541.

- เจตนา นาควัชระ. “วรรณคดีวิจารณ์และวรรณคดีศึกษา” ในวรรณกรรมไวยากรณ์ :
วรรณคดี. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2520.
- เจนภพ จบกระบวนวรรณ. “เพลงลูกทุ่งกับมุมมองด้านการเมือง” คุรุปริทัศน์. 11: 25- 81;
ตุลาคม, 2529.
- เชษฐา จักรไชย. วิเคราะห์วรรณกรรมเพลงของสุรพล สมบัติเจริญ. ปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ : มหาสารคาม, 2535.
- ชวน เพชรแก้ว. การศึกษาวรรณคดีไทย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2524.
- ดวงมนต์ จิตรจางง กัดอยู่และคนอื่นๆ. การใช้ภาษา. กรุงเทพฯ : เคล็ดไทย, 2517.
- ตรีศิลป์ บุญจรงค์. นวนิยายกับสังคมไทย พ.ศ. 2475 –2500 . กรุงเทพฯ : บางกอก
การพิมพ์, 2523.
- ทรงศิลป์ สุขแสน. วิถีอีสานจากเพลงลูกทุ่งของไมค์ ภิมย์พร. ปริญญาศิลปศาสตรมหา
บัณฑิต สาขาไทยศึกษาเพื่อพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, 2547.
- พยงค์ มุกดาพันธ์. “เรื่องราวเกี่ยวกับเพลงลูกทุ่ง,” ใน กิ่งศตวรรษเพลงลูกทุ่งไทย. กรุงเทพฯ :
สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2532.
- เทพพร เพชรอุบล. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, จุฑารัตน์ ก้อนบุญ. เป็นผู้สัมภาษณ์, จังหวัดขอนแก่น
เมื่อวันที่ 18 ตุลาคม 2551.
- ธวัช ปุณโณทก. วรรณกรรมท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : พีระพินา, 2527.
- เทพรัตน์ราชสุดา สยามบรมราชกุมารี, สมเด็จพระ. “ลูกทุ่งกับเพลงไทย,” ศิลปวัฒนธรรม.
11(3) : 30 – 36: มกราคม, 2533.
- นคร ธนอมทรัพย์. “การอภิปรายเรื่องทำไมเพลงลูกทุ่งจึงเข้าถึงจิตใจคนไทยได้ดี,”
ในเส้นทางเพลงลูกทุ่งไทย. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ,
2532.
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. “เพลงลูกทุ่งในประวัติศาสตร์วัฒนธรรมไทย,” ศิลปวัฒนธรรม. 6(6) : 94
– 109: เมษายน, 2528.
- นิสาชล สาดรา. แนวคิดและภาพสะท้อนทางสังคมจากร้อยกรองร่วมสมัยในหนังสือพิมพ์
มติชนสุดสัปดาห์ ช่วง พ.ศ. 2531 -2540. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.มหาสารคาม :
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2542.

- บุปผา เมฆศรีทองคำ. ศึกษาบทบาทของเพลงลูกทุ่งในการพัฒนาคุณภาพชีวิต : วิเคราะห์เนื้อหาของเพลงลูกทุ่งในช่วงปี พ.ศ. 2532 –2533. วิทยานิพนธ์ วส.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2534.
- บุญเกิด มาดหมาย. วิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมในบทเพลงลูกทุ่งที่ขับร้องโดยศิริพร อำไพพงษ์. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2550.
- บุญยงค์ เกศเทศ. วรรณกรรมวิเคราะห์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2525.
- _____. แลลอควรรณกรรมไทย. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2536.
- ปัทมาภรณ์ เชื้อสุทร. “เพลงลูกทุ่ง : เสียงสะท้อนความตายของระบบนายทุน”. อักษรศาสตร์ วิจารณ์. 2,5 (ตุลาคม 2517) : 54- 65.
- ประดิษฐ มัชฌิมา. สังคมวิทยาชนบท. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2522.
- ประเทือง คล้ายสุบรรณ. ร้อยกรองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : เคล็ดไทย, 2522.
- ประสิทธิ์ เลี้ยวศิริพงษ์. “ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับดนตรี,” ใน ถนนดนตรี 1(1) : 44-46; กันยายน, 2530.
- ปรีชา พิณทอง. สารานุกรมอีสาน-ไทย-อังกฤษ. อุบลราชธานี: ศิริธรรม, 2532.
- ปาริชาติ วินิจ. รูปแบบและลักษณะการใช้ภาษาในวรรณกรรมเพลงยอดนิยม. การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2542.
- พยงค์ มุกดา. “เรื่องราวเกี่ยวกับเพลงลูกทุ่ง”, ใน กิ่งศตวรรษเพลงลูกทุ่งไทย. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2532.
- พิชิต จงสถิตวัฒนา. “เสียงจากชนบท : วิเคราะห์เพลงลูกทุ่งไทย,” สังคมศาสตร์ปริทัศน์. 12 (7) : 59 –72: กรกฎาคม , 2517.
- พิทยา เจริญสุวรรณ. ศิลปะการใช้ภาษาในกวีนิพนธ์ของอังคาร กัลยาณพงศ์. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2520.
- พูนพิศ อมาตยกุล. “เพลงลูกทุ่งในสายตานักฟังเพลงไทยเดิม”, ถนนดนตรี. 12,11 (กันยายน 2531): 66 – 69.
- เพิ่มพร ธนสีลังกูร. วิเคราะห์วรรณกรรมเพลงของ สลา คุณวุฒิ. ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (กลุ่มวรรณคดี) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2544.
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น, 2546.
- ไพรัช มากกาญจนกุล. หลักการแต่งเพลง. กรุงเทพฯ : นีลรานาการพิมพ์, 2531.

- ภาสพงษ์ ฝิวพอใช้. รายงานวิจัย เพลงลูกทุ่งอีสานกับการสะท้อนวัฒนธรรมท้องถิ่นศึกษาใน
ผลงานเพลงของ ศิริพร อำไพพงษ์. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรม
แห่งชาติ, 2547.
- มาลินี ไชยชำนาญ. วิเคราะห์วรรณกรรมเพลงลูกทุ่ง ของ ชลธี ธารทอง. ปรินิพนธ์ กศ.ม.
สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2533.
- มัณฑนา ศรีโมรา. วิเคราะห์บทเพลงของสง่า อารัมภีร. กรุงเทพฯ : สาขาวิชาเอกภาษาไทย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2540.
- เยาวภา คำเนตร. วิถีชีวิตของชาวอีสานจากกลอนลำทางยาวของลำกลอน. ปรินิพนธ์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ : มหาสารคาม, 2526.
- รัชดาภรณ์ ดีพลงาม. วิเคราะห์วรรณกรรมเพลงลูกทุ่งของสมเกียรติ พานทอง (ชาย เมือง
สิงห์). ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
,2543.
- รัตนา จันทร์นาวี. ภาษาและเนื้อหาในเพลงลูกทุ่งของไชยพอน สันทะเลด. ขอนแก่น :
ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2546.
- รุจิราเกตุสิริ. การศึกษาเพลงพื้นบ้านอีสานที่ปรากฏในเพลงลูกทุ่งไทย. ปรินิพนธ์ศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต วิชาเอกไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ : มหาสารคาม, 2535.
- รุ่งสุริยา เมืองเหล่า. ภาพสะท้อนสังคมอีสานซึ่งปรากฏในบทเพลงที่ พรรคักดี ส่องแสงขับ
ร้อง. ปรินิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาสารคาม, 2537.
- ลักขณา สุขสุวรรณ. วรรณกรรมเพลงลูกทุ่ง. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2521.
- เลิศชาย คชยุทธ. ไทยลูกทุ่ง. กรุงเทพฯ : มติชน, 2538.
- ลัญฉนะวัตติ นิมมานรตนกุล. หลักการแต่งเพลง. นนทบุรี : นิมมานรตนกุล, 2551.
- ล้อม เพ็งแก้ว. วัยเวียงวรรณคดี. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2549.
- วิจิตรา อาจบำรุง. วิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมในเพลงลูกทุ่งที่ขับร้องโดยพี่ สะเดิด.
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2522.
- วิทย์ ศิวศรียานนท์. วรรณคดีและวรรณคดีวิจารณ์. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2531.
- วิภา กงกะนันท์. วรรณคดีศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2522.
- วิภา คงคากุล, “ความเข้าใจในธรรมชาติของคนตรี,” ถนนคนตรี. 1-2 (พฤศจิกายน 2529)

วงศ์เดือน สุขบาง. การศึกษาพระปฐมสมโพธิกถาในแนวสุนทรียะ. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2524.

ศกุนตลา กะราลัย. การศึกษาเชิงวิเคราะห์การใช้โวหารภาพพจน์ที่ปรากฏในวรรณกรรมเพลงไทยลูกทุ่งศึกษาเฉพาะกรณีของราชินีลูกทุ่ง พุ่มพวง ดวงจันทร์. ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ประยุกต์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2549.

ศิริพร กรอบทอง. วิวัฒนาการของเพลงลูกทุ่งในสังคมไทย(2481 – 2535). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

ศิลปากร,กรม. วรรณกรรมร้อยกรองไทย. กรุงเทพฯ : เอดีสัน เพรส โปรดักส์, 2544.

ศุภยง พันธุมโกมล. การเชื่อมโยงเนื้อหาของเพลงลูกทุ่งยอดนิยมในช่วง พ.ศ. 2498 – พ.ศ. 2535 วิทยานิพนธ์ นศ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

ถ่ายเอกสาร.

สปีน ดัน โสภณ. วิเคราะห์เนื้อหาและกลวิธีการสร้างอารมณ์ขันในวรรณกรรมเพลงลูกทุ่งแนวข้ามชั้น. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต การศึกษา (ภาษาไทย) มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2538.

สมาคมสโมสรวัฒนธรรมแห่งประเทศไทย. กิ่งศตวรรษลูกทุ่งไทย. กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์, 2533.

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. ความหมายและขอบข่ายงานวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : อมรินทร์ พรินต์ติ้ง กรุ๊ป, ม.ป.ป.

สอ เสถบุตร. English Thai Dictionary .กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2557.

ลีทชา พิณีจิวคณ. ความรู้ทั่วไปทางวรรณกรรมไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2516.

สิรินาถ ฉัตรทอง. เพลงลูกทุ่ง : ภาพสะท้อนค่านิยมในสังคมไทย. วารสารสาสตรมหาบัณฑิต คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2549.

สุกัญญา คงสุน. การศึกษาเชิงวิเคราะห์สำนวนและโวหารภาพพจน์ในเพลงไทยลูกทุ่งของชายเมืองสิงห์. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2550.

สุกัญญา บำรุงสุข. “ภาษาแห่งเสียงทอง,” อักษรศาสตร์พิจารณา.2 (5) : 18- 30: ตุลาคม ,

สุกัญญา ภัทรราชย์. “เพลงพื้นบ้านกับสังคมไทย,” ใน เอกสารการสอนชุดวิชาศิลปะการละเล่นและการแสดงพื้นบ้านของไทย : เพลงพื้นบ้านของไทย. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2532.

สุพัฒนา สุภาพ. สังคมและวัฒนธรรมไทย คำนิยม : ครอบครัวยุค : ศาสนา : ประเพณี.

พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2531.

สุรพงษ์ สังฆมณี. คำนิยมที่ปรากฏในเพลงลูกทุ่งอีสาน พ.ศ. 2533 – 2539. ปรินญาณิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สุธีวงศ์ พงษ์ไพบุลย์. วรรณคดีวิเคราะห์. สงขลา : มงคลการพิมพ์, 2524ก.

_____. วรรณคดีวิเคราะห์. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2525.

_____. สุพรรณิ เหลือบุญชู. สังคมนิยม. มหาสารคาม : ภาควิชาดุริยางศาสตรมหาวิทาลัย
มหาสารคาม, 2534.

สุรพงษ์ สังฆมณี. คำนิยมที่ปรากฏในวรรณกรรมเพลงลูกทุ่งอีสาน พ.ศ. 2533 – 2535.

ปรินญาณิพนธ์ กศ. ม.มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมหาสารคาม,
2541.

สมเกียรติ บุญศิริ. ลูกทุ่งยุคต่อไป เดินหน้าหรือถอยหลัง. นิตยสารผู้จัดการ. ธันวาคม,
2550.

สมพร มั่นตะสูตร. วรรณกรรมสังคมและการเมือง. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2524.

สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. สังคมและวัฒนธรรมไทย: ลักษณะการเปลี่ยนแปลงและวิทยาการวิจัย.
ขอนแก่น: ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2543.

ส่งสุข ภาแก้ว. วิเคราะห์แนวคิดทางสังคมและวัฒนธรรมในวรรณกรรมเพลงของชินกร
ไกรลาส. ปรินญาณิการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม,
2546.

อนุก นาวิกมูล. เพลงนอกศตวรรษ. พิมพ์ครั้งที่ 3 .กรุงเทพฯ : เมืองโบราณ, 2527.

อภิวัฒน์ สุธรรมดี. การศึกษาวิเคราะห์เพลงลูกทุ่งที่จินตหรา พูนลาภ ขับร้อง. ศิลปะศาสตร์
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2550.

อภิชน วงศ์ภักดี. ลักษณะเด่นในเพลงลูกทุ่งของนายวิเชียร คำเจริญ. ปรินญาณิศิลปศาสตรมหา
บัณฑิต สาขาวิชาดนตรี บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2551.

อลิสสา เลี้ยงรื่นรมย์. ศึกษาลีลาภาษาและลักษณะเนื้อหาในเพลงลูกทุ่งสลา คุณวุฒิ. ปรินญา
ณิศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาไทย ภาควิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,
2549.

- อัมพร สุขเกษม. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับร้อยกรองไทย. กรุงเทพฯ : พีธพัทธนา, 2529.
- อมรา พงศาพิชญ์. สังคมและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- เอกวิทย์ ณ ถกลาง. กิ่งศตวรรษเพลงลูกทุ่งไทย. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้ง กรุ๊ป, 2532.
- อัมพร จิตรรักษา. ศึกษาภาพสะท้อนทางสังคมและวัฒนธรรมที่ปรากฏในเพลงลูกทุ่งที่ขับร้อง
โดยเอกชัย ศรีวิชัย. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- อานนท์ อากาศิรม. มนุษย์กับสังคม : สังคมและวัฒนธรรมไทย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :
บำรุงนุกูล, 2515.
- อุดม หนูทอง. พื้นฐานการศึกษาวรรณคดีไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. สงขลา: มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒสงขลา, ม.ป.ป.
- อุดมลักษณ์ ระพีแสง. ศึกษาเชิงวิเคราะห์การใช้ภาษาในบทเพลงสุนทราภรณ์ ระหว่างปี
พ.ศ. 2482 –พ.ศ. 2525. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาไทย, 2550.
- อุปทิศศิลปสาร,พระยา. หลักภาษาไทย อักษรวิธี วชิวิภาค วากยสัมพันธ์ ฉันทลักษณ์. กรุงเทพฯ
: ไทยวัฒนาพานิช, 2522.
- Integrated Marketing. หนังสือพิมพ์บิสิเนสไทย. บทความ “กลยุทธ์ครองตลาดเพลงลูกทุ่ง
แกรมมี่- อาร์เอส, 2550.
- sakonnakhon.go.th. หนองหานสกลนคร, สืบค้นเมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน 2558. จาก
[http:// www./tour/nhonghan.htm](http://www./tour/nhonghan.htm)

ภาคผนวก ก
แบบสัมภาษณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบสัมภาษณ์
สัมภาษณ์ เทพพร เพชรอุบล

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

- 1.1 ชื่อ.....สกุล.....อายุ.....ปี
 บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....
 อำเภอ.....จังหวัด.....
 วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์.....
 ภูมิลำเนาเดิม ผู้ให้สัมภาษณ์.....
- 1.2 ระดับการศึกษาผู้ให้สัมภาษณ์.....
- 1.3 ปัจจุบันประกอบอาชีพ.....

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับชีวิตประวัติและผลงาน

- 2.1 ชีวิตวัยเด็กในโรงเรียนเป็นอย่างไรบ้าง

.....
 .....

- 2.2 ในช่วงที่เรียนในหมู่บ้านทำงานช่วยพ่อแม่อะไรบ้าง

.....
 .....

- 2.3 หลังจากจบชั้น ป.6 แล้วไปเรียนต่อที่ใด

.....
 .....

- 2.4 ทำไมจึงต้องเข้ากรุงเทพฯ

.....
 .....

- 2.5 เข้าสู่วงการเพลงได้อย่างไร

.....
 .....

2.6 บันทึกแผ่นเสียงเพลงแรกคือเพลงใด เมื่อปี พ.ศ. เท่าไหร่

.....
.....

2.6 รางวัลที่ได้รับมีอะไรบ้าง

.....
.....
.....

2.7 มีหลักอย่างไรบ้างในการประพันธ์เพลง

.....
.....

2.8 นักร้องที่ร้องเพลงที่ประพันธ์คือใครบ้าง

.....
.....
.....

2.9 เนื้อหาของเพลงลูกทุ่งเป็นอย่างไร เนื้อหาที่มากที่สุดเกี่ยวกับเรื่องอะไร เพราะเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น

.....
.....

2.10 ทศวรรษที่ประพันธ์เพลงมากที่สุดคือ ทศวรรษใด เพราะเหตุใด

.....
.....

2.11 เหตุใดทศวรรษที่ 2 จึงไม่มีการประพันธ์เพลง

.....
.....

2.12 อะไรคือแรงบันดาลใจในการแต่งเพลง

.....
.....

2.13 เพราะเหตุใดจึงนำคำภาษาอีสานมาใช้ในการแต่งเพลง

.....
.....

2.14 สภาพสังคมมีส่วนในการประพันธ์เพลงหรือไม่

.....
.....
.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ข
เนื้อเพลง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

เพลงรอฟีที่ บ.ข.ส.

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

ชะเง้อชะเง้อเฝ้าแต่แลรอคอยอ้ายมา ตั้งแต่ตีห้ามายืนรอท่าที่ บ.ข.ส.

หน้าอาบรอยยิ้มกรุ้มกรุ้มจิตใจจจ่อ

วันนี้ละหนอเป็นวันได้พ้อหน้าพี่

ควนอีसानมาจอดเทียบชานชาลา

นั่งเที่ยวไหนกันมาไม่เห็นหน้ามาสักที

ก็ในจ.ม.นัดวันพ้อคือมือนี้

เหตุดาบร้ายดีหรืออ้ายมีใจเปลี่ยนแปลงไป

ภูมรินก่อนเคยคอมกลิ่นมาลี

โอ้อ่า โอ้อี้เดี๋ยวนี้ไปขึ้นชีวิตคอมดมดอกไหน

สิ่งกลิ่นรอนทำตั้งแต่ตีห้าจนตาเวณบ้าย

หรือมาลีดอกไม้ใหม่เอากลับหุบอ้ายรัดไม่ให้มา

ท้อแท้ใจหมอลาลัยที่จจะรอ

เชือแล้วละหนอท้อแล้วท้อเสียมศรัทธา

เลิกแล้วเลิกคิด ไม่คิดคนผิดสัญญา

น้ำเอียน้ำตาหมดเวลาจะไหลร่วงริน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

เพลงกอยทาง

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

ออกอ้อยล้อยคำเรียง	นี่คือเสียงสาวลุ่มน้ำมูล
ร้องฝากจากโคนคูณ	ว่าแก้มจูนพูนคิดถึงผู้บ่าว
จากไกลไปนานนับ	ไม่หวนกลับหนอไค้ต่าง
อ้ายปล่อยให้ผู้สาว	นั่งจับเจ้าเฝ้าคอยทาง(ซ้า)
ดอกคูณฝั่งมูลร่วงรา	คำสัญญาที่มาจืดจาง
กูเ็นผู้เฝินห่าง	หมดหนทางจะประสาน
ทิ้งรอยไว้บนแก้ม	แล้วรอนแรมไม่มาสมาน
เห็นสาวเป็นทางผ่าน	เหมือนสายธารแม่มูลไหลล่อง(ซ้า)
เด็ก.....ก่อนๆ	ผู้คนเขานอนแต่ตัวนึ่งผัดแอบส่อง
เสียงแคนบ้านไต้ล่อยล่อง	เกล้าเสียงซุงด้อยต้องคดติ่งส่งมา
เสียงซุงแคนเป่า	คล้ายรู้ตัวเราว่า โศกเศร้า โศกา
บางทายคล้ายคำเว่ว่า	เมื่อนอนสาถึงทำแล้วกะบ่เห็น(ซ้า)

เพลงคิดถึงบ้าน

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

โอ้.....

วาดวิมานไว้ว่ามาบางกอก	ทิ้งบ้านนอกให้อยู่หลังหนอครั้งนี้
จะมุ่งหน้าเก็บเงินทองสักสองปี	พอเงินมีจะกลับมาบ้านนาเรา
เพราะความจนข้นแค้นแสนสาหัส	สารพัดสิ่งรอรับดูอับเฉา
จำทิ้งถิ่นดินแดนแคว้นลำเนา	บ้ายหน้าเข้าเมืองกรุงมุ่งหางาน
ยึดอาชีพร้อยเย็บตะเข็บผ้า	เหงื่ออาบหน้าก็ไม่สนทนประสา
อยู่สำเหร่โรงงานเจ้าชื่อสำราญ	มุ่งแต่งงานจนดึกคืนก็ฝันทำ
รวมกับเพื่อนเช่าบ้านแถวนั้นอยู่	พอได้ปุ่เลื่อนอนตอนเพ็ญพร่ำ
อาหารหลักนั้นหรือคือส้มตำ	เป็นประจำเพราะพันผูกลูกชานา
ค่าทำงานเจ้าสำราญเขานั้นให้	ก็พอได้ไม่น้อยนักดูหนักหนา
ถ้าขยันขันแข็งแข่งเวลา	รับฝ้ามารับแรงเย็บพอเก็บค่า
มีเสียงเพลงเสียงลำแว่วแนวอีสาน.....	
มีเสียงเพลงเสียงลำแว่วแนวอีสาน	จากรายการสมานใจได้ชื่นฉ่ำ
ลืมความเหนื่อยไปชั่ววับกับงานทำ	จวบจนยามเหงาง่วงล่วงเวลา
โอ้อีสานบ้านไพรเมื่อใกล้ค่ำ	หรือครึ่งรำเรียงร้องก้องพสกยา
จันทร์ก็ส่องดาวก็ทอหนอแสงมา	อาบบ้านป่าให้นวลโยใจคะนึ่ง
เฝ้านับนิ้วมานับอยากกลับบ้าน	แดนอีสานบ้านเก่าเฝ้าคิดถึง
ทั้งแม่พ่อคงรอเราเฝ้ารำพึง	อยากจะถึงวันกลับจะซบทรวง

เพลงด้านอกขาวใน

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

ถึงคำคำคำเพียงแต่กายดอกสาวเอ๋ยบ้านนอกคอกนา
 ผิวพรรณกร้านหยาบเพราะอาบฟ้าตราคราตราทำนาทำไร่
 เกิดมาจนจนต้องทนซ้ากั่มหน้ารับกรรมทำเรื่อยไป
 เสื้อผ้าผืนเก่าเกล้าเหงื่อไคลแสงศิวไลซ์ไม่เคยยล
 อยากไขว่อยากคว้าชายมาร่วมชายมาสักคน
 เห็นเพื่อนเห็นพ้องเขาครองรักใจก็ซ้กกังวล
 อยากมีคนชอบปลอบกมล(ซ้า) แต่กลัวเขาไม่สนคนชานา
 ถึงจะคำคำคำเพียงแต่กายดอก ผิวพรรณข้างนอกมันหลอกตา
 ส่วนจิตใจผ่องผุดสุขขณาชายไหนต้องตาเริญมาล.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

เพลงนำตาผู้แพ้

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

มือแดงผู้เฒ่าสีแดงพาวัว
เจ้าบ่าวนั่นคือแฟนเรา
เสียงดนตรีมโหรีก็องสนั่น.

โหยกเอยอกคนแพ้
มองเห็นภาพบาดตาวิวาท์ขึ้น
เขาเคียงคู่จู้จู้ชูดสีขาว

บ้างดำยรูปคู่แจกแจ็กทำไปโหยยอยากตาย
เค็ดมาเหลือใจแท้เค็ด

อีกไม่กี่เวลาข้างหน้าหนอ
เจ้าสาวคงจะออเซาะเปลาะหวาน
เจ้าบ่าวคงจะเคลิบเคลิ้มเพิ่มความรัก
ถึงเวลาจะเซยชิดคงปิดไฟ

เค็ด.....มาเหลือใจแท้เค็ด.....มาเหลือใจแท้เค็ด

เนื่องในวันเขานั้นจะแต่งงาน
เจ้าสาวของเขาคือเพื่อนเก่าเรานั้น
หลู่โตนเค็ดโตนลิหน้าเบิ่งผู้ได้
หลบตัวแลชะเง้อมองยื่นร้องไห้
ใจมขื่นกัลดหนองสุดหมองไหม้
ปากก็กล่าวเชื้อเชิญเดินขวกไขว่

อยากตายมาเสียใจแท้

คงพะนอนคลอเคล้าเข้าหอใหญ่

สำเนียงหวานว่านเจ้าบ่าวให้หลงไหล

บรรจงปักจุมงอ่หนอแก้มใส

โหยยอยากตายอยากตายมาเหลือใจแท้

เพลงไอดินกลิ่นกรุง

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

อบอวนกลิ่นกรุง	คละเคล้า ไอเสียดยนต์
แทบทุกแห่งหน	เร่ลานถนนขุดยานเยอะจ้ง
ต่างจากบ้านเฮา	ฝูงควายเก๋าๆ เดินเข้าคอกข้ง
ไปไหนไม่ต้องระวัง	ไกลคนละฝั่งครั้งมาบ้านเผ็น
เพียงแค่สองวัน	เหมือนโลกบันให้เป็นสองปี
อดออดอิดอัดเต็มที	ทุกข์ทับที่ใจกายเหลือเกิน
ขาดญาติพี่น้อง	ยามเหลียวมองใจหมองเขาเม็น
ผิดหวังกับตั้งใจเกิน	ไม่รู้เผชิญอีกนานเท่าไร
อยากโทรบอกพ่อ	อยากต่อสายอื่นแอ้วแห่ม
วันนี้หัวใจถูกแพ้	ไผ่เนื้อช่อยแก้ช่วงแพ้ทางใจ
เงินยังไม่มื	พอที่ซื้อมือถือใช้
อยากหยอดเหรียญโทรอื่นไป	จ๊กต้อยู่ไสถูกบัฐทาง
ยามห้อมมาเยือน	คล้ายเสียงเตือนแม่ดังปลั่งมา
ครุ่นคิดคุ้ยปัญหา	ฝีกฝนฝนฝักก่อนฝนอับปาง
มานะเป็นทุน	ช่วยหนุนพบแสงสว่าง
ไอดินถิ่น โคลน โคนฝาง	ยังอ้าแขนกางกอดอุ่นโอบเจ้า

เพลงหม้ายมัดหมี่

คำร้อง-ทำนอง เทพพร เพชรอุบล

หม่อมมองไหมน้ำตาไหลรดทอ	ทุกข์มาถมตรมมาก่อใจจ้องจ้อรอรอหนุ่ม
โอ้ สาวบ้านเขว้านั่งเหงาอยู่ชัษฏุมิ	หลงคำคมคารมหนุ่มต้องมากลุ่มเดี่ยวดาย
ทนทอไหมเอาไว้ไ้วันวิวาห์	มัดหมี่ไม่มีความหมายเพราะสิ้นชายมาลวงชม
ผืนไหมมัดหมี่ยับยู่ยี่เพราะฝีมือชาย	มัดหมี่ไม่มีความหมายเพราะสิ้นชายมาลวงชม
เสียดแรงเก็บหม่อนเอามาป้อนตัวไหม	วาดวิมานเอาไว้จะได้สวมใส่ในวันภิรมย์
ผืนเอ๋ยเคยหวานโยมาพาลมาเป็นสั้ม	น้ำผึ้งพึงเป็นขนมน้ำตาลพรมผืนไหม
นับแต่นี้ไหมมัดหมี่ที่เลื่องลือ	สาวบ้านเขว้าทำด้วยมือข่าวกองกระพือกันใหญ่
คนทอคนทำโดยเคราะห์กรรมกลับไม่ได้ไ้	วิวาห์มาทลายกลายเป็นหม้ายแพ่นหนี

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

เพลงขอโทษหลายๆ

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

มีอวานโทรมา ขอโทษจำไม่ได้มารับสาย
 ขอโทษหลายๆ โปรดอภัยไม่ใช่รังเกียจ
 นื่องนอนเวิน ไม่ได้เบี่ยงเบนให้ใจอ้ายเคียด
 นิดหน่อยอย่าพลอยซีเรียส อย่าได้เคียดย้อนนื่องนอนเวิน
 ขอโทษหลายๆ ขอโทษอ้ายไม่ได้โทรกลับ
 เครื่องค้ายมันอับ โทรศัพท์ของนื่องช่างเป็น
 ตืดตืด ตืดตืด ฟังไม่ชัดถนัดชัดเจน
 แบตก็ไม่พออยู่เกณฑ์ กรรมหนอเวรต้องชาร์ตแบตใหม่
 รักของเรา ยังเข้าถึงใจในรัก
 ไม่เคยคิดพราว เอรักพราวติจากหัวใจ
 สี่ห้าข้อมพลาด ให้โอกาสแก้ตัวอีกใหม่
 นับตั้งแต่นี้ต่อไป จะอยู่ใกล้ๆ จอบอ้ายโทรมา
 จะไม่นอนเวิน สิฝ้าเวียคเ็นรอโทรศัพท์อ้าย
 จะร้องต่อรองเครื่องข้าย ให้รับง่ายๆ เมื่ออ้ายโทรมา
 มีนตาบขึ้น ก็จะมีนลุกขึ้นด้วยหน้า
 ถึงนอนจะเป็นเวลา จะได้ไม่ว่าโทรมาแล้วฟาว

เพลงคำวอนก่อนจาก

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

ฝากความแน่กลางเทื่อแห้วไปพ้อเผิ่น
 สิบสิเมนชาวสิเมน ให้โตเผิ่นคิดเบ็งคักๆ
 นับหนึ่งถึงหมื่นก่อนลี่ย่นถ้อยคำว่าจาก
 มีอคีนฝนตกจากจักเผิ่นลีมของฝากหยังน้อกับสาว
 ทิมแก้วเก่าเวียนไปเฝ้าแก้วขาวผู้อื่น
 บ่คิดลือยากทวงคืนให้มายืนเทิงใจคือเก่า
 ใจบ่อยากมันสร้างควมผันกับหวานปากเก่า
 อการป่วยใจนานซาจะลือคเอาเพราะโตเฮ้ออ้าง
 โตผู้เดีวอดเปรี้ยวชิมหวานไค้อยู่
 ต้มแกงบ่แย่งกับหมู่ลือขยีนสู้อย่างผู้อับปาง
 แต่มาคิดอยากกับของเผิ่นฝากแนมหมดหนทาง
 มีคมิคปกปิดทางย่าง ใ้อ้นือของฮ้างบ่เห็นฮอดแปว
 บอกเผิ่นแน่กลางเทื่อแห้วไปพ้อเผิ่น
 สิบสิเมนชาวเมินให้โตเผิ่นคิดพ้อลูกแ่อ้ว
 เบ็งหน้าเขาน้อลูกมีพ้อออเซาะเสียงแ่อ้ว
 บัดเทื่อลูกโตนั้นแล้วให้มันเอ็นแมวผู้หว่าพ้อ
 บัดเทื่อลูกใหญ่ให้แ่อ้ว คงฮ้องแ่อ้วแม่วๆ แทนพ้อ

เพลงดวงใจแม่

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

นอนสาหล่าหลับตาแม่ลึกล่อม นอนอ้อมล้อมในผ้าอุ้แพร
 แม่ไปไ้ล่บั้งไ้โก่มาหา แม่ไปนาล่บั้งปลามาป้อน
 นอนสาลูกเอ๋ย นอนสาลูกเอ๋ย นอนสาลูกเอ๋ย
 ไ้บ่บ่นอนแมงจิชอนล่กัคกััน จูคจีหม่นล่กัคกัันกัคกอย
 พ่อใหญ่หลอยล่ตีคากับแก้ กัันแก้ฮ้องล่ละเสียงว่กักับโก
 กัับโก้กักับโก้ กัับโก้กักับโก ไ้ทยยโสเผ่นจี่ม่มาแห่
 ม้าโตน้อยเผ่นตีเล่นนำทาง นกกาบยางมันบินหาบ่อน
 ตาเวนอ่อนพอนั่งข้าวแดง ตาเวนแดงพอนั่งข้าวเหล้า
 มี่อชุ่มเล่าผีเป่าผีโพง ผีคอน โลงมันออกหาเหยื่อ
 ไ้บ่บ่เชื่่อมันจกดับจกไต แม่ผูกสายใจจ่องจุ่มมัดอู่
 แม่ผูกสายอู่จุ่มจ่องสายใจ มี่อขวาแม่ไ้กวสายอู่ยกอ้อ่อน
 มี่อซ้ายแม่ป้อนปัดป้องผองภัย ยุงฮั่น ไ้ฮกล่าไ้ต่มาบ
 แม่สิตบแม่สิตแม่สิตมา ดวงตาแม่นี้เอ๋ย ดวงใจแม่นี้เอ๋ย เอ๋ย.....
 นอนอ้อมแล้วแม่ล่ให้กินนม แม่ล่ฝ่าวผสมจากเอ็กมาป้อน
 สายนมย่อนหัวตึงเต้าแข่ง แม่ล่เบ้งป้อนปากเจ้าเอง
 แม่ล่แข่งสายใจสายอู่ บ่ไ้ยู่คอกสายอู่สายใจ
 นมของไ้แม่ล่เสื่องไ้ให้ไ้ผ่นอ ออดอ้อล่ละเสียงชอกอไ้
 ล่ล่ำล่เสียงเพลงแม่กล่อม กลิ่นคอกกะขอมหอมตอมคังเจ้า
 หอมอูดเข้าเข้าให้คนนอน นอนสาลูกเอ๋ย นอนสาลูกเอ๋ย นอนสาลูกเอ๋ย เอ๋ย.....

เพลงพ่อบอกมา

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

พ่อมาบ่ได้.....โรคร้ายกล้ำกรายมาถึง
 มรสุมชีวิตติดตรึง พ่อถูกตรึงให้นอนกับที่
 เกือบตลอดเวลา พ่อจ๋มว่าอยากมาเวที
 อยากมาเห็นหน้าน้องพี ทุกวินาทีพ่อจ๋มพ่อเว้า
 พ่อมาบ่ได้....พ่อใช้ให้หนูมาแทน
 พ่อฝากให้หนูบอกแฟน ขอเป็นตัวแทนแฟนเพลงยามเศร้า
 ถึงสี่ห้องใจ บ่เหลือไว้ให้หนูพักเซา
 พ่อบอกขอเอาห่อข้าว ขอจอดพักเซานอกชานหัวใจ
 มีหนูคนเดียว เปรียบเสมือนเดียวเกี่ยวใจให้พ่อ
 ป่วยกายพ่อได้ยามมอ ป่วยใจของพ่อจะหายาใด
 ขอแรงศรัทธา ส่งเมตตารักษาแผลใจ
 หน้อยๆ ล้ำก้อยได้ไหม พอเอาไปต่อใจให้พ่อ
 พ่อมาบ่ได้.....ร้องให้หัวใจเรียกหา
 กล้ายอียังค้างคา ม่านน้ำตาเบือนหน้าของพ่อ
 อ่านใจพ่อถูก กล้ายอยากฝากลูกมาผูกสานต่อ
 เลี้ยวใจแบ่งให้หนูขอ คงสุขใจพ่อคนรออยู่บ้าน

เพลงคิดถึงน้องแห่น

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

อ้ายยกมือขึ้นบ้ายบาย น้ำตาน้องไหลพั่งลงยาวยาว ยาวยาว ยาวยาว
 อุกอ้งเมื่อครั้งถึงคราว ช่วงอ้ายกล่าวบอกคำอำลา
 เห็นกันนี้อยู่หัดๆ สมหยังมาพัดให้ไกลหายหน้า
 สองแก้มลมเปื้อนคราบน้ำตา เมื่อไรรจะมาเห็นหน้าอีกที
 สัญญาต่อกันสองเรา ที่อ้ายเคยเว่ออย่าลืมอย่าลืม อย่าลืมอย่าลืม อย่าลืมอย่าลืม
 รสรักที่แสนดูคด้ม ให้ซาบซึ้งในดวงฤดี
 ย่านแต่อ้ายไปไกลหน้า เห็นสิ่งโสภานแล้วขว้มาแทนที่
 กระยอมหอมกลางเดือนสี่ ปล่อยทิ้งอยู่พี่มีราคา
 นื่องลึลิดฮอดอ้าย บ่หว่ายามได้ ทั้งเช้าและค่ำ ทั้งเช้าและค่ำ ทั้งเช้าและค่ำ
 เดือนหงายหรือหว่าเดือนคว่ำ สีเอาคอกค้าเบ็งทุกครา
 นื่องวอนอ่อนขออ้าย ให้จคงอใจจับจ้องสายตา
 ดวงเดือนพร้อมหมู่คารา เป็นสิ่งนำพาใจมาพ้อกัน
 รถกะแ่งสิเคลื่อน เสียงเตรรถเดือนดั่งแป้นแล้วแป้นๆๆๆดั่งแป้นแล้วแป้น
 สองมือเกาะกุมกันแน่น จะทิ้งถิ่นแคว้น โฮ่แฟนของฉัน
 รถค่อยๆ เคลื่อนย้อย สองมือค่อยมายปลายนิ้วชีวสัน
 ป็องปากร้องฝักเสียงลั่น ขอทุกๆวันวันให้คิดถึงน้องแห่น

เพลงหลงคอยหมอแคน

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

(พูด) อ้ายเอ๊ย.....ถึงน้องชื่อใหม่ แต่ใจกะยังเป็นคนเก่าอยู่ดอกอ้าย ยังหลงไหลแต่เสียง
 แคนบ้านเฮาบ่สู้ลิ้ม ยังปลื้มเสียงแคนบ่มีมีอ้อมาย เสียงแคนที่อ้ายเคยมาเป่าเฒ่ ทุกคำทุกคืนยังจำ
 ผังใจใหม่อยู่ ย้านแต่อายนั่นละ ลิ้มผู้ชื่อใหม่แต่คนเก่า ไปหลงเฝ้าเป่าแคนให้ผู้ชื่อเก่า แต่ใจ
 ใหม่ฟัง.....นั่นละ

แคนอ้ายที่บรรเลง	เป่าเป็นเพลงทำนองเศร้า
ดึกคืนคำคืนอ้ายเป่า(เช้า)	นั่งนั่งจอบเฝ้าอ้ายเป่าแคนมา
แคนน้องหล่อนต่อยลอลม	พลีผ่านผสมชื่นชมอุรา
ออกอ้อยลายสร้อยครวญา(เช้า)	ถามผู้สาวว่าฮักอ้ายบ่หนอ
ใจน้องปวดอยู่คือผ้า	เสียงแคนอ้ายนำเข้ามาติดต่อ
ทุกคืนน้องตื่นมารอ(เช้า)	นั่งจอบพ้อว้อรอดตั้งแต่เสียงแคน
คืนนี้เดือนมีเมฆบัง	บ่ได้ยินเสียงดังความขลังของแคน
เดือนคล้อยคอยวันใหม่มาแทน(เช้า)	เดินไปเป่ากล่อมแฟนแฟนผู้ใหม่ละดี

เพลงเดือนหกอกข้าว

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

เดือนหกกล้อย นกเต็นงอยคอน ไข่ คอยไข่ คอนไข่

ท่าแต่น้ำ ทางกำถันอีสาน แนมปลาฝอย ปลาชิวลอยล่องล่อง ล่องล่อง ล่องล่อง

ปลาขาดช่อง สีแสงจ้องเบิ่งแต่แห ตาผู้เล้าจ้องมองหาจี่ฟ้า โง่น ดินแ่งงៃกุ่มจี่ตมฟิ่ง

โง่นจี่ไถ ใฝ่สิมาช้อยน่องตันคลองหว่างน้ำแบ่ง น้ำแบ่งน้ำแบ่ง หรืออ้ายทิ้งคาดไว้ให้ไถฮ้าง

แม่บ่เหลียว.....

ช่างมาลีมฮักเก่าอีสานบ้านเฮาไปข้าวคมเคียว

อ้ายบอกจะไปปีเดียวถึงหน้าเกี่ยวจะกลับคืนมา

บ้านเฮาฝนนั้นมันแล้งข้าวกรอกแดงก็สุดปัญญา

กบเขียดตามท้องทุ่งนาเอาเสียง ไข่หาพี่จ่ากะบ่มี.....

ช่างมาลีมฮักเก่าดอกกะเลาบานแล้วละพี

กะขอมหอมกลางเดือนสี่จำได้ไหมพ็อยู่ที่หัวนา

เคยเอียงสองแก้มให้ดอมอ้ายบอกกว่าหอมกว่ากลิ่นมันปลา

อ้ายไปแล้วไม่กลับมาไปหลงเมืองฟ้าจั่งบ่มาบ้านเฮา

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

เพลงสาวเรณูรำพัน

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

เดือนเมษาอย่างเช้า ไอ้ออกผู้สาวชาวเมืองเรณู
 คิดฮอดผู้ไกลสุดกู่ จากถิ่นเรณูนครพนม
 รำพึงรำพันฝันหา อยากเค็้เห็นหน้าเพื่อหาว่าจ่ม
 ป่านนี้บ่แม่นมีใหม่ชม (ซ้ำ) ลืมถิ่น โคลนตมที่เคยสุขสันต์
 ลืมแล้วบื้อครั้งก่อน คราวแห่งกัณฑ์หลอนตอนบุญธาตุใหญ่
 สองเราเคยร่วมกราบไหว้ ทั้งน่องเหละอ้ายจะไม่แปรผัน
 เราห่างไกลกันแสนไกล กลัวสายใจจะขาดสะบั้น
 กลัวสาวอื่นมาแบ่งปัน (ซ้ำ) เอาใจอ้ายนั้นจากสาวเรณู
 แดคแล้งแห่งเดือนเมษา หอมดอกมันปลามาช่วยๆ
 สงกรานต์เคยเล่นน้ำด้วย อ้ายยังช่วยเก็บดอกแซมข้างหู
 ใฝ่น้ำออเซาะอ่อนออก หว่าสิฮักตลอดกับผู้สาวเรณู
 ย้านหลายยามไกลหมองอยู่(ซ้ำ) สิไปเว้ากรอกหูผู้สาวใหม่อีกเทื่อ
 เอ๊ยลม ช่วยพรมพัดไปบอกข่าว
 บอกว่าเดี๋ยวนี้อีผู้สาว คิดถึงผู้บ่าวบ่มีวันเบื้อ
 ค่อยๆ กระจิบให้แทน ให้เผิ่นมาแหงจกปีละเทื่อ
 สาวใหม่ สิคอยอ้ายทุกเหมือ(ซ้ำ) หากเวลาเหลือ ให้มาบ้าง

เพลงฟ้าร้องน้องข้า

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

ใกล้เดือนสี่เริ่มจะมีฟ้าฝนตก   ใกล้เดือนหกเริ่มได้ยินเสียงอึ้งอ่าง
 ฟังแล้ว โศกแสนวิโยคเสียงอึ้งอ่าง   เหมือนเสียงนางเฝ้าครวญคราง
 เพราะปวดใจ

ใกล้เดือนสี่ทุกๆ ปีเคยเห็นหน้า กลางเดือนห้าเคยเห็นหน้าหนุ่มบ้านไพร
 เล่นสงกรานต์สุขสำราญกันถึงใจ เมฆาก็ผ่านไปเหตุเพราะอายไม่กลับมา
 ยามมีสายลมฝนก็พรมมาโลมโลก ฝนเริ่มตกน้ำไหล โกรกเป็นธารา
 ของเปรียบน้ำไหลเหมือนใจหนุ่มนา
 เห็นใหม่รักไม่เลือกหน้า โทกโทกหัว ใจหน้าช่างรก.

ใกล้เดือนสี่เดือนห้านี้ฟ้าเริ่มร้อง มีคิ้วหมองฟ้ามันร้องเพราะฝนตกปวดใจแม้เป็นแผล
 เดือนหก เมื่อไหร่ฝนนั้นจะตกในหัวอก
 เรานี้ระบม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

เพลงสาวกรรมกร

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

นื่องมันจนเหลือหลาย แม่ผู้ได้สิมาแนบข้าง
 เกิดมาเป็นของฮ้าง เทียวให้ช่างซ่อมเป็นประจำ
 อาชีพพูดไม่ไฉน ทำนาคอนตาคแดดหน้าดำ
 ทุกวันนั้นมีแต่ข้า ชาวนาหน้าดำซ้ำค่ำบ่มี
 แพนอายคู่หมายเป็นครุ แต่งกายหรุเฟื่องฟูเกียรติใหญ่
 นื่องมันยากไร้อายรู้ใหม่จบชั้น ป.4
 อ้ายคงบ่หวัชชา วาสนาอีกาคำปี่
 แต่เถอะแต่งกับคนมีซี ส่วนตัวนื่องนื่องนี้ดีกรีมอขอ
 ดวงเอ๋ยโอ้วว่าดวงเฮาหนอ คำเหมือนตอเพราะเราเกิดมาจน
 ร่างกายดำคล้ำหมองหม่น อ้ายบ่สนสิมาพะนอ
 วาสนานื่องนั้น บ่อาจหาญปีนขึ้นร่วมหอ
 ย่านเป็นคางคกขึ้นวอ นื่องนั้นหนอสมแก่กุลี
 โชคนื่องบ่เข้าข้าง เป็นคนฮ้างๆ ก็ดีถมไป
 บ่คอยสิใส่สร้อยเส้นใหญ่ จากสินสอดอ้ายดอกเคื้อคุณพี
 วาสนานื่องน้อย กินกึ่งกินหอยตามเกิดตามมี
 อนาคตนื่องจับปิ้งก็ แต่งเถอะคุณพีกับคนที่มีเงินเดือน

เพลงทายคูตี

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

สร้อย

- (ช) โอ้แม่ดอกอัญชัน หอมกลิ่นอะไรกันลมมันอุ้มกลิ่น
 (ญ) โอ้พ่อดอกคัคเค้า หอมกลิ่นไอสาวหรือเปล้าไชยกลิ่น
 (ญ) ทายดูจะให้หอมหนึ่งที (ช) รุ่งรางวัลใจสั้นแล้วชี
 (ญ) ทายพิศขื่อนี้หนีไปตายเถอะคุณ
 (ช) คงเป็นดอกลำดวน ยามเมื่อลมหวานปั่นป่วนอุ้มกลิ่น
 (ญ) กลิ่นหอมดอกนี้ ฟุ้งเปล่งดอกผลิลึกกลีบ ไชยกลิ่น
 (ช) กันเกลากลิ่นก็ไม่หอมไม่ไกล (ญ) อักษรกระอะไรน้อขอไป
 (ช) เฉลยได้ไหมคิดอย่างไรก็ไม่มี
 (ญ) ไม่สมคำลือ แก่ดั่งเข่อหรือชื่อฝูงกระบือเรียกพี่
 (ช) ปีบเต็มทน คำทายต้องจนคั่นชื่อไม่มี
 (ญ) ใจกลุ่มดวงหนุ่มถึงที(ช) เรื่องรางวัลขอกำนันก่อนชี
 (ญ) ตายแน่คราวนี้ถึงที่จมนดิน

สร้อย

- (ช) โอ้แม่ดอกอัญชัน หอมกลิ่นอะไรกันลมมันอุ้มกลิ่น
 (ญ) โอ้พ่อดอกคัคเค้า หอมกลิ่นไอสาวหรือเปล้าไชยกลิ่น
 (ญ) ทายดูจะให้หอมหนึ่งที (ช) รุ่งรางวัลใจสั้นแล้วชี
 (ญ) ทายพิศขื่อนี้ไปตายเถอะคุณ

เพลงลัดดาอยู่ไหน

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

กลับบ้านนา เกิดลัดดาของพี่
 กลับอุดรธานี เกิดคนดีที่คิดถึง
 เจ้าอยู่แห่งไหน หัวใจพี่ไผ่คะนิง
 ส่งข่าวก็ส่งไม่ถึง พลัปลึงเจ้าอยู่หนใด
 กลับบ้านเรา เกิดนางเขาวัวพี่หมองหม่น
 รู้ไหมหน้ามน พี่สุดทนต์ใจแทบสลาย
 ลัดดาจำ อย่าฟังฆ่าพี่ให้ตาย
 คู่มันคู่หม้าย ของชายก็คือลัดดา
 โรมันโรงทอ โรงป้อ โรงอ้อย
 เตี้ยนี้มันกร่อย เหงาหงอยเพราะขาดลัดดา
 โอ้หนองประจักษ์ แดนฝากรักวังเวงเหวว่า
 เพราะขาดลัดดา ลัดดา ลัดดามาเยือน
 กลับบ้านนา เกิดลัดดาของพี่
 กลับอุดรธานี เกิดคนดีเป็นแม่ศรีเรือน
 ถึงเจ้าสิ้นศรี มีราศีแปดเปื้อน
 พี่นี้ไม่บ้ายหน้าเบือน ยังอยากเป็นเพื่อนหัวใจลัดดา

เพลงคิดถึงไม่หาย

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

จากเธอมา เพื่อหาทุกวันที่คิดถึง
 คิดถึงขวัญขึ้น อยากจะคืนกลับไปหาแนว
 สาวหนองคาย คิดซอดหลายใจอ้ายบ่ปัน
 ล้ำนี้บ่บื้อแก้มแนว คือสิขวนหมู่ลงเล่นน้ำ
 เกือบจะปี ที่อ้ายนี้ไม่เจอหน้านาง
 สาวเฮี้ยเฮวบาง ผู้อ้ายฝิ่งความหวังน้ำคำ
 สิมาชั้น สิมาหม่นเคียงข้างงามขำ
 อย่าหาว่าอ้ายใจคำ หลงลืมคำผิดสัญญา
 สาวหนองคาย อย่างฝ้าวหน้าว่าอ้ายลืมหลง
 ความฮักอ้ายยังมีนคง ใจทวงเฝ้าแต่อยากมา
 ทำอ้ายมาก่อน เถาะขนตาอนอย่าฝ้าวว่า
 บ่คนดอกเดื่ออีหล้า บ่เมิดราคาหрокคำของอ้าย
 ย่านแต่สาว พ้อหนุ่มลาวข้ามโขงมาหลอน
 อ้อมฮักมาฝากงามอน กลัวบังอรอนซอนคำชาย
 มายามเทื่อหน้า ผัดสีทำอ้ายแม่นผู้ได้
 คนสำว่าโคดโขงตาย เพราะสาวหนองคายหลงลืมคำมั่น

เพลงสิทธิของยาย

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

ก่อนไปยายสั่ง ให้คนหลังสร้างหวังคอย
 คนไกลนี้จะไม่ปล่อย ให้กลิ่นแก้มกร่อยจะหวนคืน
 นับวันนับเดือน ไม่เคยเดือนคำหวานวานชื่น
 ใจจับจะหลับหรือตื่น หน้ายิ้มระรื่นรอคอยยายมา
 ก่อนไกลยายยัง ฝากภาพหลังเพื่อย้ำเตือน
 ตัวไกลจะได้เป็นเพื่อน แนบข้างขวัญเรือนยามแรมร้างลา
 จากเดือนเป็นปี ขาวเคยถักกลับจิตซิดชา
 แก้มหอมองเปื้อนร่องน้ำตา หมดราคากลิ่นแก้มเริ่มกร่อย
 หรือสาวสายเดี่ยว แต่งตัวเปรี้ยวโฉบเฉี่ยวสายตา
 ยั่วใจยายหนุ่มบ้านนา เพิ่มราคาทับค่าคนคอย
 สาวกรุงเดินรำ สาวนาย้าท้องทุ่งกึ่งหอย
 สายเดี่ยวมีค่าเลิศลอย สาวนาจ้อยสวมเสื้อคอบัว
 หากใจยายเปลี่ยน บ่คุมบังเหียนหัวใจผู้ได้
 สายเดี่ยวพันเกี่ยวสายใจ ยึดเหนี่ยวเกี่ยวยายจนตาอายมัว
 สิทธิบุคคล ที่ยืนอยู่บนความเชื่อดีชั่ว
 สิทธิน้องมัน ในใจตัว สวมเสื้อคอบัวรอคอยยายมา

เพลงฝากเตือนเพื่อนสาว

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

(สร้อย) ก็ชื่อในมือถืออ้าย ก็ร้อยรายที่อ้ายโทรหา
ก็ครั้งสาวปลั่งเปลอใจ ยอมมอบกายถวายบูชา
เพื่อนเฮ้ยยังใจไว้แน่น (ซ้ำ) เพื่อนเฮ้ยยังใจไว้เผื่อ
อย่าฝ่าฝืนไปเชื่อพรานล่าเนื้อ โทรมมา

บางครั้งก็วันเว้นวัน โทรมมาสาบานรักน้องเหลือเกิน
เผินว่าบ่เคยพ้อไผ่ จวบอวบใจหาใดประเมิน
ตาค้างหาทางไม่เห็นเมิดโตสะเม่นย่อนตกกะเทิน
บุญอ้ายจั่งได้สิฮอด ปากเผินฮ้อนออกบ่มีเคอะเงิน
คำนี้พูดดีเหลือเกิน(ซ้ำ) โทรจนหมดเงินจั่งเขา จั่งว่า

(สร้อย) ก็ชื่อในมือถืออ้าย ก็ร้อยรายที่อ้ายโทรหา
ก็ครั้งสาวปลั่งเปลอใจ ยอมมอบกายถวายบูชา
เพื่อนเฮ้ยยังใจไว้แน่น(ซ้ำ) เพื่อนเฮ้ยยังใจไว้เผื่อ
อย่าฝ่าฝืนไปเชื่อพรานล่าเนื้อ โทรมมา

วันนี้เสียงห้องหอง ประเดียนะน้องจะซื้อของไปฝาก
จะมารับไปดูหนัง ไปทานของว่างแจ่มใสลูกจาก
รู้ใหม่กระเป๋าค้างคัง โปรดตอบตกลงกับชายคนยาก
ที่จ้าน้องพูดลำบาก(ซ้ำ) เต็มวันนี้หนูฮาก ยากจะไปหา

(สร้อย) ก็ชื่อในมือถืออ้าย ก็ร้อยรายที่อ้ายโทรหา
ก็ครั้งสาวปลั่งเปลอใจ ยอมมอบกายถวายบูชา
เพื่อนเฮ้ยยังใจไว้แน่น(ซ้ำ) เพื่อนเฮ้ยยังใจไว้เผื่อ
อย่าฝ่าฝืนไปเชื่อพรานล่าเนื้อ โทรมมา

เพลงเดียวดาย

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

(เกริ่น)

ลมเดือนสามพัดปลายหว่า เสียงอีกาฮ้องหา คู่ผู้ฝันค้างฮิ้วพอได้กั้งผิงไฟ
ไออุ่นไฟลามกล้าเลียบกายมีแสงแน่ แต่บ่คืออุ่นอ้าย.....สียเคยคุ้มห่มอินาง.....

ยามมือแลงค้ำมา	เสียงอีกาฮ้องหาเอ็นห่มุ
นกเขากะเฝ้าจู้กกรู	เรียกหาคู่เฝ้าคู่รั้งนอน
เรานั่งเฝ้ากองไฟ	โถเดียวดายพอได้รับร้อน
สายลมพรมพัดเอื่อย	บักยาคีนคอนตอนโกลีสลิต้า(ซ้า)
เฝ้าจอบแนมแต่ทาง	อ้ายผู้ห่างห่างแล้วบ่ล้า
ทิ้งสาวเว้าหาจ๋าๆ	คิดฮอดคำเฟิ่นพรั้าสัญญา
ไปบ่คนหรือกน็อง	เดี่ยหนึ่งเดือนสองคองอ้ายสิมา
เดือนสามกำลังสิด้า	แนมทางท่ากะบ่มาจ๊กเทื้อ(ซ้า)

เมื่อแล้วไซ้ใหม่ อ้ายเมื่อแล้วไซ้ใหม่ เมื่อหัวจิงใจและไบบักเหว่ เมื่อคอกผักอิตูเอ็นกูบ่
กลับมาเจอ เมื่ออ่อมเจียคจาระนา เมื่อปลาร้าสาวนาคอยเกื้อ วันๆ เฝ้าแต่มองเหม่อ แหงนคอ
คอยเกื้อแนมนำทาง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

เพลงต่อมจำ

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

ต่อมจำต่อม ต่อมจำคิดชดต่อมจ้ง

โ้ ั ว่า โ้ ร้อยซ้ง จะย่นหรือน้งใจกระวนกระวาย

รถทัวส์ว้งออกจากท่า อ้ายกลั่นน้ำตาแทบทนไม่ไหว

ก้มหน้าเบ้งดินถอนใจ(ซ้่า) จักว่าคนปานได้ลิเห็นหน้าเจ้าน้อ

ต่อมจำต่อม ยามนี้อ้ายยอมว่าใจอ่อนแอ

โ้ ั ว่า โ้ คดวงแข พ้งเห็นทุกข์แท้แผลหัวใจฝ่อ

กลับมาจากท่ารถทิวร์ ห้าทุ่มกว่าๆ อ้ายบ่นอนสูบ

ดีสามอ้ายยังนั่งค่อมอ (ซ้่า) แนมเบ้งดาวท้อล่อเปรียบใส่หน้าแม่คุณ

(ลำ) ทูนหัวเอี้ย หัวเอี้ย บมีเลยมันสิขร่าง ฟ่าสิตางแห่งจ้อมาโฮมเข้าจ้องใจ

ทุกข์อันได้ ใน โลกนี้ที่มีอยู่ให้คนเห็น กะบ่เป็นคือทุกข์คิดชดสาวไกลบ้าน

วานน้องต่อมให้ถนอมฮักแม่(ซ้่า) อย่าเผื่อแผ่หนุ่มช่างสิมายม้างฮักเฮา กอดใจเข้าคือ

ข้าวเหนียวปั้นแค้น อย่าสุเชี่ยศูก้อน บ่สมอ้ายน้นคิดเถิง.....ต่อมเอี้ย

ต่อมจำต่อม ต่อมจำถึงคราพรากัน

โ้ ั ว่า โ้ จอมขวัญ ให้สงใจฝั้นแบ่งกันคนเถิง

แบ่งฝั้นกันละสามเวลา รุ่งสางจ้งมาบอกคำคิดเถิง

ยามใดสองหัวเปิดเปิง (ซ้่า) สงใจให้เถิง แล้วคิดเถิงมือเก่า

เพลงกะปอมกำ

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

โธ่เอ๋ย เฮ้ย เฮ้ย กะปอมกำ	กะปอมกำ ล่ำ ล้ำ ล่ำ กะปอมกำ
แปลงกายได้หันท่วงที	ปรับสีได้ทุกท่วงท่า
พอเห็นผู้คนมาพ้อ	หลឹบๆ ล่อๆ หันซ้ายหันขวา
ปลอม โดสีแดงสีสิ่ว	พอเจอเสียงผิวตอดเงาซ่า ซ้ำ
รีบวิ่งกลัวคนอยู่คอก	แต่วิ่งหลอกๆ แล้วหยุดตั้งท่า
เหนือกะปอมยังมีคอกคน(ซ้ำ)	ยกบ่วงเชือกเดินวน หลอกทีกคอกกะปอมกำ
โธ่เอ๋ย เฮ้ย เฮ้ย กะปอมกำ	กะปอมกำ ล่ำล้ำ ล่ำ กะปอมกำ
สาวน้อยกะเลียนแบบกะปอม	เดี๋ยวนี้ขอยอมเขามากมายลีลา
ทำทีจี๋เดียวคกะปอม	แต่ไปจำยอม เป็นพวกกะปอมกำ
แฟร์ชั้นล่อใจไอ้เซ่	มันเสี่ยวอยู่ได้กับการเสียวท่า
วิ่งหนีกลัวเชือกอยู่คอก	แต่วิ่งหลอกๆ แล้วหยุดปวดขา
มายรยาดึงเต็มเล่มเกวียน(ซ้ำ)	โอกาสอาเจียน หล้าย หลายอ้ายหว่า
โธ่เอ๋ย เฮ้ย เฮ้ย กะปอมกำ	กะปอมกำ ล่ำ ล้ำ ลา กะปอมกำ.

เพลงกลัวใจไม่จริง

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

กลัว สัญญาใจไม่จริง
 กลัวตรมรักกลมกลาง
 ร้อนรน สับสนปัญหา
 ได้ชมสุขสมเพียงพอ(ซ้ำ)
 กลัวแต่จะหวานเพียงปาก
 ใจคด ปากปด มือไว(ซ้ำ)
 หากใจจะไปเป็นอื่น
 ทุกอย่างจะได้ทันเวลา(ซ้ำ)

กลัวมาหลอกหญิงทอดทิ้งเป็นหมัน
 ชีวิตแปรผันเพราะว่าฝันกำมะลอ
 กลัวถูกวางยา ขูดหลุมพรางล่อ
 กางปีกบินปร้อลาละหนอบ้ายบาย
 พุดง่ายฟังยากลมปากลิ้นชาย
 ฉายาของชายหวานไปขมมา.....
 ช่วยปลุกให้ตื่นก่อนเนื้อจะลา
 เมื่อเจอสัญญาที่ไม่ได้มาจากใจ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

เพลงสะพานเชื่อมใจ

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

สองฝั่ง
 สะพานเชื่อมตรง
 ดึงแผ่นดินลาว
 สะพานจ้องเอาสองใจ
 สาวหนุ่ม
 วันเปิดสะพาน
 ตาหนุ่มชุกชุน
 สองใจคล้ายกันยืวยาว
 เกิดมา.....
 เขาสาอยู่ใสกะตาม
 จักคนอีหยังข้าวคังไข่ไก่ฟุ้งปอก
 ฮักเจ้าดอก
 มุกดาหาร
 เขาแบ่งแค่ชื่อประเทศ
 สิหมันไปยาม
 อยากรขอสาวเป็นลูกไก่
 คิดว่าเวลาบ่แซ่

กั้นกลางก็เพียงน้ำโขง
 ย่อโขงแคบลงตั้งหลาย
 ยับเจ้าแป๊ะๆ ฝั่งไทย
 มาถักใยหนุ่มไทยสาวลาว
 สองทุ่มความรักให้กัน
 สองพ้อกันใจจูบจ้าวๆ
 ส่งไปชนเต็มตาผู้สาว
 เฮ็ดให้ผู้สาวก้าวขาบ่ออก
 หัวกะพ้อหน้าคนงาม
 บ่ผู้จ้ามล้ำโตเจ้าดอก
 ตามมาเพราะว่าอยากบอก
 จั่งแม่นตาใส่
 กับเมืองสุวรรณเขต
 สะพานเชื่อมเขตจั่งแม่นบ่ไกล
 ทาบตามกับญาติผู้ใหญ่
 แม่ย่าทางไทยคงดีใจแน่
 ขันหมากอ้ายแห่มาแน่อีหล่า

เพลงสาวพณิชย์

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

เขาสำหว่าสาวชาวอาชีวะ	ถูกแฟนหนีป่าน้ำตานองแค้น
สาวให้อ้าหาคะบ่มาแนม	เข้าป่าแค่มๆ แถมมีใหม่ชม
นี้กว่าสิเป็นสิเห็นแต่เขา	เดียวเดียวความเศร้ากะเผาเราตรม
ไอ้สาวพณิชย์หมคสิทธีร์นรมย์	รักหวานพาลชมชานชมชมใจ
นับตั้งแต่นี้.....	คงจะไม่มีอ้ายนี้เคียงใกล้
อุกอั้งจ้งเราเข้าสอบเทอมปลาย	หมคกำลังใจจากอ้ายส่งมาช้อย
สิทธีร์นรมย์มาบอกก่อน	นี้อ้ายมาหลอนยอช้อยล้ำหล่อย
ถึงอกกลัดหนองย้งคองย้งคอย	แม้ท่าจอนจ้อยย้งคอยอ้ายมา

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

เพลงกวีานพะเยา

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

กวีานพะเยาว์เขากล่าวเล่าเป็นตำนาน
 สถานนั้นนั้นหนุ่มสาวสานรักจนล้ำลือ
 พื้นกวีานกว้างใหญ่หาสิ่งใดเปรียบได้จะคือ
 แต่รักสองสร้างนั้นหรือใหญ่กระพือกว่ากวีานพะเยาว์

กวีานพะเยาบ่าวสาวครองเคียงคู่กัน
 ร่วมสร้างสรรค์เกลียวสัมพันธ์นั้นไม่ให้เฒ่า
 สองกรอรักรแน่นจะไม่กลอนแคลนที่แดนพะเยาว์
 แน่วแน่จนถึงแก่เฒ่ารักหนุ่มสาวไม่เฒ่าโรยรา

ห้องฟ้าแจ่มไม่มีแจ่มหนุ่มนวนเมฉิน
 สายลมรววยรินหอบกลิ่นคนกรุง โขยมา
 กลิ่นคนกรุง โขยฟุ้งชนใจสาวนา
 ลมหวานชวนสาวพราศพาทั้งหนุ่มนาแห่งเมืองพะเยาว์

กวีานพะเยาว์เขากล่าวเล่าเป็นตำนาน
 นั่นคือรักฉันที่กล่าวขานตำนานความเศร้า
 สิ่งเป็นสักขียังเหลือมีเพียงแค้นเก่าๆ
 จวนพึงอยู่ฝั่งพะเยาว์รองรับเศร้าของบ่าวคนคอย

เพลงผู้เฒ่ามักม่วน

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

(ร้องหมู่)

เฒ่าบ่อยู่สมเฒ่า สมพอเขาว่าผู้เฒ่ามักม่วน
มืออ่อนฟ่อนเข็นฟ่อนล้วน อายุรวมนับตามจำนวน
ห้าร้อยถ้วนๆ บ่นับหมอแคน

เห็นสาวเผิ่นฝ้าวผิวปาก แซ่บมีฮากผิวกะฝ้าว
ที่ดินตามีหลายไร่ น้องจะเอาไหมยกให้เปล่าๆ
เสียเงินไปสักกึ่งๆ ตาไมอินังสำหรับน้องสาว
เว้าคนเสียงพีเริ่มฝ้าว(ซ้า) กะย่อนน้องสาวจั่งหัวแห่นๆ

(ร้องหมู่)

เฒ่าบ่อยู่สมเฒ่า สมพอ
มืออ่อนฟ่อนเข็นฟ่อนล้วน อายุรวมนับตามจำนวน
ห้าร้อยถ้วนๆ บ่นับหมอแคน

ตาแก่เพราะว่าเกิดคน ผู้หญิงหลายคนบ่อยากเว้า
เขาจ๋มว่าตาไม่หล่อ เว้าหวานบ่ยอไม่เป็นอีกซ้า
สงสารคนอาภัพเมีย(ซ้า) ตาจะอาสาเกี่ยไปเที่ยวขอนแก่น

(ร้องหมู่)

เฒ่าบ่อยู่สมเฒ่าสมพอเขาว่าผู้เฒ่ามักม่วน
มืออ่อนฟ่อนเข็นล้วนอายุรวมนับตามจำนวน
ห้าร้อยถ้วนๆ บ่นับหมอแคน

เพลงดอกไม้ป่า

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

ผลิดอกแย้มเบ่งบานแจ่มหมู่พันธุ์ไม้ไพร
 กลิ่นกลิ่นหอมไม้ละม้ายากจูงใจหมู่มวลภมร
 เปรียบดั่งกล้วยไม้เถาไพรเส้นใยยังอ่อน
 ยังไหวไปกับขั้นตอนขาดครุสอนเต็มกลิ่นแปรงปรุง
 ดอกไม้ไพรกลมแกว่งไกวในอุทยาน
 พงแผ่เทือกเขาภูพานแดนอีสานถิ่นที่ราบสูง
 ขาดพี่คอยมองขาดน้องคอยมาพุง
 รอบกายมากมายยางูแทนป่าสูงของดอกไม้ป่า
 เขาเล่ากันว่าทางเดินถนนสายนี้
 ขวากหนามทางข้ามมากมีไร่ปรางมีมารยา
 ทะเลขุนเขาลำเนากว้างไกลสุดตา
 สาวไพรใจจนปัญญาอยากพบเมตตาจะมายังไง
 ก่อนกลีบโรยสวรรค์ช่วยไปรอยโรยวาสนา
 วังวอนขอพรนำพาให้ได้มาพบชายคาใจ
 กระซิบเบาๆ อยากรมาเฝ้าอยากเข้าอาศัย
 สาวป่าภูเขพานบ้านไพรอยากบานในใจรับไว้สักคน
 ใจแพ้นอย่าแค้นเคืองบ่นต้อนรับสายฝนสกลนคร

เพลงปรุงแปลงแก่งส้มโฮง

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

พ.ศ.๒๕๒๐ ไทยทุกรุ่นใครครุ่นคิด เรียงร้อยถ้อยลึซิด กาลอดีตต่อต้าน
 เดิมทีเจ้า โสมพะมิตร ให้เคืองจิตเจ้าสิริบุญสถาน รวมไพร่พลชนลูกหลานข้ามโขงผ่านหนีฝั่งลาว
 เหมือนนักพิกหน้อยก่อน ตะวันอ่อนออกเดินเท้า แยกเสียบยงบรรเทา
 ย่ำเท้าเปล่ามาหลายวัน มาถึงบึงหนองลุ่ม ธารขึ้นชุ่มลุ่มหนองหาน ใจรักอยากปักฐาน
 ก่อตั้งบ้านธาตุเชิงชุม.....

เสียดาย....ลุ่มหนองหาน อยู่ไม่นานจะจากลุ่ม รำร้องใจรุ่มๆ ทิ้งหนองลุ่มปล่อยไรนา
 เชาวะชะชะชอกแซกคั้น เดินเลาะวนจนถึงป่า พอใจในพฤษชาติตั้งบ้านว่าพรรณนานิคม
 ลือเกียรติเวียนเลาะลัด พาพราภพลัดเมืองพรรณนา หาเจออยู่ข้าวปลา มีนามว่าแก่ง
 ลำโรง

หวังตายอยู่ที่นี้ถึงเป็นผีไม่หนีโขลง แน่วแน่จิตคิดมั่นคง แก่งลำโรงธานี
 ประ โคมกลอง..ก้องสนั่น ท่วมเขตชั้นรับบันศักดิ์ศรี กาพสินธุ์ถิ่นคนดี นามใหม่นี้ชี้ต่อมา
 โอ้ยน้อ.....ผู้ฟังเอ๋ย โอ้น้อ ละมากินหวานกินส้ม มากินขมหมากแข่งเพื่อน พี่เคอ
 เป็นปูเหื่อนเหลือมมองๆ คองแต่อ้ายติแวะมา.....อ้ายเอ๋ย อ้ายเอ๋ย เชิญมานั่งกินข้าว
 เชือนลำปาวต้มปลาค้อ กอ คอก เกตป่งช่อผ่องหอมกุ่มนั้นทั่วปาว...อ้ายเอ๋ย.....
 โอ้น้อ มาเบิ่งสาวเผิ่นนุ่งซิ่น ผืนดินจกนางหมัดหมี สาวผู้ตีบแต่งหน้าบ่แต่งหน้า นั่งป่าแก้ม
 หลดแจ่มหลาย...อ้ายเอ๋ย อ้ายเอ๋ย...ผู้ฟังเอ๋ย ผืนแพรวาผัดเบียงบ้านสาวภูไทบ้านโพนคำ
 สาวน้ำดำเขาง ยืนกคทรงอวคร่าง ป่านลี่ย้อยเสี่ยใส่ดินผุ่นແหล่ว ผุ่นແหล่ว
 โอ้ย.....น้อ โอ้น้อ นี่คือถิ่นชาวเชื้อผองภูไทใจนั้นชุ่ม(ซ้า)
 แกะกะคุมหน้าปองเอี่ยม หัวใจอำทำพีสยาม..อ้ายเอ๋ย.....

เพลงเตี้ยทางโค้ง

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

เจอกันเมื่อวันงันบุญบ้าน	ดอกกรักบาน กิ่งก้านเริ่มปง
คืนนั้น คืนบุญกฐิน	จิตสาวท่องถิ่นออกมาคืนราวง
สองเราส่งใจทศสอบ	แนใจถึงมอบถ้อมมาลัยไปโค้ง
ร้องบอกกรอกหูกองเชียร์	คองก้ำหน้อยเสียจากเตี้ยทางโค้ง
ใจอ้าย ฮ่าวหลายค่งๆ (ฮั่ว)	ไต่ยีนกล่องส่ง ดั่งละแหล่มแท้มแท้ม
ละแหล่มแท้มแท้ม ฮ่าว ละแหล่มแท้มแท้ม	ละแหล่มแท้มแท้ม ฮ่าว ละแหล่มแท้มแท้ม
มือคีน ลูกยีนกลางคึก	ใจเต็นคึก คึก ช่างฝันหว่าแคว่หล่อน
แก๊ฝีน ใส่โถชักโครก	ฝีนคิมิไซคอย่าเป็นตางสังหรณ์
ตื่นเช้ารับข่าวจดหมาย	จ้งแม่นคิ้วหลายฝีนหว่าแคว่หล่อน
หล่าเอ๊ย ช่างมาฆ่าตัดคตอน(ฮั่ว)	ปานนี้เดินฮ่อน ย้อนละแหล่ม แท้ม แท้ม...

กับไผ่

ละแหล่มแท้มแท้ม ฮ่าว ละแหล่มแท้มแท้ม ละแหล่มแท้ม แท้ม ฮ่าว ละแหล่มแท้มแท้ม

มๆๆๆๆๆกับไผ่

เพลงขอใจไว้ฝัน

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

นับแต่อายจากลา
ฝัน ฝันล้นฝันเหลือ
คืออายยังอยู่เือนเฮา
ตื่นมาอรุยังจำ (ซ้ำ)

ฝันเห็นแต่หน้าอายทุกเช้าค่ำ
ฝันว่าได้เพื่อข้างอายประจำ
สองป้อนคำข้าวอายคำน้องคำ
โถ โถ ปากยังพำถึงคำฝันดี

นับแต่อายจากลา
หัวค่านอนกระสับกระส่าย
ในฝันคือจั่งอาย่าง
แม่นลือคือฝันจั่งซี้ (ซ้ำ)

สามวันครบห้ากะฝันเห็นอีกที
มาฝันเห็นอายเกือบ เกือบตีสี่
มีสาวแนบข้างผมยาวขาวดี
โถ โถ ควงฤดูดีแทบแตกสลาย
ร้องสังคนไกล

โอ้ โอ้ น้อ โอ้ละน้อ
คืนก่อนฝันตอนตีสี่
กลิ่นข้าวกะฝืดกะขม
จั่งได้น้อ ยามเมื่อห่างไกล(ซ้ำ)

ขอให้เป็ฝันคืออย่าฝันร้าย
นั่งจ่มนอนจ่มย่านฝันอันตราย
หรือสิเป็นกลางร้ายบ้อ จังมาเข้าฝัน
โรคร้ายมาเยือนคือคิดฮอดรายวัน
หวังกินหวังนอนออกคลอนใจหวั่น
หึ่งพวกผู้หึงงันมาแบ่งปัน
ช้อย ช้อย ส่งใจมาฝันถึงกันทุกคืน

หลังอาย่างลงเือน
เป็นหวังไปทุกชั้นตอน
หวงอายไปเมิดทุกสิ่ง
ห่างไกลอายเฮ็ดใจให้มัน

(ซ้ำ)

เพลงรักข้ามโขง

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

โอ้ โอน้อ โอน้อ โอน้อ

บุญยังพาดั่งพาก่อได้มาพ้อสาวลาวผู้งาม
 ตะวันตีแดงค่ำแสงเฝื่อนลงอาบน้ำ
 ชื่นฮักเอ็งกะระราอะร่วมจั่งแม่นงามแทน้อสาวลาว

โอ้ โอน้อ โอน้อ โอน้อ

จั่งได้จะ ได้ติดต่อกิดล่อมล่ออยากพ้ออยากเว้า
 ใจประสงค้ออยากข้าม โขงไปหานงเขาว์
 ตามไปเพื่อได้พักเซาพั่งร่วมเงาชายคาบ้านน้อ

โขงเจ้าเอ๋ย โขงเอ๋ย โขงเคยล่องไหล

ขอฝากเสียงไปพร้อมกับใจหวังไปเรียกร้อง

ให้โขงพัดพาเอาใจสาวมาฮัก โสมเข้าใกล้น้อ

หลอมเข้าคือเข้าหลอมทองลิจับใส่ช่องเหมือด้อนอีแหม่ม

โอ้ โอน้อ โอน้อ โอน้อ

จั่งได้จะ ได้สานต่อ นั่งค้อมมือฝิ่งโขงชะเง้
 เอ็นสั่งข้ามคำๆ กลับมาอีกแหน
 เชือกใจของอ้ายอย่างแก้หลู โต้นแหน่นุ่มไทยคิดเถิง

เพลงถามใจคนไกลบ้าน

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

คนคอยถามใจ
ห่างกันไปนานสองนาน
นอนกอดตัวเอง
กินข้าวมีสาวเคลียดล
คนคอยหนาวกาย
คนไกลมีใครบ้ำงร
กลัวใจคนจาก
เปลอกายปล่อยให้คนคอย
ทุกเวลา
ถึงตัวอยู่ไกล
หนาวกายห่มผ้า
หนาวคู่พอรู้ทางเห็น
หัวใจคนรอ
บอกย้าคำเดียวร้ไร
ขอรักสองเรา
ทุกข์ใจทุกข์กายทนก่อน

คนไกลที่ไกลจากบ้าน
ออกอาการป่วยใจใหม่หนอ
วังเวงหัวใจหรือบ่
หรือว่ารอคลอเคลียดคนคอย
คนไกลหนาวคล้ายใหม่หนอ
เข้าคิวจ่อจองจับพับรอย
วางหมากรอรับลากลอย
เย็นชืดหน้าจ๋อยนอนจ๋อยอยู่บ้าน
ส่งใจมาร่วมเรียงเคียงกาย
ใจตามใจแขวนไว้ไกลกัน
ร้อนฟ้าหาสิ่งกางกัน
ถอดใจบั้นห่มใจแนบนอน
ยังซื่อต่อความรักจากไกล
นานแค่ไหนหัวใจไม่กร่อน
อย่าได้เผลอเก่าแล้วสิ้นคลอน
รักจะถาวรเมื่อตอนเห็นหน้า

เพลงฟังพองมองทาง

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

โอ๊ย.....เห็นเอ๊ย เห็นเป็นสายคองน้อง กระแสพองเจ้าไหลหลัง ไหลมาทั้งซัดโซ่งพูน
น โซ่งพูน บ้างดีต้อง.....เข้าฝั่งพอง เอ้อ เอ้อ.....นำ

เบนหัวเรือออกจากฝั่งข้างๆ ถียง	พร้อมกับเหวี่ยงงัดพายตามลายล่อง
งามแท้เค็ดท้องฟ้าทาสีทอง	สาดแสงส่องกระทบน้ำยามแลงๆ
มีน้องนั่งมากับเรือถึงเหงื่อหยด	เหนื่อยก็อดทนได้ใจไม่แก้ง
ยิ้มอาบหน้าเจ้าส่งมาอ้ายมีแสง	สองเราแย่งสองเราพิศเมื่อชิดพอง
เอื่อยๆพายเอื่อยๆ ริน ไม่สิ้นสุด	ตาสะอึกเจ้าฝูงปลาน้ำแลงจ้อง
มีปลาสร้อยปลาขาวใหญ่อาศัยพอง	เห็นเนื้อพองเจ้าตื่นตาหมู่ปลาอน
เสียงปลุกๆนานๆร้องก้องท้องน้ำ	สายตาตามง่ามไม้พุ่มตะกุ่มหงอน
เห็นกระปูดหลบสายตาลงทำนอน	ถ้าเป็นหล่อนจะนอนคู่อุ่นตาย
กระเด็นน้องหงอยกึ่งไผ่ไปไหวเคลื่อน	ตาไม่เบือนจากฝูงปลาน้ำใจหาย
ไม่ถึงเสียวินาทีต้องมีตาย	นวลร้องว้ายกระเด็นโอบ โอบปลาอน
สงสารนักเจ้ามีจมาโธปลาน้อย	คงอร่อยถิ่นดินเห็นขย้อ
ปากบางๆ ของแม่นางเจ้าพร้าวนอน	คล้ายขอก่อนกระเด็นน้อยปล่อยปลาไป
เสียงป้อกปากคนหาปลาว่าทำแม่(ซ้า)	มาช่วยแก้แหของหนามหรืออันได้
เพื่อนหาปลาร่วมลุ่มน้ำมาทันใด	ส่งหัวใจให้ฟังพาเป็นอาจิด
แสงตะเวนเอนด้าบอกค่าแล้ว	จอกแจ็กแจ้วนกคินรังต่างโผผิน
แต่สองใจไม่ยอมจากกวาริน	ต้องจบสิ้นเหตุจงเงาะเพราะเวลา
จุงเจ้าเดินขึ้นเนินฝั่งหวังนั่งถียง	เท่าเกิดเคียดดินไม้ไหวใจผวา
สอตั้งตื้นมองไม่มียอดชีวา	อนิจจาเราฝันช้อนนอนกลาววิน
หนุ่มขอนแก่นบ้านริมพองน้องให้ฝัน	เพียงเท่านั้นค่าของมันแค่ฝันเห็น
ใจเจ้าดำดั่งอีกากะช่างเป็น	คนเสียเส้นหลังฟังพองมองทาง

เพลงกีนดองของเป่ล่า

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

ทำใจหลายวัน อดกลั้นน้ำตาหลายคืน
 รวมแรงเพื่อแข็งใจยืน ใจก็ฝืนจะยืนสุดทน
 หลายครั้งสะอื้นกล้ำกลืนลงใจหลายหน
 ตัดใจคลายความสับสนแต่ใจกวนมีคมร่ำไป
 การ์ดกีนดองขอบสีทองมองเป็นสีดำ
 ริมขอบขอบตาบวมข้ำยังตอกย้ำอ่านคำเนื้อใน
 เห็นชื่อเจ้าสาวก่อนชื่อเจ้าบ่าวมันร้าวทั้งใจ
 ทุกอย่างช่างจบง่ายดาย โธ โธ ! ใจเปลี่ยนไปเสียแล้ว
 สันตๆ อดกลั้น โธหวนใจหวิว
 โรคเสริมเริ่มเป็นตะคิวใจหวิวๆ ในอกเหล็กเหล็ก
 คิดถึงคืนสุขสองเราร่วมปลูกปลูกถอนเสียแล้ว
 ตัดเย็บเหลือฮฮดแปวจอคับแฉะคือน้องฮู้บ
 สายน้ำตาเหือดหน้าฟองคำว่าเรา
 ก้มเก็บเศษเสี้ยวรักเฉาพร้อมใจเนาที่เหลือเพียงตอ
 ปัดของการ์ดเชิญฝากต่อแล้วเดินกลับบ้านไม่รอ
 หลบหน้าคือบ่อยากพ้อเหตุผลเพียงพอน้องขอโทษด้วย
 การ์ดเชิญของของคนช่วย อกภัยให้ด้วยขอช่วย...ของเป่ล่า

เพลงภาพชีวิต

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

ภาพติดตาบ่าหาบกระต่าเลาะหาแลกข้าว
 อย่างก่อนแม่นแม่เฒ่าๆ งวกลหลังมาเวว่าทนเอาลูกแม่
 ค่อย อย่าง ลีลัม ย้านหมื่นขี้ตมก้มมองคันแท
 ฝืนเดินสองเท้าเป็นแผลพอช่อยได้เน่เก็บแตะข้างดาว
 กั้นกะต่าลากดินลากหญ้าหัวจิตหัวข่วม
 โปกผ้าเหนือบ่าหลวมๆ แล้วกะสวมหมวกใส่ใบเก่า
 แม่จัดเตรียมให้มีไข่ไก่ปลาร้ามะนาว
 ปวดขามือยล้าพักเซาออกบ้านแต่เช้าแลกข้าวประจำ
 ไข่ไก่แลกข้าว เอាប់ ปลาร้าก็มี
 ข้าวเจ้าข้าวเหนียวกะดีเปล่งเสียงอย่างเง้แต่เช้าฮอดคำ
 แม่คอยถือไม้ ป้องกันหมาให้เสียงฮ้ายพึมพำ
 แม่ลูกถูกบ่วงเวรกรรมชาตินี้ทนซ้ำคงบมีมืออื่น
 จนเจ็ดเทื่อ เฝื่อนนันทือเทื่อตีให้บ้าง
 สวรรค์เปิดแสงสว่างให้หนทางเฮอย่างบ่หมิ่น
 เห็นรอยยิ้มปริ่มใจแท้หน้าแม่ระรื่น
 มีอวานฝืนร้ายแล้วตื่น มีอยู่มืออื่นเฮพ้อแล้วแม่

เพลงเสียงกรวยจากเทพพร

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

ลืมลืมผมหรือยังครับแฟน

เมื่อก่อนแฟนเพลงทั่วแดนเคยเนืองแน่นเป็นแฟนเทพพร

บ้างขอฟังเพลงสนุกครั้งน้เตรงเป็นเพลงพรั่วอน

ไกรกันน้อเป็นแฟนเมื่อก่อนลืมเทพพรหมดแล้วหรือไ

ลืมลืมผมกันหมดละน้อ

ลืมวันนัดกันให้รอลืมแล้วบ้อเสียงแคนแทนใจ

คำมันสัญญาว่าจะสั่งฟ้าไปหาขังไ

เสียงร้องยังกู่ก้องไกล

จำได้ไหมคิดฮอดฮ้ายแทนเด้อ

มาล้ยพวงน้อแฟนร้อยสวมคล้องคอให้

หอมเอ้ยหอมกลิ่นมาล้ยอบอวนใจอยู่เสมอ

เดี๋ยวนี้แฟนห่างหลีกทางไมให้ผมเจอ

ปล่อยเทพพรละเมอพรั้าเพ้ออยู่เพียงคนเดียว

กลับมาเป็นแฟนผมอีกที

เถิดนะน้อฟังสารอีกทีโปรดได้แลเหลียว

เทพพรเพชรอุบลเหมือนคนเดินถนนสายเปลี่ยว

แฟนจ้่ากลับมาแลเหลียวอีกครั้งเดียวเทพพรขอบคุณ

เพลงสวຍจริง ๆ

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

สวຍจริง ๆ ไม่ได้อิงนิยาย	ผู้สาวบ้านได้มากคือไคแท้หัว
อยู่อุดรย่อน ๆ หนองคาย	ไม่มีคู่หมายไซ้ใหม่ห้องจำ
หากได้อยู่ร่วมชายคา (ซ้ำ)	จะเขียนป้ายไว้ว่าหนุ่มอย่ามาอย่างผ่าน
สวຍอีหลีเหลือที่จะกล่าว	บ่ได้สามหาเห็นผู้สาวหลายพัน
ถึงสวຍก็พอไปวัดเพล ๆ	ไม่ได้ครึ่งเนื้อเย็นเห็นแล้วไปนอนฝัน
เห็นตำอิดหน้าซัดตัวสั้น (ซ้ำ)	นี้กว่าสวรรค์อวบอ้วนต้อง
สวຍไม่บั้นยะบั้นยัง	จักแม่นสวຍอีหยังหลดบ่คากบ่คง
สวຍตั้งแต่หัวฮอดเท้า	ขนาดเบ็งฝ้าว ๆ สวຍฮอดสั้นน้อง
คงทานอาหารกระป๋อง (ซ้ำ)	ที่แพ็คเป็นกล่อง ๆ ยี่ห้อเพ็ดดีกรี
สวຍจริงไม่ได้อิงความฝัน	สารพัดสารพันสรรมาสวຍอีหลี
สวຍตะพื่อตะพืด	เห็นแล้วจ้งคิดทำไมสวຍอย่างจี้
ว่าง ๆ อย่างมาทางบ้านพี่ (ซ้ำ)	สวຍมาทางพี่พอให้พี่ได้มอง

เพลงองค์เทพจากสวรรค์

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

ร้อยใจทุกดวง
 เหล่าศิลปินน้อยใหญ่
 หาใดมาเปรียบหาใดเทียบได้
 พระคือองค์เทพจากสวรรค์
 คั่งสายฝนน้ำ
 บุกาหลายพันรักลั่นกลิ่น
 เสียงลำเริ่มพิน
 เสียงซุงลั่นตุ้ดลอลม
 คัดไม้รายเรียง
 ตุ่มปี่เป็งทิวตั้งเป็นแถว
 กลมเกลียวกันแน่น
 ให้สมพระบรมสวรรค์
 โอ.....

สองเมฆา
 รวมก่อต่อเหล่า
 ทรงพระเจริญ
 พระเทพของพสกนิกร

แทนพระมาลาเทิดไท้
 ไทยอีสานน้อมอภิวันท์
 ในจักรวาล
 พระเป็นมิ่งขวัญเหล่าศิลปิน
 มาหนุนนำชโลมพื้นดิน
 นกกาโบยบินถลาท่าลม
 คึกครื้นแคนซอเสียงขรม
 เกี่ยวก้อยร่นรมย์ม่วงชื่น โฮแซว
 สับเสียงโปงลางวางแนว
 น้ละแมนแล้วเชื้อแนวอีสาน
 คือข้าวเหนียวผูกเสี่ยวนานๆ
 ทรงพระประทานน้ำพระทัยให้เรา
 น้อ

เวียนมาอีกแล้วหมู่เฮา
 กราบน้อมเกล้าถวายพระพร
 ยั่งยืนนาน วัฒนธรรม สถาพร
 อันเชิญชัยพร.... โดยศิลปินอีสาน

เพลงชีวิตบ้านนอก

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

อยู่เถิดเขาอยู่บ้านเรามากกว่าไปปากอก บ้านเราถึงเป็นบ้านนอกแต่ขอบอกเป็นบ้านเกิดเขา
เก็บผักหาปลาสนุกเฮฮาขบเคี้ยวเสิร์ฟ เวลาถึงงานบ้านเขาไปเถิดเราไปฟังหมอลำหมู่

.....

ฝนตกมาเตรียมหว่านกล้าคราดไถนาดำ กบเขียดร้องกันงึมงำ ไปจับมาทำอ่อมใส่ผักอีตู
อยู่ป่ามีเห็ดละ โกงขึ้น ไปบน โคมมีเห็ดหูหนู อีสานของเราอายุใครไม่รู้ว่ามีของดี.....

(ซ้ำ)

ควายตัวนั้นเป็นเพื่อนคุยมือถือขลุ่ยป่าแบกเอาเสียม

ตากแดดถึงผิวจะเกรียมป่าแบกเอาเสียมจะไปขุดจูดจี

หน้าตาบ่เคยถูกแบ่งแต่เป็นแหล่งธรรมชาติอีหลี

ข้าวกล้าในนางอกดีชื่นชีวีของสาวบ้านนา.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

เพลงบ้านนอกหลอกกัน

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

ไปมาแล้วละบางกอก
 ไปอยู่ในเมืองหลวง
 มีแต่คนเขาส่า
 เขาลือกันซื่้อๆคอก
 อยู่กรุงบ่เคยเสียน้ำตา
 ร้องให้จนตาบวมเป่ง
 ต้องโทษผู้ว่าบ้านนอก
 เกลียวรักก่อนเคยเหนียวแน่น
 เจ็บหลายใจเอย
 รุ่มง่ามรุ่มง่ายคล้ายเต่า
 ย่าน ย่าน ย่าน
 โคนถูกเขาสวมหัว
 บ่อยอีกแล้วบ้านนอก
 อยู่ไปก็อายขายหน้า
 ข้าวเหนียวที่เคยปั้นจิ้ม
 จะขอตายอยู่บางกอก

บ่เห็นไผ่หลอกบ่เห็นไผ่ลวง
 บ่เห็นไผ่ลวงให้ได้ซ้ำชอก
 กรุงเทพฯ เมืองฟ้ามีแต่คนปลิ้นปลอก
 ที่แท้คนบ้านนอกนั้นแหละหลอกกันเอง
 แต่กับบ้านนา น้ำตาผัดไหลล่ง
 เพราะถูกนักเลงมือดีแย่งแฟน
 รักแล้วกลิ้งกลอกซ้ำชอกเหลือแสน
 กลับมากลอนแคลนเสียแล้วแฟนเรา
 ไม่น่าเลยจะไปเชื่อเขา
 เมื่อโดนไฟเผาจึงสำนึกตัว
 คำหวานย่านแล้วจันกลัว
 จันกลัวเจ็บแล้วบ้านนา
 เหมือนหนามตำตอกชอกซ้ำอุรา
 หมดแล้วน้ำตาจะมาไหลออก
 จำใจต้องทิ่มเหตุการณ์มันบอก
 ชังผู้ว่าบ้านนอกมาหลอกบ้านเดียวกัน

เพลงสาวภูเวียง

คำร้อง — ทำนองเทพพร เพชรอุบล

ไร่สาวภูเวียง   ไม่มีใครเลี้ยงเลี้ยงไว้เป็นคู่ชม
 หน้าตาเศร้าหมอง   อาบน้ำคลอกคลุกเกล้าโคลนตม
 ผิวพรรณอาบฟ้าอาบลม   แสงแดดพรหมทุกส่วนกายา
 ไร่สาวภูเวียง   ใครๆ บ่ายเบียงเลี้ยงที่ถวิลหา
 พอมิเพียงภู   ยืนรับหลู่สายลมโชนมา
 หรีดหริ่งและเสียงนกกา   กล่อมนิทราหว่าว้ายามนอน
 หนาวกาย หนาวใจมีใครบั้งรู้
 ว่าสาวหคหู่ นอนกลางภูหัวใจสะท้อน
 มีเพียงอุ่นไอร ของกองไฟพอได้รับร้อน
 ชาตินี้ไม่มีคู่หมอน คงได้นอนคนเดียวเปลี่ยวใจ
 ไร่สาวภูเวียง   หมคทางเลี้ยงเลี้ยงกับการหนาวตาย
 จึงร้องเพลงมา ผ่านภูผาเพื่อหาเสียงทาย
 สาวภูหคหู่เดียวดาย   อยากมีชายเอาไว้หมั้นนอน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

เพลงอดใจไว้รอ

คำร้อง — ท่านองเทพพร เพชรอุบล

จึกว่าเป็นจั่งได้ จึกว่าเป็นจั่งได้ หัวใจมันร้อนมันร่า
 เจอะกับเขาเพียงครั้ง คล้ายดังเหมือนถูกมนต์เป่า
 เพียงแต่ตาต่อตา ประสานมานัยน์ตาร้อนผ่าว
 อยากเข้าไปใกล้ๆ อยากเข้าไปใกล้ๆ ว้าอดเอาไว้ใจเรา
 ว้าอดเอาไว้ใจเรา ว้าอดเอาไว้ใจเรา.....

เห็นกันเป็นครั้งแรก เห็นกันเป็นครั้งแรก ก็แปลกใจนี้กรักเขา
 กิดฮอดเขาทุกส่วนสัด รูปหล่อชะมัดเหลือที่จะกล่าว
 ใจอยากไปเอื้อยเอื้อย ถ้อยคำเฉลยจะดีหรือเปล่า
 ยิ่งกิดยิ่งจิตหวั่นไหว ยิ่งกิดยิ่งจิตหวั่นไหว ว้าอดเอาไว้ใจเรา
 ว้าอดเอาไว้ใจเรา ว้าอดเอาไว้ใจเรา.....

มีแฟนหรือยังบ่ฮู้ มีคู่อยู่แล้วหรือเปล่า
 เสน่ห์ช่างมัดใจสาว ร้อนๆ หนาวๆ ปวดร้าวทุกทัย
 หรือว่ายังเป็นโสด โปรดจงโปรดตอบหน่อยได้ไหม
 กล้าถามแต่เพียงใจ เพราะความอยากกลัวใครว่าเอา
 จึกว่าเป็นจั่งได้ จึกว่าเป็นจั่งได้ หัวใจเหมือนถูกผีเข้า
 อยากให้เขาทักสักคำ เขาก็ทำเป็นจ้องเอ้าจ้องเอา
 หรือเราจะเข้าไปทัก กระอึกกระอึก ออกๆ เข้าๆ
 ยังจั่งคงทนไม่ไหว ว้าอดเอาไว้ใจเรา ว้าอดเอาไว้ใจเรา ว้าอดเอาไว้ใจเรา

เพลงเข็ญคนตาย

คำร้อง — ท่านองเทพพร เพชรอุบล

หลงรักคนผิดคิดจนตัวตาย ต้องมาซ้ำใจร้องไห้โศกครม
 เพราะเราเป็นสาวบ้านป่า ยังต้องศึกษาเรื่องกรรม
 คำหวานเขาหวานพรม ด้วยปลายลิ้นคมคารมชาย
 สาวบ้านป่าอ่อนไหว มันหมายด้วยใจรักจริง

จึงทอดกายถวายชีวา ผลลัพธ์ออกมาหน้าตาไหลปรี่
 แม่ก็บอกพ่อก็สั่ง โปรคจงระวังเพราะเราเป็นหญิง
 ถูกเหยย ใ้ประวิง เกิดเขาขว้างทิ้งจะซ้ำอุรา
 ไม่เชื่อวาจา น้ำตาจึงเซ็ดหัวเข้า

เข็ญคนตายไม่เชื่อชายอีกแล้ว ถึงใจจะแป้วเสียแล้วเสียไป
 บทเรียนที่เขาสอน เป็นอุทาหรณ์ของความโง่เขลา
 ความเอี้ยความเศร้า ขอร้องเจ้าอย่าได้จองเวร
 เพราะเจ้าอยากนั่งเบนซ์ จึงกระเด็นได้มานั่งหลังควาย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

เพลงแซวผู้ป่าว

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

เอื้อเฮ้ย ผู้ป่าวบ้านนอก	ปากเหินเอนบอกจะไป กทม.
หนีทุ่งหนีนาเคยหวาน	ดินแดนอีสานไร่ป่านสวนปอ
ทิ้งฮอดควายบักตูด่อน	ตะวันรอนๆ ลาแม่ลาพ่อ
แต่งตัวใส่แว่นตาดำ(ซ้ำ)	หัวทิ่มขมาเหินอย่างตกท่อ
เอื้อเฮ้ย ผู้ป่าวบ้านทุ่ง	มาทำงานอยู่กรุงไกลกับ บ.ข.ส.
เงินเดือนก็ไม่ใช่น้อย	เลี้ยงเพื่อนร่วมรื้อยปากคุยวอๆ
กินเหล้าพอน่านฮ้ายหนู	ความจนไม่รู้ชวนหมู่มาล่อ
เงินหมดเห็นมานั่งจับเจ้า(ซ้ำ)	นั่งกอดเข่าตอดเงาคักกับ
สี่ปีผ่านไป	ย้ายงานใหม่ไปอยู่ปากท่อ
ทำงานกะได้เงินอยู่ดอก	สี่ต้นบ้านนอกไม่เคยเหลือหล่อ
เว้าไทยกะพอกำก่า	ชื่อของแม่ค้ายังมีหน้าไปต่อ
ถูกจีนไม่ละทำไม(ซ้ำ)	สองบาทสามไม้สะละน่อครับน่อ
เอื้อเฮ้ย เหินมาเยี่ยมบ้าน	ดินแดนอีสานเฮาแล้วละหนอ
ตัดผมทรงนกกะโดน โดก	ใส่เสื้อเปิดอกเส็ดหน้าก่องจ่อ
ใส่ซ่งทรงรูปบอลดูน	หวีเหน็บถงจนวนูนปลายพื้นพ้อว้อ
วางท่าป่านว่าอเสี่ย	โ้ยฉั่นอยากเอี้ยฮาดอาบห่งอนค่อ

เพลงผิดหวังยังคงอย

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

มองทุ่งนาแดดอ่อนตอนใกล้ค่ำ
 ฟังเสียงลมได้รับกับคลื่นเรือ
 โอ้จิตใจช่วงนี้มีแต่เศร้า
 เปรียบอีเหินาพลัดหลงองค์บุษบา
 วันเดือนปีให้หวังยังจำมัน
 เพราะพี่ขอทานใจไว้เซยชม
 อยากให้วันที่ผ่านแสนหวานขึ้น
 เราสองคนเคียงกันมีปล้นไกล

ดูแผ่นน้ำท้องฟ้าว่าแห้วเหลือ
 เหมือนจะเพื่อเอ่ยคำมาอำลา
 เกรงรักเขาขึ้นชมตรมหนักหนา
 รักต้องมาจากไกลใจสุดครม
 สัญญานั้นนำใจให้สุขสม
 คำนี้คมซึมซาบอบหัวใจ
 พร้อมกับคืนภาพพจน์ที่สดใส
 พี่รู้ไหมรักฉันมันคงจริง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

เพลงสาวเลยยังรอ

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

สมพัตต์ตั้ง กำภูกระดิ่งเขตเมืองเลย

ยังจำคำที่ไผ่เอ๋ย ว่าบ่เคยจะคิดลืมแฟน

ยกมือขึ้นบ้ายบาย ตอนที่อายจะกลับขอนแก่น

ยังคิดถึงแต่หน้าแฟน หน่อมขอนแก่นภาวักวงศ์

ลมพานต้อง ใบคองบ้านน้องไหวสั่น

ยังคิดถึงคำมั่น ว่าอายนั้นจะย้อนคืนหลัง

ตึกคืนยังคืนผวา หัวใจรู้ว้าแทบเป็นขี้คั่ง

หนาวกายนั้นพอปะทัง แต่หนาวความหวังนั้นฝังหัวใจ

น้ำหมอกย้อยกำฝ้ายทางเมืองเลย หนาวกะเฉยท้อได้น้องทนได้

หนาวกายน้องถึงบ่มีผ้าห่ม ขอได้นอนแนบข้างทางน้องกะอยู่เป็น

น้ำตาน้องย้อยเป็นขอยย้อยย่ำย่ำ ถึงเป็นทางน้อยๆ น้ำตาข้อยอดแผ่แห่งหนาว

สมพัตต์ตั้ง กำภูกระดิ่งเขตเมืองเลย

ช่วยวานหน่อยลมเจ้าเอ๋ย บอกผู้สาวเมืองเลยคิดถึงผู้บ่าว

ไปบอกเขาอย่าเปลี่ยนใจ รีบกลับมาใหม่โปรดเห็นใจสาว

หวังไว้ในใจผู้บ่าว จะมาหมั้นสาวชาวเมืองเลย

เพลงเอกอีสาน

คำร้อง — ทำนองเทพพร เพชรอุบล

บุญพระเวช เฝื่อนเอาเดือนสี่ บุญปั้นข้าวจีเฝื่อนเอาเดือนสาม
 ห่มสาวแต่งตัวอร่าม (ซ้า) มีแต่คนงามๆ บุญประเพณี (งานประเพณี)
 ญาติอย่างอยู่ข้างหน้า กะโยมสีกาทัวหน้าถ้วนถึ
 แห่แหนพระเวชมัทรี กัณหาชาติเขาสู่วีงวัง
 โปรยปรายคอกไม้กลิ่นหอม (ซ้า) มันปลาพระยอมให้สุขขิสุขขิ (ให้สุขขิสุขขิ)
 เก็บเกี่ยวข้าวแล้วหน้าชื่น ทิ้งความขมขื่นให้ชื่นมื่นเปรมปรี
 ฮอดแล้วเดือนอ้ายเดือนยี่ บุญปั้นข้าวจีทุกคนมาโฮม
 ปั้นข้าวก้อนใหญ่ก้อนน้อย(ซ้า) แล้วเอาน้ำอ้อยบ้ายปั้นข้าว(บ้ายปั้นข้าวจี)
 เดือนหกฝนตกโปรยปราย จักบุญบั้งไฟนัดหมายทุกที
 ขอให้ฟ้าฝนปีนี้ ตกมาดีๆ ขอพระญาแดน
 สาวสวยอีสานรำแพน (ซ้า) ทิ้งโยมทิ้งพี่น้องอนไ่กลองตี(ย่อนไ่กลองตี)
 กรกฏาคมพรรษาสิเข้า อีสานบ้านเฮาแต่เก่าก่อนก็
 โบราณพุทธกาลก่อนนี้ ร่วมสองพันปีมีการทอนเทียน
 ปัจจุบันอีสานคืบหน้า (ซ้า) มีประภควคนางฟ้าตันเทียนเทพี (ตันเทียนเทพี)
 มาเด้อ ขวัญเฮ้ย มาเด้อขวัญเฮ้ย ผู้เฒ่าเฒือนเฮ้ยขวัญบายศรี
 ลูกหลานขอให้สุขขิ (ซ้า) ครบรอบทุกปีเขตอีสานบ้านเฮา

เพลงคอยหมอแคน

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

นั่งจ้อยคอยหมอแคน
 ปล่อยหมอลำฮ้องไห้
 นั่งหงอยพลอยโศกา
 กะบ่คือละละน้อเสียงแคน
 เฝื่อนคงไปติดศูดลายโป้
 จ้าวๆ ย่าวๆ นี้นวน้ำ (ซ้า)
 อุกอ้งยั้งในอุรา
 ผิดคีย์พื่นี่จะผ่นเบา

หนีจากแดนแล่นไปใส
 สิโอ้เสียงได้ไยอกใจขาดแคน
 โด เร มี ซอน ฟา เสียงกีตาร์ออร์แกน
 เพราะใจฝิ่งแน่นจดจ้อจำ
 เป่าอ้อยคำโอ้สาวผู้ใหม่หมอลำ
 จนลืมจำสูแคนที่เคยเป่า
 หนุ่มกีตาร์อ้อนว่าอย่าไปคอยเขา
 สาวหมอลำบอกเปล่าสิคอยแต่ป่าวหมอแคน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

เพลงตายแม่หนานี้

คำร้อง — ทำนองเทพพร เพชรอุบล

คิดยากตั้งแต่สีหนาว เป็นสาวบมีไผ่กอด

นอนผู้เดียวออกปอดบมีไผ่กอดบมีไผ่ก่าย

ผ้าห่มสักสิบคืนเอาพินมาสูมไฟ

กะบ่ท่อหรือกอดุ่น ไอของอ้ายมานอนเคียง

คิดยากตั้งแต่สีหนาว เป็นสาวบมีไผ่มองเมียง

สมัครมาเป็นคู่เคียง นอนบนเตียงพอได้ก่ายก

ลมหนาวพัดมาวิ้ว คักแล้วหานี้คงสั้นงนง

เปลี่ยวใจบมีไผ่ก่ายก ลมหนาวโบยโบกอกสบั่นสั้นสาย

(ลำ) ไครหนอไคร ไครหนอไคร สีส้มครใจเป็นแฟนนางแห่น พอเป็นแพรห่มร่างตางให้อุ่น
 กายตายแท้ๆ หากบ่แม่ศรีทธา กรุณาสงสารอย่าผ่านหนีเด้ออ้าย ตายไปแล้วสิบได้เกิดเป็นคน บ่
 ลีโตนคนหนาวอย่างผู้คือนางน้องๆๆๆๆๆๆๆๆๆๆ

คิดอยากตั้งแต่สีหนาว เป็นสาวบมีไผ่จอง

นอนผู้เดียวล่องง่อง บมีหมอนป้อบมีหมอนก่าย

หนาวลมเขาให้ห่มผ้า หนาวฟ้าเขาให้ผิงไฟ

อุ่นหยิ่งกะบ่ท่ออุ้นกาย อุ้นกายของอ้ายดอกเค้

เพลงรอกำตอบพ่อ

คำร้อง — ท่านองเทพพร เพชรอุบล

จำหน้าของ ถึงพ่อบุญกองทองลา
 ยี่สิบเอ็ดทับห้า จ.ม.หาเมืองสารคาม
 ลูกจากบ้านมา อยู่โรงทอผ้าแต่กลางเดือนสาม
 พักอยู่กับบุญนำ คำสอน บัวทองอุไร
 มีเรื่องปรึกษา จึงจดหมายมาหาพ่อ
 เมื่อปีกลายนี้ละหนอ อยู่ที่โรงทอไหมไทย
 ลูกเจอหนุ่มหนึ่ง ออกผายไหล่ผึ่งเขาชื่อคำไหล
 บ้านอยู่พนมไพร ติดอกติดใจลูกขอแต่งงาน
 จะทำอย่างไร คำไหลพร้อมกับลูก
 ต่างก็มีสัมพันธ์ผูก สมัครสมาน
 เขาจะมาขอ กับพ่อนัดวันแต่งงาน
 หรือพ่อไม่ต้องการ ลูกก็ไม่ค้ำหัวใจ
 ถ้าหากขัดข้อง ให้พ่อบุญกองตอบจอมมา
 ส่วนลูกนั้นเชื่อบิดา งานวิวาห์เป็นการลี้มไป
 ไม่แต่งคนนี้ โอกาสดีคงหาได้ใหม่
 ส่วนลูกเกิดกับพี่คำไหล จะส่งไปให้พ่อเลี้ยงดู

เพลงสาวไหมรำพัน

คำร้อง — ท่านองเทพพร เพชรอุบล

สาวผู้ไท ครึ่งแผ่นดินใจผู้บ่าวย่อ
 เราเคยพุดระเฝ้าะ จังแม่นเราน้อต่างๆ นานา
 ให้คนเขาลือ ข่าวระบือผู้คนเขาล่า
 ถึงคราวโตบ่คิดหว่า คนเขานั้นสำกว่าสาวผู้ไท
 สาวใหม่ขึ้นชม ได้แต่่นอนชมแขนขาอ่อน
 โรคไข้ใจมาทับซ้อน จนได้ล้มหมอนน้ำตาไหล
 เป็นหยังเต้ ชีวิตจึงเป็เปลี่ยนไป
 หัวขวนเขาบ่ทันได้ น้ำตานองไหล นอนให้คือเต่า
 เป็นหยังเต้.....เป็นหยังเต้.....
 เป็นหยังเต้.....ทั้งจ่มทั้งเบ้เวว่า
 ไหม่กลืนน้ำ น้ำกะคา ไหม่กลืนปลาาคอคือเก่า
 โรคคิดหลาย สิหาหมอใส่ น้อมาเป่า
 ให้สาวใหม่ ได้บรรเทาถึงบ่เซา กะบ่หว่า
 ถึงสิไกล สาวใหม่ไม่ว่าดอก
 ขอเอี้ยคำเอ็นบอก บ่เสียใจดอกหากบอจะลา
 คำเดียวบ่สั่ง ไปหวังๆ ลืมฝั่งลืมฝ่า
 ปล่อยสาวใหม่ครวญหา บ่สมคำว่ารักใหม่คนเดียว

เพลงถึงดั่งยังห้วงแม่

คำร้อง — ท่านองเทพพร เพชรอุบล

ฉันจากบ้านมา มีเพียงเสื้อผ้าเก่าๆ จวนถึง
 หัวกระเป๋ายาไบกักรุ่งหรั่งทั้งเดินทั้งวิ่งมาชานชาลา
 แม่ฉันมาส่ง เกือบเที่ยงตรงพร้อมด้วยน้ำตา
 ฉันไม่อยากจะลา ไม่อยากจะลาบ้านเกิดเมืองนอน
 มีเสียงเป็นทวน พอเกือบหนุนให้ชื่อเรื่องรอง
 ถ้าหากได้เป็นนักร้อง จะไม่ผยองเพราะแม่ท่านสอน
 จะตัดเสื้อใหม่ เป็นสีไพรๆ เข้ากับไฟนีออน
 เขียนตัวให้ก๊วงอนๆ ก้อมกราบเอาตอนรับพวงมาลัย
 อยากให้แม่เห็น ตอนฉันเด่นบนเวที
 รับมาลัยจากไมตรี น้ำตาฉันปรี่ร้องให้
 แพนๆ ปรบมือ พร้อมกับถือมาลัย
 เขาบอกว่าฉันร้องไห้ ถูกอกถูกใจแพนๆ เหลือเกิน
 ก็เป็นความจริง ที่ฉันนั้นทั้งบ้านมา
 สมที่ปรารถนา ได้เป็นดาราไม่เงิน
 อยากเอาเสื้อใหม่ พร้อมมาลัยไปอวดแม่เหลือเกิน
 เพื่อนฝูงคงสรรเสริญ คนอื่นไม่เกินเด็กห้องทุ่งนา

เพลงลูกอีสาน

คำร้อง — ท่านองเทพพร เพชรอุบล

ไอ้ละหนอ ไอ้โอ้ ไอ้ไอ้ละหนอ

บุญข่อยคงพอ ได้ก่อเกิดที่อีสาน

อยู่ตามประสา เอ็นหาแต่ความสำราญ

ถึงถิ่นท้องที่อีสาน คนกล่าวขานสิ้นฝนหล่นพรม

ไอ้ละหนอ ไอ้โอ้ ไอ้ไอ้ละหนอ

สิ่งให้ได้ใจ พร้าเพื่อละเมออยากชม

ดอกจานบานแดง เต็มแต่งสดชื่นรื่นรมย์

นาไร่เรียกสวนผสม หาเบ็งชมชื่นบานฤทัย

หน้าคนซื่อๆ นั้นละคือชุมคนอีสาน

เฮ็ดเหวี่ยงก เฮ็ดงานหยาบกร้านผิวไม่ละม้าย

แต่ความสัตย์ซื่อ ยึดถือไว้ประจำกาย

ฮักกันฉันท์น้องฉันท์อ้าย ฮักผู้ได้บ่มีมือลี้ม

ไอ้ละหนอ ไอ้โอ้ ไอ้ไอ้ละหนอ

สัมพันธม้นก้อ มีขอและให้หีบขี้ม

เป็นประเพณี ก่อนนี้มีใจขาบขี้ม

อีสานทุกบ้านเป็นปลื้ม ตายบ่ลี้มถิ่นนี้อีสาน

เพลงห่วงพี

คำร้อง — ทำนองเทพพร เพชรอุบล

น้อย น้อยน้อยพี	ดีกรีลดลงสักหน่อย
กินเพียงพอเป็นน้ำย่อย	น้อยน้อยน้อยว่าคงดี
ร่างกายชুবผอม	ไม่ยอมทานข้าวสักที
มีน้องเท่านั้นแหละพี	คอยที่เตือนพีทุกครั้ง
น้อยน้อยน้อยพี	ดีกรีลดลงน้อยกว่า
ทุกคนจะพลอยศรัทธา	อุราจะได้เบิกบาน
คนเขาเบือนหน้า	ก็เพราะสุรานี้พาลประจาน
เชื่อน้องผู้คอยประสาน	การงานพีก็จะดี
แต่พีของน้อง	นั้นตองแต่น้ำดีกรี
การงานก็ไม่ไยดี	ใจพีมีแต่สุรา
เงินทองก็หมด	จะอดแล้วนะพีจำ
กลับตัวเสียใหม่ไม่ช้า	กลับมาเริ่มต้นกับใหม่
น้อยน้อยน้อยพี	ดีกรีลดลงได้ใหม่
มีแต่เผาผลาญตับไต	มันคือไฟเผาผลาญเงินตรา
เก็บความเก่าเก่า	ทิ้งกับน้ำเหล้าที่พีกินมา
วอนพีหันหน้าเข้าหา	ข้าวและปลาจะสุขารมณ

เพลงคิดถึงแม่

คำร้อง — ท่านองเทพพร เพชรอุบล

เสียงแข่งซุงดังก้อง น้ำตานองคิดซอดแห่ม เสียงแคนแตร่เล่นเล่าด้วย
 น้ำต้าย้อยอยากตัวเหมือ.....

ภาพเหงื่อหยดหยาดจากหน้าผาแม่	ยื่นชะเง้อแลลูกน้อยคอยวันกลับ
ปานนี้คงยืนตาลอยเฝ้าคอยรับ	นับแล้วนับวันพรากลูกจากทรวง
จากวันนั้นถึงวันนี้หลายปีแล้ว	คงพันแวมืออาจเว้นความเป็นห่วง
รู้ว่ารักของแม่ฝังแควดวง	วัยเลยล่วงลูกเพลिनจนเกินนับ
ลูกจากแม่ตั้งแต่ฝนสั่งฟ้า (ซ้า)	จากแม่มานานมากลูกอยากกลับ
ชีวิตลูกบางทีก็ย่อยยับ	ไร้คนซบน้ำตายามาไกล
ขอเวลายามไร้ให้แก่ลูก	ได้สร้างปลุกแต่งเติมเริ่มต้นใหม่
ลูกตั้งจิตเอาไว้คือมือถือไม้ค้	ถึงอย่างไรลูกจะสู้ไม่อุทธรณ์
แม่รักลูกลูกก็รู้ว่ายู่ว่ารัก	ให้แม่หักห้ามใจเอาไว้ก่อน
จะไม่ทำสายสวาทให้ขาดรอน	จะกลับตอนลูกตั้งความหวัง...มี

เพลงน้องจะคอย

คำร้อง — ท่านองเทพพร เพชรอุบล

น้องอยู่ข้างหลัง จะคอยความหวังจากพี่
 คงไม่นานถึงพี่ หรือกะพี่ถึงจะมา
 จะช่วยสวดมนต์ อ้อนวอนทเวา
 ปกปักษ์รักษา ทหารกล้าที่ขึ้นคอย

ไม่ต้องห่วงน้องจะมีสองเปลี่ยนใจ
 ถึงจะนานแค่ไหนดวงเฝ้าดวงใจน้องจะคอย
 ชายอื่นหมั่นแสนไม่มาศแม่นทหารคอย
 จะปิดประตูหัวใจคอย ทหารคอยให้โชคดี

ไปอยู่บนคอย อย่าลืมคนคอยเสียละเนื้อ
 เจอะสาวมูเซอ จนลืมบั้งเกือกที่หลบลิ
 เห็นสาวกะเหรี่ยง แล้วลืมเสบียงที่เคยมี
 ถึงกำหนดหมดหน้าที่ ไม่เห็นพี่คงน้อยใจ

วันกลับจากคอย จะตั้งตาคอยทหารทหารกล้า
 จะแต่งตัวพัดหน้า ไว้คอยทำให้สดใส
 รู้กำหนดแน่ จะตื่นแต่ก่อนไก่
 ของขวัญปลอบใจ จะเอียงแก้วซ้ายทั้งขวาคอย

เพลงสาวขอนแก่น

คำร้อง — ท่านองเทพพร เพชรอุบล

สาวขอนแก่น นัดกับแฟนไว้दनดอกคูณ
 ฟ้าผ่าคหน้าทาแก้มจุ่มพูน เค็ดช่อคุณแซมผมเป็นพวง
 แต่งชุดผ้าไหม เห็นแล้วบ่อายถ้าไผ่ได้ควง
 เกือบบ่ยแศดฮ้ายคล้อยดวงใจเป็นห้วงย่านฮ้ายบ่
 มา.....

สาวขอนแก่น งวทหาแฟนผ่องแห่งนคอคอย
 ทิวของเกวียนแห่คุณเคล็ดอื่นคล้อยคอยจนเย็นตะเวนลับลา
 ชุดไหมกะเก๋าช่อคุณกะเฉาเพราะเก๋าราคา
 ฮ้ายไปหาไหม่มักหน้าทิมสัญญาบ่มา
 ขอนแก่น.....

มิดจ้อยมิด มิดจ้อยมิด ติดสุดแคนเป่า
 อ้อมอ้อยลายสร้อยแคนเก๋าบรจงเป่าของบ่าวหมอแคน
 ฟังบางลายว่าหลู้โดนหลายเค้...สาวขอนแก่น
 เขียนคิ้วทาหน้าทาแฟน เว้าแปนๆ แฟนบ่มา
 จ้อย.....

สาวขอนแก่น สิจำใส่แกนหัวใจไว้เคื้อ
 นับแต่นี้สิบ่ขอเผื่อ บ่ขอเจอผู้เดินให้คอย
 บักใส่หน้าแข่ง ขอสาบแข่งความรักเลื่อนลอย
 ถึงคำของสาวเหลือหนอย สิขอปล่อยตามเวรตามกรรม

เพลงหัวใจมาร

คำร้อง- ทำนองเทพพร เพชรอุบล

ใครทิ้งหัวใจไว้ใกล้ๆ เชียง
 ไม่รับจะสับเป็นเสี่ยงแล้วจะเหวี่ยงทิ้งไปในคลอง
 หัวใจดวงนี้เคยขยี้ก้นกิ้งกัลดหนอง
 ปล่อยันนั้นให้เศร้าหมองไม่กลับมามองเหลี่ยมแลเซเชือน
 หัวใจเสเพลร้องเล่ามารยา
 หัวใจที่ไร้คุณค่าไม่ปรารถนาเอามารองเรือน
 หัวใจโสมมตั้งสมแต่ความแปดเปื้อน
 หลึงไฉยกรายมาเยือนคราบเปรอะเปื้อนเต็มเรือนหัวใจ
 เจ้าข้าเอ๋ย..ใครเอ๋ยเอ๋ยเป็นเจ้าของ
 โปรดมารับรองเอาของต้องห้ามนี้ไป
 ฉันท้อเหลือแสนอัดแน่นทั้งกายและใจ
 ไม่อยากจะเก็บเอาไว้เป็นหนามตำใจทิ่มแทงลูกตา
 ใครทิ้งหัวใจไว้ใกล้ๆ เชียง
 ไม่รับจะสับเป็นเสี่ยงแล้วจะเหวี่ยงทิ้งให้ไก่อกา
 เรียกแรงมาทิ้งทำให้ถึงซึ่งในอุรา
 สมเขาหลอกเราเรื่อยมากินน้ำดาอยู่ทุกวันนี้

เพลงชีวิตชานา

คำร้อง — ท่านองเทพพร เพชรอุบล

กระชั้นชั้นดี เมื่อถึงนาที่หน้าที่การงาน
 แดงโร่พวมโคล่ปลายฟ้า เสียงนกกาเตือนว่ามีมือใหม่
 ต้อนควายออกคอก คล้ายจะบอกแบกคาดแบกไถ
 สาระวนกับสนเถาควาย ป้องกันไว้ไม่ให้กินกล้า
 ห่อเอาข้าวเหนียวขึ้นหลอดต้อนเดียวไว้กินกลางเว
 ไม่แน่แดดแก่พวมเพล อาจจะมีหม่องต้อนของปลา
 ทุกวันทุกวี่ มีหน้าที่หันหลังสู่ฟ้า
 ตากแดดผิวเกรียมเป็นกา ก้มคานาหันหน้าสู่ดิน
 ไบมะนาว พองจะฮ้าวใส่ถงประจำ
 เวลาเราก้มหน้าดำ เข้ายันคำอาจเกิดการวิน
 คำนาง เพราะเจอท่งดิน ไร่กิน
 คมพอบรรเทาการวิน ชีวิตไม่สิ้นต้องเดินต่อไป
 เฮ็ดเป็นประจำ ตาเวนดำ ไล่ควายกลับเฮือน
 หมาน้อยวิ่งคอยเป็นเพื่อน เहांเพื่อนเตือนว่าโทษภัย
 ก็ฝนหน่อเราชีวิตเก่าๆ จะเซาหมคไป
 ความหวังคงพังสลาย เพราะตายเคยได้ก่อมา

เพลงน้องรอนที่นางรอน

คำร้อง- ทำนองเทพพร เพชรอุบล

คินหนึ่ง ยังซึ่งถึงความรักเรา
 เป็นคินทั้งชื่นทั้งเศร้า สองเราจะร้างห่างลา
 โอ้สาวนางรอน ให้หวนมาหาสาวนางรอน
 รักเอ๋ยเมื่อแรมร้างลา ให้หวนมาหาสาวนางรอน
 ยามหนึ่ง ซาบซึ่งต่อกันและกัน
 ระหว่างรักสร้างสุขสันต์ เหตุใดนั้นฉับพลันเศร้าหมอง
 ห่วงรักห่างเรา กลัวเขามิใหม่มาครอง
 ภายใจไกลสาวนางรอน มีใหม่จอมมาครองใจพี่
 จันทร์กระจำง อาบร่างสองสร้างความรัก
 จันทร์จำอย่าคว่นตีจาก สองรักพรากจากไปไกลหนี
 ให้ทอแสงผ่อง ฉายส่องนานกาลนี้
 สองรักร่วมฝาก ไมตรี อยู่เป็นสักขีเกิดจันทร์เจ้าขา
 ฟ้าส่อง แสงทองขึ้นมาเลื่อนลง
 ไก่ขันพร้อมจันทร์จะสร้าง สองรักต่างจะร้างห่างลา
 ขอผูกสายใย คล้องหัวใจให้คินกลับมา
 รักหนึ่งพึงปรารถนา วอนใจหวนมาหาสาวนางรอน

เพลงสาวนาขาตัก

คำร้อง- ทำนองเทพพร เพชรอุบล

โอ้วาสนา เอ็ง เอ๋ เอ็งเอ๋ย ชวนาชาวทุ่ง
 ตื่นเช้าขึ้นมา เอ็ง เอ๋ เอ็งเอ๋ย หน้าคางนุ่ง
 น้ำหอมน้ำปรุงร่ง เหอเอ๋เอ๋ย กลิ่นสาบความเกล้าตัว
 ตะวันรอนอ่อนแรง เอ็ง เอ๋ เอ็ง เอ๋ย ฟ้ายี่แดงน้ำตาร่วง
 เสียงเพลงกล่อมใจ เอ็ง เอ๋ เอ็ง เอ๋ย มีแต่เรไรเมงง่วง
 เด็กลงเสียงควงชะนี โหย ลมพัด โขยหนาวใจ
 เราเป็นสาวบ้านป่า โอ้วาสนาชวนาชาวทุ่ง
 ใครจะมาฝากรักหนอบักทรวง เขาคงจะห้วงหมองไหม้
 ในจิตวนวกในอกห้วนไหว เกิดเป็นสาวนาใครหนอจะมาฝักไฝ
 เขากลับเหม็นขี้ไคล ใจสาวนาชอกข้ำ
 หากไม่เกลียดสาวนา เอ็ง เอ๋ เอ็ง เอ๋ย หน้าตาคำค้ำ
 หากไม่เกลียดความจน เอ็ง เอ๋ เอ็ง เอ๋ย อาบน้ำคลองน้ำค้ำ
 สาวนาจะยื่นคำ เหอ เอ๋ เอ๋ย เป็นของอ้ายได้เซยชม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

เพลงเห็นใจแล้วอาย

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

เห็นหัวใจอายแล้วละเคื้อ เป็นหยังเฮือฮ้ายจั่งแผล่อลี้มัญญา
 จิตใจบ่ตรงว่าจะกลับท่งช่วงค่านา ปล่อยให้ฮ้องรอกทำรอกจดหมายมาก็ไม่เห็นมี
 ยืนเหลียวมองเห็นไผ่หลู่ลม ได้แต่ครมนั่งชมอยู่ทุกวันนี้
 ขนาดเจ้าทุยเพื่อนคู่คุยของพี่ ยืนน้ำตาปรืออย่างมีความหมาย
 เดือนหกฝนก็ตกพริ้วๆ เขียดบักแอ่ตื่นทำเขียดอีไม้หน้าหงาย
 เจ้าแมงจินูนั่นกะสุนวุ่นวาย คล้ายมันคิดฮอดฮ้ายที่หายหน้าห่างหนี
 เห็นหัวใจเจ้าแล้วละเคื้อ เป็นหยังเฮือฮ้ายจั่งแผล่อลี้มวี
 บ่คิดฮอดน้องปูปลาในหนองสวนผักสวนหมี่ คิดฮอดบ้างก็ยั้งดีหรือฮ้ายมีสาวใหม่เซยชม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

เพลงรอวันนัด

คำร้อง- ทำนองเทพพร เพชรอุบล

วันนี้ไม่มา หลบหน้าไปอยู่ที่ไหน ฉันยืนถือไม้ค้ำ หัวใจสีกาไฟค้นหา
 ก็วันศุกร์ เสาร์ ใจเล่าที่เราสัญญา ทุกครั้งหลังสี่ทุ่มกว่า คุณต้องมาพร้อมดอกไม้แดง
 เหตุผลกลใด เสียบหายเบี่ยงบ่ายไม่มา หรือถูกมนตรา หึงใหม่มามัดใจขี้

แย่ง

ก็เป็นไปได้ หัวใจถูกใครเขาแบ่ง รอรับกุหลาบสีแดง วิ่งมาแข่งเสียไปก่อนเรา
 สองตาจ้องแล ชะเง้อชะเง้อเหม่อมอง จดๆ จ้องโตะจ้องรอบริมข้างเสา
 คนนั่งแทนที่ คนนี้ไม่ใช่แฟนเรา ถ้าเป็นตัวเขา ใจเล่าเขาจึงเฉยเมย
 นักร้องอย่างเรา ใครเล่าจะมาจริงใจ เขาหลอกเราให้ ผลอโผลมอบกายชมเชย
 ถือเป็นทางผ่าน จับพลันเขานั่นละเลย ความจริงคงมีหึงใหม่เชย เพราะไม่เคยลืมนัด

วัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

เพลงห่างไกลใจคิดถึง

คำร้อง-ทำนอง เทพพร เพชรอุบล

ขามเมื่ออยู่ต่างแดน ใจคิดถึงซดแฟนแน่นอกจ้อล่อ
 นอนกรวนกระวายนทรนทราญในใจจ้อจ้อ
 เคยมีน้องครองนอนเคียงคู่อยู่หมอนตอนไกลใจฝ่อ
 ดึกตื่นตื่นนั่งจ้อก้อ(ซ้า) โถๆ ปานนี้หนอเจ้าสิอยู่กับไผ่
 คิดซอดเร็ววปากบางๆ ออเซาะเลาะข้างสาวนางฝากใจ
 สองตากลมโตคู่ นั้นยังแทรกความฝันทุกวันรำไป
 คิดซอดแถมหอมสองข้างแดงคือหมากป้างกำลังสุกใหม่
 หล้าเอี้ยยามเหมื่อห่างไกล(ซ้า) สิให้ผู้ใดหอมซ้าบ่อน้อ
 หล้าน้องสาว.....หนาว.....คิง.....บ่
 ทนเอาแค้นเดื่อน้องหล้าให้เจ้าหาผ้าห่มมาห่อ
 กอด...แน่นๆ หมอนข้างคิดหว่านางมีอ้ายฮ่วมหอ
 หากมีชายมาต้อยต่อ(ซ้า) บอกจะรอแต่อ้ายผู้เดียว
 ขามเมื่ออยู่ต่างแดนขามคิดถึงซดแฟนตาแมนแลเหลียว
 ขามนี้บ่มีไผ่สั่งไปบอกค่านางอ้างว่างนักเชียว
 จ้องมองเบิ่งดาวหน่วยคือหน้าเจ้าพอใจหายเหี่ยว
 หลายเวลาให้คิดว่าคราวเดียว(ซ้า) อดหวานกินเปรี้ยวเคี้ยวกะได้พ้อกัน

เพลงนั้บหมอนรถไฟ

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

โอ้..น้อ..

จำแล้วเคื้อ..บางกอกเอ๊ย

เพียงผมหลงกระโปรงลิวรุค	เขาใส่ชุดสีตีวสีแดง
ปากเต็มแต่งด้วยริศติก	ผมตัดหยิกเหมือนโหง่นจี๊ฟ้า
อยู่ใต้ฟ้าบางกอกเมืองกรุง	ผมทิ้งทุ่งหมายเมืองหลวง
ลื้มพุ่มพวงดวงใจน้องหล้า	ลื้มทุ่งนาอุบลบ้านเก่า
ลื้มปลาเจ้าลื้มเจ้าข้าวเหนียว	ไปหลงผัดเจียวไข่ดาวหมูทอด
หวังได้กอดแม่ยอดคองค์	ปสมประสงค์เหมือนดั่งคิดไว้
แม่จอมใจดวงพี่ไปคูน	จนผมหมดทุนเอาไปแต่บ้าน
แม่แงคราญเขานั่นพาเที่ยว	ไปเลาะเลีย่วตามสายรถเมล์
เที่ยวจำเจสวนสัตว์พระรูป	บ้างไปไหว้รูปหน้าศาลตากสิน
บ้างกะผินมาเที่ยวสะพานพุทธ	เที่ยวจนสุดสายรถบางกอก
ผมซ้าชอกเขาปล่อยกลางกรุง	ผมซักยุงกล้วยตกอ่างกะปิ
เฮ็ดจั่งได้ตีจะได้อกลับมบ้าน	รตราผ่านลายหูลายตา
กรรมหยังน้ำจั่งได้มาพรากน้อง	แม่ผิวผ่องคงสมน้ำใจ
บอกบให้ไปพีกะได้แต่คั้น	ความสำคัญพินันลักแม่ชายปอ
แม่และพ่อคงสวดกันยับ	ผมขยับอย่างแต่ดรอกพระเจน
อย่างแต่เพลถึงหัวลำโพงคำ	จ้าเจ้าจ้าตามทางรถไฟ
นั้บหมอนไปตางให้หายหิวข้าว	ตื่นมือเข้าไปแจ้งบุรีรัมย์
ขายังจำต่อไปบ่ตุด	จนมาสุดวารินทรชำระาบ
เพื่อนเขาทราบเห็นหน้าผมมา	เขาถามว่ามารถขบวนได้
ผมตอบไปมารถขบวนอย่าง	แนมเบ็งขาถ่างยามย่างคือเป็ด

ฮอดแล้วน้อ.....อุบลเอ๊ย.

เพลงมนต์เพลงพิน

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

เสียงพินไผ่นอต่อๆ ตะติตั้งติดส่งให้ฟัง คล้ายถือนมดค์ขลังได้ฟังทุกครา
 ท่วงทำนองเรียกร้องเร่งเร้าอุรา วังเวงวุ่นวายเหวว้าอุราจะขาดรอนๆ
 เสียงพินไผ่นอต่อๆ ตะติตั้งติดส่งทุกคืน หลับไหลกะตื่นขึ้นมาจากบ่อน
 หัวหันจันจ้อต่อเป็นชั้นตอน คล้ายมาห่มฮอนฮอนนำผู้ได้ฟัง
 เพลงพินรวรินเรียบเรียงเสียงร้าย เด่นเดือนเคลื่อนหงายฉายแสงแข่งเสียงพินดัง
 อดเคื้อใจสาวอย่าฝ่าวฟุ้งเพื่อฝากฝัง ผุดลุกผุดยีนผุดนั่งอุกอังก์ฟังเสียงพินวอน
 จันทรจ้ำข้าขอให้ร้อๆ สักหน้อยถึงลอยเลื่อนลา เจ็ดแจ่มแสงจ้ำจันทรจ้ำอย่างอน
 หากจันทรเจ้าจากเหมือนจงใจจร สงสารสื่อเสียงพินอ่อน โอ้อวดบทกลอนแถมเกี่ยวกกาย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

เพลงรำวงหาคู่

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

ดวงตะวันจวนจะพลันคล้อยต่ำ	ขอบฟ้าคำสีก่ำแล้วละหนอ
แว่วเสียงกอไผ่สีซอ(ซ้า)	ดั่งอ้ออ่อนอ่อนผู้ดั่งอ้ออ่อนอ่อน
ไผ่เคือสีมาเป็นเพื่อนอ้าย	รับรองสบายลิบมีไผ่พ้อ
เสียหน่อยตั้งว่ารูปอ้ายบ่หล่อ(ซ้า)	แต่รักนวลออกจากชั่วหัวใจ
หากน้องตกลงปลงความ	จะซื้อผ้าห่มนวมที่ฝันมันบักใหญ่
รักเถาะน้องกับนักร้องเสียงใส(ซ้า)	จะร้องเพลงกล่อมใจให้เจ้าได้รำวง
ยีนงอยู่ทำไมกันน้อง	พี่ร้องเจ้านั้นเป็นคนรำ
เสียงกลองเสียงกลองกระหน่ำ(ซ้า)	ขึ้นฉ่าหัวใจแท้น้อง
ตั้งนองนองตั้งนองนอง	ตั้งนองนองตั้งนองนอง
ตีแต่แร่นๆ ต้อย ต้อยแร่นๆ แตร	
ปะตะละแม่่น โทนๆ เสียงกลองโชนเข้าใจ	ขึ้นหัวใจของอ้ายแท้น้อๆๆๆๆๆๆๆๆๆ

เพลงร้องไห้ทำไม

คำร้อง- ทำนองเทพพร เพชรอุบล

แม่คนที่ได้เขาว่าให้น้อง	จึงร้องฮ้องให้กลับมา
ไผ่ได้เขาดูเขาค่า(ซ้ำ)	เจ้าจึงกลับมาบ้านนาเกิดเก่า
แม่คนที่ได้เขาหลอกเขาค้อม	เอวกลมถึงทำหน้าที่เศร้า
ตั้งใจจะไปเป็นดาว(ซ้ำ)	หมดสิ้นความสวาดาวจึงกระเด็น
อ้ายบอกเจ้าแล้วแต่แรก	ใจจะแตกหากได้ซึ้งเบนซ์
เดิมซ้ำแทนน้ำกรรมเวร(ซ้ำ)	กลับมานั่งรถเข็นสั่งมาเป็นดาหน้า
แม่คนที่ได้เขาจะเหลียวมอง	ยามน้ำตานองถ้ำบ่แม่ฮ้าย
นั่งเสียที่เจ้าอย่างฮ้องไห้(ซ้ำ)	มันยังบ่สายหอรอกขวัญใจฮ้ายเอ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

เพลงขอตากนलग

คำร้อง- ทำนองเทพพร เพชรอุบล

ยื่นคอยอยู่ชานชาลา	รอรับอ้ายมางานใหม่ขอนแก่น
หวุดรุดตั้งเป็นๆ	ถึงขอนแก่นเทียบชานชาลา
ตั้งคอรอรับ	สองตาจ้องจับมานะต้องมา
รดควนขบวนตีห้า	กลับไม่เห็นหน้าอ้ายมาขอนแก่น
ทำไมมันดื้อให้แก้อ	เออนะเออเพื่อพรั้าคำบ่น
เพื่อพรั้าเริ่มงำสับสน	โธ่เอ๋ยใจคนวทวนเสียดจริง
คงมีความสุข	ได้สร้างความทุกข์ปลูกไว้ใจหญิง
ซึ่งแล้วกับคำรักจริง	คล้ายอ้อมแล้วทิ้งกับสาวขอนแก่น
โอ้ โอ้ โอ้.....จำไว้	
เลิกรักกับคนบ้านใกล้	รู้แล้วหัวใจไม่ตรงกับปาก
ขึ้นเชื่อใจเสียปากหวาน	คงอีกไม่นานรอวันตีจาก
ชักออกตกที่นั่งลำบาก	ชักออกตกที่นั่งลำบาก
ชายคนเชื่อยาก	นั่นคือหนุ่มขอนแก่น
เดินวนเสียดจนจะเซ	หัวใจไขว้ไขวเสียดเล่ห์เชิงชาย
กตัญญูกล้ากตัญญูขำลงใจ	ทิ้งเบ้ทิ้งให้เอยากคายคนมอง
งานใหม่ผูกเสี่ยว	เราคงโดดเดี่ยวเปลี่ยวใจเศร้าหมอง
ตีเกราะเคาะระฆังหมองๆ	ตาแล้วหล่องๆ ไม่หันมามองขอนแก่น

เพลงสวรรค์บ้านนา

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

ไก่อันเตอนจันทร์เคลื่อนเลื่อนดวงลับลา
 อุ่นๆ อรุณเบิกฟ้าสุริยา โผล่มาแย้มดวง
 บางๆ รวยริน ไอคินอุ้มกลิ่นซบทรวง
 ลมหวานยิววนล่อรวงแกว่งไกวพวงสีทองอำไพ
 ภาพภูมิใจป่าแบกไถไล่ควายสู่นา
 เลิศลอยมีหอยปูปลาคอยส่งหาคำของใจ
 การุณจุนเจือพริกบ้านเนเหนือส่วนเกลือบ้านใต้
 ซึมซบจับดวงฤทัยไม่เคยคลายน้ำใจจากกัน
 หรีดหรีงร้องกริ่งก้องทั่วท้องบ้านไพร
 ราตรีกลับมาเยือนใหม่เรียงเรไรจับคู่ประชัน
 ดั่งหนึ่งคนตรึม โหรีทวยเทพสร้างสรรค์
 ผืนป่าทาบทาแสงจันทร์บุผาหลายพันรั้งกลิ่นกลิ่นเล่า โลม
 ป่าลำเนาจะขอเอาเป็นเหย้าเรือนตาย
 คงคู่ปู่ย่าตายายไม่เคยวายจวบกายสิ้นลม
 คึดค้ำหนักหนาคำฟ้าดาราอวด โฉม
 น้ำค้างกลางดึกพร่างพรรมเอื่อยๆ สายลม รินลอยอ้อยอิ่ง

เพลงร้องไห้ใต้โคนกุน

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

หม่อมมองบึ้งใจจะนั่งถึงคนจากจร
 บึ้งเอ๋ยบึ้งแก่นนครเขากงไม่ย้อนหวนคืนกลับมา
 แผ่นปล่อยสาวเสร้านั่งเฝ้าโคนกุนคอยท่า
 จนถึงยามบุญเดือนห้าหมุนเวียนมาหน้าดอกกุนบาน
 บึ้งหมดมนต์จะยึดคนที่ให้สัญญา
 ใ้หวนกลับคืนมาหาให้เห็นหน้าเหมือนดั่งวันวาน
 แผ่นที่มขอนแก่นหนีแค้นหนีคุณตระการ
 ฉาบไว้แต่คำหวานๆ ใต้บาดานหัวใจชุ่มชุ่ม
 บุญเดือนห้า เวียนมาที่แก่นนคร
 เป็นตาสอนสลอนทิวเกวียนแห่กุน
 หนุ่มสาวเรริงรุ่มวุ่นซันวันคืนมีบุญ
 แต่เราเหงาอยู่โคนกุนหลบงานบุญชั้บคราบน้ำตา
 หมดแรงใจทนไม่ไหวทำใจไม่ลง
 ใจเอ๋ยใยเลยคดโกงไม่ซื่อตรงเหมือนดั่งวาจา
 สงสารเส้นฝ้ายหมดความหมายมัดใจอำมา
 คนไกลคงไม่รู้ว่สาวหลังน้ำตาลงปนน้ำบึ้ง

เพลงร้องให้ใกล้หนองหาน

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

คำๆ แลงลง แดค้อตคดงก้าฝั้งหนองหาน
 เรือน้อยลอยลำพายผ่านเรียบริมหนองหานสกนนคร
 หมุ่นกแขงแขว ส่งเสียงเจ็ยแจ้วจะกลับรังนอน
 เอนนั้งเอาหลังฟิงซอน ใจวีใจว่อนก่อนใกล้ลี้คำ
 ใกล้ๆ ริมหนอง เคยมีน้องหนูนอนเคียงกาย
 พลิวพัฒมยผสมสยายเกลือกกลิ้วใบหน้าใสงามขำ
 เด็ดหญ้าหัวหงอกเข้าหยอกแซมปอยผสมคำ
 ออกอ้อยเรียงร้อยบทคำเจ้าอย่าทำขยำใจอ้าย
 สองปีกว่าๆ ฟ้าเริ่มมัวทั่วที่หนองหาน
 วันเดือนปีเปลี่ยนผันผันผ่านเจ้าทิ้งหนองหานไม่หันมาใกล้
 ไปหลงพาข้ามแสงเข้าผู้บ่าวบ้านได้
 บ่ฮู้ลี้กู่เอ็นไสพองงหัวใจเจ้าไปสกล
 คำๆ ยามได้อคบไหวแนมไปหม่องเก่า
 โอนน้ำตาผู้บ่าวพังย่าวๆ ใจของคน
 สาวหนองหานหลอกบ่าวหนองหานช่างโศคเหลือล้น
 ป้าอ้ายทิมไว้ไก่อ้น โต้นสาวสกลบ่หลู้โตนอ้าย

เพลงถิ่นกลิ่นดอกกุหลาบ

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

ขอฝากคำกลอน	เป็นสุนทรเฝ้าวอนกล่าว
จากใจของผู้บ่าว	ที่ปวงคร่ำวเคล้าระทม
ขอส่งใจไปกับลม	อกแสนตรมใจแสนเศร้า
จากโคนต้นกุหลาบที่เก่า	สองเราเคยพำจำนรรจ์
สิ้นจันทร์วันเพ็ญ	ที่ลอยเด่นเหมือนดั่งคืนนั้น
ถิ่นกลิ่นดอกกุหลาบ	ที่หอมกรุ่นเหมือนกระแจะจันทร์
คืนนี้หนอกับคืนนั้น	ช่างต่างกันเสียงนี้กระไร
ขอส่งใจไปกับลม	ถึงคู่สมเคยภิรมย์มาจากไกล
กลับมาร่วมสร้างถางทางหัวใจ	สัญญากันว่าอย่างไรว่าจะไม่ไกลหนุ่มลำน้ามูล

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

เพลงส่งใจถึงใจ

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

ถึงน้องอยู่ใตให้ส่งใจมาหาอ้ายบ้าง
 อย่างน้อยคนคอยมีหวังว่ารักยังบ่จางจืดไป
 ให้สมคำแ้วว่าบ่เอาคำแ้วผู้ใหม่
 เข้าจอดเทียบท่าหัวใจสิรักษาไว้ให้อ้ายผู้เดียว
 ถึงอ้ายอยู่ใตสิเฮ็ดใจคืออยู่ใกล้น้อง
 เตียงคู่กันอยู่ร่วมสองไผ่มาของบ่มองบ่เหลือว
 คือจั่งน้องฮ้อนจะขอฮ้อนเป็นทองแผ่นเดียว
 สอดตายรักไม่คลายเกลียวฮักอ้ายผู้เดียวจั่งคำน้องว่า
 รักกันถึงอยู่ขอบฟ้าเขาเขียว
 เหมือนอยู่ฮ่วมหอแห่งเดียวหากสองเทียวส่งใจใผ่หา
 น้องคิดฮอดอ้ายอ้ายคิดฮอดน้องทั้งสองจ้องตา
 รวมใจใผ่ดาวบนฟ้า เบิ่งแทนหน้ายามคิดฮอดกัน
 ถึงน้องอยู่ห่างบ่เคยจางกรุ่นกลิ่นแก้มน้อง
 กลิ่นกรุ่นละมุนแซ่สร้อยใจเรียกร้องเก็บมานอนฝัน
 ปานได้น้องน้อง เขาทั้งสองได้พบหน้ากัน
 หัวใจคงไม่เป็นแก่ฝัน น้องจะหันมาบ่กรุ่นแก้ม

เพลงแหกพรรษา

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

ขบวนต้นเทียนเวียนแห่	เหลือบแลเห็นน้องผ่องศรี
กางร่มห่มเสื้อสีขาว	น้องเจ้าสวยกว่าเทพี
อยากเข้าไปรู้จัก	ฝากรักสมัครไมตรี
วาสนาพรรษาปีนี้	คลให้พี่นี้ได้พบนาง
ขบวนต้นเทียนเวียนผ่าน	รอยยิ้มหวานหวานมาไม่จาง
สัญญาณแห่งการบอกรัก	ใจฝากคงไม่เลือนลาง
ปลดอชชายหนุ่มกุมมือ	คอยจ้องจับจองไม่วาง
หากมีใครคอยเป็นก้าง	คงไม่เปิดทางด้วยรอยยิ้มนางส่งมา
(ถ้า) พรรษานี้เห็นที่ลือของค	อดสุรานารีตั้งทุกปีเสียแล้ว
ลือขอแว้วเห็นแป้วเปิดปอง	เพราะความฮักนถน้องนั้นมาข้องเกี่ยวใจ
ให้ว่าได้ว่าพี่แหกพรรษา	เป็นคนจาเรรวนเพราะน้องกวนใจอ้าย
โศดมาแล้วหลายปี	เห็นทีจะหนีความโศด
หนาวปีนี้คงอุ่น	แก้มจูนพูนมาผายมาโศด
หนาวลมพรางพรมความโหด	ความหนาวคงงดหยุดรันทศเพราะนาง
(ถ้า) ใจน้องวางขอนั่งเชยชม	ถึงว่าลมพานพัดบ่ซัดไกลหนีน้อง
ลือขอข้องขอของเนื้ออ่อน	ลือขอซอนแนบข้าง...บ่วางให้ผู้อื่นชม...น่า

เพลงรักนี้..มีเลือก

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

(สร้อย)

คนรักกัน จากกันนั้นคิดซอดกัน
คนรักกัน คอยฝันอยากมาแนบข้าง
สองใจคิดไปสายต่าง(ซ้ำ)

รักเอ๋ย ไครเอ๋ยว่าหวาน

อยากให้ รักเป็นตำนาน

ทั้งสอง อย่าเอาแต่ใจ

ทุกอย่างมีทางแก้ไข (ซ้ำ)

ตัวอย่างมีบ้างบางคู่(ซ้ำ)

รักกัน อย่าหวานแต่ปาก

ไม่ใช่ แรกสาวชื่นชอบ

แบบนี้โบราณท่านว่า(ซ้ำ)

บางคู่ ความรักแน่นหนับ

ไปไหน อ้ายไปน้องไป

ต่อหน้าคนมาหมั่นพัน

แบบนี้โบราณท่านว่า(ซ้ำ)

(สร้อย)

คนรักกัน จากกันนั้นคิดซอดกัน
คนรักกัน คอยฝันอยากมาแนบข้าง
สองใจคิดไปสายต่าง(ซ้ำ)

คนซังกันอยากปันกันฮอดทางอย่าง
คนเกลียดกัน ทุกวันอยากนอนป็นข้าง
เพราะไม่สร้าง ให้รักวันเต็มวัน.....

น้อยนักรักนาน จะหวานเหมือนเดิม

ต้องขอดรักกัน พี่เติมน้องเติม

ถ้อยที่ถ้อยอาศัย คือตอนแรกเริ่ม

ฟังก่อนประไร คนไทยคือกัน

ยกมาเป็นครู เรียนรู้ศึกษา

เจ็บ ไข้ได้ยาก เป็นหมอรักษา

แก่เฒ่าแก้มตบ บ่อยากหัวซา

อิมแล้วบักلاميม้า เล่นหัน

เกลียวรักกระซิบ หินบหนับจู้จี้

ไม่ยอมห่างกาย แม้เสี้ยนนาที่

กะจู้จี้กัน ขาดกุลสตรี

ระเบียบรัตน์นั้นคำ รักไม่สร้างสรรค์

คนซังกัน อยากปันกันฮอดทางอย่าง
คนเกลียดกัน ทุกวันอยากนอนป็นข้าง
เพราะไม่เคยสร้าง ให้รักวันเต็มวัน...

เพลงเบลอแล้ว เบอ์ลิน

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

(สร้อย)เบอ์ลิน เบอ์ลิน เบลอแล้ว เบลอแล้ว เบลอแล้ว เบอ์ลิน

เบอ์ลิน เบอ์ลิน เบลอแล้ว เบลอแล้ว เบลอแล้ว เบอ์ลิน

.....

สงสารเจ้าจับใจ	ทิ้งเว้าทิ้งไห้น้ำตาไหลนองหน้า
คาดหวังครั้งจะจากบ้าน	ทิ้งถิ่นสถานพลัดบ้านเมืองมา
หนีร้อนหวังพึ่งร่มเย็น	หนีจากยากเข็นทิ้งไร่ไถลนา
สร้างฝันกันอีกไม่นาน	เพิ่มความขยันขันแข่งเวลา
ภาพชัดโบนัดชีวิต	เหมือนดั่งที่คิดคงคุ้มความล้ำ
เปิดกระเป๋าทับเอาเสื้อผ้า(ซ้ำ)	ข้ามน้ำข้ามฟ้ามาหาเบอ์ลิน

(สร้อย) เบอ์ลิน เบอ์ลิน เบลอแล้ว เบลอแล้ว เบลอแล้ว เบอ์ลิน

เบอ์ลิน เบอ์ลิน เบลอแล้ว เบลอแล้ว เบลอแล้ว เบลอแล้ว.....

สงสารเจ้าจับใจ	ทิ้งเว้าทิ้งไห้เดี๋ยวนี้ไร้คุณค่า
น้ำผึ้งหวานซึ่งเป็นขม	กองสุขคลายปมกองตรมเปื้อนหน้า
เดี๋ยวนี้เพื่อนชีชีวิต	คือยาเสพติดคอยเกาะติดชีวา
ลืมตาที่พบหน้าความเศร้า	ดับกลุ่มด้วยเหล้าพอบรรเทาแม่จ๋า
แม่หย่อยพ้อคอยรับข่าว	คงไม่รู้ลูกสาวว่าปวศร้าวอูรา
หนุ่มไทยอยากอยู่ใกล้ขวัญตา(ซ้ำ)	ถอดหัวใจแทนผ้าซับน้ำตาบูพิน

(สร้อย) เบอ์ลิน เบอ์ลิน เบลอแล้ว เบลอแล้ว เบลอแล้ว เบอ์ลิน

เบอ์ลิน เบอ์ลิน เบลอแล้ว เบลอแล้ว เบลอแล้ว เบอ์ลิน

เพลงเชิญองไต้เลย

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

สุขฮา...ใครมีแดงกวางเอามาแลกแดงไทย อยากได้ลูกสะใภ้อดใจปีหน้า
 ตระเตรียมเงินทองสั่งสองสามถึง ไม่มีสตังค์หมดหวังถ้ามา

ตะละล่า สุขฮา

สิบสี่แม่นี้ห้วงนั้ก	พ่อคอยพุ่มพื้รักเหมือนลูกดา
จะกินแม่ก็คอยป้อน	แม่ยามจะนอนแม่คอยห้วงหา
จะเดินไปไหนใกล้ไกล	พ่อเอาใจใส่สอดสายสายตา
หนุ่มๆ เคยเกาะรั้วมอง(ซ้ำ)	แม่ยังย่อ่งๆ ที่มลูกดา สุขฮา.....
สิบห้าหนูโตขึ้นหน่อย	คุณแม่ไม่ค่อยส่งเสียงเรียกหา
คุณพ่อก็ตีแสนดี	วางท่าคอยที่แก้ไขปัญหา
วันหนึ่งยินเสียงแหรๆ	ใจหนูข้องแวะแอบส่องมองหา
เห็นพ่อล้างจุดเกล้าๆ (ซ้ำ)	คงเตรียมไว้เป้าแมงมาสองขา สุขฮา
สิบหกตกราศีกุมภ์	ใจเต็มคุ่มๆ ร้อนรุ่มหนักหนา
เนื้อหนังวัยสาวเริ่มแตก	ทุกส่วนเริ่มแยกแตกคุ่มต่อตา
พ่อแม่ปล่อยวางระแวง	ท่านคงปรุงแต่งจนหมดการ
สิบหกปีเต็มเปิดจอง(ซ้ำ)	อยากเป็นคู่ครองเชิญองเลยจ้า...สุขฮา...
ใครมีแดงกวางเอามาแลกแดงไทย	อยากได้ลูกสะใภ้อดใจปีหน้า
ตระเตรียมเงินทองสั่งสองสามวัน	ไม่มีสตังค์หมดหวังถ้ามา

ตะละล่า สุขฮา.....

เพลงรอก็่อ

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

ตะวันจะรุ่งจวนจะพຽงนี้เช้าคอยแล้วคอยเล่า แม้แต่เงาก็ไม่เห็นมา
 จิตจดจำ เพื่อแต่คำพร้าสัญญา ทุ่มตรงพีจะมา ชื่นอุรากับเม็ยที่คอย
 แผลอหลับผล็อย นอนคอยจนฟ้าสว่าง ไก่กระชั้นจันท์กระจ่าง ลูกเม็ยต่างเหงาหงอยผวาตื่น ใจ
 ขมขื่นจิตเลือนลอย ไปหลงหญิงใดให้เม็ยคอย จนจันท์จะคล้อยลับลา
 ลืมน้ำพริก ที่พีเคยทาน ไปหลงรสหวาน น้ำตาลด้อนไหนกันละหนา
 ถึงลืมลูกเม็ย คอนจนเพ็ยก็ไม่เห็นมา พีจะพีจำ ชื่นอุรากับหญิงใด
 ที่น่องคอยเป็ลิว ใจเหี่ยวหมคเรียวแรง แสงสุริยขึ้นสีแดง น้ำแกงก็ชืดจืดหาย
 ฆ่าอย่างเลือดเย็น ถือว่าน่องเป็นเช่นไร โฉ่เอ๊ยใจชาย ทำน่องได้ลงคอ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

เพลงสั้มตำมิเตอร์

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

บุญมีแทกซ์มิเตอร์ทะเบียนนมเบอร์เจ็ดห้าสามสอง
 ทุกวันนั้นเคยเห็นหน้าขับรถแวนะมากินสั้มตำปูดอง
 เดียวนี้บุญมีเป็นต่าง บ่เห็นมานั่งเฮียงข้างหัวมสอง
 เผินป่าเผินปล่อยให้คอยจอบส่อง(ซ้ำ) สั้มตำปูดองของน้องเป็นหมัน
 บ่ายๆ ก่อนจะไปแทกซ์ อ้ายบุญมีมาที่นี้ทุกวัน
 ถึงไม่มากินสั้มตำ ก็มาประจำเพื่อเห็นหน้าฉัน
 บางทีก็กินฟรีไม่จ่าย ถ้อยที่อาศัยเพราะมันหมายต่อกัน
 มือได้ค่าเช่าส่งเขาไม่ทัน (ซ้ำ) ก็มายืมเงินฉันไปผันสำรวจ
 หากไผ่ได้นั่งแทกซ์ ทะเบียนบ่งชี้เจ็ดห้าสามสอง
 คนขี้บงกชานๆ เป็นคนอีสานบ้านเดียวกับน้อง
 สั้มตำหน้าบั้งตราหอย ว่ามีคนคอยนั่งหงอยคอยมอง
 อย่างย่านทองตามคำสั้มตำปูดอง(ซ้ำ) แต่ส่วนค่าตัวน้องมาปองดองให้แทน
 (ถ้า)

แหวะมาเยี่ยม มาเยี่ยมยามกันแทนเด้อพี่ เด้อพี่ผู้เด้อพี่
 อย่าลู่หนีซ่อนหน้าบ่มาว่าเล่าลือ อย่าไปปลื้ม ไปปลื้มซั้มสั้มตำบั้งใหม่
 ลืมผู้อายเคยนั่งเฝ้า กระหยิ่งเว้าว่าฮักได้.....

เพลงบูชาใจ

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

แม่..บังเกิดเจ้าเทิดเหนือหัว
 ผัว...ของตัวเจ้าทุนเหนือใจ
 ยามจนไม่จาก ยามยากไม่ยอมห่างกาย
 ยากยิ่งจะหาสิ่งใด มาบูชาใจเจ้าได้เมียเอ๋ย
 อ้ายอายุแสนอายุ เมื่ออ้ายพาเสาเสือนเซ
 พังเพ ไขว่ไขว่ชีวิตมีคมน
 เทียนนับแต่หนึ่ง ไม่ถึงเส้นชัยสักหน
 เหมือนวายุอยู่ในวังวน กระเสือกกระสนบนทุกขั้วรำไป
 เหนื่อยนักหนอเจ้า หนักเอาเบาผู้เรื่อยมา
 แก้วตา เริงรำเพียงหน้าไข่มุข
 สงสารเจ้าจิง บางครั้งเห็นหลบร้องไห้
 เพราะถ้อยถ้อยของอ้าย บาดหมางใจอภัยอ้ายบ้าง
 บางครั้งเจียมอง พวกพ้องใส่ทองคล้องคอ
 ส่วนน้องนั้นหนอ สวมสายคอหลวงพ่อบุ๋นนาง
 ผิวพรรณกร้านลม ขาดพรมด้วยเครื่องสำอาง
 ป่อยครั้งเจ้านั่งทอดร่าง เมื่อดอยหวังนั่งท้อต่อกรรม
 เคยอ้อนอ้ายว่า ต่อหน้าฟ้าเป็นพยาน
 อย่าป็น หัวใจให้ใครอื่นซ้ำ
 เจ้าของเพียงใจ ของอ้ายทุนใจประจำ
 ใจน้องประเสริฐเลิศล้ำ สิ่งที่เจ้าทำ ...ทำย้อนฮักอ้าย.

เพลงจมน้ำอาย

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

ปล่อยทิ้งผู้หลัง อู้อึ้งนั่งจมน้ำกัน
 เหลือไว้แต่ฮอยรยนต์ ปานนี้คนสีพื้นหมองได้
 จวนสอดเมืองพล หรือรยนต์พวมผ่านบ้านไผ่
 เห็นกันบ่ทันสำได้ ผันที่มป่าใจให้อ่านาหลัง
 ชั่วเดินทางถึง สีเอาหัวเท็งผู้ได้
 แทนหมอนตอนเดินทางไกล ไผ่นอนิ่งไกลเบียดกายนอนนิ่ง
 ห่วงยามหิวข้าว รดสีพาซาจอดใสห่วงจ้ง
 แม่ค้าเร่ขายเลาะทาง ย้านถึกไก่อ่างค้ำคืนในห่วง
 ห่วงอ้าย..ห่วงหลายห่วงทุกกบาคอย่าง
 คิดไปหลายต่าง เวิงหวางใจคอบช่วง
 เต็มสุขเพียงคืน รุ่งตื่นใจเป็นบ้ำป่วง
 ใจน่องถึกคล้องบาศก์บ่วง ห่วงใจอ้ายย้านร้ายมาพัน
 คงอีกขวบปี จ้งสีมีผ้าป่ามาใหม่
 คนหลังตั้งถึงคนไกล เก็บหัวใจฮักคือมีอวาน
 ตั้งคมเมืองกรุง อยาได้จูงใจเราจากกัน
 ทนเอาหนึ่งปีไม่นาน สีเห็นหน้ากันวันผ้าป่ามาอีก
 เราสองซร้องใจสร้างฝัน เร่งให้วันนั้น..ผ้าพันมาอีก

เพลงส่งน้องเข้าหอ

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

(พูด) ลีๆ มือนี่เป็นมือส้นวันคืนนะ เป็นวันมงคลบายศรีสู่ขวัญนะ

แสดงว่าบ่าวสาวจะเข้าหอลงโรงกันนะ... โอ.เค.

- (ช) นับตั้งแต่วันนี้ทั้งน้องและพี่จะเข้าสู่หอ
ขออุ้มแม่จนवलลอวันเปิดหอนะจ๊ะคนดี
- (ญ) เดี่ยวก่อนอย่าพึ่งบ่มบ่ามดูฤกษ์ดูยามไว้ก่อนคุณพี่
แขกเหรื่อข้างนอกยังมีรอก่อนลิพี่ค่อยเข้าห้องหอ
- (ช) จะรอทำไมให้ยุ่งทั้งหมอนทั้งมุ้งเขากางไว้รอ
นะจ๊ะนะจ๊ะเข้าหอจะมีวีรโรทำไมคนดี
- (ญ) เข้าหอแล้วเฮ็ดอันได้ใจเอ๊ยใจไม่เคยสักที
- (ช) ถึงเตียงที่จะเตียงข้างหอหอมสองปรารค์ของนางสองที
- (ญ) หอมเสร็จแล้วสิเฮ็ดอันได้บอกหน้อยได้ไหมไม่เคยนะพี่
- (ช) ดับไฟให้มีดทั่วห้องแล้วพี่ย่องประคองคนดี
- (ญ) ประคองน้องเฮ็ดอียังบอกให้น้องฟังได้ไหมคุณพี่
- (ช) ประคองแล้วก็ปิดไฟเปิดไฟปิดไฟกันอยู่ยั้ง
- (ญ) ปิดเปิดมันสิเกิดอียังอธิบายให้ฟังจนเต็มที
- (ช) สว่างคาตาพอดีซักได้ซักดีคน ไม่มีปัญญา

เพลงน้ำตาหล่นที่ต้นน้ำชี

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

คำอ่อนผู้ใด
ถึงเขียนด้วยหมึกปากเปล่า

คำอ่อนเขียนว่า

ก่อนลาขอสัญญาใจ

ทุกวันนี้ใส่ใจ

ห่างไกลกลัวใจอยากเจอ

ห่มผ้าโอบอุ่น

ลืมใจแล้วบ่อบ่แห้ว

หลู่โตน

เขื่อง่ายหลงในวชิ

หลอกให้พุ่มฝัก

เทิดทูนคำอ่อนออคว้า

ตะวันขอแสง

น้ำตาผู้สาวบ้านโหล่น

เอ็นสงน้ำชี

หัวใจเฝินบ่หัวชา

เขียนฝากไว้แผ่นใจผู้สาว

แต่ใจเราโน้มน้ำอ่อนไหว

ฮอดเดือนห่างสงกรานต์เพื่อใหม่

จะหวนมาใหม่ถอดใจฝากแทน

เฝ้าซิดใกล้หัวใจเสมอ

คอยชะเง้อสายตาเหลือบแล

บีดผู้นกกลัวใจจะแพ้

ปล่อยสาวจอบแตรอคำสัญญา

สาวบ้านโหล่นแหล่งต้นน้ำชี

หมึกหวานนั้นมิแก่ปลายฉิวหา

อ้อมรักฮักหมดอร่า

นัคมือพ้อหน้าหมองน้ำชีไหล

กำหนองบัวแดงทิ้งแทงใจหม่น

หลังไหลลงปนหมองต้นธารา

นับตั้งแต่เน็ขอเลิกสัญญา

ลิเอ็นนกกามาทั้งคิงกิน

เพลงเว้าให้ฟัง

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

หันหน้าใส่สาว บ่ทันได้เว้าสวานั้นฮากให้
 พร้อมหน้ากันปิ่นข้างใส่ เฮ็ดปานเฮามาเห่ามาฮอน
 ได้ยินเสียงย่าง ฮอดเค็งทางสาวฝ่าวปิ่นหงอน
 หลบหน้าปานหว่าจอนฟอน จักหว่าพวกหล่อนรังเกียจค้อหยัง
 หมู่เขาโปกดเหลือ สาวมาเพื่อบ่มีซ้ำหน้า
 เว้าให้บ่ได้อิจฉา ย้อยวาสนาหมู่เขาถึงฝั่ง
 โทศัพท์มือถือ เม็ดเมี้ยนเสียงดังกริ่งกร่าง
 ของโตแขวนแฉวหี่ยมย่าง จอบเสียงสิคังแบ็ดเม็ดกะบ่มี
 กะยอน...สมพอเหม่พ้อเว้าหว่า
 มีเงินมีทองเต็มหน้า กะบ่มีค่าหากทำบดี
 ผู้หล่อเหลือก นอนตบเอ็กน้ำดาซึมซึ
 บ่ตอมฮอดพวกแมงหมี เกิดมาชาตินี้เหมือนมีกรรมเวร
 บ่โทษผู้ใด สิทำใจเพราะ โตซี้ฮ้าย
 สาวเว้าคือซี้ใส่ใจ ซี้ฮ้ายซี้ฮ้ายชานคังกะแอน
 สาวถางสาวถาก ผู้สาวฮากพร้อมเบียงหน้าเบน
 ประสพการณ์ผ่านมาได้เห็น ใจทุกข้ล้าเค็ญ มันป็นจั่งซี้ดอก
 บางคราวสาวแนบักกอก แนใส่คล้ายบอกอย่ากลับมามีอีก

เพลงน้องใหม่เปิดใจ

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

บุญเอ๋ย...คือสิแม่บุญสร้างนำกันแต่ปางก่อน...บุญเอ๋ย...บุญ
 เคยเก็บดอกช่อนเคียงพุ่มพุ่มกอ.... โอ้น้อ...บุญเคยก่อเกี่ยวก่อเคียงคู่ถือขันกันน้อ
 บุญเคยปั้นความหอมฝากกะยอมแต่คราวก็....บุญมาถึงปางนี้....คือสิมีบุญเก่า
 เสนอชาติแต่เถน แนนแต่เค้า...มาชูเข้าหาใส่กัน.....

ขอวันว่างสักวันจะฝันถึง	ขอวันซึ่งสักนึกอย่าคิดห่าง
ใจจดจ่อรอวันนี้มีเว้นวาง	ใจบ่วางใจก้องคู่อยู่ทุกวัน
อยากเห็นยิ้มที่ปริ่มหน้าคราได้พบ	ใจอยากจบความเหงาที่เฝ้าฝัน
เร่งผัดหน้าหวิมพรมน้ำจันทร์	อยากถึงขั้นนั้นออกมาหน้าเวที
อยากยินเสียงหัวขวันมุขตลก	จากโฆษกวงน้องใหม่ด้วยใจเสริม
อยากเห็นแฟนอินนางเอกยามทุกซ์เต็ม	เมื่อบทเสริมน้ำตาพรากอยากหลูโตน
อยากร้องเพลงเก่าใหม่ให้แฟนชื่น	อยากมายืนจิบนิ้วพลีเหมือนสน
อยากมาราบรับมาลัยใจอ่อนโยน	แฟนทุกคนคงจะรอ รอ น้านาน
ด้วยความจนชั้นแค่น โธ่!แฟนจ๋า	จ้งหันหน้าไปหาลำทุกสถาน
รับเมตตา กรุณาค่าเป็นทาน	จากทุกท่านหวานมาให้พอได้กิน
รักน้องใหม่ให้คนๆ เตื่อแฟนจ๋า(ซ้ำ)	อย่าพึ่งป่าให้สิ้นหวังหันหลังผิน
ขาดแฟนฯ แล้วน้องใหม่เอาใส่กิน	ทอเม็ดดินก็เพียงพอขอบรรเทา
กราบหนักๆ ลงตักแฟนสักแสนหน	อย่างพึ่งบ่นว่าพูดย้าแต่คำเก่าๆ
อยากฝากช่อน้องใหม่ไปพักเขา	อยู่เคียงเบ้าหัวใจ.....ไปคนๆ

เพลงกิดฮตน้องแดง

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

กลับจากเชียงสาย โอ้ยหัวใจอ้ายโศก
 น้ำตาอ้ายตกกิดข้อยกิดถึงแต่แดง
 จากเจ้าไกลหัวใจบ่เคยเหือดแห้ง
 ผันข้อยผันถึงแต่แดงกิดฮตอย่าแรงอ้ายจึงได้บ่น
 สงสารอ้ายหน่อยเถิดเนื้อกลอยใจเป็นทุกข์
 ใจอ้ายนั้นบ่เป็นสุขเหมือนดังถูกไฟลน
 ตกกลางคืนก็เฝ้าละเมอเพ้อบ่น
 แดงจำแดงแม่น้ำมกลกิดถึงหนุ่มคนจนบ้างบ่หนอ
 กิดถึง กิดถึงแม่พลับพลึงจนตรึงจิต
 โปรดเมตตาอ้ายบ้างสักนิด โปรดได้คิดวันละนิกก็พอ
 ส่วนอ้ายนั้นถึงจะตายใจยังจจจ่อ
 มีสิ่งเดียวที่อ้ายขอแม่อักษรคอออย่าลืมสัญญา
 ก่อนจากกันแดงนั้นยังยกมือ โบก
 พุดด้วยเสียงที่เศร้า โศกแสนวิโยคสุดพรรณนา
 อ้ายเอนสั่งพร้อมกับลั้งน้ำตา
 กิดฮตแห่น้ำแต่แดงจำกิดฮตสัญญากันบ้างแห่น้ำเด้อ

เพลงอย่าหลอกน้องเต๋อ

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

อย่าฮัก ค้อล่อแค่แหล่	เห็นความรักแท้ สำคัญแค่ยอดหญ้า
อย่าทำเป็นรักจอมปลอม	พอได้ดมดม ผัดวิทิมเข้าป่า
ย่านเดินอนตรมอุรา(ซ้า)	ฟุ่มพายน้าตา โศกาซ้าชอก
อย่าฮัก แค่แหล่ค้อล่อ	ปลูกต้นรักรอ ความยาวท้อไต้กรอก
ถักรักให้มันยี่ดยาว	อย่าคือปลิงค้ำว ยึดเข้ายึดออก
แรกสาวย่านบ่าวมาหลอก(ซ้า)	น้องอ่านบ่อกว่าตะกั่วหรือทอง
แต่มื้ออ้ายมาฝากรัก	ใจเด่นตึกตักพาลกินข้าวหมัดก่อง
กินข้าวในดอกกะแซบ	กินจมกินแจบ กินแซบกินค่อง
คิดภาพ หน้าอ้ายบ่ยข้าว	ไหลลงย่าวๆ ปานท้าวข้าวลงป่อง
ล้าได้หัวใจของน้อง(ซ้า)	ใครอยากขอร้องให้รักน้องคนเดียว
อย่าเฮ็ด แค่วาค่าศอก	ตัวเล่นปลิ้นปลอก หลอกใจน้องเสี้ยว
ร่วมแรง อ้ายช่วยน้องช่วย	วาดหวังให้สวย อย่าได้หลีกเสี้ยว
กอดคอฮ่วมเฮือนเรือนเดียว(ซ้า)	อดหวานกินเปรี้ยว ให้ไทยบ้านเขาตำ

เพลงวันลาอาลัย

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

วุครถดั่ง เป็นสัญญาณสั่งแห่งการจากลา
 ห่างกันแล้วแก้วตา ที่ซานชาลาสถานี
 ราพิ้งรำพัน กรองกลั่นแต่คำวจี
 ห่างกันคราวนี้ นื่องคิดถึงพี่บ้างไหม
 วุครถดั่ง ผู้โดยหลังขึ้นนั่ง โบก
 ส่วนน้องของพี่ นั่งน้ำตาปริ้วร้องไห้
 เจานั่งเป็นคู่ ส่วนขอดพฐเจ้าอยู่เดียวดาย
 ยกมือขึ้น โบกบายบาย ดวงเฮ้ยดวงใจสองเราต้องลา
 มองตามรถไฟ พี่ยื่นร้องไห้จนตาระบบม
 จากกันแล้วเอวกลมสองเราต้องข่มใจลา
 ร้องไห้ตามรถไฟ จำได้บ้างไหมเสียงจ่านรรจา
 รักเอ๋ยเคยให้สัญญา เมื่อครั้งคราสองเราจะไกล
 วุครถจาง แยกสองเราต่างห่างสถานี
 คร่ำครวญถึงนวลอีกที อย่าลืมคำที่นัดพี่เอาไว้
 หากเจ้าไม่กลับ วันที่มารับพี่คงน้อยใจ
 อย่าปล่อยคนคอยร้องไห้ เสร้า โศกเสียวใจที่ซานชาลา

เพลงมันใจเจ้าแล้วบ่

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

(ช) พอใจของเธอหรือยังห้ามไว้บ่ฟังเลยหนีแม่หนีพ่อ
 ทิ้งพี่ไปอยู่กรุงเทพอยากแต่งหน้าทาเล็บคงสุขใจแล้วสิหนอ
 ได้นั่งรถเบนซ์ได้เดินราอยู่ในบาร์(ซ้ำ) คือสิเป็นคาราสมใจเจ้าแล้วหน่อ

(ญ) นื่องลาอีสานบ้านนอกไปอยู่บางกอกทำงานโรงทอ
 ตัดใจห่างไร่ห่างนาบ่หวังเป็นคาราคือคนมาสัมผัส
 ไปอยู่เมืองกรุงงานยุ่งยันเย็น(ซ้ำ) ไม่อยากเด่นนั่งเบนซ์ชุก
 (ช) บ่เป็นไม่เห็นกลับมาเยือนยามท้องนาไร่ป่าสวนปอ
 ปล่อยให้อยู่เดียวดายจอบเข้าจอบสายจนปวดต้นคอ
 คงมีชายใหม่มัดใจไว้ละซี(ซ้ำ) ข่าวจังมีดจี้ตีบ่มีการติดต่อ

(ญ) อีการก็ยังเป็นกาบ่เคยไขว่ขว้าอยากเป็นหงส์ชุก
 จะหวลคืนกลับบ้านทุ่งป่าหน้าจากกรุงหากเก็บเงินเพียงพอ
 อย่าได้เข้าใจว่ามีใครเขาจะหลอก(ซ้ำ) แต่กลัวผู้ป่าบ้านนอกจะหลอกผู้สาวโรงทอ

เพลงทหารใหม่ลาเมีย

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

- (ข) ยกมือขึ้นบ้ายบายเป็นความหมายว่าอ้ายลาก่อน ลาก่อน ลาก่อน
- (ญ) พรุ่งนี้อ้าย จะจรจากบังอรห่างหนี
- (ข) อ้ายห่างเจ้าเพียงแต่กายเกิดเป็นไทยชายชาติรี
- (ญ) จากไกล ไปตั้งสองปีใจของพื่อย่าเปลี่ยนแปลง
- (ข) คำมั่นสัญญาปลื้มหรือหนาบ่ปลื้มบ่ปลื้ม บ่ปลื้มบ่ปลื้ม บ่ปลื้มบ่ปลื้ม
- (ญ) รักเก่าอย่าทิ้งขมขื่น ไปจับปืนจงเข้มแข็ง
- (ข) จะคิดถึงแต่เจ้าอาทิตย์เสาร์ไม่เปลี่ยนแปลง
- (ญ) จะคอยผัดแก้้มให้แดงรอตำแหน่งทหารเกณฑ์
- (ข) หากคิดชดอ้ายให้น้องนั้นไหว้คุณพระคุ้มครอง คุ้มครอง คุ้มครอง
- (ญ) รูปให้น้องจะจดจ้องทุกเช้าเย็น
- (ข) อ้ายนอนกอดปิ่นทูกๆ คิ่นจะฝันเห็น
- (ญ) ปากหวานปากหวานทหารเกณฑ์โดนไม้คองแผ่นนเจ็ดไปหลายวัน
- (ข) ก่อนจากเจ้าไกลหยับๆ มาไกลอ้ายแทนจ๊กหน้อย แทนจ๊กหน้อย แทนจ๊กหน้อย
- (ญ) ทางกรมเขาจะคอยเข้ากองร้อยเถิดจอมขวัญ
- (ข) จะไกลใจอ้ายหุดหู่เจ้าคงรู้ว่าจะไปหลายวัน
- (ญ) จะให้น้องทำอย่างไรกัน
- (ข) ขอจูบจอมขวัญก่อนทหารจะลา

เพลงสื่อรักสองเรา

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

- (ญ) เต็มกลิ่นแก้มรอรู้น้ำหอมหนอคนรอกคิดถึง
 (ช) ใจใฝ่กระเนิงรำพึงคิดถึงแก้มนวล
 (ญ) สายลมโคมเลียคลอเคลียใจสาวรัญจวน
 (ช) ลมเจ้าพัดพาหอบหวนไปบอกนวลจวนถึงจะวันมา
     (ญ) ครุ่นคิดไม่วายกลัวใจจะคลายคนรอร
     (ช) โอ้อ้อคนรอรอย่าห่อเดี่ยวเดียวเห็นหน้า
     (ญ) ลมเจ้าไปบอกอย่าหลอกสาวกินน้ำตา
     (ช) ลมเอ๋ยไปเปรยใหม่ว่าคำมั่นสัญญาเราหนาปริ่มใจ
 (ญ) ลืมหมดแล้วหนอสิ่งคนรอรขอไว้ก่อนลา
 (ช) ยังไม่สร้างชาหญิงใหม่มาไม่พาใจไขว่
 (ญ) ไม่เกี่ยวหรือเกี่ยวมีสิ่งเดียวสำคัญที่ใจ
 (ช)(ญ) เพราะใจมันหมายต่อใจใจกอดใจไม่คลายจากกัน

เพลงกลับมาเถิดน้อง

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

สาวเอ๋ยสาว	น้องเจ้าจากไปนานนับปี
ฟังเสียงอ้ายก่อน	เฝ้าพร้าวนหาน้องพี่
กลับมาเถิดกลับมาบ้านนา	เดี๋ยวนี้ฝนฟ้ากำลังตกดี
เจ้าบอกจะไปปีเดียว	ปล่อยอ้ายคอยเปลี่ยวนอนน้ำตาปรี
อุตส่าห์เฝ้าตั้งรอ	เฝ้ารอหรือรอกะบ่เห็นน้องพี่
คอยเจ้าเหมือนข้าวคอยฝน	ทำไมหน้ำมนจึงใจดำสิ้นดี
นรกเขาก่อนจะพราวกู้	มันยังขันกรู้ดังก้อนไผ่มี
มีจลาจลจากห้วยหนอง	มันยังเหลียวมองร้องส่งวารี
แต่น้องของอ้ายจากไกล	ไม่เคยอาลัยเลยเท่าแมงมี
สาวชาวอีสาน	กลับมาบ้านหากสงสารพี่
หากแม่น้องกลับมาไม่ได้	ให้ส่งจดหมายบอกข่าวร้ายดี
อ้ายหนอจะรอฟังข่าว	จากตัวเจ้าทางไปรษณีย์

เพลงคิดถึงฮอดฮ้ายแห่น้ำเต้า

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

ยกมือขึ้นบ้ายบาย เป็นความหมายว่าฮ้ายลาค่อน ลาก่อนลาค่อน ลาก่อนลาค่อน
 บ่นานหรือกบ้งอร ฮ้ายลีย้อนกลับคืนมา
 ฮ้ายห่างเจ้าเพียงแต่กาย ส่วนหัวใจยังอยู่หรือกหนา
 ขวัญใจของหนุ่มบ้านนา อย่าได้ไศกาเลยหนาคณดี
 คำมั่นสัญญา บลีมดอกหนาบลีมบลีม บลีมบลีม บลีมบลีม
 รสรักที่แสนปลื้ม ยังดูดีในดวงฤดี
 กลิ่นปรางนางหอม เหมือนดอกพะยอมกลางเดือนสี่
 ยังจำได้ดี ร้อยวันพันปีลิบไล้ลิมนาง
 หากคิดถึงฮอดฮ้าย คีนเดือนหงายให้น้องเนมเบ็ง เนมเบ็ง เนมเบ็ง
 เดือนอีเก็ง อยู่เทิงฟ้าสีส่องทาง
 ฮ้ายกะสิเฝ้า เนมเบ็งดาวหรือกบ่ห่าง
 ดวงเดือนเสมือนคั่งหน้านาง สองเราต่างส่งใจหากัน
 ก่อนจากเจ้าไกล ขอส่งไว้แห่น้ำจ๊กหน้อย แห่น้ำจ๊กหน้อย แห่น้ำจ๊กหน้อย
 คิดฮอดฮ้ายเพียงน้อย ให้นานๆ หน้อยเคื้อจอมขวัญ
 อย่าฝ่าวเปลี่ยนใจมีแฟนใหม่ไปจากกัน
 คงอีกไม่นาน หรือกจอมขวัญฮ้ายสิมา

เพลงบ่าวอีสาน

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

บ่าวชาวอีสาน	จากบ้านมานานหลายปี
อยากกลับบ้านเก่า	นั่งกอดเข่าอยู่ทุกวันวี
ได้ยินเสียงน้องเอ็นตั่ง(ซ้า)	น้ำตาอ้ายหลังแทบขาดฤดี
บ่าวชาวอีสาน	จะกลับบ้านแต่เงินไม่มี
เงินเดือนเขาจ่ายไม่หมด	ไม่ตามกำหนดมาแล้วหลายปี
ห่วงพ่อห่วงแม่ก็ห่วง(ซ้า)	ต้องโทษว่าดวงของเราไม่ดี
เห็นฟ้าครีมหางบ้าน	กั้นแดนอีสานอ้ายน้ำตาปรี
ฟ้าร้องเสียงดังครืนๆ	อีสานคงขึ้นฝนฟ้าคงดี
คิดฮอดเถียงนาหม่องเก่า(ซ้า)	ที่นั่งกินข้าวกับควั่วจูดจี
บ่าวชาวอีสาน	จะกลับบ้านตอนเงินเรามี
ให้ไถนาฮุดไวัร้อ	ถ้าคาร์ถพอดคงเห็นหน้าพี่
ฝนฮ้อยตกแห่นแต่อดีๆ (ซ้า)	จะกลับอีหลีไปสร้างสวรรค์บ้านนา

เพลงออนซอนอีสาน

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

ล่อฮีนานานาเมียน โนชัยโลกนี้   มันเป็นนเมียน โนชัยเบ็งฮีสาน
 สนาบาน โมเคยบานเป็ดยะเจ็ดจอบาน   แจดคเป็นบาน โสยมาโยมนม
 บุญตาหลายที่ได้มาเห็น   จิตช่านเซนคล้ายคังไข่ม่ม
 ใฮ้อยอดหญิงงามยิ่งเกินคำชม   หลบตาคุมยามลอบชมลูบนาง

.....คนตรีรับ

จิบเรียวนี้วีวีวีวีวี   เช็งช้อนช้ำสองเท้า่านำทาง
 ขับคนตรีจังหวะมีชีให้นาง   เปล่งสองปรางค์คั่งเจ้า่างจากวิมาน
 มีอ้อมเต้าปานกะเป่าเอาวันับ   บรรเลงขับใจประทับรับประสาน
 เป่าเรียบเรียงคู่เคียงเสียงลำหวาน   ไครพบพาลแว้วหวานบานฤทัย
 อ้ออ้ออ้ออ้ออ้ออ้ออ้อ   เอื้อนเอื้อยเอื้อยเอื้อยเอื้อยมาจับใจ
 เพลินไฟเราะเสนาะน้ำสำเนียงใน   สอดคีตสายท่วงทำนองอยากรองเคียง
 คัดเอาซอนนอนเรียงเสียงรับ   ไซ้ค้อนสับมือสลับขยับเสียง
 บ้างหนักเบาขัดเคลตาเข้าสำเนียง   ขรมส้องเสียงจัดซอนเรียงเสียงกังวาน
 พรู่วัดผ่านเสียงหวานลมไผ่   ปากแปะป้ายเบียงบายไปซ่ายขวา
 หวาบหวมหวียามผิวแผ่วมา   โหยหวานหาสุดพรรณษาช่าช่านใจ
 คิดแล้วคิดคิดคั่นบ่สิ้นเสียง   ส่งสำเนียงส่งเสียงเพียงสองสาย
 กู้ก้องเกี่ยวเกี่ยวกอดสอดเป็นลาย   ยืนโยกย้ายเอาไหล่พ่ายปลายนิ้วพรหม
 ให้ขบคิดปากไหใครคิดคั่น   สาวหน้านมมือชนรนเสียงขรม
 เสียงบีมบ่ามจ่าระงม   สอดผสมกลืนกลมสมคำลือ

.....คนตรีรับ

สาวเอ้ยสาวแม่สาวชาวอีสาน   โปรดเจือจานอย่าพาลถือ
 ลมปากชายพร้อมใจมันหมายคือ   อยากมาถือหุ่นส่วนใจไว้กับนาง
 กम्मเอ๋ยกम्मแมกम्मชาวอีสาน   จ่องออยเบียงบานโมเทอบ้อลเตียนโชนองบอง
 ขย้อลเมื่อคเปราะไยเมนเตนปรับตรองๆ   จ่องโมกันฮุ่นส่วนเจ็ดตุนองเนียง

เพลงจนแท้น้อ

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

เกิดเป็นคนช่างมาจนแท้น้อ

จะไปขอแต่บ่มีเงินทอง ได้แต่คิดในจิตตริกตรอง

จะไปขอน้องแต่บ่มีเงินพัน

เกิดเป็นคนช่างมาจนแท้น้อ น้อ

เฝ้าแต่รอความหวังหนอแค่ฝัน ส่วนเศรษฐกิจเปิดคุ่นหมูหัน

ไอ้ตัวเรานั้นอย่างดีก็แค่แจ่วบอง

คิดมาน้ำตาจะตกปวดเขี้ยวในอกในอกกัลดหนอง

จะรักใครเขาก็ไม่ไฝ่ปอง

อยากจับอยากจ้องเป็นคู่ครองหัวใจ

เกิดเป็นคนช่างมาจนแท้น้อ น้อ

รูปกะบ่หล่อสาวจึงบ่สนใจ เก็บความซ้ำห้งเอาไว้ข้างใน

หากซ้ารวเมื่อไรแม้แต่เปิดไก่อะใส่พันทอง

เพลงอาลัยพระธาตุ

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

น้ำตาหล่นเสียแล้วละคนอีสาน
 เมื่อสมบัติบ้านของชาวอีสานมาถล่ม
 สุดแสนเสียดายของค์พระธาตุพนม
 เหตุเกิดวันที่สิบเอ็ดสิงหา
 สายฝนกระหน่ำลมซัดสะบัด
 โอ้อนิจิงวัฏฐะสังขารา
 ที่เห็นหมู่เฮาเอาแต่ฆ่าฟัน
 จึงใช้สายฟ้า.....

จึงใช้สายฟ้าฟาดเปรี้ยงลงมา
 โอ้สิ่งศักดิ์สิทธิ์เหนือชีวิตจิตใจ
 พระเนรพระธาตุทั้งวัดร้องไห้
 หมู่เฮาอีสานทุกบ้านเศร้าตรม
 โอ้... โอ้.....

มวลหมู่มนุษย์แสนสุดจะชั่ว
 จงหยุดฆ่าฟันห้าพันชีวิ
 มารวมน้ำใจอันใสสะอาด
 สร้างสรรค์พระธาตุให้ผงาดเหมือนก่อน
 ให้ลูกให้หลานกราบกรานก้มไหว้ เพื่อชำระใจอันใสสะอาด
 โลกจะได้รู้ไทยพริกจีหนุนี้เผ็ด

ก่อนนี้เคยกราบก้มกลับมาถล่มจมพสุธา
 เมื่อตอนเวลา เออ ดึกสงัด
 จนพระเนรทั้งวัดต้องตื่นผวา
 ฟ้าได้บัญชาอาญาโทษทัณฑ์
 เอาแต่ห้าพันล้างผลาญชีวา

องค์พระธาตุทันใด
 ถล่มจมไปเสียแล้วละน้ำ
 ปานจะขาดจิตใจเมื่อพระธาตุถล่ม
 แต่พระธาตุพนมด้วยหยาดน้ำตา

จงหยุดรวมหัวทำชั่วเสียที
 มาทำความดีให้ชาติเกิดหนา
 รวมแรงทุนทรัพย์ปฏิสังขาร
 คุ้มบ้านเมืองนอนเถิดพี่ป้าน้ำอา.....
 ใจเด็ดเยี่ยงเพชรรักชาติยิ่งชีวา

เพลงเสียงแคนแทนใจ

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

แคนอ้ายที่บรรเลง
 คิดถึงอ้ายบ้างหรือเปล่า (ซ้า)
 แคนข่อยเสียงลอยตามลม
 หรือปล่อยให้อ้ายเป็นบ้า (ซ้า)
 เดือนเด่นแลเห็นสุดู่
 จึงบายแคนมาเป่าเล่นแตร (ซ้า)
 ขอลาไปก่อนเด้อ
 บุญอ้ายมันบ่มี(ซ้า)

เป่าเป็นเพลงทำนองเศร้า
 อ้ายคิดถึงเจ้าแม่ยอดชีวา
 ถามแม่เวยกลมคิดชอคอ้ายบ่หนา
 มายืนคอยทำเป่าแคนเล่นแตร
 เฮ้! ใครยืนอยู่ใต้ตะลางชะเง้อ
 หว่า ! อีคู่เขาแลมายืนยืมพันบ่มี
 ขอให้เรอนั้นจงสุขขี
 จึงสะหวิวีวักับเสียงต๋อยเล่นแตร

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

เพลงอาลัยสาวเรณู

คำร้อง- ทำนองเทพพร เพชรอุบล

เสียงเพลงนี้เศร้าส่งถึงสาวชาวเมืองมอญ
 จากไกลเจ้ไปสุดคูกัดถึงสาวเรณูนครพนม
 คิดถึงพลับพลึงบ้านป่าอยากเห็นหน้าผืนหาเว้าจ่ม
 คิดชชดอ้ายคิดชชดเอวกลม(ซ้า) จึงร้องเพลงฝากลมมาหาแจ่มจันทร์
 ลืมแล้วบ้อเนื้ออ่อน คราวเห่กลิ่นที่หลอนตอนบุญธาตุใหญ่
 สองเราเคยร่วมกราบไหว้ทั้งน้องแหละอ้ายจะไม่แปรผัน
 เราห่างกันไกลแสนไกลกลัวสายใยจะขาดสับนั้น
 จึงเขียนสาส์นผ่านถึงแจ่มจันทร์(ซ้า) ให้น้องคิดถึงวันนั้นบ้างคนดี
 หน้าแล้งแห้งเดือนเมษาหอมดอกมันปลามาช่วย ช่วย
 สงกรานต์เคยเล่นน้ำด้วยเก็บดอกไม้ช่วยสอดแซมเกษี
 เจ้าอ่อนออเซาะข้างหู ผู้สาวเรณูเขานั้นฮักพี่
 เหมือนกันนั้นละน้ำคนดี(ซ้า) ถึงจากเจ้าหนีกะบ่ลืมเรณู
 ลมเอ๋ยลมลม ช่วยพรมพัดไปบอกข่าว
 บอกว่าเดี๋ยวนี้ผู้บ่าวคิดถึงสาวน้ำตาไหลพรู
 ค่อยๆ กระซิบข้างนางคิดถึงเขาบ้างหน่อยนะสาวเรณู
 ถึงเราต่างคนต่างอยู่(ซ้า) ไกลสุดคูกัดจะมาหานาง

เพลงคอยคนสี่ขอ

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

อ้ออ้ออ้ออ้อเสียงไผ่สี่ขออ้ออ้ออ้อ
 ชักสายลายซีกอ้ออ้ออ้ออ้ออ้ออ้ออ้ออ้อ
 คล้ายเสียงผู้สี่สายบอกว่าอ้ายรักอิหฺลี
 เสียงซอหนอแทงฤๅคังอ้ออ้ออ้ออ้อคังอ้ออ้ออ้ออ้อ
 เสียงซอสี่สอดคอกว่าทุกทิวายอยากมาเว้าต่อ
 แขงสายส่งเสียงสอดต่อนั่งเฝ้ารอคลอสี่ซอสาย
 พระพายโอบอุ้มสายเสียงสาวใจเอียงฝ้าวเบียงใจบาย
 เหมือนถึกมนต์ม้ามัดใจอยากพ้ออ้ายที่ชักสายซอหวาน
 อ้ออ้อระรี่เรื่อยเอื่อยเอื่อยเอื่อยมาจับใจ
 เสนาะน้ำสำเนียงในท่วงทำนองกะนึ่งนาน
 นี้นับเสียงนวลนุ่มคล้ายเสียงนุ่มสืมขับขาน
 หวีวแว่วเจือยแจ้วผ่านสองโศตรับประทับใจ
 เสียงซออ้ออ้ออ้อห่างเสียงซอจางจิตจนพันไกล
 ปล่อยป่าผู้ทำทุกข์ใจสนสวยไฉ่นำเสียงของซอ
 ส่งเสียงซอแว่วแล้วหนีหรือเผ่นมีสาวใหม่ซ้ำบ้อ
 ปล่อยคนถึกมนต์ของซอนั่งพ้อว้อรถเจ้าของซอสี่

เพลงเทพพร มาแล้ว

คำร้อง-ทำนองเทพพร มาแล้ว

ฝันเอ๋ย...ฝันเห็นแต่หน้าแฟนเทพพร ทุกเช้าค่ำ ฝันเอ๋ยฝันเห็นแต่หน้าเจ้ากิน
ข้าวกะปลิง.....

เทพพรมาแล้ว เสียงเซาะๆ ผู้สาวเอ็นได้
ถามข่าวยาย ว่ามาแล้วบ้อพี่เทพพร
แฟนเพลงทั่วหน้า คุณลุงคุณป้ามากันสลอน
นี่บ้อแฟนของเทพพร (ซ้า) เป็นตาออนซอนแฟนเทพพร เพชรอุบล
เทพพรมาแล้ว เสียงเซาะๆ ผู้สาวถามข่าว
เทพพรนั้นแหมเป็นบ่าว หรือว่ามีคู่ชื่อนมานอนร่วมฮ่วมกมล
เป็นโสดทั้งแท่ง แม่แก้มแดงอย่าได้หมองหม่น
หรือว่าขวัญตานั่นสน(ซ้า) บ่เกลียดอายจนเทพพรตักลง
น้องนิค น้องติ่ม น้องโก้ น้องแดงแก้มโผมาบ้างไหมขวัญตา
จำปี อีกน้องตุ๊กตา น้องชบามาบ้างไหม โฉมยง
หรือเจ้านั้นเกลียดขี้หน้า อ้ายเทพพรมาให้แถมหาจนงง
ยิ้มหน่อยยิ้มนิค โฉมยง (ซ้า) ยิ้มๆ ให้เทพพร ในรอยยิ้มพิมพ์ใจ
เทพพรมาแล้ว เสียงแจ้วๆ ฮ้องเพลงม้วนม้วน
ชมชื่นชวน น้องอย่าคว่นหนีไกล
จะสร้างความสุข ให้ท่านคลายทุกข์ทั้งเพลงเก่าเพลงใหม่
ฝากเสียงกับสายลมไป (ซ้า) คู่ฮ้อมใจแฟนเทพพร เพชรอุบล

เพลงร่อน้องกลับมา

คำร้อง- ทำนองเทพพร เพชรอุบล

สาวเอ๋ยสาว	น้องเจ้าจากไปนานนับปี
ฟังเสียงพี่ก่อน	ที่พร้าวอนหาน้องพี่
กลับเถิดกลับมาบ้านนา(ซ้ำ)	เดี๋ยวนี้ฝนฟ้ากำลังคนดี
เจ้าบอกจะไปปีเดียว	ปล่อยให้คอยเปลี่ยนจมน้ำตาปรี
อุตสาห์เฝ้าตั้งตารอ	เฝ้ารอหรือรอกะบ่เห็นน้องพี่
คอยเจ้าเหมือนข้าวคอยฝน(ซ้ำ)	ทำไมหน้ามนจึงใจดำสิ้นดี
นกเขาก่อนจะพราวกู่	มันยังขันกรุดังก้องไพรี
มันจะจากห้วยหนอง	มันยังเหลียวมองสั่งร้องวารี
แต่น้องของอ้ายจากไกล(ซ้ำ)	ไม่เคยอาลัยเลยเท่าแมงหมี่
สาวชาวอีสาน	กลับบ้านหากสงสารพี่
หากแม่น้องกลับไม่ได้	ให้ส่งจดหมายบอกข่าวร้ายดี
พี่หนอรอฟังข่าว(ซ้ำ)	จากตัวเจ้าทางไปรษณีย์

เพลงหนุ่มทุ่งกุลลา

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

โอ้ออกเอ๋ย ออกเอ๋ยออกหนุ่มกุลลา ฝ่าแต่บ่นเพื่อหา สาวกุลลาที่มาอยู่กรุง
 เป็นจิ้งได้ ขวัญใจบ่กลับคืนทุ่ง หรือไปหลงหนุ่มเมืองกรุง จึงบ่คืนทุ่งกุลลา
 โอ้ออกเรา นั่งเหงาดูฟ้าจรดดิน สาวกุลลามาลืมสิ้น คำยุพินเคยสัญญา
 หรือลืมเผ่าพงษ์ จึงบ่กลับทุ่งกุลลา คำที่ปู่เคยสอนว่า พวกเฮากุลลาให้ฮักกัน
 หม่งแซมม่ง ปิ้งปะป๊ะปิ้งปิ้งเบ็ง เสี่ยงกลองมองเซิง เข้าบ่คิดเลิงบ้อแจ่มจันทร์
 สาวกุลลา เดียวนี้มาตัดสัมพันธ์ ลืมทุ่งที่กัณคาร เคยขนานว่าทุ่งกุลลา
 ออกเราหนอ ใฝ่น้อจะไปส่งข่าว ว่ากุลลาผู้บ่าว นี้คิดถึงสาวกุลลา
 ทุ่งกัณคาร ที่กล่าวขานขาดน้ำปลา อย่าให้ใครเชื่อว่า ทุ่งกุลาร้องไห้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

เพลงนัดวันให้น้องรอ

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

จากน้องที่ บ.ข.ส.จังหวัดอ.บ.ถิ่นเกิดบ้านท่า
 น้ำตาไหลเมื่อขวัญใจให้กระเป๋าคัดหัวนั้นไหวเหมือนคนไข้ที่บ่เขา
 ไกลละน้องสองเฮาตีไกลกันกันคนละบ่อน
 อ้ายจะสั่งแม่ร้อยชั่งอย่าโศกเดือนห้าเดือนหกอ้ายสิวกมาเคียงหมอน
 จงอยู่คอยคอยทำอยู่บ้านก่อนเด้อ เห็นชายใหม่อย่าเปลี่ยนใจไปบังอร
 จะฝ่าวเก็บเงินเป็นก้อนอ้ายจะช้อนมาพะนอ
 อย่าสุลิมเด้อหลววันที่ 13 เมษาให้มาทำอยู่หม่องเก่า หม่องเก่า หม่องเก่า
 คำที่อ้ายสั่งเจ้าน้องอย่าฝ่าวลิมคำอ้ายขอ
 สงกรานต์บ้านเฮาให้นั่งเข่าว์มายืนรอ
 ที่บ.ข.ส.จังหวัดอ.บ.เด้อเล่านาง
 รถจะเคลื่อนต้องจากขวัญเรือนเสียละน้อง
 แตรรถดังก้องแสดงว่าสองเฮาต้องห่าง
 เหลียวเบิ่งหน้าน้ำตาเจ้าไหลเป็นทาง
 อ้ายเอ็นสั่งไปหวังๆ แล้วสะนางหากโอกาสน้องว่างเขียนไปบังจ.ม.

เพลงหมาเห่าเครื่องบิน

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

เปรียบอายุนั้นดุจดวงจันทร์ฉับกระต่าย
 อ้ายเศรษฐีน้องขากเคิงกิ้ง
 อ้ายเป็นหงส์ก็คงจะอยู่คู่ฟ้า
 อนาคตหนอมั่งอยิ่งกว่าด้ามไถ
 โขคต่างเหล่าชาตาต่างล่าง
 ใฝ่แต่แลเย็นชะเง้อใจวิวอน
 ใฝ่แต่รอปานได้นี้จะสมอรุรา
 เปรียบเครื่องบินผ่านหลังคาใฝ่ตั้งตาลอย
 เครื่องบิน

ใฝ่มั่นหมายแลจ้องมองแต่จันทร์
 มันห่างกันคนละชั้นจะรักกันได้อย่างไร
 น้องเป็นกาโฉบขวานาชาไร
 คู่ครองของอ้ายคงบ่ใช่พี่น้องแน่นอน
 หมคหนทางจะแนบข้างอ้ายเคียงหมอน
 ปากอ้าฮอนหัวหนุนหมอนนอนหน้าจ้อย
 คงมคทำวาสนาเราเกิดมาน้อย
 วาสนาน้อยข่อยเปรียบหมาน้อยเห่า

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

เพลงบอกรักสาวอุบล

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

เสียงทวงสัญญาที่ดั่งแว่วมาจากสาวอุบล
 หน้ามนพี่ยังจำได้ไม่ลืม ไม่เลือน
 เคยล่องเรือสุขเหลือสองเรากล้วยเคลื่อน
 แม่มูลก็เปรียบเสมือนเหมือนน้ำใจเมื่อคราก่อนนั้น
 สัญญาฝั่งมูลฤดูดอกกุนบานเหลืองตระการ
 สายธารน้ำใจไหลหลังไม่เคยแปรผัน
 ฮักมันคงไม่หลงลืมสัญญานั้น
 แม่มูลไม่เปลี่ยนแปรผันพี่ยังฮักมันสาวลำน้ำมูล
 ฮักพี่จริงไม่ทิ้งแห่งหน้าย น้ำมูลใสน้ำใจชุ่ม
 โอ้ละหนอสาวแม่มูล เนื้ออุ่นๆ ขอหนูนอน
 ยังจำฝังใจ สัญญาว่าไว้กับสาวอุบล
 หน้ามน พี่ยังจำได้ไม่ลืมบังอร
 เพราะความจงดั่งทนจากน้อง ไปก่อน
 ไม่นานจะกลับคืนคอน ร่วมเรียงเคียงหมอนกับสาวอุบล

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

เพลงสัญญาหน้าฝน

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

เกริ่น

ฝนเดือนเก้าตกลงมาย่ำๆ ย่ำ ย่ำ ย่ำ ย่ำ ย่ำ น้ำท่วมเข้าทางกำถื่นอุดร กาเว้า
ฮ้องกาเหว่าอยู่ว่อนวอน ว่อน ว่อน ว่อน ว่อน น้ำล้นต้นปลาบ่ยล่องลอย คิดเห็นหน้าขวัญตา
คนก่อน คนก่อน คนก่อน น้ำท่วมบ้านบ่เห็นเจ้าอยู่อุดร

ช่างมาลืมหักเก่า ที่เคยเว้าสัญญาแต่ก่อน

โธ่เนื้ออ่อน	เจ้ามาจรเหมือนนงจากฮัง
น้ำตาที่ต้องหลังนง	โธ! น้องมาลืมหักความหลัง
น้องเฒ่าจากไปวังๆ	ลืมหักหลังบ้านเกิดเมืองนอน ลืมหัก

ช่างมาลืมหักเก่า

ที่เคยเว้าฮักอ้ายบ่ลืมหัก

อ้ายแสนปลื้ม

ได้ฮักคำหวานล้ำแต่เก่า

น้องเอ๊ยเจ้ามาเปลี่ยนแปลง

ฝนแล้งยัง โศกบ่เขา

น้ำท่วมกลบกลืนบ้านเขา อ้ายก็เฝ้าแต่กินน้ำตา วาสนาของอ้ายบ่มี

โธ่วาสนาของอ้ายบ่มี

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แผ่นดินไหวที่ได้หวั่น

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

รับข่าวร้าย แผ่นดินไหวปลายเดือนกันยา
 สับสนเหมือน โคนฟ้าผ่ากรรมยังหนาหนอมาโรมรัน
 เป็นหนี้เป็นสิน ซามอ้าย ได้บินเมดินาหลายพัน
 ความหวังนั้นพังสับัน ข่าวเป็นทางการแรงงานของไทย
 แรงงานไทย ที่โครัยมีอ้ายหนึ่งคน
 พังมาได้หวั่นบ่คน เพราะทุกซ์ทันทุ่มแรงกาย
 ความหวังฝังปลุก อยากให้ลูกให้เมียสบาย
 โอ้...น้อ ความฝันสลาย ทิ้งอ้ายอ้ายไกลลับลา
 ปากอ้ายว่า นื่องจงเฝ้าลูกเขาได้ดี
 บ่คนประมาณห้าปี คงหมดหนี้ที่จำนำนา
 นับตั้งแต่นั้น เงินค่าหนี้ผู้ได้สิทธิ
 เสาสลักหักพังลับลา ทิ้งกำพร้าหว้าวุ่นชุ่นใจ
 วอนทางการ ประสานงานได้หวั่นให้หน่อย
 ยกมือท่วมหัวให้ช้อย ลูกเมียคอยเห็นร่างกลับไทย
 หรือเห็นกระดูกเมียและลูกนี้ก็จิตใจ
 นี้น้อค่าแรงงาน ไทยทิ้งลูกเมียไกลเหลือไว้แต่ชื่อ

เพลงหวังพี่ที่ติมอร์

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

น้องอยู่ข้างหลัง จะคอยความหวังจากพี่

คงไม่นานถึงปีหรือกะพี่ถึงจะมา

จะช่วยสวดมนต์ อ้อนวอนทewa

ปกปักรักษา ทหารกล้าคนที่คอย

ไม่ต้องหวังน้องจะมีสองเปลี่ยนใจ

ถึงจะนานแค่ไหนห่างสักหมื่นไมล์น้องก็จะคอย

สืบอินหมื่นชาย ไม่ทำให้ใจน้องเลื่อยลอย

จะปิดประตูใส่กลอนคอย ขอให้กองร้อยพี่โชคดี

ไปอยู่ติมอร์อย่าลืมคนรอเสียละเนื้อ

อย่าไปหลงเพศอื่น จนลืมบั้งเกือกที่หลบตี

เห็นสาวติมอร์ จนลืมข้าวห่อที่เคยมี

ถึงกำหนดหมดหน้าที่ ไม่เห็นพี่คงน้อยใจ

วันพี่กลับไทย จะจดจ่อใจรอทำ

จะแต่งตัวผิดหน้า รอทหารกล้าให้สดใส

รู้กำหนดแน่ จะตื่นแต่ก่อนไก่

ของขวัญปลอบใจ จะเอียงแก้มซ้ายมั้งขวาคอย

เพลงลาวไทยรำพัน

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

สะพานลาวไทย เชื่อมโยงใยพี่ไทยน้องลาว
 เชื่อมสองหัวใจบ่าวสาว น้อมน้อมน้ำหนุ่มลาวสาวไทย
 เพียงหนึ่งทิวา ตาค่อดาพร้อมใจต่อใจ
 จับจ้องมัดสองเราไว้ หลอมลาวไทยให้เป็นหนึ่งเดียว

เวลาน้อยเกิน ต้องเผชิญแห่งการจากลา
 ลาวไทยหัวเหวหัวว่า เอือนคำลาสองตาแลเหลือว
 ให้คอยน้องก่อน อย่าอาวรณ์จะย้อนมาเที่ยว
 ไม่ช้าจะมาแม่เขียว ยกสายโขงเขียวนี้เป็นพยาน

หันหลังแล มองเห็นแต่หนุ่มลาวรำไร
 น้ำตาสาวไทย รินหลังไหลแข่งกับสายธาร
 เหมือนคนเป็นไข้ หัวจะคั่งฟุ้งซ่าน
 สะอื้นยืนกลางสะพาน แสงตะวันจวนพลับปลับลง

โบกมือหยอหยๆ สาวจะคอยส่งความคิดถึง
 สัมพันธ์เรานั้นตราตรึง เปรียบไว้ซึ่งดั่งหนึ่งน้ำโขง
 น้ำโขงไม่ขอจะรักตลอดไม่มีคดโกง
 ถักใยหัวใจมั่นคง ข้ามลำโขงเชื่อมโยงหนุ่มลาว

เพลงเกียดหลาย

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

เกียดหลาย คือหัวใจนั้นถูกไฟจี
 บ่คิดสิเป็นจั่งสี่ หลงเชิวจีเสียนหมดใจ
 คำหวานหวานล้อม พอเราอมทอร่างพลีกาย
 ไปได้เซยซิดแล้วก็น่าย ชายเอ๋ยชายไปแล้วบ่คืน
 เกียดหลาย ว่าอ้ายอ๊กเดียวคือน้อง
 ปากเผิ่นนันท่อง คล่องจองนั่งยีนนอนยีน
 อ่อนเหมือนขี้ผึ้ง ซาบซึ่งเคลิบเคลิ้มสดชื่น
 เพื่อฝืนคำหวานเริ่งริน โถ! เรายืนอยู่บนความตรม
 ปากจ่อว้อ ไปลวงล่อสาวอื่นอีกใส
 ได้ชมสมแล้วก็น่าย ทั้งสาวไกลอ้องให้จั้นนม
 ใจแจ้จ้งๆ ไว้ กะยังไคถึงอกระบม
 แต่ย้านสาวผ่านความขมยากแก่ปมเลยม่าตัวตาย
 เกียดหลายถ้าชายโฉดเหมือนผักปลา
 จะไปซื้อหา จับมาให้สาแก่ใจ
 ใช้มีคปลิดคอโยนเข้าห้อมแล้วก่อตั้งไฟ
 คงหน้าความซำในใจ เมื่อได้ระบายคนร้ายด้วยมือ

เพลงซ่องใจ

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

สนทนี่ยิ่งนักกว่าความรักนี้เป็นอย่างไร
 อัดอั้นตันใจอธิบายความหมายให้แน่
 สบายหรือเศร้าอยากเขาอยากเข้าไปแห้ว
 หรือว่าธาตุแท้ความฮักเหม็นนั้นเป็นคั่งไฟ
 เขาว่าความฮักเกิดจากหัวใจสองดวง
 เกี่ยวข้องกันพวงสองดวงห้วงหาอาลัย
 นั้นจริงหรือเปล่าหรือกล่าวเท็จกันเอาไว้
 เขาบอกคำคมลมชายอิมแล้วสบายหลบเร็นแผ่นหนี
 กระจวนกระจวายเห็นชายเผิ่นมาฝากรัก
 กระจอ็กรกระจอ็กเพราะอยากจจะรู้สิ่งนี้
 ไม่ใช่เล่นนตัว กลัวกลัวอยากรู้ถ้วนถี้
 อาจชนด้นร้ายปลายคี่ ย้านอีหลีตั้งศูนย์ไม่ทัน
 ตอบหน้อยได้ใหม่ ตอบจากใจอย่าได้ตัวตัม
 รักหวานคืนทานแล้วชม หรือเอาไว้อมกันแก้ปวดฟัน
 โปรตจงตอบตรงอย่าคด โกงเพื่อปลดครำคาญ
 รักแท้มีแค่แห้วหวาน หรือยังยืนนานชั่ววนตาปี

เพลงนับนิ้วคอย

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

ตั้งตารอ ปานได้นือคนรอจะมา
 คิดถึงสัญญา อ้ายบอกว่าจะมาบ่คน
 จอบทางส่อง สายตาจ้องใจหมองลานลน
 มือหนึ่งสองมือกะพัน บ่เห็นคนเฝ้ารอกลับมา
 เพียงหนึ่งวัน ปานจากกัน ไปถึงหนึ่งปี
 คิดชยคคิดชยคอิหฺลึ บ่แม่นพีตีเที่ยวจันรรจา
 ยามกินข้าว ลำมีเงอ้ายนั่งร่วมพา
 คิดถึงคำอ้อนก่อนลา จนจันทราสว่างลาลับดวง
 หน้าแล้วหน้า ตอนค่ำๆ พระย่ากลองแสง
 ยังกิดยั้งคิดชอดแสง สายลมแรงพัดปลายยอดม่วง
 ไปสุขอยู่ไส เอาสาวใดไสนือเดินควง
 ฐูปไผ่นือเป็นห้วง น้ำตาร่วงห้วงหาอาลัย
 นับนิ้วคอย ใจล่องลอยคอยอ้ายจะมา
 ลมหวานไปป่วนอุรา เฝื่อนแน่นน้ำสาวป่าอาลัย
 บอกเฝื่อนแน่น ฝ้าวมาแห้วสาวเป็นใจใจ
 บอกนำว่าคำปากอ้าย มัดหัวใจผู้ได้ให้คอย

เพลงไผ่สีกอ

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

ตึกสงัด สายลมพัดกอไผ่สีกอ

ดั่งออก อ้อออ ค่ายไผ่หนอครวญครางคืนค่ำ

ออกอ้อ ออกอ้อ ออกอ้อกอไผ่สีกอ

แม่นไผ่ทำไผ่ชอกช้า ถึงเพื่อพำฉันักชาตินี้

ไผ่สีกออ้อ อ้อ อ้อ อ้อ อ้อ กล่อมใจ

คล้ายเสียงสำเนียงร้องไห้ของสาวไพรปวดในฤดู

บ้างหยุดสะอื้น คล้ายขมขื่นมาแล้วหลายปี

สายลมโถมทับทวี ไผ่ยังสีกออ้อ อ้อ อ้อ

เปลี่ยวใจ บ่าวบ้านได้เห็นใจน้องแหน

มาซ้องมาแห้วรักษาแผลหัวใจให้น้อ

เพียงขอแขนหนุน แอบไอบ่นจากอกก็พอ

ชมชวนนวลจันทร์สาดทอ ปรอบพะนอนยามไผ่ไหวลม

ไผ่สีกอ ออกอ้อ อ้อ สาวหนออาดูสย

แรมร้างห่างไกลไอบ่น ออกสาวรุ่นเคื่องุ่นตรอมตรม

ไผ่สีกอ คืนนี้หนออกสาวระทม

พรั่งนี้คงเสียดขรม ก้องระงมถมทุกซ์ผูกใจ

ลูกมาฟังบุญ

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

ลูกถือกลวงล้อ บัญชีต่อผู้ใด
 เป็นสิ่งที่พึงทางใจ องค์พ่อพระใสช้อยใจลูกแทน
 เขาตัวเขาค้ม หลอกชมแล้วบ่มาแห้ว
 รอยรักเผิ่นฝากไว้แค่ แผลหัวใจงงไว้ให้เบิ่ง
 ลูกถือเขาค้ม หลอกชมแล้วไปวังวัง
 คำเดียวกะบ่เอ็นสงั ทิ่มให้หวังฝืนค้ำคิดเถิง
 เขาเวว่าลูกเคลิ้ม หวานยิ้มจนใจกระเจิง
 เสียวรู้จึงรู้ว่าเพลิงเผาหัวใจแทบตายทั้งเป็น
 ฤทธิพ่อพระใส ส่ากัน ไกลไปท่วมมเมือง
 ปาฏิหาริย์ทำนนั้นกระเดื่อง ช่วยปลดเปลื้องลูกจากกองเวร
 ห้ามใจลูกหล่า หลงลืมเขาสาอย่าฝ่าฝืนเห็น
 ช่วยทำตัดกรรมตัดเวร ให้หลีกเว้นอย่าเห็นหน้ากัน
 จุคฐูปบอกพ่อ ลูกนอนนับต่อแต่นี้
 จะขอพ่อบวชเป็นชี เพื่อหลบลิ้งที่ผูกพัน
 วอนพ่อขอให้ คึงหัวใจลูกไกลจาบัลย์
 จะก้มหม่มบุญชั่วกาล ลูกอธิษฐานติดเบื่องบาทพ่อ

เพลงขอหมอก่อนแต่ง

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

(ช) นานนับปีที่พี่หนีจากบ้านนา คิดเห็นแต่หน้า มยุราทุกเช้าค่ำ

(ญ) จริบหนอที่กล่าววาคิดถึงสาวอยู่นานี้หน้า บ่แม่นมาพรอดแต่คำให้
สาวถล่ำจะซ้าอุรา

(ช) บ่ฮักอ้ายก็บ่เว้า บ่เอาอ้ายก็บ่ว่า บ่ลืมห่วงน้ันสัญญาจะหวลมาแต่งงาน

(ญ) เจอะหน้าก็ว่ารักๆ น้ำตัมผักพื้ก็ว่าหวาน อีกหน้อยเถอะนะ ไม่นานน้ำตาล
จะว่าขม

(ช) ช้วนตาปี อ้ายบ่หนีเจ้าหรือกเอวกลม ห่างนานขอขึ้นขอชม ให้อ้ายภิรมย์
สิได้บ่หนา

(ญ) บ่ได้ดอกพื้ มันบ่ดีแม่น้องสิคำ ให้คอยถึงวันวิวาห์ ตอนพุ้นหนาค่อยขึ้น
กมล

(ช) ขอหมอกแก้มสักนิก ขอจุมพิตคงสิบ่หมองหม่น

(ญ) ไม่เอาน้องอายุผู้คน(ช) ใครเขาจะสนเล่าคนดี

(ญ) อย่าฝ่าวชิงสุกก่อนห้าม น้องขอห้ามไว้ก่อนคุณพื้

(ช) กอดหน้อยหอมนิคนะคนดี

(ญ) ขอโน่นขอนี้ผู้ชายอะไร

(ช) เจ้าคงจะไม่รักพื้ เกลียคคนขี้ถีสื่อขอหนีเจ้าไกล

(ญ) แสนงอนจริงนะผู้ชาย

(ช) ก็อยากเล่นตัวกับเขาก่อนทำไมเล่า

(ญ) สัญญาได้ไหมจะหอมน้องเบาๆ

เพลงผัวเมา-เมียเมา

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

- (ช) ว่าสิเลิกเหล้าเมื่อวันเข้าพรรษา
 (ญ) เห็นแต่ตื่นขึ้นมาได้แต่ตั้งหนก้อกเอาก้อกเอา
 (ช) ข้อยกะบ่ฮู้ข้อยกะรู้มีแต่อยากเมา
 (ญ) เห็นตื่นตอนเช้าเจ้านั้นเว้ากูเป็นอะไรว่า

(ช) จักเป็นอีหยังบางครั้งข้อยกินมากๆ มีตั้งแต่อยากฮากเหล้าตั้งซากล้ากกะบ่
 ถาม หา

- (ญ) สมๆ แหน่กินเหล้าแก่ๆ บ่เติม โซดากบ่แกล้บ่เคยถามหาจั่งฮา
 กอออกมาไอ้

สมน้ำพี้

- (ช) เหล้ายาพาเสี่ยเตะลูกเตะเมียเสี่ยหาย
 (ญ) เจ้าคือกันอย่าเว้าหลายเป็นตาหน่ายยันแต่ได้สิ้น
 (ช) โอ้ยถึงข้อยกินข้อยกะกินแต่พอมีนๆ
 (ญ) ยามเหล้าพินขึ้นบ่เห็นเจ้ามีนเห็นแต่เจ้าเมา
 (ญ) อย่าเว้าข้อยหลายข้อยอยากอายคือกันนั่นตัว
 (ช) จั่งสิสะทังเมียและผัวมารวมหัวกันเข้า
 (ญ) ถ้าเจ้าเบนหนึ่งข้อยกะเบนหนึ่งมันจั่งสิเมา

(ช,ญ) ผัวเมาเมียเมาให้ตั้งแต่เช้าฮอดค่ำ

เพลงเมียจ้าว-ผัวเมา

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

- (ญ) วันนี้ขาดขาในอุราว่าๆ วุ่นๆ
 (ช) วันนี้เซียงซุนร้านเจ๊กหนุกก็ไม่มีขาย
 (ญ) อุกๆ เฮ้อๆ ร้อนเร่าในหัวใจ
 (ช) วุ่นๆ วายๆ เหมือนท้องไส้มันลึบฝัง
 (ญ) บ่ได้จับไผ่มีมือไม้ทกๆ ทำวๆ
 (ช) ในท้องยี้วๆ ย่าวๆ ปากเป็นคาวๆ จืดๆ จางๆ
 (ญ) คงไม่ซ้ำชอกถ้าได้จ้าวออกไปสักครั้ง
 (ช) ท้องไส้คงพังถ้าได้แต่นั่งมองดูขวดเปล่า
 (ญ) ซ้อยคิดหลายจนบ่วายฝันไปทั่วฝันว่าได้ไปจ้วกินจนทั่วเพราะน้อคยาว
 (ช) ซ้อยกะฝันว่าได้ฝันเหล่าขาวแหลมออกฮ้อนท้องจ้าวมีแสงย้าวฮดสั้นหน่อง
 (ช) มือนี่กับข้าวแม่นเจ้าเฮ็ดอีหยัง
 (ญ) ในครัวยังว่างบ่มีหยังแม่ข้าวในกอง
 (ช) ดีแล้วละให้เจ้าไปกินไผ่ตอง
 (ญ) สอนเจ้านั้นให้ไปกินยาตอง
 (ช,ญ) สองเราปรองคองจนคนเขาย้องเมียจ้าวผัวเมา

เพลงหนุ่มไทย-สาวลาว

คำร้อง- ทำนองเทพพร เพชรอุบล

ไอ้ไอหน่อ ไอ้หน่อ ไอ้หน่อ บุญยังพาตั้งพาก่อ ได้มาพ้อสาวลาวผู้งาม

แดดอัศดงค้ำลงผืนอาบน้ำชื่นซัดเอิกอะร่าอะร่ามจั่งแม่นงามเท้นือสาวลาว.....

ไอ้ไอหน่อ ไอ้หน่อ ไอ้หนาเสียงไผ่ข้ามโขงแว่วมายอ้อยอ่องว่างามหลายผู้สาว

สองฝากฝั่งขัวกั้นกลางหนุ่มไทยสาวลาวอยากเห็นหน้าของผู้ป่าวปัดจ้าวๆ ปานผำใส่หนอง

(ช) โขงเจ้าเอี้ยโขงเอยโขงเคยล่องไหล ฐู๋ไหมหนุ่มไทยอยากฝากใจไหลไปใกล้นี้้อง

(ญ) โขงเอี้ยหากใจของหนุ่มไทยนั้น ไหลลอล่อง วนเข้ามาใกล้ๆ นี้องสิจับสใส่ข้อง
เมื่อตอนอีแม่.....

(ช) โอไอ้หน่อ ไอ้หน่อ ไอ้หน่ออยากข้ามโขงไปติดต่อกัดล่อมล่อข้านผื่นบ่แล

(ญ) หากว่าหนุ่มไทยจะหลอมใจไว้ๆ แท้แม่

(ช) หากว่าหนุ่มไทยจะหลอมใจไว้ๆ แท้แม่ ถ้าต้องบ่เอาจักแปะขอเพียงแคไทยลาวปอง
คอง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

เพลง คำมั่นสัญญา

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

- (ช) โบกมืออำลาไอ้ขวัญตาขอลาก่อน ใจบ่อยากจะจรเป็นห่วงบั้งอรบ อยากรักษาหนี
- (ญ) อู้กันยังบ่ทันได้นานเหมือนคั่งมีมารมาพรากตัวพี่ ก็คงจะอีกหลายปีแม่บ่พี่ถึงจะ
มา
- (ช) อ้ายจากเจ้าไปบ่คนหрокหน้ามลงคยท่า ผากใจไว้กับกานดาห่างเพียงกายา
หрокนะขวัญใจ
- (ญ) ย้านนอ้ยนั้น ไปวังๆ ลืมคนหลังไปมีชู้ใหม่ ปล่อยแต่น้องทิมไว้คยท่าอยู่ผู้เดียว..
- (ผญา ญ) อ้ายเทพพรอ้ยย้านมาตีแกลงว่าเอาเลามาจักตอก จักบ่ถึกข้อยบ่ถึกป้อมมันสิเสี่ยวใส่
มือได้
- (ช) จันทรเพ็ญอ้ยอ้ายบ่ได้เวลาดเสี่ยวเป็นเกี่ยวหลายคมหрокนาง หากแต่เป็นคนเดียว
ต่อสันกับด้ามตัว ปากจั่งได้ใจจั่งสันตัวละนาง
- (ญ) อุบมาจั่งน้องตั้งจอกอยู่ในน้ำฮากยังบ่ถึงดิน ย้านแต่กินอ้มแล้วมีม้าแก้วลี้ชี่หนีนั้น
แห้ว อ้าย
- (ช) อ้ายบ่ไปวังๆ คั่งค้ำน้องหวาตัว ไปบ่คนหрокน้องตัวอ้ายกะสิมา ยามว่าเดือนแจ่ม
แจ่งสองคนเฮาให้แนมแนมเบ็งเดือนดาวเดือนาง สายตาเฮาไปจวบกันถึงฟ้า นาง
อ้ย
- (ช) สองเราต่างมีสัมพันธ์ขอรักมันอย่าได้คลาย สองเราอยู่กันจนตายฟ้าดินสลายกะบ่
ขอลืม
- (ช) (ญ) สองเราต่างมีสัมพันธ์ขอรักมันอย่าได้คลาย สองเราอยู่กันจนตายฟ้าดินสลาย
กะบ่ขอลืม

เพลงส่งใจไปถึงกัน

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

(ซ) หอมกลิ่นผักกะแยง	ยามเลงๆ คือแก้มนาง
กลิ่นไอหอมบ่สร้าง	กลิ่นแก้มนางขลังวนเวียน
เขียดไม้โสดม้งำ	คล้ายจะพำคำร้องเรียน
คนไกลมาเวะเวียน	หรือเขาเปลี่ยนใจแล้วหนา
(ญ) บอกหน่อยคอยบอกเขียด	บ่ขี้เขียดถิ่นปลาร้า
กึ่งฝอยหอยปูปลา	ยังติดาคำห้วยหนอง
เมฆคำยามมือแลง	ฝนตกแสงใจของน้อง
พิงฝ้าตาเหม่อมอง	คิดฮอดช่องใจหมองมัว (ซ้ำ)

(ซ) โอ้ น้อ.....

ม่วนเฮ้ย...ม่วนเสียงอิ่ง ร่องอ้ออิ่งยามฟ้าฮั่ว
 สองเราไปส่องตัว อิ่งเมียบัวมาตัมแลง

(ณ) โอ้ น้อ.....

ม่วนเด้...เรไรฮ้อง ใจเรียกร้องว่าคิดฮอดแสง
 จะเมื่อยามฟ้าแดง ไปปรุงแปรงแต่งบ้านเฮา

(ช) สิเห็นหน้าแฟนฮ้าย คิดฮอดหลายบ่เคยเขา

(ญ) พอที่เรื่องเคื่องเหงา ยามสองเราพ้อหน้ากัน

(ช) เสียงแคนแล่นๆ ตรีอ พร้อมเสียงซอขย้งรอนาง

(ญ) คอยหน่อยกลอยให้หวัง อ้าแขนกางทางท่าแห่น(ซ้ำ)

เพลงหนุ่มนาสาบาน

คำร้อง- ทำนองเทพพร เพชรอุบล

- (ข) สาวนางหล้าหันหน้าเข้ามาอีกนิดอย่าเฝ้าครุ่นคิดน้อยนิดโปรดให้อภัย
 (ญ) ไปหลงเมืองกรุงสาวทุ่งคงหมดความหมายทิ้งกลิ่นสาบโคลนคันไถหัวใจช่างไม่

แน่นอน

- (ข) น้องอย่าเศร้า สาวเจ้าโปรดจงเห็นใจคืนดีกันใหม่ขวัญใจอย่าได้ตัดรอน
 (ญ) พี่บอกปีเดียวหน้าเกี่ยวจะกับคืนคอนหัวใจของอ้ายไหวอ่อนคำวอนคงเชื่อบ่ลง
 (ข) สาวนางหล้าหันหน้ามานิด
 (ญ) ไม่อยากชิตคนที่คิดลืมปาดง
 (ข) ห้างเจ้าไกลเพราะยากไร้หรือกโหมยง
 (ญ) เชื่อบ่ลงถ้าหากบ่หลงคงคืนบ้านคอน
 (ข) ขวัญใจพี่เดี่ยวก่อนสิฟังน้ำคำ
 (ญ) ไม่อยากซ้ำกลัวถลำคำพร่ำวอน
 (ข) ต่อนี้ไปจะไกลเจ้าแน่นอน
 (ญ) กลัวรักกร่อนเชื่อก้าวอนมาแล้วหลายที
 (ข) ผิดครั้งเดียวอย่าชี้เหนียวไปเลยนะจ๊ะ
 (ญ) สาบานใหม่ละว่าพี่จะไม่หน่ายหนี
 (ข) จะให้แม่พ่อพี่ไปขอกกลางเดือนสี่
 (ญ) หัวใจให้เหมือนวอนจ๊ะ
 (ข) อีหลีๆ พี่จะไปขอ

เพลงใจพี่ใจน้อง

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

(ข) พี่ร้องก้องกังวานคิดซอดบ้านอีสานเมืองเก่า
 ปานนี้คนรักเรากงนั้งเสร์ราเฝ้าจ่มหา
 คิดซอดเสียงซอเสียงแคนที่กล่อมแดนอีสานบ้านป่า
 ปานนี้เ็นางหล้าสาคอยทำอ้ายอยู่ใใ.....

(ญ) พี่ร้องก้องกังวานเขตอีสานแดนบ้านไพร
 พี่ร้องกราวไคเหมือนเสียงอ้ายเฝ้าชะแง้
 คิดซอดเสียงพิณเสียงซอล่อนล่อนต่อไผ่หนอเฝ้าแห่
 คึกคึ้นน้องตื่นชะแง้คองมองแต่เจ้าของจะมา.....

(ข) พี่ร้องเหมือนน้องสั่งภว้าภวังค์หัวใจเฝ้าหา
 ยากไรซึ่งเงินตราจึงหนีมาหางานทำ
 ไอ้เราคนจนเพื่อหน้ามนหรือกงามจำ
 ถึงงานอ้ายทำจะต่ำจะกอบจะกำมามันสาวนา.....

(ญ) พี่เฝ้าเห็นในน้องโปรดไปสั่งว่าสาวบ้านป่า
 เดี๋ยวนี้้องอายจึ้นน้ำจปีจำปาพั้งแต่งงานไป
 สาวนิตสาวหนอยสาวแจ้วเขาแต่งงานแล้วเจ้าผู้บ่อ้าย
 ยังเหลือแต่้องผู้ซ่ายอีกเมื่อไหรจะ ได้แต่งงาน .....

เพลงฝากรักฝากใจ

คำร้อง-ทำนอง เทพพร เพชรอุบล

- (ช) คนดีเจ้าผู้สี่ดอกฝ้ายฮักเจ้าหลายอ้ายจึงได้มา
 อยากขึ้นเรือนไปเยือนขวัญตา(ซ้า) ใจหนึ่งก็กล้าใจหนึ่งก็เกรง
- (ซ) คนดีเจ้าผู้สี่ดอกหวานขึ้นมาบ้านอย่างคตตรงเบ่ง
 ไม่เป็นไรโปรดทำใจอย่าเกรง(ซ้า) รับรองนั่งเลงนั่งเลงไม่มี
 (ซ้า) อยากผูกสัมพันธ์เพราะตัวฉันนั้นเป็นคนพัดที่
 อยากจะมาขอสมัครไมตรี(ซ้า) หวังว่าคนดีคงไม่เกลียดคนจร
- (ฅ) เขาเล่ากันว่าจะคบคนแปลกหน้าต้องคิดดูก่อน
 ไม่เชื่อคำหากถล้าใจจะกร่อน(ซ้า) น้ำตาเปียกหมอนนอนตรมฤดี
- (ช) โอ้วว่าโง่งามงอนตัวฉันเป็นคนจรกะล่อนไม่มีหรือ
 ถ้ารักใคร่ทุ่มใจเต็มที (ซ้า) ชั่วนาตาปีไม่มีวันคลาย
- (ญ) คนดีเจ้าผู้สี่ดอกหวานถ้ารักตาหวานให้มามั่นหมาย

เพลงหนุ่มลาวสาวมอญ

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

- (ซ) เต้เอี้ยแม่สาวมอญเป็นตาอนซอนแม่สาวมอญพระประแดงไว้ผมมวยจิ้งแมนสวย
น้อแก้มแดง อยากเข้าไปทักกระอึกกระอึกใจระแวงหนุ่มอีสานยืนตัวแข็งเมื่อวัน
แข่งนางสงกรานต์
- (ญ) อาวาวเจ้านามไคบ้านอยู่เหนือหรือใต้เขตถิ่นดินอีสาน อยากรู้หนักที่พำนักถิ่นสถาน
หากเป็นหนุ่มมอญเมื่อก่อนไม่เห็นผ่านหรือพืมาทำงานอยู่แถวย่านพระประแดง
- (ช) เต้เอี้ยอ้ายคนจนบ้านอยู่เมืองอุบลเขตถิ่นดินแห้ง จากบ้านมารับจ้างทอผ้าที่พระ
ประแดงมาเจอคนสวยพอยากม้วยละเม่ง ใจสาวมอญบ่แล้งจะรักแก้มแดง
ตลอดไป
- (ฉ) อาวาวช่างปากหวานถ้อยสำเนียงเสียงหนุ่มอีสานมอญชานหัวใจ จริงหรือเปล่า
เห็นสาวมอญสวยจับใจ จริงหรือเปล่าเห็นสาวมอญนั้นหลงไหล กลัวไม่พุดจากใจ
ทิ้งสาวมอญให้กินน้ำตา
- (ช) อยากกล่าวคำว่ากาช้นแต่ว่าชาสนใจนั้นประมา นับหนึ่งสองสามคนงามฮักอ้ายบ่

หนา

มอญ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

เพลงถักใจใส่กระทง

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

- (ช) สองมือเขาอุ้ม สองมือเขากุมช่วยกันอุ้มกระทง
 (ญ) สองเราต่างอธิษฐาน ให้สองเรานั้นรักมั่นยืนยง
 (ช) สองเราจ้องหน้ากัน นวลแสงจันทร์คืนนั้นสาดส่อง
 (ช) (ญ) สิ่งไหนที่ไม่มั่นคง (ซ้ำ) ให้ตามกระทงลอยลงวาริ
 (ช) สองใจสาวหนุ่ม สานสอดใจทุ่มชื่นชุ่มฉ่ำดี
 (ญ) สองถอดใจว่า ตราบชั่วคืนฟ้าไม่พาลพารักหนี
 (ช) สองถอดใจฝาก ก่อนจันทร์จะจากฝากฟ้าราตรี
 (ช) (ญ) รินหยอดออกอ้อยวจี (ซ้ำ) บางตากนหนนี้มีเราสองคน
 (ช) อยาก อยากรวมพล มารวมเป็นคนบ้านฝัน
 (ญ) อดใจอ้ายเกิน บ่ทันถึงซึ่งเวลา
 (ช) ใจ ใจรอร้อน ฮ้อนๆ ฮนๆ เหมือนคนบ้า
 (ญ) ไม่อายคนมอง ก็อายจันทร์จ้องเกิดพี่จ๋า
 (ช) นิดๆ ชิดแก้ว ถือเป็นของแถมค่าล่วงเวลา
 (ญ) รอลอยกระทงปีหน้า (ซ้ำ) ค่าล่วงเวลาค่อยมาถักใจ

เพลงฝากลาเมื่อฟ้าสาบ

คำร้อง- ทำนองเทพพร เพชรอุบล

(ช) ยามจะไกล โอบแก้มใฝ่พี่ไปก่อนนวล รวยรินกลิ่นแก้มแย้มชวน ใจรัญจวนไม่
อยากจะลา

(ญ) แนบชบอกร น้ำตาตอกอกเอ๋ยผวา สะอื้นกลิ่นกลิ่นน้ำตา อ้อนอ้ายว่าฟ้าสาบแล้วน้อ

(ช) ฝ้าปลอบนาง ถึงฟ้าสาบยังมีเวลา ให้สองเราต้องถ้ำลา เช็ดน้ำตาจากหน้าล่อ

(ญ) จะรับไออุ่น จากใฝ่ใจคิดบ่พ้อ ใครเล่าจะเฝ้าออเซาะ พุดจ้อเลาะเติมใจให้นาง

(ช) ห่าง ไกลนางอย่าวางใจคน นามน อย่าสับสนกับคนไกลต่าง ผันเรื่องดีดี ฝากให้พี่
หน้อยนะเอวบาง ดวงดาวสกาบส่องทาง สองเราต่างฝากหวังให้กัน

(ญ) ไม่อยากปล่อย อ้อมแขนน้อยยังคอยโอบคอบ ทามใจเมื่อไหร่จะพอ อยากพะนอนต่อ
อีกสักพลัน

(ช) สาดแสงทอง แล้วละน้อมแสงของตะวัน

(ญ) คลายแขนเลือดเส้นตัวสั้น เมื่อยามไกลกันหมั่นคิดชอดบ้าง

เพลงใจ้าย - ใจน้อง

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

- (ข) อูคร- ขอนแก่น กั้นเขตแดนแค่สายน้ำพอง
 (ญ) ใจ้ายใจน้อง ลำนน้ำพองไม่อาจกั้นใจ
 (ช) อ้ายขาดยามคน คงบ่นว่าฮักอ้ายวาย
 (ญ) ทูรนทูราย ลับตาไกลกลัวอ้ายเป็นอื่น
 (ข) อูคร – ขอนแก่น ขวางกั้นแดนแค่สายตา
 (ญ) แต่ยังมีวา สาวโสภากลิตาคายคืน
 (ช) สาวจีนสาวญวน บ่เคยชวนใจอ้ายให้ชื่น
 (ญ) บ่อใจยอมกลายเป็นอื่น ถ้าหากสาวอื่นยื่นรักมาช้อน
 (ญ) นอนหนาวไ้ใช้น้ำตาไหลอยู่ขอนแก่น เว้าแป้นๆ คิดหวังแฟนเมืองอุดร สาวหนอง
 หานมาทอดสะพานย่านอนซอน เห็นขาอ่อนสาวกุดจับไม่หลับตา แข่งสาวเมือง
 เพ็ญถ้ำหนุ่มเห็นเป็นตาดู๊ สาวกุมภวาปีย่านอิหลิมาหล่อยสบตา เธอสบตาฉันฉัน
 สบตาเธอเปลือๆ น้องหว่า ผลลัพธ์ออกมาคนกินน้ำตาคือสาวขอนแก่น
 (ช) หมู่เมืองอุดร พ่อแม่สอนเป็นคนใจแน่น ฮักใคร่ขอให้หวังแทน จิตเหนียวใจ
 แน่นเหมือนแก่นไม้ขอนแก่น
 (ญ) น้องจมใจเชื่อ บ่ให้เหลือแม่แต่แงงอน เอ็นสั่งไปทางอุดร อย่าให้มีหนองซอนไซ
 รักเรา

เพลงกระทงส่งข้า

คำร้อง-ทำนอง เทพพร เพชรอุบล

สองมือเฮาอุ้ม สองมือเฮากุมช้อยกันอุ้มกระทง
 สองเฮาด่างอธิษฐาน ให้สองเรานั้นรักมั่นยืนยง
 สองเราจ้องหน้ากัน นวลแสงจันทร์คืนนั้นมาสดสง
 สิ่งไหนที่ไม่มั่นคง ให้ตามกระทงลอยลงวาริ

สองมือสาวหนุ่ม สองมือเฮากุมขึ้นชุ่มฤดี
 สองฝากเราว่า トラบชั่วคืนฟ้าไม่พาลพารักหนี
 สองถอดใจฝาก ก่อนจันทร์จะจากฝากฟ้าราตรี
 รักหนออย่าไม่พอขบปี ต้องมีอันปนปีเพราะตัวพี่มาลิ้ม
 (ลำเดินขอนแก่น)

ซิมเอ๋ยซิม ซิมเอ๋ยซิม ซิมจนเช่ตาคะเหม่อแนมหา เพราะสัญญาวันลอย
 ปล่อยให้ค่อย

คองเก้อ เผล่ไปร่วมสาวใดฝากส่ง เผล่ไปร่วมสาวได้ฝากส่ง ปล่อยให้กระทงเสียดซ้อ
 สาวข้าใหม่บ้อ คนลวงล่อพอได้กินหนีหน่าย นัดผู้ใหญ่เสียดซ้อสาวซ้อใหม่ดี

สองมือเคยอุ้ม สองมือเคยกุมคืนนี้หนุ่มไม่มี
 อุ้มกระทงเดียวดาย เหม่อมองหาชายวุ่นในฤดี
 หย่อนกระทงลงน้ำ ข้าปากก็พร่ำว่าช้านักชาตินี้
 อธิษฐานบนบานพื้พรา ให้กระทงส่งข้าลงถ้าวารี

เพลงขอโทษอย่าโกรธนะ

คำร้อง-ทำนองเทพพร เพชรอุบล

(ซ) พี่นี่มาขอโทษ หายโกรธหรือยังน้องพี่ ยิ้มหน่อยยิ้มนิดคนดี เรื่องเก่าที่มีโยนทิ้งลง
คลอง

(ญ) อย่ามาทำอ้อยอิ่ง เกลียดจริงๆ ผู้ชายใจสอง มีหนึ่งแล้วอยากมีรอง มีสองสามสี่
เรื่อยไป

(ซ) โถ! ทูนหัวพี่ คนคือยาพิษปลักไส ทุกที่พี่ลืบทาไป ไม่เคยนอกใจไปจากขวัญตา

(ญ) เมื่อวานเห็นอยู่เต็มอก ยังมาโกหกกระดกฉิวหา

(ซ) เมื่อวานพี่ไปซื้อของ เลยไปเจอน้องของเพื่อนได้ล่ะ

(ญ) แล้วคนที่เคยมาเรื้อน อย่าบอกนะน้องเพื่อนบิดเหมือนข้อหา

(ซ) สาบานคนนั้นแม่ค้า ให้รับฟ้าผ่าตัวพี่ก็ยอม

(ซ) เขาก็อ่อนน้อยๆ มาเกี้ยว หอมเพียงนิดเดียวขอได้ชื่นกลิ่นหอม

(ญ) จับได้ที่หลังจะไม่ยอมนะ

(ซ) ถ้าจะจับได้จะให้หอมถอนความอาญา

ภาคผนวก ก
อภิธานศัพท์คำภาษาถิ่นอีสาน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางภาคผนวกที่ 1 อภิธานศัพท์คำภาษาถิ่นอีสานจำนวน 1-5 คำ ที่ปรากฏในบทเพลง

เพลง	คำภาษาถิ่นอีสานที่ใช้ในเพลง	ความหมาย
ฝากรักฝากใจ	ฮัก	รัก
ลูกมาพึ่งบุญ	ลูกหล่า	ลูกสุดท้อง
น้องใหม่เปิดใจ	หัวขวัน	หัวเราะ
กินดองซองเป่ล่า	แป่ว	รอย
สะพานเชื่อมใจ	แป่ๆ	ไกลๆ
คำเตือนเพื่อนสาว	แมงวี	แมลงหวี่
หนุ่มนาสาบาน	อีหลี	จริง
รอพี่ที่ บ.ข.ส.	ตาเว็น	ตะวัน
	ลิ่(ลิ)	ช้อน
รักนี้มีเลือก	ลายต่าง	แปลกไป, ผิดไป
	หัวซา	ไม่สนใจ
เว้าให้ฟัง	จีฮ้าย	จีเหร่, ไม่สวย
	ดั่ง	จมูก
คิดถึงแม่	คิดฮอด	คิดถึง
	ตัวเมื่อ	กลับ
เบลอแล้วเบอร์ลิน	เว้า	พูด
	ไห้	ร้องไห้
คิดถึงไม่หาย	คิดฮอดหลาย	คิดถึงมาก
	ถ้านี้บื้อนื้อ	แค่นี้หรือ
น้ำตาผู้แพ้	มือแลง	ตอนเย็น
	เหลือใจ	เจ็บใจ, แค้นใจ
ขอลาคนลาว	เสี้ยว	เพื่อนสนิท
	หม่อง	บริเวณ

เพลง	คำภาษาถิ่นอีสานที่ใช้ในเพลง	ความหมาย
กระทงส่งข้า	เฮา	เรา
	ซ่วย	ช่วย
	แนม	ดูท่าที่, มอง
ใจพี่ใจน้อง	คิดฮอด	คิดถึง
	ฮู้	รู้
	บ่	ไม่
ถักใจใส่กระทง	เฮา	เรา
	ซ่วย	ช่วย
	ฮ้อนๆ ฮนๆ	อาการลูกลี้ลูกลน
คิดฮอดน้องแดง	ซ้อย	คำแทนผู้พูดบุรุษที่ 1
	แห่นเคื่อ	หนอยนะ
	ฮอด	ถึง
สิทธิ์ของอ้าย	อ้าย	พี่
	บ่	ไม่
	ผู้ได้(ไค้)	ผู้ใด
เสียงแคนแทนใจ	ซ้อย(ซ้อย)	คำแทนผู้พูดบุรุษที่ 1
	คิดฮอด	คิดถึง
	ตะถ่าง	ใต้ถุน
จมน้ำอ้าย	อูกอ้ง	คับแค้นใจ, กลุ้มใจ
	จ่ม	บ่น
	นำกั้น	ด้วย, ร่วมกับ
	ฮอย	สิ่งที่ปรากฏตราติดอยู่
หนุ่มทุ่งกุลา	จั่งไค้	อย่างไร
	ฮัก	รัก
	ไผ่น้อ	ใครหนอ
	ผู้บ่าว	ชายหนุ่ม

เพลง	คำภาษาถิ่นอีสานที่ใช้ในเพลง	ความหมาย
องค์เทพจาก สวรรค์	ม่วนซื่น	ไพเราะ, เสนาะ, สนุก
	ไฮเซว	ส่งเสียงเฮฮาด้วยความสนุกสนาน
	แม่น	ถูกต้อง, ไม่ผิด
	เสี้ยว	เพื่อนรัก, เพื่อนสนิท
กะปอมกำ	กะปอม	กึ่งกำ
	พ้อ	พบเห็น, เจอ, ปะ, ประสบ
	สีสิ้ว	สีเขียวแก่อย่างสีหัวเป็ดตัวผู้
	ตอดเงา	พยับหน้า, ผงกศีรษะ
มันใจเจ้าแล้วบ่	บ่ฟัง	ไม่ฟัง
	บ่หวัง	ไม่หวัง
	จอบ	แอบ, ซ่อน
	มิดจี้ดี	เงียบสนิท
เตี้ยทางโค้ง	งัน	สม โภช
	ฮ่าว	เหนียวเข้ามา
	แจ่ว	ฟัน
	คิ้ว	แหม่น, ถูก
มนต์เพลงพิณ	จิ้นจ้อ	สั้น, กระชั้นชิด, ชิด
	ถึกมนต์	ถ่มผีส
	อุกอ้ง	กลัดกลุ้ม
	ขัว	สะพาน
แหกพรรษา	ผ้า	พุดคิดอย่าง
	ข้อง	เครื่องจักรสานสำหรับใส่ปลารูปคล้าย ตะกร้าปากแคบอย่างคอกหม้อดิน
	คำดอง	คำสินสอด
	ช้อย	ช่วย
ไอลินกลืนกรุง	แอ่ว	วอน, ขอ, อ้อน, วิงวอน
	จี้ก(จัก)	ไม่รู้, ไม่ทราบ
	เฮา	ผม, ฉัน เรา (ทั้งผู้พูดและผู้ฟัง)

เพลง	คำภาษาถิ่นอีสานที่ใช้ในเพลง	ความหมาย
คอยทาง	จุนพุ่น	ลักษณะสิ่งที่มีสีเขียว โพลนมีจำนวนมาก
	ไค้ตัวว	กลับคืนมา
	เอิ้น	เรียก
	คำเว้า	คำพูด
ขอโทษหลายๆ	นอนเว็น	นอนกลางวัน
	สิฝ่าว	จะรีบ
	มีนตา	ลืมตา
	บั้งขึ้น	ไม่ขึ้น
ขอใจไว้ฝั้น	ต่วยหน้า	ล้างหน้า
	เซ้า	เซ้า
	เฮือนเฮา	บ้านเรา
บ่าวอีสาน	จั้งซี้	อย่างนี้
	เอิ้น	เรียก
	กิดฮอด	คิดถึง
	หม่อง	ที่, บริเวณ
สาวเลยยังรอ	กุดจี่	แมลงชนิดหนึ่งตัวสีดำอาศัยอยู่ในกองขี้ควาย
	ไถนาฮุด	ไถตลุย
	ก้ำ	ฝ้าย, ข้าง, ทิศ
	ไผ่	ใคร
ตายแน่หนาวนี้	ท้อไต้	เท่าใด
	ไผ่	ใคร
	ฮอดปอด	ลักษณะที่เกาะจับตั้งเป็นก้อนอยู่
	हांนี้	อะไรนี้
	บ่ลิโตน	ไม่สงสาร
	ผิงไฟ	อังไฟ

เพลง	คำภาษาถิ่นอีสานที่ใช้ในเพลง	ความหมาย
เทพพรมมาแล้ว	บ่	ไม่
	เอิ้น	เรียก
	บื้อ	หรือ, ไม่, ไหม
	ออนซอน	พึงพอใจ
	ฮ่วม	ร่วมกัน, บรรจบกัน
ขอหอมก่อน แต่่ง	บ่ฮัก	ไม่รัก
	ฮ้าย	ผี
	พุ้น(พุ้น)	โน้น
	สิบ	จะไม่
ฝากเตือนเพื่อน สาว	จี้ถี้	จี้เหนียว, ตระหนี่
	อย่าฝ้าว	อย่ารีบ
	ตกกระเทิน	เลขตามเลข
	จั่งได้	อย่างไร
	จั่งวา	จั่งว่า
	จั่งเขา	จั่งหยุด

ตารางภาคผนวกที่ 2 อภิธานศัพท์คำภาษาถิ่นอีสานจำนวน 6-10 คำ ที่ปรากฏในบทเพลง

เพลง	คำภาษาถิ่นอีสานที่ใช้ในเพลง	ความหมาย	
เห็นแล้วใจอ้าย	อ้าย	พี่	
	จั่ง	ดั่ง,เหมือน.อย่าง	
	บ่(11)	ไม่	
	ท่ง	ทุ่ง	
	เจียดบักเอ้(แอะ)	สัตว์สี่เท้าตระกูลเดียวกับกบ	
	เจียดอีไม้	แต่ตัวเล็กกว่า มีหลายชนิด	
เจียดหลาย	ฮ้องให้	ร้องให้	
	กะยังไค	ก็ยงดี	
	เจียด	โกรธ	
จนเท่เนื้อ	ช่าง	ชั่ง	
	บ่มี	ไม่มี	
	บ่ห่อ	ไม่ห่อ	
	บ่สนใจ	ไม่สนใจ	
	ซ้าห้ง	ซ้าใจ	
บ้านนอกหลอกกัน	บ่	ไม่	
	ไผ่(ไผ)	ใคร,ผู้ใด	
	เขาล่า	เขาเล่าลือ	
	ย่าน	ก๊ว	
	ทิม	ทิ้ง	
	ซ้ง	เกลียด	
	ใจอ้าย- ใจน้อง	คน	นาน
		ฮัก	รัก
เว้าแปนๆ		พูดตรงๆ	
ออนซอน		น่าฟังใจ	
อีหลี		จริงๆ	
เอิ้น		เรียก	

เพลง	คำภาษาถิ่นอีสานที่ใช้ในเพลง	ความหมาย
ชีวิตบ้านนอก	ผักอีตู๋ ควายตู๋ อีหลี กุดจี่(จุดจี่)	ใบแมงลัก ความทวยหรือควายที่มีเขาสั้น และหยิก จริง แมลงชนิดหนึ่งตัวมีสีดำอาศัย อยู่ในกองขี้ควาย
ฟังพองมองทาง	ค่อง(ช่อง) ซัด โซ้งฟูน โซ้งพี แฮง	เกี่ยวข้อง พุ่งออกไป แข็งแรง,มีกำลัง
คอยคนสีซอ	กลางเวีน ฮักอีหลี ป้า ฮนฮวย ไฮ้ เฟิ่น	กลางวัน รักจริงๆ ปล่อย,ละทิ้ง ทुरนทुरาย,กระสับกระส่าย ร้องไห้ ท่าน,เธอ
อย่าหลอกน้องเดื่อ	วี ทิม แซบ เหมิด ฮ่วม	พัด ทิ้ง อร่อย หมด สนิทสนม,เคยชิน
คิดฮอดอ้ายแห่นเดื่อ	แนมเบ็ง อีเก็ง เทิงฟ้า แห่นเดื่อ	มองดู พระจันทร์ ท้องฟ้า หน้อยนะ

เพลง	คำภาษาถิ่นอีสานที่ใช้ในเพลง	ความหมาย
ลูกอีสาน	ข่อย เ็น เบ็ง ชุม เฮ็ดเหวียก เฮ็ดงาน	แทนผู้พูดบุรุษที่ 1 เรียก ดู,มอง ต้นตระกูล ทำงาน ทำงาน
นับหมอนรดไฟ	สี่ลิ้ว โห่งนฟ้า เฮ็ด ย่าง แนมเบ็	สี่เหลี่ยมแก่อย่างสี่หัวเปิดตัวผู้ กลุ่มเมฆ ทำ เดิน มองดู
ปรุรงแปรรงแก่งส้มโฮง	เหม็อย ส้ม แป็น ปลาค้อ ป้ง นุ่งซิ่น ป่องเอี่ยม	เหน้อย เปรี้ยว ไม้ ปลาช่อน ผลิ นุ่งผ้าถุง หน้าต่างบานแบบเก่าขนาด เล็กไม่มีบาน
ส่งใจไปถึงกัน	แลง เจียดไม้ โโส บั้งี่เดียด แสง ข้อง ฮั่ว	เย็นหรือก่อนค่ำ สัตว์สี่เท้าตระกูลเดียวกับกบ แต่ตัวเล็กกว่า คุยกัน,สนทนากัน ไม่รังเกียจ มาก ภาชนะสำหรับใส่ปลา รั่ว

ตารางภาคผนวกที่ 3 อภิธานศัพท์คำภาษาถิ่นอีสานจำนวน 11-15 คำ ที่ปรากฏในบทเพลง

เพลง	คำภาษาถิ่นอีสานที่ใช้ในเพลง	ความหมาย
คำวอนก่อนจาก สาวพานิชย์	ลางเทื่อ	ลางที่, บางที่
	แห่ว	แหวะ
	ชาว	ยี่สิบ
	ทึม	ทึ่ง
	บ่	ไม่
	เซา	หยุด, พัก, หาย, งด
	สอด	ถึง
	บัดเทื่อ	เดี๋ยวนี้, บางที่
	แอ้ว	อ้อน, วอนขอ
	ฮ้อง	ร้อง
	แปว	รู
	ล่า	เป็นที่เล่าลือ
	ป้า	ปล่อย, ละทิ้ง
	ไฮ้	ร้องไห้
	บ่มาแนม	ไม่มามอง
	แควมๆ(แคว่ม)	มีเสียงอย่างนั้น
	ช้อย	ช่วย
	สิทึม	จะทิ้ง
	หล้อย(หล้อย)	แอบลวยเอาไป, แอบหนีไป
	จ้อย	เงียบๆ
อุกอ้ง	ผอม	
สิป้า	คับแคบใจ จะทิ้ง	

เพลง	คำภาษาถิ่นอีสานที่ใช้ในเพลง	ความหมาย
คิดฮอดน้องแห่น	อุกอ้ง	กั๊กกั๊ก
	เว้า	พูด
	ย่าน	กลัว
	ทึ่ง	ทึ่ง
	บ่หว่า	ไม่ว่า
	ยามไค้	ยามใด
	เซ้า	เซ้า
	เบ็ง	ดู, มอง
	พ้อกัน	พบกัน
	มาย	คล้อออก, ขยายออก
เป่าแคนเกี่ยวสาว	ฮ่วม	ร่วม
	บาย	จับ
	พ้อ	พบ, เห็น
	บ่	ไม่
	ป้า	ละทิ้ง
	อุกๆ	กั๊กกั๊ก
	ย่าน	กลัว
	ตัว	โกหก, หลอก
	อ้าย	พี่
	เฮ็ด	ทำ
แซวผู้บ่าว	ฮักเสี้ยว	รักครึ่งเดียว
	บ่แม่น	ไม่จริง
	บ่มีหยัง	ไม่มีอะไร
	เพื่อน	ท่าน, เธอ
	เอ็น	เรียก
	ฮอด	ถึง
	ควายบักตู้ด่อน	ควายเผือก
	ย่าง	เดิน

เพลง	คำภาษาถิ่นอีสานที่ใช้ในเพลง	ความหมาย
	ฮ้าย	เทของลงไปในภาชนะที่
	ก้อจ่อ	แคบๆ
	ถง	อาการนั่งๆนอนๆ
	เอี้ย	ดูง
	ฮาด	ล้ำลึก
	ห่องนต้อ(ง่อน)	เทของเหลวๆ
		ท้ายทอย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางภาคผนวกที่ 4 อภิธานศัพท์คำภาษาถิ่นอีสานจำนวน 16-20 คำ ที่ปรากฏในบทเพลง

เพลง	คำภาษาถิ่นอีสานที่ใช้ในเพลง	ความหมาย
ดวงใจแม่	สาหล่า จูดจี้(กูดจี้) หมั้น(หม่น) ฮ้อง เผิ่น(เพิ่น) ตาเว่น ข้าวแลง บ่เชื่อ จุ่ม จ่อง ฮั้น	เป็นคำประกอบท้ายคำกริยา เพื่อเน้นความ สุดท้าย ที่หลัง เป็นคำเรียกผู้ที่ อ่อนกว่า ด้วยความรักเอ็นดู แมลงชนิดหนึ่ง แหวก, บุก, มุด ร้อง ท่าน, เธอ ดวงตะวัน ข้าวเย็น ไม่เชื่อ รวมกัน, สวมกันไว้ โหน, เหนี่ยว, เค็ง, รั้ง แมลงตัวเล็กคล้ายแมลงหวี่ ชอบกัดกินเลือดคนและสัตว์ ไร
ผ้าเฌอเม็ยเฌอ	ตั้งชากลาก สมน้ำแห่น สมน้ำพั้น	เต็มไปหมด สมน้ำหน้า เป็นคำแดกดันหรือซ้ำเติมว่า ควรได้รับ
ภาพชีวิต	บ่า กระต่า(กะต่า) เลาะ	อวัยวะส่วนที่อยู่บน โคน แขนขวาและซ้ายหรือส่วนที่ แบกหามสิ่งของ เครื่องจักสานสำหรับใส่ สิ่งของ

เพลง	คำภาษาถิ่นอีสานที่ใช้ในเพลง	ความหมาย
	แม่น	ถูกต้อง, ไม่ผิด
	งวก	ผิน, หันขวับ
	มัน	สิ้น
	ขี้ตม	โคลน
	คั่นแท	คั่นนา
	ช้อย	ช่วย
	เก็บ	รองเท้า
	หัวจิตหัวข่วม	ลี้มคะมา
	เซา	หยุด
	ฮอด	ถึง
	เซ้า	เซ้า
	ฮ้าย	ดำ, ดู

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางภาคผนวกที่ 5 อภิธานศัพท์คำภาษาถิ่นอีสานจำนวน 21-24 คำ ที่ปรากฏในบทเพลง

เพลง	คำภาษาถิ่นอีสานที่ใช้ในเพลง	ความหมาย
เด็ยวดาบ(24)	จู้	ก้อ
	ฮั่ว	ฮั่ว
	กั้ง	ขวางไว้,กั้นไว้
	มีแสง	มีกำลัง
	ตุ้ม	ห่ม
	มีแสงแห่น	มีแรงน้อย
	บ่คือ	ไม่คือ
	จอบแนม	แอบมอง
	บ่ล้า	ไม่มอง
	เว้า	พูด
	จ๋าๆ	ซ้าๆ ซากๆ
	คืดฮอด	คิดถึง
	บ่คน	ไม่นาน
	คอง	คอย,รอทำ
	สิมา	จะมา
	สิล้า	จะช้า
	จักเทื่อ	สักครั้ง
	ห้วจิงไค(ห้วสิงไค)	ห้วตะไคร้
	บักเหว่อ	มะจั่ว
	ผักอีตู๋	ใบแมงลัก
	เฮ็นฎู๋	เรียก,ตะ โคนหา

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวจุฑารัตน์ ก้อนบุญ
วันเกิด	3 เมษายน 2527
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 126 หมู่ 9 ตำบลนาเลิง อำเภอวังสามสี จังหวัดอุบลราชธานี 34140
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2549	ศิลปศาสตรบัณฑิต (ภาษาไทย) มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
พ.ศ. 2558	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาไทย) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2549-	อาจารย์ประจำตามสัญญา สาขาวิชาภาษาไทย
พ.ศ. 2552	วิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
พ.ศ. 2552 -	ข้าราชการครู โรงเรียนบ้านคลองยายอินทร์ ตำบลวังทอง
พ.ศ. 2556	อำเภอวังสมบูรณ์ จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระแก้ว เขต 1
พ.ศ. 2557-	ข้าราชการครู โรงเรียนบ้านสามแยกหินกอง ตำบลกุดเสลา
ปัจจุบัน	อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาศรีสะเกษเขต 4